

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM**
A HAZA SZOLGÁLATÁBAN
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR

Nyt. szám: HHK/560-37/2017.

1. sz. példány

KATONAI VEZETŐI ALAPKÉPZÉSI SZAK TANTERVE

**Érvényes:
a 2019/2020-as tanévtől felmenő rendszerben**

Utolsó módosítás: 2019. március 27.

Budapest, 2019.

Az alapképzési szak tantervét a Nemzeti Közszerológati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet munkacsoportja, a Honvéd Vezérkar Hadműveleti Csoportfőnökség (szak- és specializáció-referensek), valamint a Honvéd Vezérkar Kiképzési és Oktatási Csoportfőnökség szakembereinek segítő támogatása alapján az alábbi jogszabályok, és okmányok alapján dolgozta ki:

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV törvény
2. A Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. Törvény
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény végrehajtásához szükséges egyes rendelkezésekről szóló 248/2012. Korm. rendelet
4. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV.9.) Korm. rendelet
5. Nemzeti Közszerológati Egyetemről, valamint a közigazgatási, rendészeti és katonai felsőoktatásról szóló 2011. évi CXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 363/2011. (XII.30.) Korm. rendelet
6. 282/2016. (IX. 21.) Korm. rendelet az államtudományi képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak meghatározásáról és azok képzési és kimeneti követelményeiről, valamint az azzal összefüggő kormányrendeletek módosításáról
7. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság honlapján elérhető alap- és mesterképzési szakokkal szemben támasztott akkreditációs elvárások
8. A HDMCSF/8-293/2011. nytsz-ú ügyirata a katonai vezetői alapszak képzési és kimeneti követelményeiről.

A képzés hitelesítő adatai

MAB kód:	Bs88
MAB határozat száma:	2004/8/VIII./54.
OH nyilvántartásba vételi száma:	31442-23/2004.
A képzés kódja:	Bk27
A meghirdetés első éve:	2005.

SZAKFELELŐS

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens

SPECIALIZÁCIÓFELELŐSÖK

Lövész specializáció:

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens

Harcokszó specializáció:

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens

Felderítő specializáció:

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens

Tüzér specializáció:

Dr. Szabó Tibor alezredes egyetemi docens

Légyvédelmi rakéta specializáció:

Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes egyetemi tanár

Műszaki specializáció:

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens

Vegyivédelmi specializáció:

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens

Tartalomjegyzék

I.	A szak alapadatai a 282/2016. (IX. 21.) kormány rendelet alapján	5
II.	Az ismeretek ellenőrzési rendszere	14
III.	Szakmai- és csapatgyakorlatok	17
IV.	Az alapképzési szak minőségbiztosítása	18
V.	Tantárgyi programok (katonai vezetői alapképzési szak közös képzési fázis)	19
	Katonai alapkiképzési modul tantárgyprogramjai.....	19
	Közszolgálati ismeretek modul tantárgyprogramjai	35
	Katonai és társadalomtudományi alapozó modul tantárgyprogramjai	81
	Nemzeti katonai értékrend, hagyomány és hadtörténelmi modul tantárgyprogramjai	106
	Katonai vezetéstudományi modul tantárgyprogramjai	114
	Fegyvernemi alapozó modul tantárgyprogramjai.....	124
	Kreditet nem képező tantárgyak tantárgyprogramjai	151
VI.	Előtanulmányi rend	169
VII.	Kritérium követelmények.....	172
VIII.	Szakmai- és csapatgyakorlatok (komplex foglalkozások)	173
IX.	Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei és differenciált szakmai ismeretek tantárgyprogramjai specializációnként	175
	Lövész specializáció tantárgyprogramjai	175
	Harckocsizó specializáció tantárgyprogramjai.....	222
	Felderítő specializáció tantárgyprogramjai	252
	Tüzér specializáció tantárgyprogramjai	288
	Légvédelmi rakéta specializáció tantárgyprogramjai.....	340
	Műszaki specializáció tantárgyprogramjai	385
	Vegyivédelmi specializáció tantárgyprogramjai	458

I. A szak alapadatai a 282/2016. (IX. 21.) kormányrendelet alapján

1. Az alapképzési szak megnevezése: katonai vezetői (military leadership)
2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:
 - végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: bsc)
 - szakképzettség: katonai vezető
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: military leader
 - választható specializációk: lövész, harckocsizó, felderítő, tüzér, műszaki, légvédelmi rakéta, vegyivédelmi (infantry, armoured, reconnaissance, artillery, engineer, air defence missile, abc-protection)
3. Képzési terület: államtudományi
4. Az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási terület: katonai
5. A képzési idő félévekben: 8 félév
- 6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit**
- 6.1. Az NKE tv. 3. §-ában meghatározott felsőoktatási területen belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 30 kredit**
- 6.2. A specializációhoz rendelhető minimális kreditérték a szakdolgozattal együtt: 54 kredit**
- 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit**
- 6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 10 kredit**
- 6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 90 kredit**
- 6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerorzhető minimális kreditérték: -**
- 7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:**

A katonai vezetői alapképzés célja a Magyar Honvédség részére olyan felsőfokú végzettségű katonai vezetők (parancsnokok) képzése, akik képesek a megszerzett közszolgálati, általános katonai, differenciált szakmai (fegyvernem, szakcsapat) és vezetői ismereteik birtokában alegységeket vezetni és irányítani, az alapfokozat birtokában a honvédelmi szakképzettségüknek megfelelő első tiszti beosztások betöltésére, továbbá kellő ismeretekkel rendelkeznek - a szakmai át- és továbbképző tanfolyamokra is alapozva - a képzés második ciklusban történő folytatásához.
- 7.1. Az alapképzésben végzett katonai vezető rendelkezik:**
 - közszolgálati alapismeretekkel;
 - a megfelelő alap katonai vezetői (parancsnoki) kompetenciákkal;
 - a katonai alegység (szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudással és készséggel;
 - a nemzeti katonai hagyományok tiszteletével;
 - rövid felkészítés után nemzetközi (Európai Unió, NATO, ENSZ) környezetben, háborús és békeműveleti helyzetekben, különböző vallási, etnikai és kulturális területen való feladatvégrehajtás képességével;
 - saját fegyverneme iránti elhivatottsággal és más fegyvernemek szakmai kultúrájának tiszteletével;
 - az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogi ismeretekkel;

- a harctevékenységi fajták, továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységek ismeretével;
- az összefegyvernemi harc támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismereteivel;
- a szakasz (század) szinten az ABV rendszabályok alkalmazásának ismereteivel;
- a rögtönzött robbanóeszközök (IED) jellemző tulajdonságainak ismereteivel és az ellenük való tevékenység rendszabályaival;
- a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel;
- a szakasz (század) békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges ismeretekkel;
- a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével;
- a szakasz (század) szinten műszaki zárási, erődítési álcázási, és robbantási alapismeretekkel;
- a Magyar Honvédség katasztrófavédelmi feladatok megoldásához való hozzájárulásának alegységszintű elméleti és gyakorlati ismereteivel;
- korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretekkel;
- a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközeinek ismeretével, informatikai alkalmazói ismeretekkel;
- alapvető egészség- és járványügyi, valamint sebesültellátási ismeretekkel;
- kiváló mentális, fizikai, pszichikai állapottal;
- magabiztos angol katonai szaknyelvi kommunikációs készségekkel;
- korszerű teljesítményértékelési és a beosztottakat motiváló képességekkel;
- alapvető média ismeretekkel.

7.2. Az alapfokozat birtokában a katonai vezető képes:

- a harcászati ismereteinek, a szakasz és századszintű harcászat alapfogalmainak, alapelveinek gyakorlati alkalmazására;
- a rábízott alegység békeidőszaki és békétől eltérő körülmények közötti vezetésére;
- az első tiszti beosztás ellátásához szükséges jogok, kötelezettségek, parancsadási és fegyelmi jogkörök gyakorlására;
- a rábízott alegység (szakasz) készenlétének fenntartására, fokozására vonatkozó rendszabályok betartására és betartatására;
- a rábízott alegység harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;
- a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására;
- a szakasznál rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközök alkalmazására és üzemeltetésére;
- terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására;
- más fegyvernemekkel és szakalegységekkel való együttműködésre;
- rögtönzött robbanóeszköz (IED) veszélyes környezetben való használatára;
- a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
- a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.

7.3. Az alapfokozat birtokában a katonai vezető alkalmas:

- a kapott parancsok, feladatok logikus, időben történő, hatékony végrehajtására;

- szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, század (üteg) szintű parancsnoki feladatok végzésére, a rábízott alegység (szakasz) harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;
- a rábízott alegység (szakasz) kiképzésének vezetésére;
- a specializációjának megfelelő szaktiszti beosztások ellátására;
- a rendszeresített haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartásának biztosítására;
- az alárendelt katonai szervezet működésének bonyolult helyzetekben történő eredményes biztosítására.

7.4. A lövész specializáció képzési célja a Magyar Honvédség lövész alegységei részére első tiszti szintű beosztás ellátására alkalmazható felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése, akik a szükséges általános katonai és lövész fegyvernemi szakmai ismereteik birtokában képesek alegységük kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére, lövész alegységük harcának vezetésére, valamint az alárendeltségükbe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, alkalmazható, hadra fogható állapotban tartására.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető lövész specializáción továbbá rendelkezik:

- a lövész szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeinek ismeretével, a lövész zászlóalj tűztámogató rendszerének működésével, elméleti és gyakorlati lehetőségeivel kapcsolatos ismeretekkel;
- a lövész szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;
- más országok haderejének, haditechnikai eszközeinek számára releváns ismeretével;
- a lövész szakasz (század) tűzvezetési, harcvezetői ismereteivel;
- a lövész szakasz (század) kiképzésének, felkészítésének metodikai ismereteivel;
- a lövész haditechnikai eszközök kiszolgálásának és alkalmazás előtti felkészítésének ismereteivel;

képes:

- a lövész szakasz (század) harcának terepen történő vezetésére, az alegysége tüzeinek megszervezésére, vezetésére és az alegysége tüzeinek és a kötelékek mozgásának összehangolására;
- az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek lövész alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;
- a békeműveletekben alkalmazott eljárások tervezésére és az alegysége vezetésére békeműveletekben;
- harcászati komplex és lövészeti foglalkozások (raj, szakasz lögyakorlatok) tervezésére, szervezésére és levezetésére;
- a lövész szakasz (század) menetével, a váltással, nyugvással és szállítással kapcsolatos tevékenységek megszervezésére és vezetésére;
- a lövész század fegyvernemi kötelékei és megerősítő támogató erői tevékenységének összehangolására;
- a lövész szakasz önálló alkalmazása esetén a tevékenységek vezetésére;

- a lövész szakasz (század) túlélését biztosító rendszabályok tervezésére, szervezésére és betartatására;

- a tábori tüzér szervezetek számára célfelderítésre, tűzigénylésre, tűzhelyesbítésre és a pusztítás eredményének jelentésére;

alkalmas:

- lövész fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, lövész század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

7.5. A harckocsizó specializáció képzési célja a Magyar Honvédség harckocsizó csapatai részére első tiszti szintű beosztás ellátására alkalmazható felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése. Tevékenységi körébe tartozik a rábízott harckocsizó szakasz harckiképzésének, napi tevékenységének tervezése, szervezése és vezetése, alegysége harcának vezetése, az alárendeltségébe utalt haditechnikai eszközök és anyagok alkalmazható, hadra fogható állapotban tartása.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető harckocsizó specializáción továbbá:

rendelkezik:

- a harckocsi alegységek alkalmazási elveinek, eljárásainak és a tüzelés és tűzhelyesbítés szabályainak ismeretével;

- a harckocsi alegységek alkalmazásának háborús és békétől eltérő időszakban végrehajtandó elveivel és gyakorlatával;

- a harckocsi szakasz (század) hatékony tűztámogatási lehetőségeinek ismeretével;

- a harckocsi szakasz (század) logisztikai kiszolgáló támogatásának ismeretével;

képes:

- a harckocsi alegység tűzének megszervezésére, vezetésére, az alegység hatékony alkalmazására;

- az elvek alkotó módon történő alkalmazására, a tevékenységek harckocsi alegység szinten történő tervezésére, szervezésére és vezetésére;

alkalmas:

- harckocsizó fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, harckocsi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

7.6. A felderítő specializáció képzési célja a Magyar Honvédség felderítő csapatai részére olyan első tiszti szintű beosztás, valamint alegység szintű törzsekben rendszeresített felderítő szaktiszti beosztások ellátására alkalmazható felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése, akik a szükséges általános katonai és felderítő fegyvernemi szakmai ismereteik birtokában képesek a saját fegyvernemi alegység harckiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére. Alkalmasak az alárendeltségükbe utalt haditechnikai eszközök és anyagok alkalmazható állapotban tartására.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető felderítő specializáción továbbá

rendelkezik:

- a szárazföldi haderőnem felépítése és alkalmazása alapjainak, elveinek ismereteivel;

- harcászati szintű összefegyvernemi ismeretekkel;

- a szárazföldi felderítés harcászati szintű adatforrásai [csapatfelderítés mélységi (különleges felderítés)]; harcászati hírszerzés [személyek által végzett felderítés (HUMINT)]; képfelderítés

(IMINT) stb.] alkalmazási elveinek, az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikáknak és az adatszerzési tevékenységek vezetése elméleti és gyakorlati szabályainak ismeretével;

- más országok reguláris haderejének jellemzőiről, haditechnikai eszközeiről (felismerési jegyei, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségei), szervezetéről (zászlóalj, ezred, dandár); harci alkalmazási elveiről ismeretekkel;

- a terrorista, félkatonai szervezetek jellemzőinek, haditechnikai eszközeinek, felszerelésének (felismerési jegyeit, megsemmisítési, rongálási, késleltetési lehetőségeit), szervezetének, harci alkalmazási elveinek, az aszimmetrikus hadviselés sajátosságainak ismeretével;

- a műveleti területen (valószínűsíthető hadszíntér) előforduló természetes terepakadályok leküzdésének elméletének és gyakorlatának releváns ismeretanyagával;

képes:

- az adatszerzés alegység szintű (felderítő adatforrás) megtervezésére, megszervezésére és vezetésére, a felderített adatok előzetes feldolgozására, értékelésére, továbbítására;

- a szárazföldi harcászati szintű felderítőrendszeren belüli és az együttműködő (vertikális és horizontális valamint szövetséges multinacionális) rendszerek közötti kapcsolódások alapján végrehajtott adatszerzésre, az adat- és információvédelmi rendszerekben alkalmazott eszközök magabiztos üzemeltetésére;

- az alárendelt felderítőszerv vezetésére alacsony és magas intenzitású műveletekben, bonyolult nemzetközi jogi környezetben, az aszimmetrikus hadviselés körülményei között;

- tartós idejű (4-6 hónap), nem honi területen végrehajtott alacsony vagy magas intenzitású katonai műveletben való részvételre;

- huzamosabb ideig, a saját csapatoktól távol, idegen (kulturális, vallási stb.) környezetben megerőltető fizikai és pszichikai igénybevétel elviselésére;

- a hagyományos értelemben vett csapat- és mélységi (különleges) felderítő alegység szakasz szintű parancsnoki munkaköreinek ellátására;

- béke és békétől eltérő műveletekben, bonyolult viszonyok között is, a képzettségének megfelelő felderítő szervek vezetésére;

- felderítő fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, felderítő század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

7.7. A tüzér specializáció képzési célja a Magyar Honvédség szárazföldi haderőneme számára olyan katonai vezetők (tüzértisztek) képzése, akik ismerik a korszerű tüzérségi eszközöket, azok szakszerű használatát. Vezetői felkészültségük alapján képesek első tiszti beosztásukban a tüzéralgységek harcának, tüzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére. Legyenek képesek arra, hogy tudásukat a tüzérfegyvernem igényének megfelelően szervezett vagy önálló továbbképzés formájában továbbfejlesszék, és alkalmassá váljanak egyes sajátos (páncéltörő, aknavető, század tűztámogató, rádió lokátor állomáskezelő) feladatok végrehajtására.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető tüzér specializáción továbbá:

rendelkezik:

- a tüzérségi tűztámogatás rendszere felépítésének és annak az összefegyvernemi harcba történő integrálásához szükséges ismeretekkel, jártasságokkal;

- a tüzér lövegek, műszerek üzemeltetéséhez és megóvásához szükséges ismeretekkel;

- a tüzérségi harcrendi elemek elhelyezése, előkészítése követelményeinek ismereteivel;

- a tüzérség lövészetete és tűzvezetése megszervezésének ismereteivel;
 - az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismeretekkel;
- képes:
- első tiszti beosztásban a tüzéralagységek harcának, tűzének, valamint kiképzésének megtervezésére, megszervezésére és vezetésére;
 - a tüzér alegységek harctevékenysége előkészítésére és vezetésére;
 - a tüzér lövegek, műszerek kezelésére az alapvető beszabályozások végrehajtására;
 - a tüzér szakasz (üteggel) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére;
 - a megkövetelt tüzérségi tűzfeladatok normaidőre történő végrehajtására;
 - a tüzérségi harcrendi elemek kiválasztására, előkészítésére, elfoglalásának irányítására és a harci munka megszervezésére;
 - tüzér szakmai foglalkozások, gyakorlatok előkészítésére, hatékony levezetésére;
 - a lövész század tűztámogatásának megszervezésére és tervezésére;
 - a tüzérfegyvernem szerint szervezett továbbképzést követően egyes sajátos (páncéltörő, aknavető, század tűztámogató, rádió lokátor állomáskezelő) feladatok végrehajtására;
- alkalmas:
- tüzér fegyvernemi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, tüzér üteg szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

7.8. A légvédelmi rakéta specializáció képzési célja a Magyar Honvédség számára olyan felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése, akik a szükséges általános katonai és légvédelmi rakéta szakmai ismeretek birtokában képesek légvédelmi rakéta alegységük harcának, kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére, valamint az alárendeltségükbe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására. Képesek arra, hogy tudásukat a fegyvernem igényének megfelelően szervezett vagy önálló továbbképzés formájában bővítsék, és alkalmassá váljanak egyéb sajátos (törzsek légvédelmi főnöki, egyéb harc- és tűzvezetési beosztásokhoz tartozó funkcionális) feladatok végrehajtására.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető légvédelmi rakéta specializáción továbbá rendelkezik:

- a légi haderő felépítésének és alkalmazása alapjainak, elveinek ismereteivel;
- a földi telepítésű légvédelem alkalmazásával kapcsolatos követelményeket és értékelési rendet (TACEVAL, CREVAL) tartalmazó ismeretekkel;
- a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának ismereteivel, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeire és sajátosságaira vonatkozó ismeretekkel;
- a NATO Egységes Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerének felépítésével, működésével és a Magyar Honvédség abban elfoglalt helyének, szerepének ismereteivel;
- a földi telepítésű légvédelem harc- és tűzvezetése feladatainak, a kapcsolódó eljárás- és okmányrendszer ismeretével;

képes:

- a légvédelmi rakéta alegység harcának, kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére;

- az alárendeltségébe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására;
 - a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) harci beosztásai funkcionális kötelmeinek ellátására;
 - a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) alkalmazásának megszervezésére és vezetésére;
 - a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) kiképzési tevékenységének tervezésére, szervezésére, vezetésére és végrehajtására;
 - a légvédelmi rakétakomplexum alkalmazásával kapcsolatos üzemeltetési, üzemben tartási feladatok tervezésére, szervezésére, vezetésére és végrehajtására;
- alkalmas:

- a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) működésének bonyolult helyzetekben (béke és békétől eltérő műveletekben) történő hatékony biztosítására;
- a légvédelmi rakétaalegység (szakasz és üteg) kiképzésének vezetésére és végrehajtására.

7.9. A műszaki specializáció képzési célja a Magyar Honvédség műszaki alegységei részére olyan első tiszti szintű parancsnoki beosztás ellátására alkalmas felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése, akik a szükséges általános katonai és műszaki szakmai ismeretek birtokában képesek alegységük kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére, valamint az alárendeltségébe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására. Képesek arra, hogy tudásukat a műszaki alegységek igényének megfelelően szervezett vagy önálló továbbképzés formájában bővítsék. Az alapfokozat birtokában a katonai vezető műszaki specializáción továbbá rendelkezik:

- a műszaki szakterület valamennyi területén (műszaki-felderítő, utász-zártelepítő, tűzszerész, pontonos hidász, deszant-átkelő, útépítő, hídépítő, állás- és szerkezetépítő, repülőter-karbantartó, műszaki-mentő, anyagelőkészítő és feldolgozó, álcázó, vízellátó, világító) alapismeretekkel;
- átfogó robbantási ismeretekkel;
- műszaki rajzok olvasásához és egyszerű műszaki rajzok elkészítéséhez szükséges ismeretekkel;
- szerkezetek megépítésének irányításához szükséges (építésvezetői) ismeretekkel;

képes:

- a szakasz (század) harci és harccal kapcsolatos műszaki támogatási feladatok megtervezésére, megszervezésére;
 - a műszaki szakalegység rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
 - a szakasz (század) robbantási feladatainak és foglalkozásainak vezetésére, robbantási számítások végzésére;
 - műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére;
 - a szakasz (század) szinten felmerülő építési és rombolási feladatok megszervezésére és irányítására;
 - a műszaki alegység igényeinek megfelelően továbbképzésben ismereteit bővíteni;
- alkalmas:

- műszaki szakaszcsoficsnok, valamint rövid felkészülési idő után műszaki század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

7.10. A vegyvédelmi specializáció képzési célja a Magyar Honvédség vegyvédelmi alegységei részére olyan első tiszti beosztás szintű parancsnoki feladatok ellátására alkalmas felsőfokú végzettségű katonai vezetők képzése, akik a szükséges általános katonai és az ABV védelmi szakmai ismeretek birtokában képesek fegyvernemi alegységük kiképzésének, napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére, az alárendeltségébe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására, azok technikai kiszolgálásának végrehajtására és ellenőrzésére, az ehhez kapcsolódó szervezési feladatok végzésére.

Az alapfokozat birtokában a katonai vezető vegyvédelmi specializáción továbbá rendelkezik:

- a vegyvédelmi alegység-parancsnoki beosztásokban a békeidőszaki honvédelmi, a béketámogató, valamint háborús műveletekben a (harc)tevékenység ABV támogatásához, ABV biztosításához kapcsolódó szakfeladatok ellátásához kapcsolódó gyakorlati tevékenységek megtervezéséhez, megszervezéséhez és irányításához szükséges ismeretekkel;
 - a vegyvédelmi alegységek általános katonai és szakkiképzésének, továbbá napi tevékenységének tervezésére, szervezésére és vezetésére vonatkozó ismeretekkel;
 - a sugárzó, mérgező, fertőző és veszélyes ipari anyagok kezelésével kapcsolatos rendszabályok ismeretével;
 - az előljárói döntés-támogatást segítő, az ABV helyzet szakszerű értékelésére vonatkozó, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására, és az alegységek hatékony alkalmazására vonatkozó ismeretekkel;
 - a szakterületeknek megfelelő vegyvédelmi szaktechnikai eszközök, berendezések üzemeltetéséhez, alkalmazásához és kiszolgálásához szükséges általános és speciális ismeretekkel;
 - az ABV szakfeladatok végrehajtásához szükséges informatikai és kommunikációs rendszerek ismeretével;
 - a megfelelő környezetvédelmi és katasztrófa-elhárítási ismeretekkel, a kárelhárítási és kárfelszámolási feladatok tervezéséhez, szervezéséhez és a végrehajtás irányításához szükséges szakmai ismeretekkel;
 - a különböző vegyvédelmi technikai eszközök, egyéni védőeszközök, felszerelések és anyagok szállításával, tárolásával kapcsolatos rendszabályok ismeretével;
 - a gyújtófegyverek, valamint a harcéri tüzek elleni védelem feladatainak végrehajtásához szükséges szakmai ismeretekkel;
 - a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereinek ismeretével, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzéséhez szükséges ismeretekkel és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harcéri mintavételezésének ismeretével;
- képes:
- felmérni az ABV-fegyverek, illetve veszélyes ipari anyagok katonai műveletre gyakorolt hatásának kockázatát a harc területén, illetve a tevékenységi körzetben;

- az ABV helyzet szakszerű értékelése alapján javaslatok tételére, a következmények csökkentésére és felszámolására, az ABV védelmi feladatok koordinálására és az alegységek hatékony alkalmazására;
 - fegyvernemi és szakalegységek ABV védelmi felkészítésének, kiképzésének tervezésére és ellenőrzésére;
 - az ABV- és gyújtófegyverek, valamint a harctéri tüzek elleni védelem technikai feladatainak megszervezésére és összehangolt végrehajtására;
 - a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására;
 - a vegyi-, sugár- és biológiai felderítés, valamint a mentesítés és a fertőtlenítés eszközeinek hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelő biztonságos üzemeltetésére, különböző környezeti és bonyolult viszonyok között, azok összehangolt, hatékony alkalmazásának megszervezésére és irányítására;
 - a személyi védelem ABV védelmi összetevőivel történő ellátására és technikai kiszolgálás megszervezésére;
 - a Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszerén belül nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésére, szervezésére és irányítására;
- alkalmas:
- vegyivédelmi szakaszparancsnoki, valamint rövid felkészülési idő után, vegyivédelmi század szintű parancsnoki és törzs feladatok végzésére.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó) ismeretkörök:

8.1. alapozó ismeretek: 81-99 kredit

közszolgálati alapismeretek (közigazgatási alapvizsga ismeretanyaga), a szakmai törzsanyagot megalapozó katonai- és társadalomtudományi alapismeretek;

8.2. szakmai törzsanyag: 81-99 kredit

általános és katonai vezetéstudományi, hadtudományi alapismeretek, térinformatika, katonai térképészeti ismeretek, a nemzeti katonai értékrend, hagyományok és az egyetemes és magyar hadtörténelem, valamint az összefegyvernemi és fegyvernemi harcászat alapismeretei, haditechnika, katonapedagógia, hadijog, logisztikai ismeretek, testnevelés;

8.3. differenciált szakmai anyag: 54-66 kredit

szakterületi, fegyvernemi (lövész, harckocsizó, felderítő, tüzér, műszaki, légvédelmi rakéta és vegyivédelmi) ismeretkörök.

9. Szakmai gyakorlat:

Az intézményen kívül teljesítendő szakmai (csapat) gyakorlat kritérium-feltétel. A csapatgyakorlat a képzés során kiegészül szakmai és specializációs szinten szervezett, intézményi és csapatbázison levezetett gyakorlásokkal és komplex harcászati foglalkozásokkal. A szakmai- és csapatgyakorlatok és komplex harcászati foglalkozások összegzett időtartama a teljes képzés során: 8-16 hét.

10. Idegennyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez angol nyelvből államilag elismert, legalább STANAG 6001. 2.2.2.2. nyelvvizsga-bizonyítvány szükséges.

II. Az ismeretek ellenőrzési rendszere

Az ismeretek ellenőrzési rendszere az ajánlott tantervben a szorgalmi időszakra előírt - részben egymásra épülő, részben egymástól független – aláírások, gyakorlati jegyek, évközi értékelések megszerzéséből, valamint a vizsgaidőszakban teljesítendő vizsgákból és záróvizsga letételéből, valamint a kritérium követelmények teljesítéséből tevődik össze.

A szorgalmi időszakban végrehajtandó számonkérések – a félévközi jegy formái:

- Évközi értékelés: ötfokozatú értékeléssel, melynek során a tantárgyi programban rögzített módon a zárthelyi, illetve házidolgozatok értékelésének átlaga, a hallgatói aktivitás, és egyéb szempontok alapján számított osztályzat adható.
- Gyakorlati jegy: a tantárgy elméleti anyagának gyakorlati alkalmazása és az alkalmazási készség értékelése a képzési cél szempontjából szükséges és lehetséges.

A vizsgák az alábbi formákban írhatók elő:

- Beszámoló: a tantárgyi programban meghatározott ismeretanyag számonkérésére szolgáló vizsga. Értékelése háromfokozatú minősítéssel történik. Nem megfelelt értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit nem képes az alkalmazás szintjén teljesíteni, megfelelő az értékelés, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén teljesíti, kiválóan megfelelt értékelést kell adni, ha a vizsgázó a tantárgy ismeretanyagát és gyakorlati követelményeit az alkalmazás szintjén és összefüggéseiben is tudja teljesíteni.
- Kollokvium: valamely tantárgy félévi anyagának számonkérése. Ennek keretében arról kell meggyőződni, hogy a hallgató milyen szinten sajátította el a tananyagot, illetőleg arról, hogy képes lesz-e az erre épülő további tananyag elsajátítására.
- A szigorlat több, nem azonos tantárgy részeit képező ismeretkör összegzett ismerete komplex alkalmazására való képességének felmérését szolgálja.
- A záróvizsga (szóbeli komplex záróvizsga) az ajánlott tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat/diplomamunka megvédéséből, továbbá szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat. A záróvizsga célja, hogy az oklevél megszerzéséhez szükséges ismereteket, készségeket, képességeket ellenőrizze, értékelje, illetve megbizonyosodjon arról, hogy a hallgató a tanult ismereteket alkalmazni tudja

A katonai vezetői alapszak közös képzési fázisának szigorlatai:

Szigorlat megnevezése:	S2 szigorlat (Katonai vezetői alapismeretek)	Szigorlat kódja:	
Ismeretanyaga:	Tantárgy megnevezése:	Tantárgy kódja:	Kreditérték:
	Harcászat I.	HÖLHB06	2
	Harcászat II.	HÖLHB07A	7
	Katonai műveletek egészségügyi biztosítása	HÖLHB14A	2
	Összesen		

Végrehajtandó:	az 3. szemeszter vizsgaidőszakának végéig		
Szigorlat megnevezése:	S3 szigorlat (Katonai vezetéstudományi és pedagógia-pszichológia)	Szigorlat kódja: HÖLHB10	
Ismeretanyaga:	Tantárgy megnevezése:	Tantárgy kódja:	Kreditérték:
	Katonai vezetés- és szervezélmélet I.	HHKV324001	5
	Katonai vezetés- és szervezélmélet II.	HHKV324002A	5
	Alkalmazott katonapszichológia és pedagógia alapjai	HUKPB02	6
	Összesen		
Végrehajtandó:	az 4. szemeszter vizsgaidőszakának végéig		

A szakdolgozat

A szakdolgozat a specializációhoz kapcsolódó feladat, amely a hallgató tanulmányaira támaszkodva, témavezető irányításával egy félév alatt elvégezhető, és igazolja azt, hogy a hallgató kellő jártasságot szerzett a tanult ismeretanyag gyakorlati alkalmazásában, és szakmai irányítással képes a témához kapcsolódó szakirodalom feldolgozására, továbbá képes az elvégzett munka és az eredmények szakszerű összefoglalására. A szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditek száma 10 kredit.

A záróvizsga

A záróvizsga a katonai vezetői alapszak oklevelének megszerzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja.

A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből - szakdolgozat megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat:

- az alapszak minden hallgatója vizsgát tesz a közös képzési fázisban tanult összhaderőnemi-, összefegyvernemi harcászati-, és vezetéstudományi ismeretekből (1 oktatási nap);
- specializáció elméleti- és/vagy gyakorlati vizsga és a szakdolgozat védeése (1-2 oktatási nap);

A záróvizsgára bocsátás feltételei

- a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzése, legalább 230 kreditpont összegyűjtése és a kritérium követelmények teljesítése;
- szakmai (csapat-) gyakorlatok eredményes végrehajtása (a szakirányfelelős által igazoltan)
- szakdolgozat olyan szintű elkészítése, amelyet a témavezető bírálatra alkalmasnak minősít.

A záróvizsga részei

- katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész;
- specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész;
- a szakdolgozat megvédése;

Záróvizsga tantárgyak

A szakdolgozat védeése a szóbeli záróvizsga rész előtt történik, a szóbeli specializációs záróvizsgát az a hallgató kezdheti meg, aki a szakdolgozatát eredményesen megvédte.

Minden specializáción (katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész)

- Szárazföldi csapatok harcászata 1.
- Összefegyvernemi alapismeretek
- Légierő csapatok harcászata 1.

A specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész tantárgyai

Lövész specializáció

- Lövész harcászat 7.
- Lövész harcászat 8.
- Speciális felkészítés 7.
- Speciális felkészítés 8.

Harckocsizó specializáció

- Harckocsi harcászat 7.
- Harckocsi harcászat 8.
- Harckocsi lökiképzés 7.
- Harckocsi lökiképzés 8.

Felderítő specializáció

- A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV. 7
- A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV. 8
- Speciális felderítő ismeret IV.7
- Speciális felderítő ismeret IV.8

Tüzér specializáció

- Harcászat és harcvezetés V.17.
- Tüzérlövéstan és tűzvezetés 17.
- Harcsolgálat 14.

Légvédelmi rakéta specializáció

- Légvédelmi Rakéta- és Tüzér Szakharcászat I.
- Légvédelmi Rakéta- és Tüzér Szakharcászat II.
- Légvédelmi eszközök rendszertan I.
- Légvédelmi eszközök rendszertan I.

Műszaki specializáció

a) Harcos műszaki modul:

- Robbantás
- Műszaki zárás
- Erődítés-álcázás
- Műszaki technikai eszközök II.
- Műszaki támogatás II.

b) Infrastrukturális műszaki modul:

- Épületszerkezetek
- Építmények átalakítása
- Építmény üzemeltetés
- Építmény fenntartás

- Repülőtér karbantartás
- Elhelyezés gazdálkodási és ingatlankezelési ismeretek

Vegyivédelmi specializáció

- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.
- Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV.
- Vegyivédelmi szakharcászat I.
- Vegyivédelmi szakharcászat II.
- ABV védelmi támogatás rendszere tantárgyaktól.

A záróvizsga eredménye

A záróvizsga eredményét a katonai vezetői közös képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész (KZV), a szakdolgozatra adott osztályzat (SZD) és a specializációs képzési fázishoz kapcsolódó záróvizsga rész (SZZV) osztályzatának egyszerű átlaga képezi, az alábbiak szerint.

$$ZVÖ = (KZV + SZD + SZZV)/3$$

Az oklevél kiadásának feltétele

- eredményes záróvizsga;
- nyelvvizsga-követelmény: az alapfokozat megszerzéséhez STANAG 6001 2.2.2.2. nyelvvizsga szükséges.

Az oklevél minősítésének megállapítása

Az oklevél minősítését, a hatályos TVSZ 54. § (5) pontja szerint, az alábbiak egyszerű átlaga adja meg:

- a szakdolgozat védésére adott osztályzat;
- a záróvizsga szóbeli részére adott (több elemből álló vizsga esetén az elemekre adott osztályzatok átlaga egész számra kerekítve) egy osztályzat;
- a teljesített félévek (két tizedesig kifejezett) tanulmányi átlagai átlaga egész számra kerekítve:

$$(SZD + ZV + ((\hat{A}_1 + \dots + \hat{A}_n)/n) / 3$$

III. Szakmai- és csapatgyakorlatok

Az intézményen kívül teljesítendő szakmai (csapat) gyakorlat kritérium-feltétel.

A csapatgyakorlatot, a csapatok mindenkori leterheltségének függvényében, az MH Ludovika Zászlóalj parancsnokával együttműködésben, a specializációért felelős tanszék vezetője szervezi meg a szakfelelős által jóváhagyott feladatlap alapján.

A csapatgyakorlat a képzés során kiegészül szaki- és specializációs szinten szervezett, intézeti és csapatbázison levezetett, gyakorlásokkal és komplex harcászati foglalkozásokkal.

A szakmai- és csapatgyakorlatok és komplex harcászati foglalkozások összegzett időtartama a teljes képzés során: 8-16 hét.

IV. Az alapképzési szak minőségbiztosítása

A katonai vezetői alapszak képzési szintjén minőségbiztosítási rendszer működik. A szakon a minőségbiztosítási tevékenység célja: a képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés biztosítása, a megrendelő speciális szakmai igényeinek folyamatos integrálása az oktatásba, továbbá a hallgatói tanulmányi munka segítése.

A szakon indított képzésben a közös képzési fázis elméleti és gyakorlati tantárgyaiért az egyetem teljes munkaidőben foglalkoztatott, az oktatókkal szembeni követelményeket maximálisan teljesítő vezető oktatók a felelősök.

A specializációs képzési fázisban a tárgyak felelőseit a Katonai Vezetőképző Intézet specializáció oktatásért felelős szaktanszékeinek vezető oktatói közül jelöltük ki.

A gyakorlati jellegű foglalkozások vezetői a szaktanszékek hivatásos katona jogviszonyú oktatói és gyakorlati-, illetve szakoktatói, valamint a csapattagozat felsőfokú végzettségű szakemberei közül kerülnek ki a szükséges szakmai kompetencia biztosítása érdekében.

A szak képzésének minőségi fejlesztését az alábbi területeken szervezzük, illetve kontroláljuk:

A tantárgyak, az oktatási anyagok fejlesztése

A szakért felelős oktató rendszeresen konzultál a tantárgyfelelősökkel és javaslatokat tesz a tananyagfejlesztés legfontosabb irányaira. A szakmai törzsanyag tárgyait a Katonai Vezetőképző Intézet oktatói tanszéki értekezleteken rendszeresen megtárgyalják és a fejlesztési irányokat, feladatokat ezeken a fórumokon meghatározzák. A tananyagfejlesztés szorosan kapcsolódik az intézet tudományos kutatói tevékenységének feldolgozásához is. A kutatási eredmények tananyaggá történő átformálása, illetve integrálása az egyes tematikákban folyamatos.

A tanterv részét képező tantárgyak tartalmi változtatása, felülvizsgálata, adaptálása a tantárgyfelelős oktató és szaktanszék felelőssége. A következő tanév, aktualizált tantárgyi programjait a felelős szaktanszékek minden év július 15-ig kötelesek megküldeni a szakfelelősének.

A vizsgatapasztalatok feldolgozása, a hallgatói ismeretszint folyamatos ellenőrzése

A vizsgaidőszakok végén a vizsgatapasztalatok összegzése tanszéki- és szaki értekezleteken külön napirendi pont keretén belül történik meg, kiemelt figyelemmel kísérik a záróvizsga és a szigorlatok tapasztalatait.

A hallgatók véleményének begyűjtése

A tanulócsoporthoz vezetői értekezleteken, valamint a hallgatói fórumokon, továbbá kérdőíves adatgyűjtéseken a szakkal, specializációkkal és tantárgyakkal kapcsolatos hallgatói véleményeket figyelembe vesszük a tantárgyak és a szak fejlesztésénél.

A megrendelői oldal véleményének begyűjtése

A csapatparancsnokok véleményének, tapasztalatainak rendszeres gyűjtését és elemzését végrehajtjuk és beépítjük az oktatási folyamatba.

V. Tantárgyi programok (katonai vezetői alapképzési szak közös képzési fázis)

Katonai alapképzési modul tantárgyprogramjai¹

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education I.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai logisztika-, katonai vezető-, katonai üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Katonai közelharc. Kézigránát hajtás.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Improving physical skills. Completing natural and artificial obstacles. Military close combat. Handgrenade throwing.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Fejlesztetni a kondicionális képességeket. A hallgatók ismerjék meg az akadályok leküzdésének módját. A Nemzeti Közszerológálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei szerezzenek ismeretet a katonai közelharc alaptéchnikáiról. Ismerjék meg a kézigránát hajtás téchnikai végrehajtási formáit.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving physical skills. Ability of getting obstacles over. Basic knowledge on military close combat fighting . Improving throwing technic in different positions.
13. **Előtanulmányi kötélezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Kondicionális képességek fejlesztése. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad- és szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok.
 - 14.2. Természetes mozgások: Menetek, Futások. Ugrások. Dobások. Emelések és hordások. Mászások, függeszkedések. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken.
 - 14.3. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások. Emelések és hordások.
 - 14.4. Mászások, függeszkedések. Egyensúly gyakorlatok. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. Társhordások.

¹ A tantárgyprogramok megfelelnek a Magyar Honvédség Egységes Alapképzési Programjában foglalt követelményeknek, tükrözik a Honvéd Vezérkar Képzési Csoportfőnökség és a Nemzeti Közszerológálati Egyetem képviselői által 2012. június 13-án lefolytatott egyeztetésen meghatározott követelményeket.

- 14.5. Közelharc alaptechnikák: állások, helyváltoztatások, esések, ütések, rúgások, védések.
- 14.6. Szabadulás megfogásokból és ellentámadás. Fegyver megtartása, elvétel megakadályozása.
- 14.7. Intézkedéstechnika alapjai: igazoltatás, elfogás, rögzítés, átvizsgálás, elvezetés.
- 14.8. Eszközös támadás elleni védekezés fegyverrel.
- 14.9. Test-test elleni harc (támadó-, védő technikák). Kötött küzdelem.
- 14.10. Kézigránát cél és távdobás, fekvő, térdelő és álló testhelyzetből.
- 14.11. Mozdásformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák legalább minimumpontszámra való bemutatása valamint a minimum összpontszám elérése.

Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-49 pont
Elégséges	(2):	50-74 pont
Közepes	(3):	75-99 pont
Jó	(4):	100-124 pont
Jeles	(5):	125-150 pont.

A félévközi értékelés az elért pontszám alapján kerül kialakításra. Javításra egyeztetett időpontban a szorgalmi időszakban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

Ajánlott irodalom:

- Vincze J. Közelharc [Military Martial Art] BJKMF jegyzet 1998
- Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training]–Szentendre: KLKF, 1996.
- Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training] – Szentendre: KLKF, 1997

Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB30A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászati modul
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactical Module
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, katonai logisztikai alapképzési szak, katonai üzemeltetés alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 79 (22+57)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** általános harcászat, nem háborús műveletek, katonai tereptan.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** tactics, military operations other than war, military map reading
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonai alapképzés során elsajátított ismeretek jártasság szintű alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** High level application of skills acquired during military basic training
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Az összefegyvernemi harc alapjai.
 - 14.2. Mozgásmódok terepen
 - 14.3. Akadályok leküzdése
 - 14.4. Felderítés.
 - 14.5. Közelbiztosítás.
 - 14.6. Fedező biztosítás
 - 14.7. Védelem
 - 14.8. Támadás
 - 14.9. A katona, tűzpár/tűzcsoport tevékenysége válságreagálás katonai feladatainak végrehajtása során, erő alkalmazásának elvei.
 - 14.10. Tereptani alapismeretek, térképismeret
 - 14.11. A tájoló és a tájolóval végrehajtható műveletek. Tájékozódás terepen térképpel és térkép nélkül

- 14.12. Komplex terepfoglalkozás (Azimut-, térkép szerinti menet gyakorlása, tájékozódási pont vázlatkészítés, terepértékelés gyakorlása.)
- 14.13. A katona, tűzpár/tűzcsoporthoz tartozó tevékenysége figyelő-, mobil és állandó ellenőrző-átesztelő ponton (EÁP), a járőrben, a kísérelő és követő csoportban.
- 14.14. Személyek ruházatának, gépjárművek rakományainak ellenőrzése, átvizsgálása, kényszerítő eszközök alkalmazása.
- 14.15. A katona, tűzpár/tűzcsoporthoz tartozó tevékenysége blokkolás, zárás és kutatás végrehajtása során

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A kiképzésből való távollét ciklusonként valamennyi kiképzési ágat figyelembe véve összesen nem haladhatja meg a 20 kiképzési órát (egészségügyi szabadság, felmentés, stb.) A terepen végrehajtott foglalkozások (kiemelten harcászati kiképzés, katonai tereptan, és nem háborús műveletek) legalább 80 %-án részt kell venni. Végre kell hajtani a menetgyakorlatokat. A hiányzások túllépésének következményei: a kiképzést végrehajtó alegység parancsnok javaslatára a kiképzést végrehajtó katonai szervezet parancsnoka kezdeményezi a honvéd tisztjelölt visszavezénylését a katonai szervezetéhez. A honvéd tisztjelölt kérelmére, kizárólag a méltányossági szempontok alapján, a döntésre jogosult előljáró engedélyezheti a következő tanévben az alapkiképzésre történő ismételt vezénylést. Minden más esetben az állományilletékes parancsnok kezdeményezi a szolgálati jogviszony megszüntetését. A távolmaradás pótlásának lehetősége: a szakaszparancsnok az első és a második bekezdésben meghatározott hiányzások mértékén belüli hiányzások esetén az adott kiképzési ágakból a katona részére pótfelkészítést hajt végre a hiányzó ismeretek, jártasságok pótlása céljából.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A honvéd tisztjelöltnek az első ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklus végi vizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából

A honvéd tisztjelöltnek a második ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklusvégi záróvizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából.

Elméleti ismeretszint felmérő, beszámoló vizsgaidőszakban. A tantárgyhoz tartozó kiképzési ágak (általános harcászat, nem háborús katonai műveletek és katonai tereptan) ismeretanyagából huszonöt tesztkérdés. 50% alatt nem megfelelt, 50-75% megfelelő, 76-100% jól megfelelt.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

- Vizsgakövetelmény: **Beszámoló** (írásbeli számonkérés, teszt ILIAS rendszer)
- Az aláírás feltétele a II. ciklus záróvizsga legalább megfelelő szintű teljesítése.
- Az értékelés a II. ciklus záróvizsga eredménye és a beszámoló eredményének számtani átlaga.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Szárazföldi Haderőnemének harcszabályzata IV. rész szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd. A Magyar Honvédség kiadványa 2013. [Doctrine for Army of the Hungarian Defence Forces part 4, section, crew] (in Hungarian)
- Harcászati kézikönyv szakaszparancsnokoknak és szakasz vezénylő tiszthelyetteseknek. A Magyar Honvédség Műveleti Központ kiadványa 2010. [Combat Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCO's] (in Hungarian)
- Az általános katonai kiképzés kézikönyve 1-2. kötet. A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa 2008. [General Military Training Manual 1-2. Vol.] (in Hungarian)
- Ált/204 Katonai tereptan. A Magyar Honvédség Parancsnokságának kiadványa 1991. [Military terrain] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB31A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzeti és szakcsapat modul
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armament and Specialist Module
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, katonai logisztikai alapképzési szak, katonai üzemeltetés alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 49 (13+36)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Műszaki kiképzés, ABV védelmi kiképzés, Logisztikai ismeretek, Híradó kiképzés, Egészségügyi kiképzés.
- 10.A **tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Engineer training, NBC Defense Training, Logistics, Signal training, Health training.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonai alapkiképzés során elsajátított ismeretek jártasság szintű alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** High level application of skills acquired during military basic training
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Erődítés, álcázás.
 - 14.2. Műszaki zárás.
 - 14.3. Robbantás.
 - 14.4. Atom-, vegyi, biológiai- és gyújtófegyverek és az ellenük való védekezés lehetőségei.
 - 14.5. Egyéni és kollektív ABV védelem eszközei és alkalmazásuk szabályai.
 - 14.6. Vegyi-, sugárfelderítő, mentesítő eszközök és anyagok.
 - 14.7. Az ellátás rendje.
 - 14.8. Élelmezési, ruházati ismeretek.
 - 14.9. A katona felszerelése.
 - 14.10. A katonák kártérítési felelőssége.
 - 14.11. A tábori elhelyezés eszközei.
 - 14.12. Rádiókészülék ismeret.
 - 14.13. EDR készülékek alapszintű kezelése.
 - 14.14. Rádióforgalmazási alapismeretek.
 - 14.15. Egészségügyi alapismeretek.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A kiképzésből való távollét ciklusonként valamennyi kiképzési ágat figyelembe véve összesen nem haladhatja meg a 20 kiképzési órát (egészségügyi szabadság, felmentés, stb.) A terepen végrehajtott foglalkozások (kiemelten harcászati kiképzés, katonai tereptan, és nem háborús műveletek) legalább 80 %-án részt kell venni. Végre kell hajtani a menetgyakorlatokat. A hiányzások túllépésének következményei: a kiképzést végrehajtó alegység parancsnok javaslatára a kiképzést végrehajtó katonai szervezet parancsnoka kezdeményezi a honvéd tisztjelölt visszavezénylését a katonai szervezetéhez. A honvéd tisztjelölt kérelmére, kizárólag a méltányossági szempontok alapján, a döntésre jogosult előjáró engedélyezheti a következő tanévben az alapkiképzésre történő ismételt vezénylést. Minden más esetben az állományilletékes parancsnok kezdeményezi a szolgálati jogviszony megszüntetését. A távolmaradás pótlásának lehetősége: a szakaszparancsnok az első és a második bekezdésben meghatározott hiányzások mértékén belüli hiányzások esetén az adott kiképzési ágakból a katona részére pótfelkészítést hajt végre a hiányzó ismeretek, jártasságok pótlása céljából.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A honvéd tisztjelöltnek az első ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklus végi vizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából

A honvéd tisztjelöltnek a második ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklusvégi záróvizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából.

Elméleti ismeretszint felmérő, beszámoló vizsgaidőszakban. A tantárgyhoz tartozó kiképzési ágak (Műszaki kiképzés, ABV védelmi ismeretek, Logisztikai kiképzés, Híradó kiképzés, Egészségügyi kiképzés) ismeretanyagából huszonöt tesztkérdés. 50% alatt nem megfelelt, 50-75% megfelelő, 76-100% jól megfelelt.

A beszámoló értékelése a II. cikluszáró vizsgán a modulhoz tartozó kiképzési ágakban kapott értékelés és a vizsgaidőszakban végrehajtott teszt eredményének a számtani átlaga.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

- Vizsgakövetelmény: **Beszámoló** (írásbeli számonkérés, teszt ILIAS rendszer)
- Az aláírás feltétele a II. ciklus záróvizsga legalább megfelelő szintű teljesítése.
- Az értékelés a II. ciklus záróvizsga eredménye és a beszámoló eredményének számtani átlaga.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Mű/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára. A Honvédelmi Minisztérium kiadványa 1978, [Engineering instructions for Non-Engineer Subunits]

- HÍR/3 A Magyar Honvédség Rádióforgalmi szakutasítása. A Magyar Honvédség kiadványa 2004, [The Radio Service Rules of the Hungarian Defense Forces] (in Hungarian)
- Az általános katonai kiképzés kézikönyve 1-2. kötet. A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa 2008, [General Military Training Manual 1-2. Vol.] (in Hungarian)
- Htp/3, Hadtáp szabályzat (I. fejezet – A ruházati biztosítás alapjai, III. fejezet [Doctrine for Supplying Part 3]) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- A kézi- háti hordozható rádiókészülékek kezelési utasítása. [Handling manual for hand- and backheld portable radios] (in Hungarian)
- Az MH EDR VPN Menedzsment által készített oktató anyagok. [Tutorials produced by MH EDR VPN Management] (in Hungarian)
- EDR készülékek kezelési útmutatói [EDR manuals] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB32A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövészeti felkészítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Training for shooting
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, katonai logisztikai alapképzési szak, katonai üzemeltető alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 79 (22+57)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** -
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 6
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Készség szinten megtanítani és kiképezni a honvéd tisztjelölteket a rendszeresített gépkarabély, pisztoly, valamint a kézigránátok balesetmentes, hatásos alkalmazására
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Educate and train the Officer Candidates for the accident free, effective and skillful usage of the assault rifle, pistol and hand grenades.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Legyen képes a fegyverét magabiztosan kezelni. Legyen képes az önálló célfelderítésre, a kezdőelemek gyors meghatározására, a megfelelő tüzelési testhelyzet kiválasztására és felvételére, tüzelőállás váltásra illetve a pontos tüzelés végrehajtására felbukkanó és mozgó célokra.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Be able to handle his / her own weapon safely. Be able to independent target recognition, quick determination of the starting elements, selection and taking the correct firing position, change the mode of firing, and execute precise firing for pop-up and moving targets.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Fegyverzet-technikai ismeretek,
 - 14.2. Lőelmélet célzás és tüzelés szabályai.
 - 14.3. Tüzelési fogások és szabályok,
 - 14.4. Tüzelési testhelyzetek gépkarabéllyal,
 - 14.5. Tüzelési testhelyzetek pisztollyal,
 - 14.6. Kézigránát dobási testhelyzetek, technikák.
 - 14.7. Akadályok leküzdése.
 - 14.8. Gépkarabély alap végrehajtása.

- 14.9. Pisztoly szakalap lögyakorlat végrehajtása
- 14.10. Kézigránát alap dobógyakorlat végrehajtása
- 14.11. Gépkarabély 1. sz. békeműveleti lögyakorlat végrehajtása
- 14.12. Pisztoly 1. sz. békeműveleti lögyakorlat végrehajtása
- 14.13. Gépkarabély 1. sz. általános lögyakorlat (nappal),
- 14.14. Pisztoly 1. sz. általános lögyakorlat (nappal),
- 14.15. Kézigránát 1/a. sz. dobógyakorlat végrehajtása

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: I. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A kiképzésből való távollét ciklusonként valamennyi kiképzési ágat figyelembe véve összesen nem haladhatja meg a 20 kiképzési órát (egészségügyi szabadság, felmentés, stb.) A terepen végrehajtott foglalkozások (kiemelten harcászati kiképzés, lökiképzés, és nem háborús műveletek) legalább 80 %-án részt kell venni. Végre kell hajtani a menetgyakorlatokat. A hiányzások túllépésének következményei: a kiképzést végrehajtó alegység parancsnok javaslatára a kiképzést végrehajtó katonai szervezet parancsnoka kezdeményezi a honvéd tisztjelölt visszavezénylését a katonai szervezetéhez. A honvéd tisztjelölt kérelmére, kizárólag a méltányossági szempontok alapján, a döntésre jogosult előljáró engedélyezheti a következő tanévben az alapkiképzésre történő ismételt vezénylést. Minden más esetben az állományilletékes parancsnok kezdeményezi a szolgálati jogviszony megszüntetését. A távolmaradás pótlásának lehetősége: a szakaszparancsnok az első és a második bekezdésben meghatározott hiányzások mértékén belüli hiányzások esetén az adott kiképzési ágakból a katona részére pótfelkészítést hajt végre a hiányzó ismeretek, jártasságok pótlása céljából.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A honvéd tisztjelöltnek az első ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklus végi vizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából

A honvéd tisztjelöltnek a második ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklusvégi záróvizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából.

Elméleti ismeretszint felmérő, beszámoló vizsgaidőszakban. A tantárgyhoz tartozó kiképzési ágak (Általános lökiképzés) ismeretanyagából huszonöt tesztkérdés. 50% alatt nem megfelelt, 50-75% megfelelő, 76-100% jól megfelelt.

A beszámoló értékelése a II. cikluszáró vizsgán a modulhoz tartozó kiképzési ágakban kapott értékelés és a vizsgaidőszakban végrehajtott teszt eredményének a számtani átlaga.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

- Vizsgakövetelmény: **Beszámoló** (írásbeli számonkérés, teszt ILIAS rendszer)

- Az aláírás feltétele a II. ciklus záróvizsga legalább megfelelő szintű teljesítése.
- Az értékelés a II. ciklus záróvizsga eredménye és a beszámoló eredményének számtani átlaga.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Egységes Lövészeti Szakutasítás (a gyalogsági-, a harcjármű-, a harckocsi fegyverekhez, valamint a támogató szakasz aknavető és páncéltörő fegyvereihez). A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa 2010, [General Shooting Instructions] (in Hungarian)
- Löv/4 Tüzelési fogások egyéni gyalogsági fegyverekkel. A Magyar Honvédség kiadványa 2016, [Firing procedures with individual infantry weapons] (in Hungarian)
- Az általános katonai kiképzés kézikönyve 1-2. kötet. A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa 2008. [The General Military Training Manual] (in Hungarian)
- Lőfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez. A Magyar Honvédség kiadványa 1997, [Manual handling of armaments specialist tools] (in Hungarian)
- 359/14/2006 A 93M NF védő és a 96M NF támadó kézigránatok ideiglenes anyagismereti és kezelési utasítása. A Magyar Honvédség Fegyverzettechnikai Szolgálatfőnökség kiadványa 2006. [The 93M NF protector and the 96M NF offensive hand grenade temporary material knowledge and instruction manual] (in Hungarian)
- 140/24/2005 Löelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez. A Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar Katonai tervező Főcsoportfőnökség kiadványa 2005. [The basics of the theory of shooting for infantry firearms] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB33A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szabályismereti modul
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Module on Military Rules
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, katonai logisztikai alapképzési szak, katonai üzemeltető alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 57 (20+37)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** honvédelmi ismeretek, alaki kiképzés, jogi és hadijogi ismeretek, szabályzat ismeret, munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi ismeretek, nemzetbiztonsági ismeretek.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Engineer training, NBC Defense Training, Logistics, Signal training, Health training.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonai alapkiképzés során elsajátított ismeretek jártasság szintű alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** National Defense Studies, Formal training, Law and military law, Rules and regulations, Work-, fire-, accident-safety and environmental protection, National security.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A MH Alaptörvényben foglalt feladatai, rendeltetése a társadalomban elfoglalt helye.
 - 14.2. Katonai etika.
 - 14.3. Alaki fogások és mozdulatok fegyver nélkül.
 - 14.4. Katonai tiszteletadás, jelentések, jelentkezések szabályai.
 - 14.5. Alakzatok járművek nélkül.
 - 14.6. Alaki fogások és mozdulatok fegyverrel.
 - 14.7. A járműre és járműről szállás rendje Egyéni és kollektív ABV védelem eszközei és alkalmazásuk szabályai.
 - 14.8. Magyarország Alaptörvénye. A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény. A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény előírásainak értelmezése.

- 14.9.** A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény. Nemzetközi hadijog és különleges jogrend.
- 14.10.** A Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata.
- 14.11.** A szabályzatok rendeltetése, jelentősége az alegység és a katona napi életében.
- 14.12.** A katonai rendfokozatok és állománycsoportok, a parancs és a parancsadási jog, katonai függelmi viszonyok.
- 14.13.** Az ügyeleti, a készenléti és a készségi szolgálatok. Őrszolgálati alapismeretek.
- 14.14.** Munkavédelmi ismeretek. Tűzvédelmi ismeretek. Környezetvédelmi ismeretek.
- 14.15.** A nemzeti és a katonai biztonság alapjai.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** I. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**
- A kiképzésből való távollét ciklusonként valamennyi kiképzési ágat figyelembe véve összesen nem haladhatja meg a 20 kiképzési órát (egészségügyi szabadság, felmentés, stb.) A terepen végrehajtott foglalkozások (kiemelten harcászati kiképzés, katonai tereptan, és nem háborús műveletek) legalább 80 %-án részt kell venni. Végre kell hajtani a menetgyakorlatokat. A hiányzások túllépésének következményei: a kiképzést végrehajtó alegység parancsnok javaslatára a kiképzést végrehajtó katonai szervezet parancsnoka kezdeményezi a honvéd tisztjelölt visszavezénylését a katonai szervezetéhez. A honvéd tisztjelölt kérelmére, kizárólag a méltányossági szempontok alapján, a döntésre jogosult előjáró engedélyezheti a következő tanévben az alapkiképzésre történő ismételt vezénylést. Minden más esetben az állományilletékes parancsnok kezdeményezi a szolgálati jogviszony megszüntetését. A távolmaradás pótlásának lehetősége: a szakaszparancsnok az első és a második bekezdésben meghatározott hiányzások mértékén belüli hiányzások esetén az adott kiképzési ágakból a katona részére pótfelkészítést hajt végre a hiányzó ismeretek, jártasságok pótlása céljából.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:**
- A honvéd tisztjelöltnek az első ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklus végi vizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából
- A honvéd tisztjelöltnek a második ciklus végén - a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt bizottság előtt - ciklusvégi záróvizsgát kell tenni a ciklus teljes anyagából.
- Elméleti ismeretszint felmérő, beszámoló vizsgaidőszakban. A tantárgyhoz tartozó kiképzési ágak (Honvédelmi ismeretek, Alaki kiképzés, Jog és hadijog ismeretek, Szabályzat ismeret, Munka-, tűz, baleset és környezetvédelmi ismeretek, Nemzetbiztonsági ismeretek) ismeretanyagából huszonöt tesztkérdés. 50% alatt nem megfelelt, 50-75% megfelelő, 76-100% jól megfelelt.
- A beszámoló értékelése a II. cikluszáró vizsgán a modulhoz tartozó kiképzési ágakban kapott értékelés és a vizsgaidőszakban végrehajtott teszt eredményének a számtani átlaga.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

- Vizsgakövetelmény: **Beszámoló** (írásbeli számonkérés, teszt ILIAS rendszer)
- Az aláírás feltétele a II. ciklus záróvizsga legalább megfelelő szintű teljesítése.
- Az értékelés a II. ciklus záróvizsga eredménye és a beszámoló eredményének számtani átlaga.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Nemzeti Biztonsági Stratégia - A Kormány 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról 1. melléklet; [National Security Strategy] (in Hungarian)
- Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája - Honvédelmi Minisztérium 2012; [National Military Strategy of Hungary] (in Hungarian)
- Katonai Etikai Kódex - 1. számú melléklet a 67/2003 (HK 18.) HM utasításhoz. [Military Ethics Code] (in Hungarian)
- Ált/52 A Magyar Honvédség Alaki Szabályzata I. Kötet Általános Szabályok. A Magyar Honvédség kiadványa 2014; [The Rules of the Hungarian Defense Forces] (in Hungarian)
- Magyarország Alaptörvénye, [Hungary's Basic Law] (in Hungarian)
- A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény [Measures to be implemented on national defense and the Hungarian Defense Forces and special legal orders] (in Hungarian)
- Ált/23 A Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata. A Magyar Honvédség kiadványa 2007; [The Hungarian Army Service Regulations] (in Hungarian)
- Ált/25 A Magyar Honvédség Öltözködési Szabályzata. A Magyar Honvédség kiadványa 2006; [The Hungarian Defense Forces Dress Code] (in Hungarian)
- Ált/40 A Magyar Honvédség Egységes Iratkezelési Szabályzata A Magyar Honvédség kiadványa 2008; [The Uniform Rules of the Hungarian Defense Forces] (in Hungarian)
- A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. Törvény (A Honvédelmi Minisztériumra és a Magyar Honvédségre vonatkozó szakaszok). [About National Security Services] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB34
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alapkiképzés módszertana
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The methodology of basic training
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak, katonai logisztikai alapképzési szak, katonai üzemeltetés alapképzési szak, állami légiközlekedési alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (0+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek felkészítése a Magyar Honvédség Alapkiképzési Programjában meghatározott ismeretkörök oktatásának módszertani sajátosságaira és az alapkiképzési foglalkozások levezetésére.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Preparation of cadets for conducting basic training exercises and teaching methodological peculiarities of the relevant knowledge defined by the Basic Training Programme of the Hungarian Defence Forces.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonai alapkiképzés ismeretköreinek és a kiképzési módszerek készség szintű alkalmazása az alapkiképzés végrehajtása során.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** High level application of skills, knowledge and training methods acquired during the conduction of military basic training.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Általános katonai ismeretek.
 - 14.2. Honvédelmi alapismeretek.
 - 14.3. Alaki kiképzés.
 - 14.4. Szabályzat ismeret.
 - 14.5. Műszaki kiképzés.
 - 14.6. ABV védelmi kiképzés.
 - 14.7. Katonai tereptani ismeretek.
 - 14.8. Általános lökiképzés.
 - 14.9. Általános harcászati kiképzés.
 - 14.10. Nem háborús műveletek.

A tantárgy oktatására egyhetes kihelyezés keretében, együttműködve a Magyar Honvédség Parancsnoksága által kijelölt katonai szervezetekkel, a kijelölt alakulat bázisán és gyakorlóterein valósul meg.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: III. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel az órák legalább 100%-án. (A tantárgy a kijelölt katonai szervezetnél kihelyezés keretében kerül oktatásra, ezért a foglalkozások pótlására nincs lehetőség.)

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje

A tantárgy egy hetes kihelyezés keretében kerül végrehajtásra. A honvéd tisztjelöltnek a kihelyezés időszaka alatt végzett tevékenységét és szakmai munkájának színvonalát a kiképzést végrehajtó szervezet parancsnoka által kijelölt szakmai felelős értékeli a tantárgyfelelős által kidolgozott és az alakulat részére a tisztjelölt feladatlapjával együtt megküldött értékelési szempontrendszer alapján.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

A **gyakorlati jegy** a kihelyezés során végrehajtott gyakorlati és kiképzési feladatok végrehajtására kapott osztályzatok egyszerű számtani átlaga.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Szárazföldi Haderőnemének harcszabályzata IV. rész szakasz, raj, kezelőszemélyzet, honvéd. A Magyar Honvédség kiadványa 2013. [Doctrine for Army of the Hungarian Defence Forces part 4, section, crew] (in Hungarian)
- Harcászati kézikönyv szakaszparancsnokoknak és szakasz vezénylő tiszthelyetteseknek. A Magyar Honvédség Műveleti Központ kiadványa 2010. [Combat Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCO's] (in Hungarian)
- Az általános katonai kiképzés kézikönyve 1-2. kötet. A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály kiadványa 2008. [General Military Training Manual 1-2. Vol.] (in Hungarian)
- Ált/204 Katonai tereptan. A Magyar Honvédség Parancsnokságának kiadványa 1991. [Military terrain] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2019. március 14.

Nemes Antal őrnagy gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

Közszolgálati ismeretek modul tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** RARTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Law Enforcement Theory and Toolkits
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészeti Jogi és Igazgatási Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Balla Zoltán egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 15 (15+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 1 (1+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közigazgatás és a rendészet. Közérdek, közfeladat, ágazati feladatok, rendészeti feladat. A rendészet és a biztonság. A rendészet fogalma, tartalma. Intézményrendszer. Az egyes rendészeti ágazati szervek. Civil rendészet. A hivatásos szolgálati rend. Honvédelem és rendészet. A külföldiek rendészeti igazgatása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Public administration and law enforcement. Public interest, public task, sector jobs, law enforcement task. Law enforcement and security. The concept and content of law enforcement. Institutional system. Branches of law enforcement agencies. Civil law enforcement. The professional order of service. National defense and Police. Management of policing foreigners.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató a tárgybeli matéria elsajátításával képes elhelyezni a rendészetet az államszervezetben a rendészeti igazgatás jogát a közigazgatási jogban. Megismeri a rendészet sajátosságait, alapfogalmait, intézményeit. Képes lesz megkülönböztetni az egyes rendészeti szerveket.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By learning the materia the students are able to place the law enforcement in the state administration, and they are able to place the right of administrative law enforcement in the public administration law. The students also learn the characteristics, the basic concepts and the institutions of law enforcement. They will be able to distinguish between the various law enforcement agencies.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 15.1. **A közigazgatás és a rendészet kapcsolata. Funkciók. Közfeladat-rendészeti feladat.**

- 15.2. A rendészet története, fogalma, tartalma, rendészet, mint negatív közigazgatás. A rendészeti hatalom garanciális korlátai.
- 15.3. A rendészeti igazgatás, a biztonság, közbiztonság, közrend, belső rend elhatárolása. A legitim fizikai erőszak monopóliuma.
- 15.4. A rendészet intézményrendszere. Államigazgatási, önkormányzati és civil rendészet, civil önvédelem.
- 15.5. Az elsődleges rendészeti szerv. A rendőrség feladata, hatáskörei, szervezete.
- 15.6. A különös rendőrségi szervek eljárásai.
- 15.7. A rendőrség által alkalmazható intézkedések.
- 15.8. A kényszerintézkedések. Titkos eszközök alkalmazása.
- 15.9. A rendészet civil és jogi kontrollja.
- 15.10. A nemzetbiztonsági rendészet.
- 15.11. A központi államigazgatás egyéb rendészeti szervei (Katasztrófavédelem, büntetés-végrehajtás, pénzügyőri rendészet).
- 15.12. A külföldiek rendészeti igazgatása.
- 15.13. A rendészet személyzete, a hivatásos állomány szolgálati viszonya.
- 15.14. A honvédelmi igazgatás és a rendészet.
- 15.15. Áttekintés.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása. Általános feltételek, illetve a legfrissebb tantárgyi tájékoztató szerint.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-os meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. A kredit megszerzésének feltétele: **beszámoló**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- az előadások anyaga [The material delivered at the lectures] (in Hungarian)
- Balla Zoltán: Monográfia a rendészetről [A monograph on law enforcement] Budapest, Rejtjel, 2016. ISBN: 978-963-7255-984 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Balla Zoltán: A rendészet egyes kérdései [Some aspects of policing], Belügyi Szemle 2014. decemberi szám (in Hungarian)

- Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer [The theory of policing and law enforcement tools], NKE 2013. ISBN: 978-615-5344-24-4) (in Hungarian)
- Finszter Géza: A rendőrség joga, [The right of the Police] NKE 2014. tisztázásához Magyar Közigazgatás 2000. (in Hungarian)
- Értekezések a rendészetről, [Dissertations on law enforcement] szerk.: Korinek László, NKE RTK, 2014. ISBN: 978-615-5303-91-7 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Balla Zoltán egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHH1B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadelmélet és katonai műveletek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Theory and Operations
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadászati és Hadelméleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Szendy István, egyetemi tanár (CSc)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (45+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A társadalmi lét biztonságának katonai garanciái. A hadügy, mint determináns társadalmi jelenség. A katonai műveletek elmélete és gyakorlata a korunkban. A hadviselés tartalmának és jellemzőinek változása korunkig.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Military guarantees of social life's security. Military affaires as a social phenomenon. Theory and practice of military operations in our days. The changings of warfare's contents and characteristics.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Olyan hadtudományi alapokon nyugvó rendszerezett ismeretek átadása, melyek elsajátítása és megértése után, az azokkal rendelkezők képessé válnak helyesen értelmezni, – a XXI. század társadalmi viszonyrendszerében (lokálisan, regionálisan, globálisan) – a hadelmélet-hadászat és erre alapozva, a katonai erő politikában, biztonságpolitikában, betöltött szerepét, jelentőségét.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The students will demonstrate knowledge of competency in identifying and applying the skills needed to explain the role and significance of military theory, military strategy and military power in politics and in security policy in the 21st century.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Bevezetés; A biztonság katonai összetevője
 - 14.2. Alapfogalmak
 - 14.3. A háború tipológiája; hadikultúrák
 - 14.4. A katonai műveletek rendszerelmélete és gyakorlata
 - 14.5. A katonai erő harci ereje; erkölcsi szilárdság
 - 14.6. A csapatok technikai ellátottsága, tüzereje és mozgékonyága; haditechnika
 - 14.7. A csapatok létszáma, szervezete és kiképzése; A parancsnoki állomány
 - 14.8. A fegyveres küzdelem törvényeinek jellege; A hadtudomány szerepe

- 14.9.** Korunk hadviselése.
- 15.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 2. félév
- 16.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás feltétele: részvétel a tanórák 50%-n.
- 17.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: nincs
- 18.** Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás feltétele: részvétel a tanórák 50%-n. Írásbeli kollokvium.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Prof. Dr. Szendy István ezredes: Hadelmélet és katonai műveletek. [Military Theory and Operations] NKT Kiadó, Budapest, 2013., ISBN 978-615-5344-25-4 (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Clausewitz, Carl von: A háborúról. [On War] Zrínyi Kiadó, Budapest, 2013., ISBN 978 963 327 599 3 (in Hungarian)
 - Ács, Tibor (szerk.) et al.: A magyar katonai gondolkodás története. [The History of Hungarian Military Thinking] Zrínyi Kiadó, Budapest, 1995., ISBN 963 327 252 1 (in Hungarian)
 - Ágh Attila: Konfliktusok, háborúk. [Conflicts, Wars] Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1989., ISBN 963 326 592 4 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Szendy István, egyetemi tanár (CSc)
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KTE1B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Általános politológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Political Science
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államelméleti és Kormányzástani Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Pál Gábor egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a politikatudomány alapfogalmait, elméleti és módszertani kereteit, főbb eredményeit ismerteti meg hallgatókkal. A félév során az előadások strukturált ismereteket nyújtanak a politikai eszmék, berendezkedések, intézmények és magatartásformák lényegi sajátosságaival kapcsolatban. A hallgatók a kurzus segítségével betekintést nyernek a választási-, a kormányzati- és a pártrendszerek működésébe, megismerik a különböző politikai ideológiák (liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus) és rezsimtípusok (demokráciák, autoriter és totális rendszerek) jellemzőit; megismerik a politikai törésvonal-képződés folyamatát, a politikai kultúra főbb típusait, a politikai folyamatok és a társadalmi környezet viszonyát.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This course explores systematically the basic issues of political science including political thought, political processes, political structures and political regimes. The course can also be considered as a general introduction to the theoretical approaches and research methods of analyzing politics. Throughout the semester decisive political ideas and dominant political ideologies, crucial political institutions are examined, as well as theoretical concepts, electoral-, governmental- and party-systems. The course discusses how political ideologies interact to explain political and policy outcomes; describes the main features of liberalism, conservatism, and socialism; explains how political cleavages form and work; interprets the category of political culture and describe the different types of political culture; discusses the difference between democratic and non-democratic regimes; explains how different institutional designs of democracy work.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatók elsajátítják a politikatudományi elemzéshez szükséges főbb elméleti kiindulópontokat és elemzési kategóriákat. Ezáltal egyszersmind képessé válnak a közéleti folyamatok magasabb absztrakciós szinten való értelmezésére, tényközpontú, elfogulatlanságra törekvő megismerésére. Megtanulnak különbséget tenni a vélemény és a tudományos állítások között, illetve tájékozódni az eltérő politikai érték(rend)ek és nézőpontok közegeiben.

- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** Upon completing the course and having met the course requirements students will: understand the basics of political science and the logic of modern political systems with a marked emphasis on the topics covered throughout the semester; be able to apply certain theoretical concepts acquired (for example: left-right scale); gain experience with regard to the use of political science terminology through Q & A sessions; be able to impartially interpret domestic and international political issues and actual political events.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1.** A politikatudomány sajátosságai, működése, helye a tudományok rendszerében.
- 14.2.** A politika vizsgálatának alapfogalmai I. (Politika, hatalom, uralom)
- 14.3.** A politika vizsgálatának alapfogalmai II. (Állam, legitimitás, szuverenitás)
- 14.4.** A politika mint hivatás; a hivatásos politikus
- 14.5.** A politikai ideológiák I. (Általános, elméleti megközelítés. Típusok és besorolási lehetőségek; baloldal és jobboldal)
- 14.6.** A politikai ideológiák II. (Liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus)
- 14.7.** Politikai törésvonalak és társadalmi tagoltság.
- 14.8.** Politikai kultúra.
- 14.9.** Pártok és pártrendszerek.
- 14.10.** Választási rendszerek.
- 14.11.** Kormányzati rendszerek.
- 14.12.** Politikai rezsimek: totális és autoriter rendszerek.
- 14.13.** Politikai rezsimek: demokráciák.
- 14.14.** Demokratikus átmenet; politikai rendszerváltás Magyarországon.
- 14.15.** Közpolitika és kormányzati döntéshozatal.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 1. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonhatja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli **beszámoló**.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Egedy Gergely et al. /szerk./ (2013): Bevezetés a politológiába. [Introduction to Political Science] Egyetemi jegyzet. Budapest, Nemzeti Közszerzői- és Tankönyvkiadó. ISBN: 978-615-5344-34-3. (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**

- Bayer József (2000): A politikatudomány alapjai [Foundations of Political Science]. Budapest, Napvilág. ISBN: 9789639082977. (in Hungarian)
- Bihari Mihály (2013): Politológia. A politika és a modern állam – pártok és ideológiák [Political Science. Politics and the Modern State – Parties and Ideologies]. Budapest, Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó. ISBN: 9789631976281. (in Hungarian)
- Gallai Sándor – Török Gábor /szerk./ (2005 [2003]): Politika és politikatudomány [Politics and Political Science]. Budapest, Aula. ISBN: 9639478474. (in Hungarian)
- Gyurgyák János /szerk./ (2004): Mi a politika? Bevezetés a politika világába. [What is politics? Introduction to the world of politics] Budapest, Osiris. ISBN: 963-389-593-6. (in Hungarian)
- Fisichella, Domenico (2006): A politikatudomány alapvonalai [Foundations of Political Science]. Osiris Kiadó. ISBN: 9633896053. (in Hungarian)
- Körösi András – Tóth Csaba – Török Gábor (2007): A magyar politikai rendszer [The Hungarian Political System]. Budapest, Osiris. ISBN: 9789633899632 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Pál Gábor egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KAL6B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alkotmányjog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Constitutional Law
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Alkotmányjogi Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Halász Iván, intézetvezető egyetemi tanár, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (30+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 8+0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Alkotmányjogi alapismeretek, ezen belül az alkotmányok és az Alaptörvény fogalma; az alkotmányos állam alapvető követelményei, valamint a külföldi és hazai alkotmányfejlődés fő irányai. Az integrált jogforrási rendszer és annak elemei, a hazai, a nemzetközi és az uniós jogforrások. A politikai, társadalmi és gazdasági berendezkedés alkotmányos alapjai, értve ezalatt a szuverenitás kérdéskör alkotmányjogi vonatkozásait, a közvetlen és a közvetett demokrácia formáit, és különösen a hazai választójogi szabályozást. De e témakör alatt tárgyaljuk a nép-nemzet-nemzetiség, az állami akaratot befolyásoló tényezők és a gazdasági alkotmány kérdéskörét. Végül az alapvető jogok és köteleességek tárgykörében azok kialakulásának és fejlődésének kérdései, valamint az alapvető jogok rendszere és az egyes jogok szabályozási tartalma.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basic studies of constitutional law, including: definitions of constitutions and the Basic Law; basic conditions of constitutional state, main points of the Hungarian and foreign development of constitutions. Legal sources of Hungary and their elements, main features of international law and European Union law. The constitutional basis of political, economic and social system in Hungary. Sovereignty, the methods of direct and indirect democracy in Hungary, the Hungarian electoral system. The system of fundamental rights and obligations in Hungary.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatók a tárgy elsajátítása következtében olyan alkotmányjogi alapismeretekre tesznek szert, amelyek nélkülözhetetlenek a későbbi közigazgatási szakmai tárgyak megértéséhez, az állami működés teljes körű átlátásához. A tantárgy segítséget nyújt a hatályos jogrendszerben történő tisztánlátáshoz is, a jogforrások különböző típusai közötti redszerszemlélet biztosításával. E kompetenciák alkalmazásával pedig a hallgatók nemcsak az alkotmányjog, hanem a többi jogág területén is könnyebben el tudnak igazodni mind tanulmányaik, mind közigazgatási munkavégzésük során
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The students involved in this course will learn the basis of Hungarian constitutional law including the system of legal sources in Hungary giving them assistance in their studies about other law branches and when acting on behalf of a public authority.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: -

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Az alkotmány fogalma, típusai, szabályozási tárgykörei, módosítási lehetőségek
Az Alaptörvény születése és szerkezete (2 óra)

14.2. Az alkotmányos állam alapvető követelményei, a jogállamiság és a jogegyenlőség elve (2 óra)

14.3. A külföldi alkotmányfejlődés fő irányai (angol, német, francia, amerikai).

14.4. A magyar alkotmányfejlődés. A történeti alkotmány fogalma. A történeti alkotmány vívmányai (2 óra)

14.5. A Nemzeti Hitvallás jelentősége és értékvilága. A preambulumok szerepe az alkotmányokban (2 óra).

14.6. Az állami jelképek problematikája (2 óra)

14.7. A jog és a jogrend fogalma, a jogforrások fogalma, elméleti rendszere és gyakorlati kérdései. Magyarország belső jogforrasi rendszere, a jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök (2 óra)

14.8. Az Európai Unió joga, a nemzetközi jog, és a nemzeti jog fogalma, illetve kölcsönös viszonya (2 óra)

14.9. A népszuverenitás és a népképviselő. A közvetlen demokrácia módozatai. A képviselői demokrácia. A hazai választási rendszer (2 óra)

14.10. A nép, nemzet, nemzetiség. A politikai közösség fogalma a magyar közjogban. A nemzetiségek jogai, a nemzetiségi önkormányzati rendszer (2 óra).

14.11. A pártok és más akaratformáló tényezők szerepe az alkotmányjogban (2 óra).

14.12. A társadalmi és gazdasági rendre vonatkozó rendelkezések. A gazdasági alkotmány. A költségvetési szabályok. (2 óra)

14.13. Az alapvető jogok kialakulása és fejlődésének kérdései. Az alapvető jogok rendszere és az egyes jogok szabályozási tartalma. (Az emberi jogok generációi.) Az alapvető jogok korlátozási lehetőségei. (2 óra)

14.14. Alapvető személyi jogok és köteleességek. Alapvető politikai jogok és köteleességek (2 óra)

14.15. Gazdasági, szociális és kulturális jogok. A harmadik generációs jogok. Alapvető köteleességek. (2 óra)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 1. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli **kollokvium**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Balogh – Balogh-Békesi – Cserny –Halász – Patyi – Téglási – Tóth (szerk. Cserny): Alkotmányjog. [Constitutional Law] Budapest: NKE KTK, 2013. ISBN: 978-615-5344-28-2 (illetve a legújabb kiadás) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba [Introduction to constitutional law]. Budapest, HVG-Orac, legújabb kiadás (in Hungarian)
- Schanda Balázs – Balogh Zsolt (szerk.): Alkotmányjog – alapjogok. [Constitutional law – Fundamental rights] Budapest: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Tankönyvei, 2011. ISBN: 978 963 308 021 4 (in Hungarian)
- Szente Zoltán: Európai alkotmány- és parlamentarizmustörténet: [History of European constitutionalism and parliamentarism] 1945-2005. Budapest: Osiris, 2006. ISBN: 9633898439 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Halász Iván egyetemi tanár, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** VKMTB11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katasztrófavédelmi igazgatás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Disaster Management Administration
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katasztrófavédelmi Intézet / Katasztrófavédelmi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Vass Gyula egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Katasztrófavédelem meghatározása, fogalmi rendszere, a katasztrófa és a katasztrófavédelem jogi szabályozása. A veszélyhelyzet szabályozása Magyarország alaptörvényében, a különleges jogrendben történő elhelyezése az állampolgárok és lakosság védelme érdekében. Magyarország katasztrófaveszélyeztettsége. Katasztrófák elleni védekezés alapjai, feladat és eszközrendszere. A katasztrófavédelem szervezeti és működési rendje, a védelmi bizottságok helye, szerepe. Katasztrófák elleni védekezés önkormányzati és belügyi feladatrendszere, kapcsolata a hivatásos katasztrófavédelmi szervezettel. A hivatásos katasztrófavédelmi szervek szervezete, feladatrendszere. Magyarország és a nemzetközi katasztrófavédelem kapcsolata, nemzetközi katasztrófavédelmi egyezmények, jogszabályok hatása a hazai katasztrófavédelmi feladatrendszerre.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Defining disaster management, its conceptual system, the legal regulation of disasters and disaster management. The regulation of the state of emergency in the Fundamental Law of Hungary and including it among the special legal orders in order to protect the citizens. The vulnerability of Hungary. The basics of protection against disasters, its system of tasks and instruments. Organisation and operation of disaster management, the place and role of defence committees. Tasks of municipalities and the Ministry of interior related to disaster management, their relations to the professional disaster management organisation. The structure and tasks of professional disaster management organs. The relationship between Hungary and international disaster management, the impact of international disaster management agreements and regulations on the tasks of disaster management in Hungary.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgató legyen képes alkalmazni rendészeti tevékenysége során mindazokat a feladatokat, amelyek a katasztrófavédelem összefüggő munkájában hasznosítható.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Students should be able to apply those tasks in policing which are related to disaster management.

- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1.** A katasztrófa fogalma, fajtái, katasztrófavédelem fogalmi rendszere
- 14.2.** Magyarország katasztrófaveszélyeztetettsége
- 14.3.** A migráció szabályozása és jogi rendszere
- 14.4.** Katasztrófavédelem elhelyezkedése a hazai védelmi rendszerben, állami és önkormányzati katasztrófavédelmi feladatok
- 14.5.** Katasztrófavédelem megjelenése Magyarország Alaptörvényében, veszélyhelyzet, mint a különleges jogrendi szabályozás része
- 14.6.** Katasztrófavédelem jogi szabályozása
- 14.7.** Katasztrófák elleni védekezés igazgatásának sajátos vonásai, katasztrófavédelmi jogszabályok megsértéséért való felelősség
- 14.8.** A kormányzati szervek szerepe a védelmi igazgatásban
- 14.9.** Önkormányzatok és a katasztrófák elleni védekezés
- 14.10.** Védekezés irányítása
- 14.11.** Katasztrófavédelem hivatásos szervezete, feladatrendszere
- 14.12.** Katasztrófák elleni védekezésre való felkészítés, önkéntes és karitatív szervezetek katasztrófavédelmi feladatai
- 14.13.** Rendvédelmi szervek feladatrendszere a katasztrófák elleni védekezésben
- 14.14.** Katasztrófavédelemhez kapcsolódó nemzetközi szabályozók, szervezetek rendszere
- 14.15.** Nemzetközi katasztrófavédelmi feladatokhoz kapcsolódó rendészeti feladatok, összefoglalás
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 3. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon való részvétel kötelező, a hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni és abból önállóan felkészülni, illetve pótlás érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása. Zárthelyi dolgozatok megírása, beadandó dolgozat. Elégséges osztályzatot el nem érő zárthelyi dolgozatok pótlására a félév lezárását megelőzően az oktató által meghatározott időpontokban van lehetőség.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A tantárgy előadásain részvétel, 25 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után, a két zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása. a beadandó dolgozat oktató általi elfogadása. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli **kollokvium**.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Magyarország Alaptörvénye [The Fundamental Law of Hungary]
 - Dr. Schweickhardt Gotthilf: Katasztrófavédelmi Igazgatás [Disaster Management Administration] 2017. NKE tankönyv (in Hungarian)
 - Dr. Schweickhardt Gotthilf: Katasztrófavédelmi igazgatás rendszere, fejlődése, jelenlegi helyzete [The Structure, Development and Current Situation of Disaster

Management Administration] Studia doktorandorum alumnae I. kötet 2016 DOSZ ISBN 978-615-5586-1 (in Hungarian)

- Előadáshoz kapcsolódó jogszabályok, nemzetközi egyezmények [Legal regulations and international agreements related to the lecture]

19.2. Ajánlott irodalom:

- Dr. Schweickhardt Gotthilf Katasztrófavédelmi jog és igazgatás [Disaster Management Law and Administration] 2015. NKE jegyzet (in Hungarian)
- Patyi András: A rendészeti igazgatás és a rendészeti jog alapjai. (Basics of Law Enforcement Administration and Regulation) In: Lapsánszky András (szerk.) Közigazgatási jog: Fejezetek szakigazgatásaink köréből. (Public Administration Regulations: Sections of Special Public Administrations) 679 p. Budapest: CompLex Wolters Kluwer, 2013. pp. 135-169. 2., Gazdasági közigazgatás, infrastruktúra igazgatás. (ISBN:978 963 295 317 5

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Vass Gyula egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KAL6B02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az állam szervezete
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Organization of the State
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Alkotmányjogi Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Téglási András adjunktus, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az államtani alapismeretek alkotmányjogi vonatkozásai és az állampolgárság témaköre. Az egyes állami-közhatalmi szervek működésének és szervezetének szabályai és a köztük lévő viszonyrendszer, különös tekintettel az Országgyűlésre, a Köztársasági Elnökre, az Alkotmánybíróságra (ideértve az Alkotmánybíróság hatásköreit, az Alaptörvény szerinti helyét a hatalommegosztás rendszerében), a bíróságra, az ügyészségre, a Kormányra, a központi közigazgatásra, a helyi önkormányzatokra, az ombudsmanra, valamint a helyi és területi államigazgatás rendszerének és működésének alkotmányos alapjaira.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This course provides an integrated introduction to the mandate, organisation and functioning of the main organs of the Hungarian State regulated on the level of the Constitution of Hungary (Fundamental Law), i. e. the Parliament, the President of the Republic, the Constitutional Court (including the competences of the Court, the position of the Constitutional Court in the Hungarian system of checks and balances, as it results from the Fundamental Law), the Government and Public Administration (including the main features of Hungary's present form of government, i.e. the parliamentary system), the Courts and the Judiciary, Prosecuting Service, the Commissioner for Fundamental Rights and the Local Governments.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgató megismeri és átlátja a Magyar Állam szervezetének alapjait, az Alaptörvényben nevesített állami szervek megbízatásának keletkezését és megszűnését, felépítését és funkcióit. A hallgatók képesek lesznek megkülönböztetni és jellemezni a különböző kormányformákat, valamint az alkotmánybíráskodás fő modelljeit, különös tekintettel a magyar rendszer sajátosságaira.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The students will understand the basic structure of the Hungarian State, the mandate, organisation and functioning of the main organs. The students will be able to identify and describe the different forms of government, and the main models of constitutional adjudication, with respect to the Hungarian specialities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Alkotmányjog

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1. Az állam fogalma, államforma, kormányforma, államszerkezet és az állam területi beosztása. A hatalommegosztás főbb elméletei (2 óra)
- 14.2. Az állampolgárság (2 óra)
- 14.3. Az Országgyűlés funkciói, feladatai, szervezete. (2 óra)
- 14.4. Az országgyűlési képviselők jogállása (2 óra)
- 14.5. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (2 óra)
- 14.6. A köztársasági elnök (2 óra)
- 14.7. Az alkotmánybíráskodás és az Alkotmánybíróság (2 óra)
- 14.8. A bíróságok és az igazságszolgáltatás (2 óra)
- 14.9. Az ügyészség (2 óra)
- 14.10. A Magyar Nemzeti Bank, az Állami Számvevőszék, a Költségvetési Tanács (2 óra)
- 14.11. A Magyar Honvédség, a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok (2 óra)
- 14.12. A Kormány (2 óra)
- 14.13. A közigazgatás helye a hatalmi ágak rendszerében. Az államigazgatás központi szervei. Az autonóm államigazgatási szervek. Az önálló szabályozó szervek. (2 óra)
- 14.14. A területi és helyi államigazgatási szervek alkotmányos jogállása. A helyi önkormányzatok alkotmányos alapjai (2 óra)
- 14.15. A magyar állami szervek részvétele az uniós döntéshozatalban. Az Európai Unió intézményrendszere. (2 óra)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli kollokvium.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Balogh – Balogh-Békesi – Cserny – Fejes – Gellén – Halász – Takács – Téglási – Temesi – Tóth N. – Tóth Z. (szerk.: Patyi András – Téglási András): Államtan és a magyar állam szervezete. [Studies on the State and the Organisation of the Hungarian State] NKTK, Budapest, 2013. (illetve a legújabb kiadás) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Trócsányi László – Schanda Balázs (szerk.): Bevezetés az alkotmányjogba [Introduction to constitutional law]. Budapest, HVG-Orac, legújabb kiadás (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Téglási András adjunktus, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KSJ4B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közszolgálati életpályák
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public service careers
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Emberi Erőforrás Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hazafi Zoltán, intézetvezető egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 15 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 1 (1+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja bemutatni a közzszolgálat fogalmát, a közzszolgálati dolgozók körét, jellemezni a közzszféra és a magánszféra területén munkát végzők jogállásának különbségeit. A hallgatók megismerik a közzszolgálati jog és a munkajog legfőbb hasonlóságait és eltéréseit. A tárgy központi eleme a közzszolgálat működésére vonatkozó alapelvek és modellek bemutatása. Így foglalkozik a munkavégzés és a közzszolgálat alapelveivel, valamint a közzszolgálati pragmatika elemeivel. A diszciplína kitér a közzszolgálat személyi állományának működtetésére vonatkozó igazgatási-jogi rendszerekre, a politika és a személyi állomány viszonyára, majd a kiválasztás, az előmenetel, az illetményrendszer, a képzés, továbbképzés, a teljesítményértékelés, a felelősségi rendszer, a pálya stabilitásának kérdéseire. Mindvégig bemutatja a három nagy réteg (közzszolgálati tisztviselők, hivatásos katonák és rendőrök) jogállására vonatkozó modellek különbségeit. A hallgatók képet kapnak a közzszolgálat történetéről, nemzetközi vonatkozásairól és a Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program személyi állományra vonatkozó előírásairól.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The aim of the subject is to present the definition of civil service, staff and the differences between the legal status of public and private sector. The students will learn the major similarities and differences of public service law, labor law. The subject is focusing on the principles and models of the Hungarian public service therefore dealing with principles of work, basic principles and pragmatics of civil service. The discipline describes the administrative and legal functioning of public service staff, relation of politics and staff, recruitment, carrier, payment and allowances, training, further-training, evaluation, liability, and carrier-stability. The subject shows the legal status differences between the three public service sections (public administration officials, military forces and law enforcement). The students will also learn about the history of public service, international relations, and the Zoltán Magyary Public Administration Development Program.

- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a hallgatók képesek legyenek különbséget tenni a köz- és a magánszféra területén alkalmazásban állók jogállásai között. Tanulják meg, hogy melyek a közszolgálati dolgozók jogviszonyának a legfőbb jellegzetességei, s milyen modellek ismeretesek a fejlett világban a pragmatika egyes elemeire vonatkozóan. Az itt megszerzett ismeretekkel könnyebben sajátítják majd el a további, közszolgálati tárgyú diszciplínák anyagait. A közös modulból fakadó igény, hogy az egyes karok hallgatói ne csak a saját pályájukra vonatkozó megoldásokat ismerjék, de kapjanak átfogó képet a többi pálya sajátosságairól is.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** As a result of the subject the students will be able to differentiate between the legal status of public and private sector workers. They will learn the most important legal features of the public service staff moreover the relevant international models of the pragmatics. The new knowledge will help and support the students to understand further public service disciplines. The common module maintains that the different faculties should not only know their own carrier-system but get an overall picture from the others.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1. A közszolgálat fogalma, a közszolgálati dolgozók köre
 - 14.2. A közszféra és a magánszféra területén alkalmazottak jogállásának eltérései
 - 14.3. A munkavégzés és a közszolgálat alapelvei
 - 14.4. A közszolgálati személyzeti politika (nyílt és zárt rendszerek, a politika és a személyi állomány viszonya).
 - 14.5. A közszolgálati személyi állomány kiválasztása
 - 14.6. Az előmenetel (karrier) a közszolgálatban
 - 14.7. Illetményrendszerek a közszolgálatban
 - 14.8. A személyi állomány jogai és kötelességei
 - 14.9. Képzés, továbbképzés a közszolgálatban
 - 14.10. A minősítés és a teljesítményértékelés
 - 14.11. A közszolgálati felelősségi rendszerek
 - 14.12. A közszolgálati pálya biztonsága
 - 14.13. A magyar közszolgálat története
 - 14.14. A közszolgálat az Európai Unióban
 - 14.15. A Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program a közszolgálat személyi állományáról
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 3. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** Az előadásokon legfeljebb három hiányzás megengedett
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: -**
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az előadások látogatása. **Kollokvium.**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**

- György – Hazafi – Horváth – Juhász – Kiss - Linder (szerk: György – Hazafi): Közszolgálati életpályák [Public service careers], Nemzeti Közszolgálati és Tankönyv Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 978-615-5344-31-2 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Lőrincz Lajos: A közigazgatás alapintézményei [Basic institutions of Public Administration], HVG ORAC, 2010. (in Hungarian)
- Hazafi Zoltán (szerk.) Közszolgálati életpálya és emberi erőforrás gazdálkodás [Public service career and human resources management], Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2014. (in Hungarian)
- György István – Hazafi Zoltán (szerk.): Közszolgálati jog [Public service law], Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2015. ISBN 978-615-5527-15-9 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Hazafi Zoltán egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** NKNBB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetbiztonsági tanulmányok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** National Security Studies
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **A tantárgyfelelős kar/tanszék/szakcsoport (intézet) neve:** Nemzetbiztonsági Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Dr. habil. Resperger István PhD., egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a nemzetbiztonság tanulmányok célja, hogy a közszolgálat főbb hivatásrendjei megismerjék a nemzetbiztonsági szolgálatok működését, feladatrendszerét, tevékenységük célját és alkalmazott módszereit a 21. században.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The aim of national security studies that the future experts of public service will be familiar with the tasks, aims, legal borders, means and tools of the Hungarian national security services in the 21st century.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a résztvevő hallgatók ismerjék meg a kihívásokat, kockázatokat, fenyegetéseket, a nemzetbiztonsági rendszert Magyarországon. Alakuljon ki bennük a nemzetbiztonsági tudatosság.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** students involved in this course should be able to recognise the risks, threats and challenges, and became familiar with national security system of Hungary. They have to realize the importance of security awareness.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Bevezető előadás: nemzetbiztonsági ismeretek és tanulmányok (1 óra)**

A kurzus féléves időbeosztásának és tematikájának ismertetése, a nemzetbiztonsági ismeretek és tanulmányok vázlata.
 - 14.2. **Történeti visszatekintés a magyar titkosszolgálatokra. (2 óra)**

Az első független magyar államvédelmi, valamint a jogelőd államvédelmi és állambiztonsági szervek és a nemzetbiztonsági szolgálatok intézmény- és működéstörténete.
 - 14.3. **A 21. század kihívásai, kockázatai és fenyegetései nemzetbiztonsági szemmel. (3 óra)**

Terrorizmus, proliferáció, migráció, biztonsági és nemzetbiztonsági kihívásai, ellenérdekelt titkosszolgálati tevékenység elvi alapjai. Gazdaságbiztonság, pénzügyi biztonság, kiberbiztonság.
 - 14.4. **Elhárítás szerepe, jelentősége (2 óra)**

Az elhárítás céljának, fogalmának összefoglalása, valamint a hírszerzés megszervezésének és működésének alapjai hazánk nemzetbiztonsági szolgálatainak feladatrendszerében.

14.5. Hírszerzés szerepe, jelentősége (2 óra)

A hírszerzés céljának, fogalmának összefoglalása, valamint a hírszerzés megszervezésének és működésének alapjai hazánk nemzetbiztonsági szolgálatainak feladatrendszerében.

14.6. Az információgyűjtés fajtái és formái. (2 óra)

OSINT, HUMINT, SIGINT, IMINT.

14.7. Adat-és titokvédelem, adatkezelés. A nemzetközi együttműködés, terrorizmus, szervezett bűnözés elleni küzdelem (2 óra)

Az adat- és titokvédelem jelentősége, a minősített iratkezelés szabályai a kormányzati szerveknél és az adatkezelés hiányosságainak lehetséges veszélyei nemzetbiztonsági szemmel.

14.8. Biztonsági tudatosság: humán kockázatok, technikai kockázatok. (2 óra)

Humán kockázatok, technikai kockázatok. Nemzetbiztonsági szolgálatok szerepe valamint a részükre nyújtott támogatás.

14.9. Az Információs Hivatal (2 óra)

A Hivatal jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

14.10. Az Alkotmányvédelmi Hivatal (2 óra)

A Hivatal jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

14.11. A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (2 óra)

A Szolgálat jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

14.12. A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (2 óra)

A Szolgált jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

14.13. Egyéb titkos információgyűjtést folytató szervezetek. (Rendőrség, TIBEK) (4 óra)

A szervezetek jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

14.14. TEK (2 óra)

A szervezetek jogszabályi háttere. Alárendeltsége, irányítása. Szervezeti felépítése. Nemzetbiztonsági tevékenysége. Feladatai. Eszközei. Módszerei.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
tavaszi félév /3. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: -

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A jegy megszerzésének feltétele a ZH eredményes teljesítése (elégséges szint: 60%).

18. Aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: beszámoló (egy db zárthelyi dolgozatának számtani eredménye). Vizsgakövetelmények: A félévi aláírásnak különös feltétele lehet a szemináriumvezető által a félév elején támasztott és közölt követelmény, a zárthelyi dolgozatok megírása.

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Dr. Kobilka István (szerk.): Nemzetbiztonsági alapismeretek, NKT Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5344-32-9

19.2. Ajánlott irodalom:

- Izsa Jenő: *Nemzetbiztonsági alapismeretek: a titkosszolgálatok működése.* Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2009.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Resperger István egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KIJ6B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közigazgatási funkciók és működés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Functions and Operation of Public Administration
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Temesi István egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (30+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Közigazgatás funkciói és működése tantárgy alapozó jellegű. Megismerteti a hallgatókkal a közigazgatás fogalmát, funkcióit, működését és tevékenységfajtaát. A tantárgy felöleli a közigazgatási jogi általános rész ismeretkörének jelentős részét azzal, hogy a szervezeti jog és személyi állomány joga – mivel más tárgyak részletesen ismertetik – nem képezi a tárgy tartalmát. A tantárgy felöleli a közigazgatás jogilag szabályozott - közhatalmi – jogalkotói és jogalkalmazói tevékenységének bemutatását.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The subject serves as a base for understanding the functions, operations of public administration as well as the types of its actions. This subject covers a considerable part of the Hungarian general administrative law except for the legal regulation of the structure and the personnel of public administration which are taught in the framework of other subjects. Administrative rulemaking and administrative decision-making in individual cases make part of this subject as well.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A Közigazgatás funkciói és működése tantárgy alapozó jellegű. Megismerteti a hallgatókkal a közigazgatás fogalmát, funkcióit, működését és tevékenységfajtaát. A tantárgy felöleli a közigazgatási jogi általános rész ismeretkörének jelentős részét azzal, hogy a szervezeti jog és személyi állomány joga – mivel más tárgyak részletesen ismertetik – nem képezi a tárgy tartalmát. A tantárgy felöleli a közigazgatás jogilag szabályozott - közhatalmi – jogalkotói és jogalkalmazói tevékenységének bemutatását. A hallgató a tantárgy ismeretinek elsajátításával képes elhelyezni a közigazgatási jogot a jogrendszerben, megismeri sajátosságait és jogforrási rendszerét, illetve a közigazgatási jog alapfogalmait és alapintézményeit. A hallgató képes lesz különbséget tenni a közigazgatás közhatalmi és nem közhatalmi, valamint külső és belső tevékenysége között. A hallgató megismeri a közigazgatási hatósági eljárás és adatkezelési tevékenység alapjait.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Student can place administrative law in the Hungarian legal system and understands its characteristics, sources, terminology as well as its fundamental institutions. Student will be able to distinguish the administrative actions of public authority from those of not, and the internal activity of public

administration from that of external. Students will get acquainted the base of administrative proceeding and data protection in public administration.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: -

14. A tantárgy tematikája:

- 1.1 Bevezetés
- 1.2 A közigazgatás fogalma és a közigazgatás leírása.
- 1.3 A közigazgatás feladatai.
- 1.4 A közigazgatás funkciói.
- 1.5 A közigazgatás működésének követelményrendszere.
- 1.6 A közigazgatási működést megalapozó jogi eszközök áttekintése.
- 1.7 A közigazgatás, mint jogalkotó.
- 1.8 Normatan. A közigazgatási jogviszony.
- 1.9 Szankció és felelősség.
- 1.10 A közigazgatás tevékenységfajtái.
- 1.11 Szervezetrendszeren belüli igazgatás – a közigazgatás belső működése.
- 1.12 A közigazgatás külső működése I. - A hatósági igazgatás: hatáskör és hatósági jogkör. Jogérvényesítés – jogalkalmazás.
- 1.13 A közigazgatás külső működése II. – Aktustan.
- 1.14 A közigazgatási hatósági eljárás.
- 1.15 A közigazgatás adatkezelő tevékenysége.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása. Az oktatók által meghatározott feladatok elvégzése.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli **kollokvium**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A közigazgatási funkciói és működése. (szerk. Temesi István). Közös modul. Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó. Budapest. 2013.

19.2. Ajánlott irodalom:

- Magyary Zoltán: Magyar Közigazgatás. Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1942 (reprint)
- Patyi András – Varga Zs. András: Általános közigazgatási jog (az Alaptörvény rendszerében). Dialóg Campus. Budapest-Pécs, 2012.
- Madarász Tibor: A magyar államigazgatási jog alapjai. Tankönyvkiadó. Budapest, 1992.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Temesi István egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: NKEHT030105

2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Általános szociológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Sociology
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Vezetőképző Intézet / Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kiss Zoltán László, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 45 (45+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók szerezzenek rendszerezett ismereteket a mai modern társadalmakról; azok strukturális mozgásairól, működési jellegzetességeiről; a társadalmi jelenségek közötti összefüggésekről és a társadalmi folyamatok alakulására hatást gyakorló alapvető tényezőkről és törvényszerűségekről – s mindezen ismeretek birtokában legyenek képesek helyesen értékelni a társadalmi folyamatokat. További cél megismertetni a hallgatókat a szociológia kutatási módszereinek, technikáinak, s a kutatási eredmények saját szakterületen történő gyakorlati hasznosíthatásának lehetőségeivel - különös tekintettel arra, hogy a szociológiai megközelítés miként használható a társadalom egésze, s azon belül a biztonsági szektor (fegyveres erők, rendvédelmi szervek, nemzetbiztonsági szolgálatok), valamint a közszolgálat szervezetei, intézményei belső viszonyrendszerén belüli folyamatok mélyebb megértésére, s a fent említett szervezetek, intézmények hatékonyabb tevékenységének elősegítése érdekében. A szociológia oktatásának célja továbbá hozzájárulni ahhoz, hogy a hallgatók megértsék és elfogadják azokat az értékeket, amelyek követése az adott katonai, rendvédelmi, nemzetbiztonsági és/vagy közigazgatási hivatás ill. szakma művelésében újratermeli a demokratikus társadalmi viszonyokat
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The evolution and place of sociology in the system of social sciences. The history; main schools, principal directions, fields of interest, topics; methodological characteristics; theoretical and empirical research findings of the sociological discipline – with especial regard to
 - the structure and strata of modern societies;
 - trends, forms, channels and indicators of social mobility;
 - social groups, institutions/ organizations; group vs. individual relationship; social majority vs. minorities,
 - norms, values and attitudes;
 - socialization; social status and social rules; conflicting social roles; deviance;
 - social problems (e.g. unemployment, poverty, minority and migration related issues, religion, etc.)
 - public opinion, mass media...
 Organizations and institutions of the public administration and security sector (i.e. military, police forces and national security organizations).

- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy a magyar társadalom alapvető jellegzetességei; felépítése, működése, fejlődési tendenciái, valamint a szociológia, mint társadalomtudományi szakdiszciplína sajátos megközelítésmódjának megismertetése mellett segít eligazodni a társadalmi folyamatok megismerésében, s így hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók képesek legyenek a nemzetközi és hazai társadalmi folyamatok kapcsán az egyes kérdésekben az önálló véleményformálásra. A hallgatók megismerik továbbá a magyar közszolgálat szervezetei, intézményei működésének társadalmi összetevőit (különös tekintettel a közigazgatás, valamint a biztonsági szektor /fegyveres erők, rendvédelmi szervek, nemzetbiztonsági szolgálatok/ működési sajátosságaira).
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** The students involved in this training within the discipline of sociology should be able to:
- apply sociological theory to understand the social world;
 - critically evaluate explanations of human behavior and social phenomena;
 - apply scientific principles to understand the social world and key institutions/organizations of public service (e.g. public administration, law enforcement organizations, military, and national security agencies);
 - evaluate the quality of social scientific data;
 - rigorously analyze social scientific data,
 - use sociological knowledge to inform policy debates and to promote public understanding.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- A szociológia, mint tudomány.**
A szociológia kialakulása, helye a tudományok rendszerében. A szociológia főbb fejlődési irányai, és iskolái. A hazai szociológia kezdetei, mai teljesítményei. A szociológiai kutatás módszereinek jellegzetességei.
- Társadalmi struktúra, rétegződés és mobilitás**
A társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmai. A magyar társadalom szerkezetének történelmi meghatározottsága, mai jellemzői. Empirikus kutatások a magyar társadalom szerkezetéről. A társadalmi mobilitás szerepe, különféle formái, és jelentésük. Mobilitási csatornák. Mobilitási folyamatok a magyar társadalomban. Demográfiai alapfogalmak, kiemelt demográfiai csoportok. Településszerkezet, város és falu. Urbanizációs és városökológiai elméletek. A hazai településszerkezet jellemzői és lehetséges hatása a társadalmi mobilitásra.
- Csoportszociológia**
A társadalmi kiscsoportok fogalma, fajtái, szerkezete, csoportdinamika, a csoport és egyén viszonya. Szociális szerepek. Státusz és szerepjellemzők, szerep-konfliktusok. Szociometria. Csoportokon belüli és csoportközi konfliktusok (típusok, jellemzők), konfliktus-megoldási módok.
- Konfliktusok szociológiája**
A konfliktus fogalma, típusai, jellemzői. Csoportkonfliktusok, szerep-konfliktusok. Konfliktus megoldási módok.
- Normák, értékek, attitűdök**
Fogalmi meghatározások. A normák kialakulása, szerepe. Az értékek szerepe a cselekvésben. Az attitűdök és mérésük lehetőségei, eredményei.
- A szocializáció**
A szocializáció fogalma, szinterei, folyamata, szakaszai, jellemzői. Szocializációs elméletek. Szocializációs intézmények rendszere. A kultúra szerepe a szocializációban. A vallás a modern társadalomban. Az egyházak társadalmi szerepe és szociális tanításai.

A családszociológia alapfogalmai.

Elméletek a családfejlődésről és változások az ezredfordulón. Meghatározó folyamatok a gyermekvállalás; tipikus családszerkezeti formák és családi szocializációs típusok létrejöttében és alakulásában. Nemzedéki eltérések, generációs feszültségek okai, megnyilvánulási formái, következményei.

A deviáns viselkedés szociológiája.

Deviancia-elméletek. A deviáns viselkedés értelmezése. A deviancia felismerése. A deviáns viselkedés kezelése.

Társadalmi problémák

Munkanélküliség. Szegénység hajléktalanság. Nemzeti, etnikai és vallási kisebbségek helyzete. A migráció szociológiai kérdései. Társadalmi csoportpercepció; sztereotípiák; előítéletek; asszimiláció, szegregáció; diszkrimináció; etnocentrizmus; etnokulturális sztereotípiák; xenofóbia.

A társadalmi nyilvánosság; közvélemény; tömegkommunikáció

A társadalmi nyilvánosság jelentése és történeti útja, jellemzői. Közhangulat és közvélemény. A közvélemény alakítása. A tömegkommunikáció jellemzői, mítoszai. A tömegkommunikáció hatásmechanizmusai, eszközei.

Műveltség, iskolai végzettség, oktatási rendszer.

A tudás, mint társadalmi tőke. Az iskolai végzettség szerepe a társadalmi pozíciók átörökítésében. Az oktatási rendszer jellemzői Magyarországon. Műveltség, iskolai végzettség, oktatási rendszer történeti összefüggései és szerepe az életpályára.

Bevezetés a közszolgálati jellegű szervezetek szociológiájába

Közszolgálat, közszolgálati szervezetek, intézmények. Hasonlóságok és eltérések a közszolgálati jellegű szervezetek között. Közigazgatási szervezetek felépítésének, működésének szociológiai kérdései. A biztonsági szektor szervezetei (fegyveres erők, rendvédelmi szervek, nemzetbiztonsági szolgálatok) felépítésének, működésének szociológiai kérdései. Katonai szervezetek felépítésének, működésének szociológiai kérdései. Rendészeti szervezetek felépítésének, működésének szociológiai kérdései (modellek, közösségi rendészet, mediáció, rendőrségi reform). Nemzetbiztonsági szolgálatok felépítésének, működésének szociológiai kérdései.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 1. félév
 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán (előadásokon, szemináriumokon) a részvétel kötelező; igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.
 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások, szemináriumok rendszeres látogatása.
 18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** a tanórákon való részvétel (az előadások és szemináriumok látogatása kötelező. Amennyiben a hiányzások száma meghaladja az összes kontakt tanórák számának 30 %-át, ez az aláírás megtagadását vonja maga után.); az előadások tananyagának elsajátítása (ennek ellenőrzésére min. egy alkalommal sor kerül egy 35-40 perc időtartamú röpdolgozat ill. zárthelyi dolgozat megírására); 15 perc időtartamú, *Power Point*-tal támogatott prezentáció megtartása az oktatóval előzetesen egyeztetett témában; valamint ugyanabból a témakörből 10-12 oldalas terjedelmű esszé megírása és benyújtása. Kreditek megszerzésének feltétele:
- Kollokvium**
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1. Kötelező irodalom:

- Andorka Rudolf (2006) *Bevezetés a szociológiába*. Budapest: Osiris Kiadó, 2005 (ISBN 978-963-3898-48-2)
- Giddens, Anthony (2008) *Szociológia*. Budapest: Osiris Kiadó (ISBN 978-963-3899-84-7)
- Babbie, Earl (2008) *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi Kiadó (ISBN 978-963-506-764-0)
- Kiss Zoltán László – Krizbai János – Kanyó Mária - Tarjáni Gábor (2013) *Bevezetés a szociológiába*. Budapest: Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó (ISBN 978-615-5344-35-0)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Kanyó Mária (szerk.) (2013) Szemelvénygyűjtemény a szociológia tanulmányozásához a NKE hallgatói részére. E-kiadvány. Budapest: Nemzeti Közszerződési és Tankönyvkiadó
- Huszár Tibor (2015) *A magyar szociológia története*. Budapest: Osiris Kiadó
- Andorka Rudolf – Stefan Hradil – Jules L. Peschar (1994) *Társadalmi rétegződés*. Budapest: Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem.
- Angelusz Róbert (1983) *Kommunikáló társadalom*. Budapest: Gondolat.
- Angelusz Róbert (1999) *A társadalmi rétegződés komponensei*. Budapest: Új Mandátum Kiadó.
- Aronson, Eliot (1994) *A társas lény*. Budapest: Közgazdasági és Jogi Kiadó.
- Braudel, F. (1985) *Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus*. Budapest: Gondolat Kiadó.
- Buda Béla (1994) *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*. Budapest: Animula Kiadó.
- Canetti, Elias (1991) *Tömeg és hatalom*. Budapest: Európa.
- Csepeli György (1986) *A hétköznapi élet anatómiája*. Budapest: Kossuth.
- Csepeli György (szerk.) (1980) *Előítételek és csoportközi viszonyok*. Budapest: KJK, 1980.
- Forgas, Joseph (1989) *A társas érintkezés pszichológiája*. Budapest: Gondolat.
- Fukuyama, Francis (1997) *Bizalom*. Budapest: Európa Kiadó.
- Fukuyama, Francis (2000) *A nagy szétbomlás*. Budapest: Európa Kiadó.
- Gönczöl Katalin-Kerecsi Klára (1993) *A deviancia szociológiája*. Budapest: ELTE - T.Twins.
- Kolosi Tamás (1987) *Tagolt társadalom*. Budapest: Gondolat.
- Merton, Robert K. (1980) *Társadalom elmélet és társadalmi struktúra*. Budapest: Gondolat.
- Jávör István (1992) *A szervezetszociológia gondolati rendszerei*. Budapest: BKE.
- Jávör István - Rozgonyi Tamás (2005) *Hatalom, konfliktus, kultúra*. Budapest: KJK – Kerszöv
- Kanyó Mária – Kiss Zoltán László – Dobai Pál (szerk.) (2008) *Szociológia. Egységes egyetemi jegyzet*. Budapest: ZMNE.
- Kiss Zoltán László (2005) *A magyar katonai elit, 1945-1989*. Budapest: ZMNE.
- Kozáry Andrea (2015) *Rendészetszociológia*. Budapest: Rejtjel Kiadó.
- Krémer Ferenc (2003) *Szociológiai alapismeretek. Kézikönyv a rendvédelmi hallgatók számára*. Budapest: Rejtjel Kiadó.
- Lengyel György-Szántó Zoltán (szerk.) (1998) *Tőkefajták: A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája*. Budapest: Aula Kiadó

- Molnár Katalin (2001) Kommunikáció a rendvédelmi munkában. Budapest: Rendőrtiszti Főiskola–Rejtjel Kiadó
- Murányi István (2006) Identitás és előítélet. Budapest: Új Mandátum Kiadó
- Olson, Mancur (1998) A kollektív cselekvés logikája. Budapest: Osiris Kiadó.
- Pratkanis és Aronson (1992) A rábeszélőgépj. Budapest: AB OVO Kiadó.
- Rácz Ferenc (1999) A rendőri intézkedés kommunikációja. Budapest: Prevent Contact Kft.
- Síklaki István (1994) A meggyőzés pszichológiája. Budapest: Scientia Humana.
- Sen, A. (2003) A fejlődés, mint szabadság. Budapest: Európa Könyvkiadó.
- A rendőrség társadalmi szerepe (1999) Budapest: Rejtjel
- Előítéletesség – rendvédelem (2000) Budapest: Rejtjel
- Társadalomtudományi kutatások – rendvédelmi képzés (2001) Budapest: Rejtjel
- Az erőszak a modern társadalmi folyamatokban (2003) Budapest: RTF Társadalomtudományi Tanszék
- Weber, Max (1992) Gazdaság és társadalom 2/1. A megértő szociológia alapvonalai – A gazdaság, a társadalmi rend és a társadalmi hatalom formái. Budapest: KJK.
- Sík Endre (szerk.) (2012) A migráció szociológiája I., E-tankönyv. Budapest: ELTE TáTK, Online: http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/Migracio_Szociologiaja_1.pdf
- Sík Endre (szerk.) (2011) A migráció szociológiája I., E-tankönyv. Budapest: ELTE TáTK, Online: http://www.tarki.hu/hu/about/staff/sb/sik_a_migracio_szociologiaja_2.pdf
- Hárs Ágnes – Tóth Judit (szerk.) (2010) Változó migráció – változó környezet. Budapest: MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet
- Hárs Ágnes (1992) A nemzetközi migráció néhány problémájáról. In: Szociológiai Szemle 1992/2. 123-137.o. Online: <http://www.szociologia.hu/dynamic/9202hars.htm>
- Hárs Ágnes – Simonovits Bori – Sík Endre (2004) „Munkaerőpiac és migráció: fenyegetés vagy lehetőség?”: In: Kolosi Tamás, Tóth István György, Vukovich György (szerk.) Társadalmi riport 2004, Budapest: TÁRKI, 272–289.old. Online: <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a803.pdf>
- Tarrósy István – Glied Viktor – Vörös Zoltán (szerk.) (2014) Migrációs tendenciák napjainkban. Pécs, 2014 Online: http://idresearch.hu/userfiles/File/eia/eia_migrtend_vfinal.pdf

Budapest, 2017. június 01.

Prof. Dr. Kiss Zoltán László egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KBVAB03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Biztonsági tanulmányok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Security Studies
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Nemzetközi Biztonsági Tanulmányok Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Em. Dr. Gazdag Ferenc, DSc
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (30+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 8+0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy oktatásának célja, hogy a Nemzeti Közszerződési Egyetem alapképzésében résztvevő hallgatók számára megfelelő elméleti alapismeretek elsajátítását biztosítsa a biztonságpolitika, a biztonsági tanulmányok területén. A hallgatók ismereteket szereznek a biztonság megteremtésének intézményrendszeréről. Részletes előadásokat hallgatnak az ENSZ, a NATO és az EU biztonságpolitikai tevékenységéről és a nemzetközi válságok kezeléséről. Tájékoztódnak a nemzetközi kapcsolatokkal, a háborúkkal, a lokális, a regionális és a globális biztonság tartalmi és intézményi vonatkozásairól. Megismerik a kihívások és kockázatok, a fenyegetések és veszélyek tényezőit. A kurzus során képet kapnak a magyar kül- és biztonságpolitika alakulásáról a rendszerváltástól napjainkig.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The aim of the subject is to provide the basic theoretical knowledge in the field of security policy and security studies for the students in bachelor programme of National University of Public Service. The students acquire knowledge about the institutional system of creating security. Detailed lectures are provided of the international crisis management and security activity of the UN, the NATO and the EU. Students are introduced to the regional, global and institutional aspects of international relations and wars. They learn the challenge, risk, threat and danger factors. During the course, the Hungarian foreign and security policy changes are presented from the transition until today.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Egységes szemlélet és megfelelő tájékozottság kialakítása a biztonsági tanulmányok fogalomrendszerében. A biztonság komplexitásának tudatosítása mellett kapjanak pontos tájékoztatást arról, hogy a biztonság megteremtése milyen (elsősorban állami) feladatokat foglal magába. A nemzetközi szervezetek válságkezelő – béketeremtő feladatairól, a missziók szervezésének és mandátumának kérdéseiről kapjanak a hallgatók megfelelő mélységű tájékoztatást. Részletesen ismerjék meg hazánk Nemzeti Biztonsági Stratégiáját.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The main objective is the foundation of prompt knowledge and the establishment of coherent approach and in the concepts of security studies. Beside the awareness-raising in security complexity, students shall be precisely

informed of what tasks (principally state related tasks) are outstanding in creating security. Crisis management, and security creation tasks, mission organising activities and mandate related questions of international organisations are covered at a sufficient level. Finally, the detailed presentation of Hungarian National Security Strategy also forms part of the course programme.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: -

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Tárgykör: A biztonsági tanulmányok és a nemzetközi biztonság

I.1. foglalkozás: A biztonsági tanulmányok fejlődése. A biztonság és a biztonságpolitika. Alapfogalmak, értelmezési keretek.

I.2. foglalkozás: A fegyverkezés és a biztonság. A biztonsági dilemma működése az integrációs viszonyok között.

I.3. foglalkozás: A biztonság komplexitása, területei. A katonai és a nem katonai dimenziók viszonya.

I.4. foglalkozás: A nemzetközi biztonság architektúrája. Biztonsági rezsimek és integrációk

I.5. foglalkozás: Szeminárium az I.1.-I.4. előadások anyagából

14.2. Tárgykör: A kollektív biztonság intézménye az ENSZ

II.1. foglalkozás: A kollektív és a kooperatív biztonság. Az ENSZ szerepe a nemzeti és nemzetközi biztonság megteremtésében.

II.2. foglalkozás: Az ENSZ válságkezelése és békeműveletei.

III.3. foglalkozás: Szeminárium az ENSZ misszióiról

14.3. Tárgykör: A regionális biztonság intézményrendszere

III.1. foglalkozás: A NATO mint a kollektív védelem szervezete. A szervezet tevékenysége a nemzetközi béke és biztonság megteremtésében.

III.2. foglalkozás: Az EU közös kül – és biztonságpolitikája. Az EU missziói.

III.3. foglalkozás: Szeminárium a NATO és az EU válságkezelői tevékenységeiről

14.4. Tárgykör: Magyarország biztonsága és biztonságpolitikája

IV.1. foglalkozás: A biztonsági kihívások és biztonsági fenyegetések változása a rendszerváltás óta

IV.2. foglalkozás: Magyarország kül- és biztonságpolitikájának legfontosabb elemei. A Nemzeti Biztonsági Stratégia tartalma, főbb célkitűzései.

IV.3. foglalkozás: Szeminárium

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: az előadásokon való 60 % - os részvétel

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Két eredményes zárhelyi dolgozat megírása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. Legalább 60%-os részvétel. Kredit megszerzésének feltétele: kollokvium, szóbeli vizsga letétele.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Gazdag Ferenc (szerk.): A biztonsági tanulmányok alapjai, NKT Kiadó Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5344-26-8.

- Gazdag Ferenc (szerk): Biztonsági tanulmányok – biztonságpolitika. Bp. ZMNE. 2011.
- Gazdag Ferenc (szerl.): Biztonságpolitika, SVKH, Budapest, 2001.
- Tulliu, S.-Schmalberger, P.: A biztonság megértése felé. UNIDIR-SVKK. 2003.
- Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája

19.2. Ajánlott irodalom:

- Tálás Péter (szerk): Nemzetközi biztonsági tanulmányok. Bp. Zrinyi. 2006.
- Nemzet és biztonság. SVKK kiadvány
- SVKK Hírlevél – Tanulmányok az aktuális biztonsági kérdésekről
- Tálás, Péter (szerk): Az integrált biztonsági szféra megteremtése felé. Bp. MTA. 2008.
- Tálás Péter (szerk): Nemzetközi biztonsági tanulmányok. Bp. Zrinyi. 2006.

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Em. Dr. Gazdag Ferenc, DSc
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** RRVTB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vezetés- és szervezéstudomány
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theory of Leadership and Management,
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Gábor, habilitált egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+szeminárium)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (30+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Vezetés és vezetők; Vezetési folyamat, a vezetési rendszer elemei; Szervezet és környezete; Célkitűzés és stratégiaalkotás; Szervezetek diagnosztizálása; Munkaszervezés, Feladattervezés; Emberierőforrás-gazdálkodás; Motiváció; Vezetési stílus; Kommunikáció; Csoportok a szervezetben; Szervezeti konfliktus; Szervezeti változás, változásirányítás; Szervezetfejlesztés.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Leadership and management; The leadership process, The elements of the management systems; Organization and environment; Objectives and strategy development; Organizations; Work organization; Human Resource Management; Motivation; Management style; Communication; Groups in the organization; Organizational conflict; Organizational change, Change management; Organization development.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató megismeri azokat a vezetéssel kapcsolatos fogalmakat, összefüggéseket, szakterületeket, amelyek megalapozzák a későbbi vezetői felkészítést. A tantárgy célja, hogy fejlődjön a hallgatók önállósága és kialakuljanak a vezetői ismereteik, készségeik és képességeik.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The students get to know those concepts areas and expertise related to the management, which are the basis for future leadership preparation. The aims of the course in order to develop the students' autonomy of leadership knowledge, skills and abilities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tananyagának leírása:** (tematika)
 - 14.1. **A modern vezetéstudomány kialakulása, a vezetéstudomány fejlődése (2 óra)**
Alapfogalmak. A vezetéstudomány fő kérdéskörének tárgya. Vezetés és vezetők. A rendszerszemlélet. A vezetéstudomány helye a tudományok rendszerében. A vezetéstudomány kialakulása és fejlődése, főbb alakjai, a társadalmi viszonyok változásának hatása a vezetéstudományra.
A tudományos eredmények hatása a vezetéstudományi gondolkodásra. Források és főbb irányzatok a tudomány fejlődésében.

14.2. A vezetélmélet fő iskolái és irányzatai (2 óra)

A vezetélméleti iskolák, (empirikus iskola, eltárgyasító irányzat, teorizáló iskola, pszichológiai irányzat, „industrial engineering” szociológiai szemlélet, további irányzatok.

14.3. A vezető, a vezetési stílusok (2 óra)

A vezető kiválasztása, a vezető személyisége, vezetői stílusok, a kommunikáció, a vezetői hatalom és tekintély. A kommunikáció, az információ áramlás rendje. Az időgazdálkodás, korszerű vezetéstechnikai eszközök és módszerek a gyakorlatban.

14.4. Szeminárium az 1-3 foglalkozás anyagából 1. ZH megírása (2 óra)

14.5. A vezetési folyamat, a vezetési funkciók általános értelmezése, az információ gyűjtés, és a tervezés (2 óra)

Az információ gyűjtés forrásai és osztályozása, a tervezés, a tervezés folyamata, a tervezéssel szemben támasztott követelmények, a tervek típusai, tervezési modellek a gyakorlatban, heti, havi, éves tervek. A parancsnoki munka elemei és a vezetési funkciók összevetése

14.6. A döntés előkészítés, a döntési folyamat és a döntés (2 óra)

A döntés, mint mozzanat és mint folyamat tartalma. Döntélméleti közelítésmódok. A döntési folyamat és vezetési folyamat viszonya. Adminisztratív modell, Skinner-féle modell, fokozatos hozadék modellje, szemetes kosár döntési modell, Egyéni döntéshozatal modelljei. Csoportos döntéshozatali modellek. A döntések lehetséges csoportosításai, típusai. A döntéshozatalt segítő eszköztár (közszolgálati adatbázisok). A bizonytalansági szituációk klasszikus döntési szabályai.

14.7. A szervezés, az irányítás és a szabályozás, az ellenőrzés (2 óra)

Szervezés, mint a döntés végrehajtása. A koordináció fogalma és területei. A koordináció, mint operatív beavatkozás. Az irányítás és szabályozás. A szervezés formái (a vezetői fórumok rendje és tartalma) és folyamata.

14.8. Az ellenőrzés (2 óra)

Az ellenőrzés helye a vezetési folyamatban. Az ellenőrzés célja és fajtái, a külső és belső ellenőrzés funkciói. A belső ellenőrzési rendszer fő elemei. Szervezetirányítási rendszerek. Controlling. A vezető ellenőrzési feladatai. Ellenőrzési módszerek, eszközök, formák a vezetésben. A vezetői tevékenységrendszer és a hatékonyság.

14.9. Szeminárium az 4-8 foglalkozás anyagából 2. ZH megírása (2 óra)

14.10. A rendszer szemléletű megközelítés, a szervezetek típusai, formái a szervezet és környezete (2 óra)

A szervezetek rendszer szemléletű megközelítése: történetiség, dinamika, a szervezet és környezetének viszonya. A szervezetek kialakulása, létrehozása, általános jellemzői és lehetséges típusai. A szervezetek strukturális jellemzői. Egydimenziós és többdimenziós szervezetek. Szervezeti alapformák (lineáris, funkcionális, divizionális, mátrix, tenzor, stb.). Szervezetkoordinációs eszközök. Hagyományos és korszerű szervezettípusok.

14.11. A szervezeti hatalom és a szervezeti politika szervezetfejlesztés, munkatervezés és szervezeti kultúra (2 óra)

A hatalom szervezeti értelmezése, szerepe a vezetésben. Hatalmi típusok és a hatalom lehetséges forrásai. Személyes hatalom és származtatott hatalmi típusok. A hatalom, mint strukturális jellemző. Hatalmi erőter, vezető kiválasztás, intézményesült hatalmi strukturák. Szervezeti politika eszközei: kritériumok, külső szakértők, napirendkontroll, koalíciók, kooptálás, bizottságok. A szervezet munkájának irányítása és vezetése, szervezeti konfliktusok, motiváció, hatékony munkaszervezési módszerek a gyakorlatban. A szervezeti kultúra fogalma, meghatározása és tartalma. A szervezeti kultúra kialakulása, szintjei, a szervezetek értékválasztása, szervezeti karakterek. Kultúr modellek. A közszolgálati hivatásrendek szervezeti kultúrája.

14.12. Szervezetek diagnosztizálása, változásvezetés (2 óra)

A szervezetek diagnosztizálása, az innováció, tárgyalástechnika. A stratégiai tervezés folyamata, a stratégiai tervek különböző fajtái, tartalma. Projektmanagement, a folyamat bemutatása a tervezéstől a záró jelentésig.

14.13. **Szeminárium** a 9-12 foglalkozás anyagából, a **3. ZH dolgozat megírása** (2 óra)

14.14. **Vezetői kompetenciák kialakítása** (2 óra)

A legjobb gyakorlat bemutatása külső előadók segítségével. Három szervezet kerül bemutatásra (külső előadók). A közszolgáltatásigot modellező (önkormányzat, rendvédelmi, honvédségi) előadásrészek.

14.15. **Szeminárium** (2 óra)

A szemináriumon a félév során oktatott tananyag tartalma kerül áttekintésre.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/2. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléti pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távolléti pótlást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A félévi aláírásnak feltétele a szemináriumvezető által a félév elején támasztott és közölt követelmény, a 3 db. zárthelyi dolgozat eredményes megírása (legalább 60%), demonstráció megtartása adott tananyagrészből. Levelező munkarendes képzésnél egy szakmai témában elkészített esszé is elfogadható vizsgának. A kredit megszerzésének feltétele: **kollokvium** - ötfokozatú értékelés írásbeli, vagy szóbeli vizsga. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1. Kötelező irodalom:

- Czuprák – Kovács: Vezetés-és szervezéstudomány [Theory of Leadership and Management], NKT Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5344-36-7 (in Hungarian)
- Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés [Organizational Behavior and Leadership]. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. (1996, 2001.) (in Hungarian)
- Horváth – Kovács szerk: A rendészeti szervek vezetés és szervezéstudománya [Leadership and organization theory of law enforcement agencies] NKTK Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5305-41-2 (in Hungarian)
- Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés [Forms of organization and leadership], Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Horváth-Kovács szerk: Pályakezdő Rendőrtisztek Kézikönyve [Police Officers' Handbook] NKE 2016. Budapest, ISBN: 978-615-5527-95-1 (in Hungarian)
- Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században [Strategic Planning and Leadership in the 21st Century], Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt. 2004. (in Hungarian)

- Klein Sándor: Vezetés és szervezet pszichológia [Leadership and Organisational Psychology], SHL Hungary Kiadó 2001. (in Hungarian)
- Schweickhardt szerk.: A Katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve [The Disaster Management Methodological Guide] NKE, 2014. ISBN: 978-615-5305-79-5 (in Hungarian)
- Zoltainé Paprika Zita: Döntéelmélet [Decision Theory], ALINEA Kiadó, 2005. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Kovács Gábor egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLMLB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közszolgálati logisztika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public Service Logistics
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok) megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Logisztikai Intézet / Hadtáp és Katonai Közlekedés Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Lakatos Péter, egyetemi docens,
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (30+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (2+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A logisztika fogalma, értelmezése, helye és szerepe a közszolgálatban. A logisztika küldetése, a megfelelőségi követelmények alapján, a közszolgálati logisztika sajátos követelményei. A logisztika funkcionális felosztása, az ellátási lánc értelmezése. Az anyagáramlást megvalósító és az anyagáramlással összefüggő információs folyamatok, valamint irányításuk jellemzői. A logisztikai rendszerek, szervezetek jellemzése és csoportosítása. A logisztikai folyamatok és szervezetek sajátosságai, valamint vezetésük a közszolgálat különböző területein.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Concept, interpretation, place and role of logistics in public service. Mission of logistics based on compliance requirements; special requirements of public service logistics. Functional division of logistics; interpretation of the supply chain. Information processes implementing and related to the flow of materials and characteristics of their control. Characterisation and categorisation of logistics systems and organisations. Characteristics of logistics processes and organisations and their management in the different fields of public service.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Megismerni a logisztika fogalmát, helyét és szerepét a gazdaságban és a közszolgálat különböző területein. Megismerni a logisztika funkcionális területeit. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen tanuló hallgatók szerezzenek olyan szemléletet, amely hozzájárul a logisztikai folyamatok helyének és szerepének felismeréséhez és értékeléséhez a közszolgálat különböző területein
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Becoming familiar with the concept, place and role of logistics in the economy and the different fields of public service. Becoming familiar with the functional fields of logistics. The students of the National University of Public Service should acquire an approach that contributes to recognising and evaluating the place and role of logistics processes in the different fields of public service

13. Előtanulmányi kötelezettségek: -

14. A tantárgy tematikája:

14.1 A logisztika értelmezése, szemléletmódja, felértékelődése. A logisztika eredete. A logisztika a gazdasági és társadalmi működés rendszerében. Az integrált logisztikai szemlélet- és költségkoncepció.

14.2 Logisztikai alrendszerek és folyamatok. Az áruszállítási rendszerek. A beszerzés, mint logisztikai funkció. A készletek értelmezése, készletgazdálkodás. A raktározás szerepe, a raktári folyamatok irányítása.

14.3 A logisztika jövőbeni fejlesztési lehetőségei. Logisztikai szervezet és kiszervezés. Ellátási lánc menedzsment és partnerkapcsolatok. A logisztikai informatika és e-logisztika. Modern logisztika-szervezési módszerek. Logisztikai Szolgáltató Központok.

14.4 Közigazgatási logisztika. A közigazgatási logisztikáról általában. A közigazgatás felépítése és annak logisztikai szervezetei. A közigazgatási logisztika lehetséges feladatai, működési elve, folyamatai. Lehetséges fejlesztési területek. A közigazgatási logisztika minősített időszakban

14.5 Katonai logisztika. A katonai logisztika fogalma, tartalma, helye a hadsereg támogatási rendszerében. A logisztikai támogatás alrendszerei. A logisztikai támogatás helye a Magyar Honvédség támogatási rendszerében. A logisztikai támogatás alapelvei. A logisztikai támogatás erőforrásai, tagozati rendszere. A katonai logisztikai rendszer működése. A katonai logisztika vezetése és együttműködése.

14.6 A rendőrségi logisztika. A rendőrség felépítése és annak logisztikai szervezetei. A rendőrségi logisztika célja, lehetséges feladatai, működési elvei, folyamatai. A rendőrség logisztikai támogatási igényei rendkívüli időszakban. A rendőrség logisztikai képességei. A rendőrségi logisztika vezetése.

14.7 Katasztrófavédelmi logisztika. Az egységes katasztrófavédelem rendszere. Katasztrófavédelmi logisztika értelmezése. A katasztrófavédelem logisztikai képességei.

14.8 Összefoglalás, ZH

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 3. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása és legalább elégséges ZH. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben teszt és esszé jellegű kérdések egyaránt szerepelhetnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli beszámoló 50% +1 pont. A számonkérés módja **beszámoló. A beszámoló a kurzus tananyagából történik, írásban, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyagok is.**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Pohl Árpád, Szászi Gábor (szerk.): **Közszolgálati Logisztika [Public Service Logistics]** Budapest: Nemzeti Közszolgálati és Tankönyvkiadó, 2014. 208 p. (ISBN:978-615-5344-37-4) (in Hungarian)
- Németh Gyula: A Rendőrség logisztikai támogatásának átalakítása. [Transformation of the logistical support of the Police.]Doktori PhD értekezés. ZMNE, Budapest, 2011. URL cím: http://193.224.76.4./download/konyvtar/dititgy/phd/2011/nemeth_gyula.pdf (in Hungarian)
- Tóth Rudolf – Horváth Zoltán: A logisztikai támogatás helye, szerepe a hazai katasztrófavédelem rendszerében. [Place and role of logistical support in the system of national disaster protection.] Polgári Védelmi Szemle 2009. 1. szám pp. 146-163. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Szegedi Zoltán -. Prezenszki József: Logisztika menedzsment. [Logistics management.] Kossuth Kiadó, negyedik javított, bővített kiadás. Budapest, 2010. ISBN szám: 9789630965699 (in Hungarian)
- Szegedi Zoltán: Ellátási lánc menedzsment. [Supply chain management.] Kossuth Kiadó. Budapest, 2012. ISBN szám: 9789630968444 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Lakatos Péter egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** KPÜ2B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közpénzügyek és államháztartástan
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public Finance
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Közpénzügyi és Államháztartási Intézet
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Nyikos Gyöngyi egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 15 (15+0)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 8+0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 1 (1+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közpénzügyekkel és államháztartással kapcsolatos alapvető fogalmak, a fiskális-, monetáris intézmények, mechanizmusok, államháztartási ellenőrzési rendszer és módszertan megismertetése a hallgatókkal. Az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerének bemutatása, az adók, adóhatások, nemzeti vagyongazdálkodás főbb szabályai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This class is designed to acquaint students with basic concepts relating to public and government finances and monetary institutions, control system and methodology of public finances, state budget's central and local government subsystems, taxes, tax effects and major rules of national asset management.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgató ismerje és legyen képes alkalmazni a közpénzügyi és államháztartási rendszerre vonatkozó jogszabályokat, az államháztartás működési rendszerét elsajátítsa.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Students should know and be able to apply the legislation relating to public and government finances, and must be informed how the system of public finances operates.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A közpénzügyek és államháztartástan rendszertana, közgazdasági szerepe és jelentősége
 - 14.2. A magyar államháztartás hatályos rendszere, alapelvek, kiadások, bevételek, nemzeti vagyon
 - 14.3. Az államháztartás központi alrendszere
 - 14.4. Az államháztartás önkormányzati alrendszere
 - 14.5. Fiskális politika, adóhatóságok
 - 14.6. Az államháztartás ellenőrzési rendszere
 - 14.7. Jegybank, monetáris politika

14.8. Összefoglalás

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 3. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező, igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása. 30 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli **kollokvium**.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1. **Kötelező irodalom:**
 - Lentner Csaba: Közpénzügyek és államháztartástan [Public Finance], Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó, 2013. NKTK, ISBN 9786155344381 (in Hungarian)
 - 19.2. **Ajánlott irodalom:**
 - Lentner Csaba (szerk.): Adózási pénzügytan és államháztartási gazdálkodás, [Taxation and Public Finance Management] 2015. NKTK, ISBN 9786155527128, (kijelölt fejezetek) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Nyikos Györgyi egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** RRVTB03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közös közszolgálati gyakorlat
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Common Public Service Exercise
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** az egyetem valamennyi alapképzési szakán, szakirányán.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Kovács Gábor egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (18+12)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 0+8
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közszolgálat főbb hivatásrendjei a felkészítés során elsajátított ismereteiket a valóságot megközelítő helyzethez igazodó gyakorlat során a mélyítik el. A gyakorlatot elméleti foglalkozások előzik meg, amelyek a közszolgálati szemléletmód kialakítását, a feladatok közös megoldásának képességét fejlesztik. A gyakorlat végrehajtása során háromszintű vezetési rendszer (felső, középső és végrehajtói szint) kialakításával, időeltolódással, helyszín áthelyezésekkel, a gyakorló állomány aktív bevonásával egy komplex - minden évben változó témájú "Feladat" megoldása történik, bevonásra kerülnek a megrendelő szervezetek és azok válságkezelési törzsei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The main professions of the public service - in preparation for their knowledge - acquired during the course. It adapted to the reality. The situation is representing the every days practice. The students implementing the exercise in frame of three-level management system (upper, middle and executive levels). They involve a complex exercise.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a képzésben résztvevő hallgatók ismeret szinten legyen képesek áttekinteni a közigazgatási szférában tevékenykedő szervezetek tevékenységét – vezetés irányítási rendszerét, legyenek jártasak a törzsmunkában, ott aktív tervező és előkészítő tevékenységet folytatni, hozzájárulni a sikeres vezetői döntések megalapozásához. Az oktatási folyamatban a témák exponálására alkalmas előadásokon kívül a hallgatók egyéni felkészülésére, irodalom feldolgozására és konzultációkra támaszkodhatnak. A tantárgy célja, hogy fejlődjön a hallgatók önállósága és kialakuljanak a vezetői ismereteik, készségeik és képességeik.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Students participating in the training. The students involved to the preparation activities, to contribute to the establishment of a successful leadership decisions. The educational process in addition to the topics suitable for exposing the individual performances of the students. The aims of the course to develop the students' autonomy, leadership, knowledge, skills and abilities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** RRVTB01 Vezetés- és szervezés elmélet

14. A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)

14.1. Bevezető előadás

A közös közszolgálati gyakorlat helye és szerepe a képzés rendszerében, levezetésének általános rendje, módszertana. A gyakorlat elgondolásának főbb elemei, a hallgatók végrehajtandó feladatai, a gyakorlatba bevont erők és eszközök. A vezetés rendszere, feladatok végrehajtásának rendje és rendszere. A tervező munka célja, rendszere, és tartalma. Katonai, rendészeti és közigazgatási vezetési modellek. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 2 ó. ea)

14.2. A katonai szervezetek törzsmunkája

A katonai törzsek összetétele, feladatai, a törzsbe beosztott szolgálati személyek felelőssége, feladatai, együttműködő szervezetekkel való kapcsolattartás és információcsere rendszere. A törzs munkája a katonai műveletek végrehajtása során. Jelentések rendje, munkamódszerek, nyilvántartások. (Nappali: 2. ó. ea)

14.3. A rendészeti szervezetek törzsmunkája

Az integrált rendészeti törzs feladata, összetétele, a törzsbe beosztottak feladata, a vezetési pont felépítése. A rendészeti műveletek előkészítése, a parancsnoki munka rendje és tartalma. A törzs munkája a rendészeti művelet végrehajtása során. (Nappali: 2. ó. ea)

14.4. A közigazgatási szervezetek törzsmunkája

A közigazgatási szervezetek alap időszaktól eltérő munkamódszerei, a munkacsoportok, válságkezelő csoportok létrehozásának jellemzői, feladatai, azok lehetséges szervezeti felépítése, az egyes szolgálati beosztások feladatkörei, a csoportok jelentési kötelezettségei. (Nappali: 2. ó. ea)

14.5. Egyezményes jelek, az együttműködés alapjai

A szervezetek által használt egyezményes jelek, jelkulcsok. A vezetés rendszere, az információ áramlás és a jelentések rendje az együttműködő szervezetek törzsei között. (Nappali: 2. ó. ea)

14.6. A hivatásrendre jellemző különleges helyzetek megoldásai
esettanulmányok feldolgozása kiselőadások formájában Bemutatásra kerülnek a hivatásrendre jellemző esettanulmányok. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 2 ó. ea)

14.7. Egy sajátos (rendészeti, honvédségi, közigazgatási szituáció) feldolgozása.
A hivatásrendre jellemző szervezetben előforduló szituáció megoldási lehetőségeinek modellezése. (Nappali: 2. ó. ea, Levelező: 2 ó. ea)

14.8. A Közös Közszolgálati Gyakorlat előkészítése I.

A gyakorlat helyzetbeállításának ismertetése, a kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet, valamint a tömeges méretű migráció kezelésében résztvevő nemzetközi és hazai szervezetek, szervek szerepe, feladata, hatósági jogköre, tevékenysége, amelynek alapján megtervezhető bevonásuk, illetve részvételük a veszélyhelyzetek elhárításában. A „Közös Közszolgálati Feladat” és a „A Kiegészítő Közös Közszolgálati Feladat” átadása a hallgatóknak, értelmezése és útmutatás a feldolgozáshoz. (Nappali: 2. ó. ea Levelező: 2 ó. ea)

14.9. A Közös Közszolgálati Gyakorlat előkészítése II.

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet, valamint a tömeges méretű migráció kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. (Nappali: 2. ó. ea,)

14.10. A Közös Közszolgálati Gyakorlat levezetése - I. mozzanat

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet, valamint a tömeges méretű migráció kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. (Nappali: 2. ó. gyak, Levelező képzésben a gyakorlat terve kerül ismertetésre 2 ó. gyak)

14.11. A Közös Közszolgálati Gyakorlat levezetése - II. mozzanat

A kialakult konfliktus- és veszélyhelyzet, valamint a tömeges méretű migráció kezelésében résztvevő szervezetek tevékenysége és azok együttműködése a beállított feladat alapján. (Nappali: 2. ó. gyak)

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:**
4. tanulmányi félévben - a gyakorlati rész a szemeszter végén kerül levezetésre
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A háromfokozatú értékelés a közös közszolgálati gyakorlaton nyújtott teljesítmény eredménye, (levelező munkarendes képzés esetén a meghatározott feladat leadására kapott értékelés). A félévi aláírás megszerzésének feltétele nappali munkarendben történő képzés esetén a közös közszolgálati gyakorlaton való jelenlét és azon értékelhető teljesítmény. Az értékelés módszere: **gyakorlati jegy**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1. Kötelező irodalom:

- Czuprák – Kovács: Vezetés-és szervezéstudomány [Theory of Leadership and Management], NKT Kiadó, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5344-36-7 (in Hungarian)
- Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés [Organizational Behavior and Leadership] Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. (1996, 2001.) (in Hungarian)
- Horváth – Kovács szerk: A rendészeti szervek vezetés és szervezéstudománya [Leadership and organization theory of law enforcement agencies] NKTK Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5305-41-2 (in Hungarian)
- Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés [Forms of organization and leadership], Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010. (in Hungarian)
- Kovács Gábor: A rendészeti törzsszervezési gyakorlatok levezetése, mint a vezetővé történő felkészítés egyik gyakorlati színtere a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karon [The Common Public Service exercise at the University of Public Service, Faculty of Policing] 2014.04.21. MRTT Rendészettudományi Gondolatok különszámba 145-155. oldal ISBN: 978 6155305 51 1 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Horváth-Kovács szerk: Pályakezdő Rendőrtisztek Kézikönyve [Police Officers' Handbook] NKE 2016. Budapest, ISBN: 978-615-5527-95-1 (in Hungarian)
- Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században [Strategic Planning and Leadership in the 21st Century], Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt. 2004. (in Hungarian)
- Klein Sándor: Vezetés és szervezet pszichológia [Leadership and Organisational Psychology], SHL Hungary Kiadó 2001. (in Hungarian)

- Schweickhardt szerk.: A Katasztrófavédelem vezetési módszertani kézikönyve [The Disaster Management Methodological Guide] NKE, 2014. ISBN: 978-615-5305-79-5 (in Hungarian)
- Zoltainé Paprika Zita: Döntéelmélet [Decision Theory], ALINEA Kiadó, 2005. (in Hungarian)
- Gabor Kovacs: The Problem Solving Management Process and the Best Practise of the National University of Public Service. The Complex Physiognomy of the International Security Environments. 251 p. Sibiu: "Nicolae Balcescu" Land Forces Academy, 2015. pp. 104-113.(ISBN:978-973-153-215-8)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Kovács Gábor egyetemi docens, PhD
tantárgyfelelős

Katonai és társadalomtudományi alapozó modul tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** HÖLHB06
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat I.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Land Tactics I
- 4. Kreditérték:** 2
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a korszerű összefegyvernemi harc elméletével, annak támogatása és támogató kiszolgálásának lehetőségeivel a katonai műveletek rendszerének keretein belül, valamint a harcászati szintű vezetés alapjaival.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This introductory course will provide students with the basic understand of modern era (land) combined arms operations including theoretical knowledge of combat, combat service and combat service support activities throughout the full-spectrum of operations as well as the tactical application of the operations process.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A katonai műveletek felosztásának, típusainak és belső tartalmának ismerete;
 - A szárazföldi (összefegyvernemi) harc alapjainak ismerete;
 - A lövész raj (szakasz) helye és szerepe az (összefegyvernemi) harcban, valamint azok kialakítása, felkészítése és tevékenységük ismerete.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Define the types and allocation of military operations;
 - Understand the basics of land (combined arms) tactics;
 - Understand the role of the infantry squad (platoon) in land operations, the combined arms grouping and their training.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:** HGEOB30 Harcászati modul
- 14. A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A harcászat fogalma, helye, szerepe a hadművészetben.
 - 14.2. A szárazföldi (összefegyvernemi) harcászat helye, szerepe az összhaderőnemi műveletek rendszerében.
 - 14.3. A szárazföldi (összefegyvernemi) harc alapjai, a csapatok tevékenységének osztályozása, a harc elvei.

- 14.4. A lövész katona és alegység (harcjármű kezelő személyzet, raj) felszerelése képességei, a raj szervezeti felépítése, főbb harci-technikai eszközei, fegyvertípusai, a raj képességei támadó harcban.
- 14.5. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz támadóharcának végrehajtásakor – elmélet (4x90’).
- 14.6. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz támadóharcának végrehajtásakor – terepasztal foglalkozás (2x90’).
- 14.7. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz támadóharcának végrehajtásakor – hadijáték (2x90’).
- 14.8. Raj harcalaki foglalkozás (2x90’).
- 14.9. Szeminárium.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.5 tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.

Az aláírás megszerzésének feltétele: zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.5 tantárgyrészekből.

A számonkérés módja: **B (S2) Beszámoló** (S2 szigorlat része).

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcszabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1.

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB07A

2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat II.

3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Land Tactics II

4. **Kreditérték:** 7

5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék

7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd

8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**

8.1. összes óraszám:

8.1.1. Nappali munkarend: 75 (45+30)

8.1.2. Levelező munkarend: 0

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (3+2)

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a korszerű összefegyvernemi harc elméletével, annak támogatása és támogató kiszolgálásának lehetőségeivel a katonai műveletek rendszerének keretein belül, valamint a harcászati szintű vezetés alapjaival.

10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This introductory course will provide students with the basic understand of modern era (land) combined arms operations including theoretical knowledge of combat, combat service and combat service support activities throughout the full-spectrum of operations as well as the tactical application of the operations process.

11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

- A katonai műveletek felosztásának, típusainak és belső tartalmának ismerete;
- A szárazföldi (összefegyvernemi) harc alapjainak ismerete;
- A lövész raj (szakasz) helye és szerepe az (összefegyvernemi) harcban, valamint azok kialakítása, felkészítése és tevékenységük ismerete.

12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

- Define the types and allocation of military operations;
- Understand the basics of land (combined arms) tactics;
- Understand the role of the infantry squad (platoon) in land operations, the combined arms grouping and their training.

13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLHB06 Harcászat I.

14. **A tantárgy tematikája:**

14.1. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz védelmi harcának végrehajtásakor – elmélet (4x90’).

14.2. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz támadóharcának végrehajtásakor – terepasztal foglalkozás (2x90’).

- 14.3. A lövész katona és a lövészraj helye és szerepe egy szakasz támadóharcának végrehajtásakor – hadijáték (2x90’).
- 14.4. Raj harcalaki foglalkozás (2x90’).
- 14.5. Szakasz harcalaki (támadás és védelem) foglalkozás (9x90’).
- 14.6. A légi csapatok feladatai a harc támogatásakor (4x90’)
- 14.7. A harci támogatás és harci kiszolgáló támogatás alapjai (10x90’)
- 14.8. A nem 5. cikkely szerinti válságreagáló (béketámogató, felkelés elleni) műveletek alapelvei (4x90’)
- 14.9. Szeminárium.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/3. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.3 és a 14.6-14.8 tantárgyrészekből, valamint a 14.6-14.8 tantárgyrészekhez szorosan kapcsolódó online tanfolyam sikeres elvégzése (North Atlantic Treaty Organization Joint Advanced Distributed Learning (NATO JADL) – <https://jadr.act.nato.int/>).

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása és a NATO JADL oklevél bemutatása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **Gy (S2) Gyakorlati jegy**, S2 szigorlat része.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** H925B26
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika előkészítő
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Preliminary Mathematics
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, Katonai üzemeltetési alapszak, Katonai logisztika alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Logisztikai Intézet, Természettudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Bence, adjunktus, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 össz óraszám:
 Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 Levelező munkarend:
 heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**
 Nevezetes azonosságok. Hatványozás azonosságai, negatív kitevők, gyökvonás azonosságai, racionális kitevők. Abszolútérték kezelése, egyenletek és egyenlőtlenségek. Másodfokú egyenlet, megoldóképlet, gyöktényezős alak. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség rendszerek megoldása. Racionális törtfüggvények előjelének vizsgálata gyöktényezős alakban. Exponenciális és logaritmus függvények, tulajdonságok, azonosságok. Exponenciális és logaritmikus egyenletek és egyenlőtlenségek. Polinomosztás. Rész törtre bontás (alap gondolatok). A geometria alapjai (fogalmak, jelölések, néhány nevezetes tétel). Trigonometria, azonosságok. Koordinátageometria.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
 Algebraic identities. Identities of exponents and radicals, negative and rational exponents. Absolute value function (equations and inequalities). Quadratic equations. Solving basic equations, systems of equations, inequalities, and systems of inequalities. Determining the signs of rational functions. Exponential and logarithmic functions, properties and identities. Exponential and logarithmic equations and inequalities. Polynomial division. Partial fraction expansion of a rational function (basic ideas). Basics of geometry (concepts, notations, some important theorems). Trigonometry and trigonometric identities. Coordinate geometry.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A matematika alapfogalmainak megismerése. A szabályok és tételek alkalmazási készségének kialakítása. A szaktantárgyak ismereteinek feltárása során felmerülő problémák megoldásához szükséges matematikai eszközök magabiztos alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Understanding the basic concepts of mathematics. Developing skills for applying the rules and theorems. Confident usage of the mathematical apparatus in solving problems arising in special disciplines.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 Nevezetes azonosságok.
 Hatványozás azonosságai, negatív kitevők, gyökvonás azonosságai, racionális kitevők.

Abszolútérték kezelése (egyenletek és egyenlőtlenségek).
Másodfokú egyenlet, megoldóképlet, gyöktényezős alak.
Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség rendszerek megoldása.
Racionális törtfüggvények előjelének vizsgálata gyöktényezős alakban.
Exponenciális és logaritmus függvények, tulajdonságok, azonosságok.
Exponenciális és logaritmusos egyenletek és egyenlőtlenségek.
Polinomosztás. Rész törtre bontás (alapgondolatok).
A geometria alapjai (fogalmak, jelölések, néhány nevezetes tétel).
Trigonometria, azonosságok.
Koordináta geometria.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/1. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozat(ok)

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Az aláírás feltétele a zárthelyi dolgozat eredményes (több mint 50%) megírása. (A ZH pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.)

Az elégséges **gyakorlati jegy** megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának 51-60%-a szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- Obádovics J. Gyula: Matematika [Mathematics] Scolar Kiadó. 2006 (in Hungarian)
- Reiman István: Matematika [Mathematics] Műszaki Kiadó, 1992. (in Hungarian)
- Obádovics J. Gyula: Felsőbb Matematikai Feladatgyűjtemény [Higher mathematical exercises] Scolar Kiadó, 2011. (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Obádovics J. Gyula, Szarka Zoltán: Felsőbb Matematika [Higher mathematics] Scolar Kiadó, 1999. (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Tóth Bence egyetemi adjunktus PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** H925B03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika alapjai KV
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of Mathematics KV
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezető alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Természettudományi Tanszék (Katona Logisztikai Intézet)
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Bence, adjunktus, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (15+15)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** -
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**
Halmazműveletek. Hozzárendelések. Függvények értelmezési tartománya, értékkészlete, grafikonja. Kölcsönös egyértelműség. Függvény-tulajdonságok: értelmezési tartomány, értékkészlet, zérushely, tengelymetszet, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexió. Inverz függvény. Elemi függvények. Sorozat fogalma, megadása, nevezetes sorozatok, számtani és mértani sorozat. Kombinatorika: permutáció, variáció, kombináció, binomiális tétel, Pascal-háromszög.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
Set operations. Assignments. Domain, codomain, graph. Bijective functions. Properties of functions: domain, codomain, x-intercept, y-intercept, monotonicity, extrema, convexity, inflection point. Inverse function. Basic Functions. Sequences: definition, special sequences, arithmetic and geometric sequence. Combinatorics: permutation, variation, combination, binomial theorem, Pascal triangle.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - a) **tudása**
 - hozzájárul a korszerű katonai térképészeti, tereptani és katonaföldrajzi ismeretek elsajátításához; 7.1.17
 - hozzájárul a szakasz (század) kommunikációs, híradó és informatikai eszközei ismeretének, és az informatikai alkalmazói ismeretek elsajátításához; 7.1.18
 - hozzájárul a lövész szakasz (század) tűzvezetési, harcvezetői ismereteinek megszerzéséhez; 7.4.4
 - hozzájárul az első tiszti beosztásához szükséges meteorológiai és ballisztikai ismeretek elsajátításához; 7.7.5
 - hozzájárul a földi telepítésű légvédelem harctevékenysége előkészítésének, végrehajtásának és mindenoldalú biztosításának ismereteivel, a kezelt légvédelmi fegyverrendszer harci alkalmazásának lehetőségeire és sajátosságaira vonatkozó ismeretek elsajátításához; 7.8.3
 - hozzájárul a műszaki szakterület valamennyi területén (műszaki-felderítő, utász-zártelepítő, tűzszerész, pontonos hidász, deszant-átkelő, útépítő, hidépítő, állás- és

- szerkezetépítő, repülőter-karbantartó, műszaki-mentő, anyagelőkészítő és feldolgozó, álcázó, vízellátó, világító) alapismeretek megszerzéséhez;
- hozzájárul a mérgező harcanyagok alapvető laboratóriumi analitikai módszereinek ismeretével, a különböző eredetű radioaktív minták laboratóriumi elemzéséhez szükséges ismeretekkel és a vegyi, biológiai és radioaktív anyagok harctéri mintavételezéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez; 7.10.10
- b) képességei
- a tüzér szakasz (üte) lövészetének és tűzvezetésének előkészítésére és vezetésére; 7.7.9
 - az alárendeltségébe tartozó haditechnikai eszközök és anyagok szakszerű alkalmazására, hadra fogható állapotban tartására; 7.8.7
 - a műszaki szakalegység rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére; 7.9.6
 - műszaki rajzok olvasására, egyszerű műszaki rajzok, statikai és szilárdságtani számítások elkészítésére; 7.9.8
 - a mérgező harcanyagok és radioaktív anyagok harctéri mintavételezésére, laboratóriumi elemzések előkészítésére és az analízis végrehajtására; 7.10.15

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

- a) knowledge
- Contributes to the acquisition of modern military mapping, terrain and military geography; 07.01.17
 - Contributes to the knowledge, communication and communication skills of the section (century) and to the acquisition of IT skills; 07/01/18
 - Contributes to the acquisition of fire guidance and rogatory knowledge of the shooter section (century); 7.4.4
 - Contributes to the acquisition of the meteorological and ballistic skills required for the first post of officer; 7.7.5
 - Contributes to the knowledge of the preparation, implementation and securing of ground-based air defense harboring activities, to acquire knowledge of the possibilities and the particularities of the combat application of the treated air defense weapon system; 7.8.3
 - Contributes to the acquisition of basic knowledge in all areas of the technical field (technical-reconnaissance, climber, firefighter, bridge climber, descent crossing, road construction, bridge building, job and structure building, airport maintenance, technical-rescue, material preparation and processing, cloaking, water supply,)
 - Contributes to the knowledge of basic laboratory analytical methods of poison fighters, the knowledge required for the laboratory analysis of radioactive samples of different origin and the acquisition of knowledge necessary for the field sampling of chemical, biological and radioactive materials; 7:10:10
- b) Abilities
- Preparing and conducting the shooting and fire guidance of the gunner stage (batter); 7.7.9
 - The professional use of military equipment and materials belonging to the subordinate, held in military condition; 7.8.7
 - For the use and operation of standard technical equipment of the technical unit; 7.9.6
 - Technical drawings, simple technical drawings, static and strength calculations; 7.9.8
 - For battlefield sampling of toxic fighters and radioactive materials, preparation of laboratory analyzes and analysis; 7:10:15

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1. Halmazműveletek. Hozzárendelések.
- 14.2. Függvények értelmezési tartománya, értékkészlete, grafikonja. Kölcsönös egyértelműség.
- 14.3. Függvény-tulajdonságok: értelmezési tartomány, értékkészlet, zérushely, tengelymetszet, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexió.
- 14.4. Inverz függvény. Elemi függvények.
- 14.5. Sorozat fogalma, megadása, nevezetes sorozatok, számtani és mértani sorozat.
- 14.6. Kombinatorika: permutáció, variáció, kombináció, binomiális tétel, Pascal-háromszög.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 1. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléte pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat(ok)
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):
- Az aláírás feltétele a zárthelyi dolgozat eredményes (több mint 50%) megírása. (A ZH pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.)
- Az elégséges **gyakorlati jegy** megszerzéséhez a zárthelyi dolgozat összpontszámának vagy a pótdolgozat pontszámának 51-60%-a szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Kocsiné Fábián Margit, Függvénytan és differenciálszámítás, [Functions and Differential Calculus] ZMNE, 2006. (in Hungarian)
 - Obádovics J. Gyula: Felsőbb Matematikai Feladatgyűjtemény, [Higher mathematical exercises] Scolar Kiadó, 2011. (in Hungarian)
 - Obádovics J. Gyula: Matematika, [Mathematics] Scolar Kiadó. 2006. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Kovács József, Takács Gábor, Takács Miklós, Analízis, [Analysis] Tankönyvkiadó, 1986. (in Hungarian)
 - Scharnitzky Viktor, Matematikai feladatok, [Mathematical Functions] Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. (in Hungarian)
 - Denkinger Géza, Gyurkó Lajos, Analízis (gyakorlatok), [Analysis (exercises)] Nemzeti Tankönyvkiadó, 2003. (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Dr. Tóth Bence egyetemi adjunktus PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** H925B01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika (katonai vezetői alap) 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Mathematics Kat Vez 1
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Logisztikai Intézet, Természettudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Székely Gergely egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a függvénytan és differenciálszámítás alapjai
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** limits, continuity and differential calculus
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A függvénytan és differenciálszámítás fogalmainak megismerése. A szabályok és tételek alkalmazási készségének kialakítása. A szaktantárgyak ismereteinek feltárása során felmerülő problémák megoldásához szükséges matematikai modellek felállítása a fogalmi rendszerek analógiájának felismerésével és alkalmazásával.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Understanding the basic concepts of differential calculus. Developing skills for applying the rules and theorems. Establishing mathematical models for solving problems arising in special disciplines by realizing and applying analogy of conceptual systems.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 Függvényvizsgálat alapfogalmai és módszerei. Elemi függvények. Sorozatok és függvények korlátossága, monotonitása és határértéke. Folytonosság. Gyakorlati alkalmazások. A differenciálhányados fogalma. Alapfüggvények deriváltjai, deriválási szabályok. A derivált geometriai és fizikai jelentése. Lineáris közelítés, érintő. Szélsőértékek meghatározása, teljes függvényvizsgálat. A differenciálhányados gyakorlati alkalmazásai

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/3. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat(ok).
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás feltétele a zárthelyi dolgozatok eredményes (több mint 50%) megírása. (A ZH pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.)
Az elégséges **gyakorlati jegy** megszerzéséhez a 2 dolgozat összpontszámának vagy az összevont pótdolgozat pontszámának 51-60%-a szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-90%, jeleshez 91-100%.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Kocsiné Fábrián Margit, Függvénytan és differenciálszámítás [Mathematical analysis, differentiation] ZMNE, 2006. (in Hungarian)
 - Szeitz Judit: Matematikai feladatgyűjtemény [Problem book in mathematics], ZMNE, 2004. (in Hungarian)
 - Scharnitzky Viktor, Matematikai feladatok [Problem book in mathematics], Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Kovács József, Takács Gábor, Takács Miklós, Analízis [Calculus], Tankönyvkiadó, 1986. (in Hungarian)
 - Bárczy Barnabás, Differenciálszámítás [Differential Calculus], Műszaki Könyvkiadó, 1999. (in Hungarian)
 - G. B. Thomas, M. D. Weier, J. Hass, F. R. Giordano, Thomas-féle kalkulus 1. [Thomas-Calculus 1], Typotex, 2006. (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Dr. Székely Gergely egyetemi adjunktus PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** H925B02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Matematika (katonai vezetői alap) 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Mathematics Kat Vez 2
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Logisztikai Intézet, Természettudományi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Székely Gergely egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 15 + 15
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 15 + 15
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 1 + 1
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** az integrálszámítás és alkalmazásainak alapjai
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** fundamentals of integral calculus and its applications
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A integrálszámítás alapfogalmainak és alkalmazásainak megismerése. A szabályok és tételek alkalmazási készségének kialakítása. A szaktantárgyak ismereteinek feltárása során felmerülő problémák megoldásához szükséges matematikai modellek felállítása a fogalmi rendszerek analógiájának felismerésével és alkalmazásával. A speciális szakismeretek empirikus ismereteinek igazolása a matematikai analízis módszereivel és eljárásainak önálló alkalmazásával.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Understanding the basic concepts of integral calculus and its applications. Developing skills for applying the rules and theorems. Establishing mathematical models for solving problems arising in special disciplines by realizing and applying analogy of conceptual systems.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Matematika (katonai vezetői alap) 1. (H925B01)
14. **A tantárgy tematikája:**
A határozatlan integrál (primitív függvény) fogalma. Alapintegrálok. Fontosabb integrálási szabályok, parciális integrálás. A határozott integrál fogalma és kiszámítása. Newton-Leibniz formula. Alkalmazások, területszámítás.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/5. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat(ok).
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás feltétele a zárthelyi dolgozatok eredményes (több mint 50%) megírása. (A ZH pótlására, javítására egyszer, a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.)
Elégséges **gyakorlati jegy** megszerzéséhez a dolgozatok összpontszámának 51-60%-a szükséges, közepeshez 61-75%, jóhoz 76-80%, jeleshez 91-100%.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Kocsiné Fábián Margit, Integrálszámítás [Integral calculus], ZMNE, 2003. (in Hungarian)
 - Kocsiné Fábián Margit, Matematikai Feladatgyűjtemény: Integrálszámítás [Problem book in mathematics, Integral calculus], NKE, 2013. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Scharnitzky Viktor, Matematikai feladatok [Problem book in mathematics], Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. (in Hungarian)
 - Bárczy Barnabás, Integrálszámítás [Integral calculus], Műszaki Könyvkiadó, 1992. (in Hungarian)
 - G.B. Thomas, M.D. Weier, J. Hass, F.R. Giordano, Thomas-féle kalkulus 1. [Thomas' Calculus 1.], Typotex, 2006. (in Hungarian)
 - G.B. Thomas, M.D. Weier, J. Hass, F.R. Giordano, Thomas-féle kalkulus 2. [Thomas' Calculus 2.], Typotex, 2006. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Székely Gergely egyetemi adjunktus PhD
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB14A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai műveletek egészségügyi biztosítása
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Medical Support of Military Operations
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok) megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Csengeri János főhadnagy, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. össz óraszám: 15 (0+15)
 - 8.2. heti óraszám: 1 (0+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókat a katonai egészségügy, az egészségügyi biztosítás és az alapvető egészségügyi mentési ismeretekkel.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To make the students be familiarized with the knowledge of military medical corps, medical support and medical rescue.

11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

- egészségügy fogalma;
- elsősegélynyújtás tartalma;
- egészségügyi biztosítás;
- egészségügy a NATO-ban;
- egészségügyi mentés-szervezési ismeretek;

Képesség:

- elsősegély nyújtás;
- egészségügyi mentés-szervezés;
- sérült-, betegvizsgálat;
- empátiás képesség;

Attitűd:

- problémaközpontú megoldásmód.

12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Knowledge:

- definition of sanitary;
- content of first aid;
- medical support;
- sanitary in the NATO;
- basics of organization of medical rescue;

Capabilities:

- first aid;
- organization of medical rescue;
- casualty and patient inspection;
- empathy;

Attitudes:

- problem focused approach.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1. Az egészségügyi biztosítás szervezési kérdései;
- 14.2. Az egészségügyi biztosítási számvetés alapjai;
- 14.3. A harcászati egészségügyi biztosítás szakaszai;
- 14.4. Az egészségügyi biztosítás speciális fajtái;
- 14.5. Az V. cikkely szerinti műveletek egészségügyi biztosítása;
- 14.6. Különleges műveletek egészségügyi biztosítása;
- 14.7. Válságkezelő műveletek egészségügyi biztosítása;
- 14.8. Egészségügyi biztosítás tervezése;
- 14.9. Egészségügy a NATO-ban;
- 14.10. Harcászati egészségügyi kiürítési szakaszok telepítése, feladatai helyszíni gyakorlása;
- 14.11. Alapvető egészségügyi mentés-szervezési ismeretek;
- 14.12. Az újraélesztés elmélete és gyakorlata;
- 14.13. Sérült- ill. betegvizsgálat, mentés-technikai és ápolási alapismeretek.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

3. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az aláírás valamint a gyakorlati jegy megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat(ok) legalább elégséges szintű megírása, és/vagy a gyakorlati foglalkozásokon meghatározott feladatok elégséges végrehajtása. Az elméleti tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások minimum 90%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok az 14.1-14.13 tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. A **gyakorlati jegyet** a kiadott témából a zárthelyi dolgozatok, valamint a gyakorlatokon nyújtott értékelt teljesítmény eredményének kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat aláírás megtagadását jelenti. Megtagadott aláírás esetén a tantárgyat újra fel kell venni.

A tárgy az S2 szigorlat integráns része. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26-23 pont 4 (jó)

22-19 pont 3 (közepes)

18-15 pont 2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- MH Összhaderőnemi Egészségügyi Doktrína, [HDF Joint Military Medical Doctrine] 2007.
- Egészségügyi alapismeretek, elsősegélynyújtás a harctéri életmentő katonák részére, [Basics of Sanitary, First Aid for Combat Life Savers] Segédlet. Magyar honvédség egészségügyi központ egészségügyi főnökségi kiadványa, Budapest, 2013.

19.2. Ajánlott irodalom:

- SVÉD László: A tervezéstől műveletig, A katona-egészségügy, [From Planning to Operations, Military Sanitary] Egyetemi tankönyv, ZMNE 2009.;
- SVÉD László, KOPCSÓ István: A magyar katona-egészségügy a jelenkor válságaiban, [The Hungarian Military Sanitary in the Contemporary Crises] Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar Egészségügyi Csoportfőnökség, 2004.;
- SVÉD László, SZOLNOKI L.: Változások a Magyar Honvédség egészségügyi ellátórendszerében a NATO elvek tükrében, [Changes of the Medical Supply Chain of the Hungarian Defence Forces in the Mirror of NATO Principles] Honvédorvos, 1998, 50 (1): 5-35.;

Budapest, 2017. október 31.

Csengeri János főhadnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HIEHB47
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai infokommunikáció és elektronikai hadviselés alapjai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basics of military infocommunications and electronic warfare
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK/KÜI/ Elektronikai Hadviselés Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Haig Zsolt mk. ezredes, egyetemi tanár, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: nincs
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A híradó és informatikai rendszerrel kapcsolatos alapfogalmak. A híradó szolgálat helye, szerepe a vezetés és irányítás rendszerében. Az MH-ban rendszeresített híradó eszközök. A védelmi informatikai rendszerek alapfogalmai, főbb típusai, azok jellemzői, üzemeltetésének általános szabályai és alkalmazási lehetőségei. A rádióelektronikai felderítés (SIGINT) és az elektronikai hadviselés (EW) alapfogalmai, eszközrendszere. Az EW összetevői és a köztük lévő összefüggések.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basic terms connected to communication and information systems. Place and role of signal service in the command and control system. Signal devices in the HDF. Basic terms, main types and features of defence IT systems (DITS). Employment possibilities of DITS and general rules of their operation. Basic terms, devices and systems of signal intelligence (SIGINT) and electronic warfare (EW). Main components of EW and coherency between them.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Átfogó ismeretek megszerzése:
 - az MH, a NATO, és a nagyobb NATO tagállamok informatikai rendszereiről;
 - az MH híradó szolgálat feladatairól, eszközeiről, rendszereiről;
 - a SIGINT és az elektronikai hadviselés tartalmáról, alapelveiről, feladatairól.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** To obtain overall knowledge about:
 - IT systems of HDF, NATO, and some NATO member countries;
 - functions, devices and systems of HDF's signal service;
 - essence, devices, main principles and functions of SIGINT and EW.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Híradó alapfogalmak, a híradó szolgálat feladata, helye szerepe az MH-ban.

- 14.2. A vezetés és irányítási rendszer híradó támogatása.
- 14.3. Az MH-ban rendszeresített híradó eszközök jellemzői, alkalmazásuk elvei.
- 14.4. Az informatikai rendszerek fogalma, felépítése, általános jellemzői. Informatikai alkalmazások fogalma, típusai.
- 14.5. A katonai informatika eszközrendszere. A NATO informatikai rendszerének felépítése, összetevői, a nagyobb tagállamok informatikai rendszerei.
- 14.6. Informatikai rendszerek, alkalmazások a Magyar Honvédségben. A Magyar Honvédség informatikai rendszere felépítésének alapjai. A Magyar Honvédség informatikai infrastruktúrájának alapjai.
- 14.7. Az információtechnológia fejlődésének irányai, újszerű katonai rendszerei és eszközei.
- 14.8. A védelmi információtechnológia sajátos területei, a katonai alkalmazás sajátos követelményei. Speciális (terepi) kivitelű információ-technológiai eszközök. A személyi alkalmazás (viselhető eszközök, stb.) sajátosságai, megvalósításuk eddigi eredményei.
- 14.9. A rádióelektronikai felderítés (SIGINT) és az elektronikai hadviselés alapfogalmai, összetevői, a köztük lévő összefüggések.
- 14.10. Az elektronikai támogatás tartalma, eszközei, módszerei, alkalmazásuk elvei.
- 14.11. Az elektronikai ellentevékenységek tartalma, eszközei, módszerei, alkalmazásuk elvei.
- 14.12. Az elektronikai védelem tartalma, eszközei, módszerei, alkalmazásuk elvei.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 50%-án való részvétel kötelező.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Mindhárom modulból egy-egy zárthelyi legalább elégséges szintű megírása. A hiányzás miatt meg nem írt és az elégtelen zárthelyik egy alkalommal javíthatók.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, és a tanórák legalább 50%-án való részvétel. A félév végi számonkérés: **beszámoló**. A beszámoló minősítése a három ZH átlageredményéből kerül megállapításra az alábbiak szerint:

- 4,00 fölött Jól megfelelt
- 2,00-3,99 között Megfelelt
- 2,00 alatt Nem felelt meg.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- 1) Sándor M. – Farkas T. – Jobbágy Sz.: Híradásszervezés. [*Signal management*] egyetemi jegyzet, ZMNE Budapest, 2009. (J 1897)

- 2) Ált/27 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína [*HDF Joint doctrine*] 2. kiadás; MHDSZOFT kód 11313
- 3) Hír/4 Magyar Honvédség Híradó és Informatikai Doktrína [*HDF Communication and Information Joint doctrine*] A Magyar Honvédség kiadványa, 2014.
- 4) Dr. Munk S.: Katonai informatika II. Katonai informatikai rendszerek, alkalmazások. [*Military information technology II. (Military IT systems and applications)*] egyetemi jegyzet, ZMNE, Budapest, 2006.
- 5) Haig Zs. – Kovács L. - Ványa L. - Vass S.: Elektronikai hadviselés. [*Electronic Warfare*] NKE, 2014. ISBN:978-615-5305-87-0
- 6) Magyar Honvédség Összhaderőnemi Elektronikai Hadviselési Doktrína [*Joint electronic warfare doctrine*] 2. kiadás. A Magyar Honvédség kiadványa, 2014.
- 7) Magyar Honvédség Légierő Elektronikai Hadviselési Doktrína. [*Electronic warfare doctrine of HDF air force*] A Magyar Honvédség Légierő Parancsnokság kiadványa, 2004.

19.2. Ajánlott irodalom:

- 1) Munk S.: Katonai informatika III. (A katonai informatika eszközrendszere). [*Military information technology III. (Device systems of military IT)*] egyetemi jegyzet, ZMNE, Budapest, 2003.

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Haig Zsolt ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

- 1. A tantárgy kódja:** HUKPB03
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetői személyi kompetenciafejlesztés
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Personal Competence Development of Military Leaders
- 4. Kreditérték:** 4 kredit
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** prof. em. dr. Bolgár Judit ny. ezredes, egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1.** összes óraszám: 46 (16+30)
 - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
3X10 óra blokkosítva + 4X4 óra
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Önismeret, jövőkép, személyes életvezetési ismeretek, értékelése, fejlesztése, törekvés az önmegvalósításra. A személyes és a közösségi (iskolai, majdani munkahelyi) célok, követelmények összehangolásának módszerei. Önérvényesítés, hatékony önérvényesítő magatartásformák. Viselkedés kontroll, , visszajelzések adása és fogadása. Feszültségek, szorongások érzelmi és racionális kezelése, csökkentésük módszerei.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The content of the training: Develop self-knowledge. Vision and satisfied way of living, self realization. Clarifying personal goals and harmonize it with organizational requirement. Assertivity. Developing a willingness to grow, to learn and to take risks Maintenance of the mental tension. Behaviour control. Giving and receiving feedback.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

 - kompetencia fogalma;
 - kompetencia alapú előmenetel;
 - pályakép, jövőkép;
 - vezetői kompetencia;
 - asszertivitás, érzelmi intelligencia;

Képesség:

 - asszertív kommunikáció;
 - feszültség kontroll;
 - empatikus képesség;

Attitűd:

 - problémaközpontú megoldásmód.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):**

Knowledge:

 - definition of competence;

- competency based career development
- carrier vision;
- competencies of leaders;
- assertivity, emotional quotient;

Capabilities:

- assertive communication;
- stress control;
- empathy.

Attitudes:

- problem focus.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HUKPB02 Alkalmazott katonapszichológia és katonapedagógia alapjai

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1.** A kompetencia fogalmi (elméleti) és fejlesztésének gyakorlati kérdései
- 14.2.** A kompetencia alapú értékelés és előmenetel, mint a személyes hatékonyság biztosításának lehetséges módja. Az objektív értékelés lehetősége.
- 14.3.** A pályakép, jövőkép, valamint a személyes életvezetési modell kialakításának elméleti és gyakorlati kérdései.
- 14.4.** Vezetői (soft) kompetenciák asszertivitás és érzelmi intelligencia a katonai vezetői hatékonyság szolgálatában.
- 14.5.** Zárthelyi dolgozat írása az utolsó tanórán.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 4. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** Az aláírás valamint a gyakorlati jegy megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, legalább egy prezentáció megtartása, valamint az elméleti tanórák minimum 60%-án a gyakorlati foglalkozások minimum 90%-án való részvétel. A ZH pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat aláírás megtagadását jelenti. Megtagadott aláírás esetén a tantárgyat újra fel kell venni.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat a 16.1-16.4 tantárgyrészekből az utolsó órán, prezentáció megtartása előre kiadott témakörből.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 18. pontban rögzített feltételek szerint. A **gyakorlati jegyet** a kiadott témákból, megadott szempontok szerint megtartott prezentáció, a zárthelyi dolgozat, valamint a gyakorlatokon nyújtott aktivitás alapján értékelt teljesítmény eredményének kerekített matematikai átlaga képezi. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 50 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 10 pontos kifejtő kérdés hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a zárthelyi dolgozatra és/vagy a prezentációra kapott összpontszám kevesebb, mint 25, azt a zárthelyi dolgozatot és/vagy prezentációt meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	50–47 pont	5	(jeles)
	46-33 pont	4	(jó)
	32-29 pont	3	(közepes)
	28-25 pont	2	(elégséges)

Prezentáció értékelése:	Tartalom	10 pont	
	Rendszerezettség	10 pont	
	Szakaszolás, mondanivaló felbontása	10 pont	
	Interakció	10 pont	
	Összkép	10 pont	

50–47 pont	5	(jeles)
46-33 pont	4	(jó)
32-29 pont	3	(közepes)
28-25 pont	2	(elégséges)

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

1. Farkas F. – Karoliny M. – Poór J.: Személyzeti/emberi erőforrás-menedzsment, [Human Resource Management] Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1994 (in Hungarian)
2. Juhász M.: Pszichológiai alkalmasság és kiválasztás c. kurzus anyaga, [Handout of Psychological aptitudes and assesment course in Work and Organizational Psychology.] Munka-és szervezet lélektani szakképzés IV. szemeszter, BME Ergonómia-és pszichológia tanszék, Budapest (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

1. Palásthy Ferenc ddtbk. A honvéd vezérkar főnökének elvárásai a jövő tisztjével és tisztképzésével szemben. [Expectations of Chief of Defence against cadets and officer training] MHTT Hadtudomány XVII. évf.. 4. sz. (2007 dec.) (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Bolgár Judit prof. em. egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alegységparancsnoki gyakorlati ismeretek (jog, gazdálkodás, kiképzés, személyügy, békevezetés)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Practical Knowledge of Subunit Commanders
4. **Kreditérték:** 7
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** NKE HHK KVKI HJIT
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** dr. Petruska Ferenc őrnagy, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**
Felkészíteni a hallgatókat a szakaszparancsnokok számára alapvető jogi-, gazdasági-, személyügyi-, kiképzési- és békevezetési feladatok végrehajtására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
The purpose of teaching the subject is to master the organization, tasks and legal arrangements of home defense. The subject is to describe the rights and duties of soldiers, the security environment of Hungary from a legal point of view. The subject is based on Bsc on the subject of Subordinate Practice Skills. The goal of this MSc course is to teach more detailed rules through practical examples.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy oktatása nélkülözhetetlen a katonákra vonatkozó általános jogszabályi-, gazdasági-, személyügyi-, kiképzési- és békevezetési ismeretek elsajátításához, valamint több jogág területéről szintetizálja az ismereteket.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** This subject is indispensable for mastering general legal status of soldiers and military law as well.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A honvédelem jogi szabályozói, az Alaptörvény honvédelemre vonatkozó rendelkezései
 - 14.2. A honvédelmi törvény és a honvédek jogállásról szóló törvény fogalma, tartalma
 - 14.3. Az egyes állami szervek és a Magyar Honvédség kapcsolata
 - 14.4. A különleges jogrend és az alkalmazható rendkívüli intézkedések
 - 14.5. Függhelmi viszonyok, a parancsadás szabályai
 - 14.6. A katona lőfegyverhasználata, az egyéb kényszerítő eszközök
 - 14.7. A hivatásos, a szerződéses katona, a tartalékosok fajtái, jogállásuk
 - 14.8. A katonák egyes emberi jogainak korlátozásai, indokuk
 - 14.9. Fegyelmi, kártérítési, nyugdíj szabályok
 - 14.10. A katonai bűncselekmények
 - 14.11. A honvédelmi bűncselekmények
 - 14.12. A katonai büntetőeljárás szabályai, sajátosságai

- 14.13. Alegységparancsnokok gazdálkodási alapismeretei
- 14.14. Alegységparancsnokok személyügyi feladatai
- 14.15. A fegyveres erők alkalmazásának nemzetközi és nemzeti jogi feltétel- és követelményrendszere, katonai műveletek nemzetközi és nemzeti jogi alapjai.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 5. félév**
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 1 dolgozat megírása kötelező, 3 hiányzás megengedett**
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A gyakorlati jegyet a tantárgyrészekből megírt zárthelyi dolgozatok eredményeinek kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a TVSZ alapján javítható, pótolható.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): gyakorlati jegy**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom és jogszabályok:**
- Jogi alapismeretek honvéd tisztjelölteknek, [Legal Basics for Cadets] Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014.
 - Magyarország Alaptörvénye [Hungary's Basic Law]
 - 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről [Act CXIII of 2011 on Hungarian Defense Forces and the measures to be introduced in the special legal order]
 - 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről
 - 1035/2012. Kormányhatározat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról
 - 1999. évi I. törvény a NATO-csatlakozásról
 - 1032/2009. (III. 17.) Korm. határozat. A Magyar Honvédség önkéntes tartalékos rendszerének fejlesztéséhez kapcsolódó egyes ágazati feladatokról [Government Decision no. 032/2009. (III.17.) on some sectoral tasks related to the development of the voluntary reserve system of the Hungarian Defense Forces Service Regulations of Hungarian Defence Forces]
 - Magyar Honvédség Szolgálati Szabályzata[Service Regulations of Hungarian Defence Forces]
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Farkas Ádám: Tévelygések fogásában?: Tanulmányok az állam fegyveres védelmének egyes jogtani és államtani kérdéseiről, különös tekintettel Magyarország katonai védelmére, [Settled in Captivity of Errors?: Studies on certain legal and state issues of armed defense of the state, with special regard to the military protection of Hungary.] Budapest: Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, 2016.
 - Farkas Ádám: A fegyveres – és különösen a katonai – védelem jogának kikülönbözése a magyar jogfejlődésben: Áttekintés a fegyveres – és különösen a katonai – védelem jogszabályi rendszerének 1867-ig tartó hazai fejlődéséről, [The

Transition of the Right to Armed and Especially Military Protection in Hungarian Development: An Overview of the Domestic Development of the Legislative System of Armed Forces, and in particular of Military Defense] In: MTA Law Working Papers 2015/26. szám.

Budapest, 2017. október 31.

Petruska Ferenc őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

Nemzeti katonai értékrend, hagyomány és hadtörténelmi modul tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** H760B06
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadtörténelem (katonai vezetői)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military history
- 4. Kreditérték:** 4
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelem, Filozófia és Kultúrtörténet Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Csikány Tamás ezredes tanszékvezető, egyetemi tanár MTA doktora
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat):** előadás heti 2óra, gyakorlat nincs
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45(30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Az egyetemes hadtörténet az ókortól 1989-ig
A tantárgy tananyagának leírása (tematika):

 - Egyetemes hadtörténet az ókortól 1989-ig
 - Egyetemes hadművészet az ókortól 1989-ig
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Military history and history of the art of war from the ancient times till 1989.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** olyan szintű ismeretek átadása és készségek kifejlesztése, amelyek biztosítják, hogy a hallgató megismerje és reálisan értékelje az egyetemes hadművészet történetét az ókortól 1989-ig.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** Developing skills that allow the understanding of international military history from the ancient times till 1989.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
- 14. A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Az ókori Görögország és Makedónia
 - 14.2. Róma és a légió fejlődése
 - 14.3. A lovagkor
 - 14.4. A németalföldi szabadságharc és a 30 éves háború
 - 14.5. Az állandó hadsereg kialakulása és a metódizmus
 - 14.6. A porosz királyság és a 18. század háborúi, hadszervezete
 - 14.7. A francia forradalmi háborúk
 - 14.8. Katonai elméletek a francia háborúk után
 - 14.9. Poroszország és a hadügyi forradalom a 19. század derekán
 - 14.10. Katonai elméletek az 1. világháború előtt, az 1. világháború
 - 14.11. Katonai elméletek az 1. világháború után

- 14.12. A 2. világháború
- 14.13. Helyi háborúk a 2. világháború után
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév**
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: maximum 3 hiányzás**
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: kiselőadás, egy szemináriumi dolgozat**
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Kollokvium TVSZ szerint, szóbeli, Az aláírás feltétele: óralátogatás a 16. pont szerint.**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1 Kötelező irodalom:**
- Dr. Csikány Tamás: Az európai hadművészet a harmincéves háborútól a XIX. század végéig.[The European art of war from Thirty Years' War to the end of XXI. Century] Budapest, 2001.
 - Az első világháború eseményei és hadművészete. [Events and art of war of the Big War], Budapest (ZMNE HTK) 2011. e-jegyzet
 - Dr. Lengyel Ferenc: A második világháború története. [History of the 2nd World War] Budapest (ZMNE jegyzet), 1995.
 - Dr. Horváth Csaba: Az 1945 utáni legjelentősebb helyi háborúk és azok tapasztalatai. [Relevant local wars and its experiences after 1945] Egyetemi jegyzet. Budapest (ZMNE), 1999.
- 19.2 Ajánlott irodalom:**
- John Keegan: Az első világháború. [The First World War] Budapest, 2010.
 - John Keegan: A második világháború. [The Second World War] Budapest, 2008. Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Csikány Tamás ezredes egyetemi tanár DSc
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** H760B07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Magyar hadtörténelem és katonai hagyományok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Hungarian military history and military traditions
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtörténelem, Filozófia és Kultúrtörténet Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Csikány Tamás ezredes tanszékvezető, egyetemi tanár MTA doktora
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 óra (45 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Magyar hadtörténelem és katonai hagyományok 896-1989
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Hungarian military history from 896 to 1989. Hungarian military traditions from 869 to 1989.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Olyan szintű ismeretek átadása és készségek kifejlesztése, amelyek biztosítják, hogy a hallgató megismerje és reálisan értékelje a magyar hadművészet történetét, ismerje a magyar katonai hagyományokat, azokat elhelyezhesse európai kontextusban.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Developing skills that allow the understanding and analyze the events in Hungarian military history. Knowing the Hungarian military heritage, and being able to place it in international context.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Kalandozások, honfoglalás, Árad-kor
 - 14.2. Vegyes házi királyok, Hunyadiak
 - 14.3. A török berendezkedése és a császári hadszervezet
 - 14.4. A szigeti és a költő Zrínyi Miklós kora, tevékenysége
 - 14.5. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
 - 14.6. A 18. századi háborúk
 - 14.7. A francia háborúk magyar vonatkozású eseményei
 - 14.8. Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc
 - 14.9. A dualizmus hadügyi kérdései
 - 14.10. Az 1. világháború és Magyarország
 - 14.11. A két háború közötti magyar hadügy
 - 14.12. Az 2. világháború és Magyarország
 - 14.13. Magyarország és a hidegháború
 - 14.14. A MH a rendszerváltás után
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 5. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: maximum 3 hiányzás

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zh, kiselőadás

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Kollokvium** TVSZ szerint, szóbeli,

Az aláírás feltétele: óralátogatás a 16. pont szerint.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A magyar hadtörténelem évszázadai.[Centuries of Hungarian History of War] Szerk.: Király Béla - Veszprémy László. Budapest, 2003.
- Hermann Róbert: Kis magyar hadtörténet. [Brief Hungarian History of War] Budapest, 2013.
- Válogatás a magyar hadügy írásaiból. [Essays from Hungarian Military] Szerk.: dr. Kocsis Bernát: Budapest, 1986.

19.2. Ajánlott irodalom:

- Magyarország az első világháborúban. [Hungary in the First World War] Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2011.
- Magyarország a második világháborúban. [Hungary in the second World War] Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2013.

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Csikány Tamás ezredes egyetemi tanár DSc
tantárgyfelelős

- 1. A tantárgy kódja:** HHTFBFK001K
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Filozófia-, kultúrtörténet és katonai kultúraismeret
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** History of Philosophy and Culture, and Military Culture
- 4. Kreditérték:** 4 kredit
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezető alapképzési szak, katonai logisztika alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Hadtörténelem, Filozófia- és Kultúrtörténeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** dr. Boda Mihály PhD, egyetemi adjunktus
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1.** összes óraszám:
 - 8.1.1.** Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.2.** heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja a hallgatók megismertetése a tágabb emberi kultúra fogalmaival és történetével, ezen belül a filozófia, az etika és a kommunikáció fogalmaival és történetével; tovább a hallgatók megismertetése a katonai kultúra fogalmaival és történetével, ezen belül a katonai etika és a katonai kommunikáció fogalmaival és történetével.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The course aims to get students acquainted with concepts and history of broad human culture including concepts and history of philosophy, ethics and communication; furthermore, the course aims to get students acquainted with concepts and history of military culture including military ethics and military communication.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

 - az etikai és a katonai etikai nézőpont elkerülhetetlensége és haszna;
 - a háború indításának és viselésének alapvető erkölcsi és morális céljai;
 - a katonai erények és mibenlétük;
 - a háború megítélésének lehetséges nézőpontjai;
 - az igazságos háború koncepciói a világtörténelemben;
 - az igazságos háború mai NATO-kompatibilis koncepciója;
 - a viselkedéskultúra eredetét, átfogó története;
 - a hivatásos katonával szemben támasztott, társadalmi elvárásoknak megfelelő, legalapvetőbb viselkedési normák, szabályok.

Képesség:

A hallgatók képesek:

 - elemezni az emberi jelentőséggel rendelkező eseteket erkölcsi és morális szempontból;
 - elemezni a katonai jelentőséggel rendelkező eseteket erkölcsi és morális szempontból;
 - tiszthez méltó módon viselkedni.

Attitűd:

- Megosztják erkölcsi és morális tudásukat és tapasztalataikat a hazai és szövetséges országbeli társaikkal.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

Knowledge:

- the imperative and usefulness of moral viewpoint;
- basic moral aims of unleashing and waging war;
- the list and nature of military virtues;
- possible viewpoints of moral judgement of war;
- forms of just war theories in world history;
- contemporary and NATO-compatible form of just war theory;
- the origin and history of culture of compartment;
- norms of conduct of professional soldiers.

Capabilities:

Students have abilities to analyse of

- cases with broader human relevance from the moral point of view;
- cases with military relevance from the moral point of view.

Attitudes:

- Students share their moral knowledge and experiences with their mates of the home army and the alliance army.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Etikai bevezetés.

14.2. Katonai etikai bevezetés.

14.3. Haza, magyar haza, magyar nemzet fogalma(i).

14.4. Emberi jogok.

14.5. Katonai erények 1-3.

14.6. A háború morális megítélésének típusai.

14.7. A háború ideológiái a világtörténelemben.

14.8. Az igazságos háború elméletének története.

14.9. Az igazságos háború kortárs elmélete 1-3.

14.10. A terrorizmus és a terrorizmus elleni háború morális megítélése.

14.11. A békefenntartás morális megítélése.

14.12. A közvetlen emberi kommunikáció csatornái, a verbális, nonverbális csatornák legfőbb jellemzői, fajtái.

14.13. A személyközi kommunikáció típusai, a verbális kommunikáció fajtái, folyamata, jellemzői.

14.14. A nonverbális kommunikáció sajátosságai. A tér jelentősége, a

proxemika szerepe a kommunikációban.

- 14.15.** A társadalmi kapcsolataink eredete, a viselkedéskultúra alapjai. A jog, az erkölcs, az érintkezési-és illemszabályok legalapvetőbb összefüggései. A legfontosabb fogalmak, az illemszabályok, az etikett, a protokoll, az etika, a diplomácia értelmezése, szükségessége.
- 14.16.** A viselkedéskultúra az ókori keleti társadalmakban, Mezopotámiában, Izraelben, Indiában, Kínában, az ókori Egyiptom, Perzsia, és a görög városállamok területén.
- 14.17.** A viselkedéskultúra a Római Birodalomban, a Nyugati Gót Birodalomban, a Bizánci Birodalomban.
- 14.18.** A lovagi kultúrák, a kora középkori királyi udvarokban, a klasszikus spanyol etikett a 16. században, a francia etikett fénykora, a 17. században XIV. Lajos udvarában, a kora kapitalista polgári társadalmakban.
- 14.19.** Az illem, etikett, protokoll alapszabályai és gyakorlata napjainkban. (Bemutakozás, bemutatás, megszólítás, társalgás, viselkedés a nyilvánosság előtt, ápoltság, öltözködés; ajándékozás (állami, hivatali, magán), rangsorolás, ültetési rend, meghívás, meghívók.)
- 14.20.** Kommunikáció-és viselkedéskultúra az Egyesült Államokban, Kínában, és az arab nyelvterületeken.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint, 1 zárthelyi dolgozat megírása, és egy 3 oldalas házi dolgozat elkészítése.

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség. A szóbeli **beszámolóra** az aláírás megszerzése után a vizsgaidőszakban van lehetőség.

- 19. Irodalomjegyzék (magyarul):**

19.1 Kötelező irodalom:

1. Bertényi Iván: *A magyar Szent korona – Magyarország címere és zászlaja*. Budapest, Kossuth, 1996.
2. Clair Vilmos: *Magyar párbaj (Párbajkódex. Általános határozatok.)*, Budapest, Osiris, 2002.
3. Wills, Gary: Mi az igazságos háború? In *Beszélő (9)*, 2004 december. <http://beszelo.c3.hu/cikkek/mi-az-igazsagos-haboru>
4. „Kommunikációkultúra”, szerk.: Vincze Lajos, Bp., ZMNE, 2004.
5. „Kommunikációkultúra szöveggyűjtemény”, szerk.: Vincze Lajos, ZMNE, 2006.
6. Fleischmidt Margit: *Multikulturalizmus*. Osiris Kiadó, Bp., 1997.

19.2 Ajánlott irodalom:

1. Walzer, Michael: *Just and Unjust Wars*, New York, Basic Books, 1977 (több kiadás).
2. Boda Mihály: Az akarattól a tettig: a parancsteljesítés erkölcsi szerkezete. In *Hadtudomány (26)*, 2016/3-4.
3. Boda Mihály: A katonai vezetés erkölcsi és morális elemei. In *Hadtudomány (25)*, 2015, E-szám.
4. Boda Mihály: Az erkölcs és a morál katonai jelentősége. In *Honvédségi Szemle (145)*, 2017/4.
5. Boda Mihály: Célzott emberölés és igazságos háború. In *Hadtudomány (25)*, 2015/3-4.
6. Boda Mihály: Bátorság és távolság. In *Hadtudomány (26: különszám)*, 2016.
7. Falkné Dr. Bánó Klára: *Kultúraközi kommunikáció*. Püski Kiadó, Bp., 2001.
8. Görög Ibolya: *Viselkedéskultúra*. Libri Könyvkiadó, Bp., 2008.
9. Dr. Sille István: *Illem, etikett, protokoll*. Akadémiai Kiadó, Bp., 2015.

Irodalomjegyzék (angolul):

Mandatory literature:

1. Bertényi Iván: *A magyar Szent korona – Magyarország címere és zászlaja (The Hunagrian Sacra Corona – Coat of arms and flag of Hungary)*. Budapest, Kossuth, 1996.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Boda Mihály egyetemi adjunktus
tantárgyfelelős

Katonai vezetéstudományi modul tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** HUKPB02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Alkalmazott katonapszichológia és pedagógia alapjai
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Based of applied military psychology and pedagogy
- 4. Kreditérték:** 6 kredit
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közszerületi Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar katonai vezetői alapszak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Dr. habil. Szelei Ildikó alezredes
- 8. A tanórák száma (előadás+szeminárium)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma magyarul:** Az emberi magatartás jellemzőinek és mozgatórugóinak megismerése szervezeti körülmények között, elsősorban pedagógiai és viselkedés lélektani aspektusból. A tantárgy a következő témakörökben ad elméleti és gyakorlatias alapismereteket: az önismeret, emberismeret pszichológiai alapjai: az észlelés megismerés lélektana; érzelmek és motiváció a magatartás alakításában. Szervezeti magatartás és kultúra; a pályaszocializáció pedagógiai és pszichológiai kérdései, különös tekintettel az erkölcsi fejlődésre. Az ösztönzés szerepe a magatartás formálásában; konfliktus- és játszmahelyzet a személyközi kapcsolatokban; a hivatásmagatartás kialakításának pedagógiai-pszichológiai kérdései. A foglalkozási stressz jellemzői, megküzdési stratégiák, stressz kezelés autogén módszerekkel. Olyan alapvető pedagógiai, nevelés- és oktatásméleti kérdéseknek, összefüggéseknek feltárása, amelyek lehetővé teszik a nevelés meghatározó sajátosságainak megértését. A pedagógiai tudományrendszerrel kapcsolatos kérdései; a nevelés sajátosságai, funkciói, formái, területei, koncepciói, cél- és feladatrendszer; a nevelhetőség problémái. A nevelés szinterei, szervezési formái, módszerei. A neveléstan helye a tudományok rendszerében. A személyiségformáló folyamatok; a nevelés, oktatás, képzés összefüggései. A nevelési folyamat szerkezete, a tevékenység, mint a nevelési folyamat alapja. A jellem fejlesztése és fejlődése a nevelés folyamatában. A tanulás általános fogalma, korszerű elképzelések a tanulásról. Oktatási módszerek. Tanulásszervezési alapok.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The aim of this course is understanding the characteristics and motives of human behavior in organizational contexts, primarily from pedagogical and behavioral psychological aspects. The subject gives basic theoretical and practical knowledge in the following areas: psychological basis of self-knowledge and human knowledge; psychology of perception; the role of emotions and motivation transformation of behavior.

Organizational attitude and culture; the pedagogical and psychological side of career socialization, by a focus on moral development.

The role of encouragement in behavior shaping; conflict and game situation in interpersonal relationships; the pedagogical-psychological issues in professional career behavior development. The characteristics of occupational stress, tackling strategies and stress management with autogenic techniques. Exploration of those fundamental pedagogical, educational and didactical issues and contexts which enable the correct understanding of the most important characteristics of education. The following areas of pedagogical science-taxonomy: specifics, functions, forms, areas, concepts, objectives and tasks of education; the problems of reproducibility. Scenes, organizational forms and methods of education. The place of education within the system of sciences. Personality shaping processes; the relationship between education, tuition and training. The structure of the educational process, activity as the most basic building block of educational process. Development and evolution of character during education. The overall concept of learning, modern ideas about learning. Educational Methods. Learning Organizing Principles.

11. Elérendő kompetenciák magyarul: A hatékony szolgálati tevékenységet biztosító alap-és (soft) munkakompetenciák: kognitív, valamint egyéni és szociális helyzet felismerését és kialakítását elősegítő ismeretek átadása és gyakorlati alkalmazásának elősegítése. Az ismeretanyag elsajátításának eredményképpen a reális önismeret, emberismeret fejlődése, a magatartásban megnyilvánuló pszichés háttér folyamatok tudatos felismerésének elősegítése, az integrált, kontrollált magatartás tudatosítása; az elkötelezettség, bajtársiasság szemléletének fejlesztése.

12. Elérendő kompetenciák angolul:

Competences:

Fundamental and (soft) work competences that enable efficient service activities: promoting knowledge transfer and the practical application of cognitive, individual and social situations.

Knowledge acquirement is the end product of real self-knowledge, knowledge of how human nature develops, the conscious recognition of those behavioral psychological processes which happen inside the human mind, behaving in an integrated and controlled way and developing an atmosphere dominated by commitment and camaraderie.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: előtanulmányi kötelezettség nincs

14. A tantárgy tematikája:

14.1. **A nevelélmélet alapfogalmai:** A pedagógiai tudomány-rendszertani kérdései; a nevelés, mint a pedagógiai kutatás alapja; a nevelés sajátosságai, funkciói, formái, területei, koncepciói, cél- és feladatrendszere. A nevelés paradigmái. A nevelés antropológiai megközelítése. Öröklés és nevelés. A nevelhetőség alapjai. A nevelés folyamata. A nevelés, mint érték közvetítés.

14.2. **A nevelési környezet:** Az emberformáló, folyamatok, a nevelés, oktatás, képzés összefüggései; célok, értékek, normák, feladatok a nevelés folyamatában; a nevelési folyamat szerkezete, a tevékenység, mint a nevelési folyamat alapja, a tevékenység szabályozó tényezői (nevelési tényezők, nevelési hatások, nevelési módszerek). A nevelői szerep. A nevelés paradoxona. A nevelt hatása a nevelőre.

- 14.3. **A kommunikáció pedagógiai törvényszerűségei:** A jutalmazás és a büntetés motivációs hatásai. A segítő kapcsolat pedagógiai módszerei. Az egészség komplex megközelítése.
- 14.4. **A jellem fejlesztése és fejlődése a nevelés folyamatában:** A jellem tartalma és strukturális sajátosságainak alakulása a nevelési folyamatban, fejlődését meghatározó tényezők;
- 14.5. **Szeminárium:** Ellenőrző foglalkozás– zárthelyi dolgozat írása, hallgatói egyéni munka prezentálása
- 14.6. **Az oktatáselmélet alapfogalmai:** Az oktatás, képzés fogalma. Az oktatáselmélet kialakulás, történeti megközelítése. Az oktatás, a tanítás és a tanulás értelmezése. A jártasság, a készség és a képesség értelmezései, szerepük a kiképzésében.
- 14.7. **Oktatáselméleti irányzatok:** Az oktatási folyamat „szereplői”: a tanuló, a pedagógus/andragógus.
- 14.8. **Az oktatási módszerek, eszközök:** Az oktatási módszerek csoportosítása. Az előadás lényege, a szemléltetés célja, fogalma, eszközei. Az ellenőrzés célja, jelentősége, módjai. Az értékelés lényege, módjai. A nevelés fogalma, lényege.
- 14.9. **A tanulás általános fogalma, korszerű elképzelések a tanulásról:** Az oktatási folyamat lényege, különböző szempontú megközelítések.
- 14.10. **Szeminárium:** Ellenőrző foglalkozás– zárthelyi dolgozat írása
- 14.11. **A megismerés és az önismeret lélektani alapjai:** Az észlelés, figyelem, emlékezet szerepe a megismerésben és a gondolkodás alakításában. Az elméletben tanultakkal kapcsolatban személyes megtapasztalás.
- 14.12. **Az érzelmek és a motiváció szerepe a megismerésben és a viselkedés alakításában:** Az érzelmek és a motiváció egyéni jellemzői, az érzelmi intelligencia fogalma és fejlesztésének lehetőségei.
- 14.13. **A gondolkodás, érzelmek és a motiváció szerepe az önismeret alakításában:** Az önismeret ablakai, környezet és önismeret lélektani kölcsönhatása. A reális önismeret jelentősége az emberi kapcsolatok alakításában.
- 14.14. **Konfliktus és játszma helyzetek a személyközi kapcsolatokban:** A személyközi konfliktus fogalma, konfliktuskezelő stratégiák, a játszmahelyzet lélektani tartalma, kezelésének lehetősége.
- 14.15. **Szeminárium:** Ellenőrző foglalkozás – zárthelyi dolgozat írása a leadott anyagrészekből.
- 14.16. **A foglalkozási stressz pszichológiája:** A stressz fogalma, fajtái, hatása a feladatvégrehajtásra és a személyközi kapcsolatokra. A stresszel való megküzdés stratégiája „normál” körülmények között. A stressz-ellenálló képesség pszichikai alapjai. Stressz kezelés lehetőségei autogén módszerrel.
- 14.17. **A harctéri stressz:** A harctéri stresszt kiváltó külső és belső tényezők jellemzői, a parancsnoki, vezetési tevékenység rendje a harctéri stressz ártalmainak csökkentése érdekében. A harctéri stressz hatása a harcértékre. A poszttraumatikus stressz zavar (PTSD) megjelenése a katonák körében.
- 14.18. **Szervezeti magatartás, pályaszocializáció:** A vezető munka sikerességének lényege szervezeti teljesítmény elérése az emberi magatartás befolyásolása révén. A csoportközeg hatása katonák teljesítményére, ezek módosító hatásainak feltérképezése.

A pályaszocializáció, viselkedési módok, technikák, értékek, szerepek viszonyulási módok.

- 14.19. **A katonai vezetői ösztönzés:** A vezető elsődleges feladata a készítés a szervezeti célok elérésére az egyéni és a csoport érdekek tudatos felhasználásával. A beosztottak motiválásához vezető út. Jutalmazás és büntetés pszichológiai alapjai.
- 14.20. **Kulturális sokk:** Találkozás idegen kultúrákkal, missziós tapasztalatok, gyakorlati ismeretek a jelenséggel való megküzdés érdekében.
- 14.21. **Szeminárium:** Ellenőrző foglalkozás– zárthelyi dolgozatírása leadott anyagrészekből.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 2. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórák legalább 80%-án történő részvétel.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása, 4 db zárthelyi dolgozat megírása és egyéni prezentáció.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A félév végi aláírás és a gyakorlati jegy megszerzésének alapfeltétele a 4 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása. A **gyakorlati jegyet** a 4 db zárthelyi dolgozat eredményének kerekített matematikai átlaga képezi. A zárthelyi dolgozatok maximális pontszám értéke egyenként 50 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 10 pontos kifejtő kérdés hibátlan megoldására adható. Amennyiben a zárthelyi dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 25, azt a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul)**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Atkinson: Pszichológia, [Psychology.] Osiris Kiadó, Budapest, 1996 ISBN:963-389-713-0 (in Hungarian)
 - Michael W. Eysenck-Mark T. Keane: Kognitív pszichológia, [Cognitive psychology] Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1997 ISBN: 9789631945232 (in Hungarian)
 - Keith Oatley –Jennifer M. Jenkins: Érzelmek, [Emotion.] Osiris Kiadó Budapest, 2001. ISBN: 9789633890387 (in Hungarian)
 - Mészáros László (szerk.) Pedagógia I. [Pedagogy I.] ZMNE, 2004 (in Hungarian)
 - Szelei Ildikó (szerk): Neveléstudományok szöveggyűjtemény, [Theory of education anthology .] ZMNE, 2004 (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Zelemir Pavlina, Zoran Komar (szerk); ford. Rajnics János Katonapszichológia: horvát tudományos tapasztalatok, [Military psychology: Croatian scientific experiences.] Zrínyi Kiadó Budapest, 2007 ISBN: 9789633274385 (in Hungarian)
 - John N. Abrams: Training the 21.-Century Soldier Army, February 1999
 - Falus Iván – Szivák Judit: Didaktika, [Didactics]Comenius Bt., Pécs, 2004 ISBN: 9789638671189 (in Hungarian)
 - Selye János: Stressz distressz nélkül, [Stress Without Distress.] Akadémia Kiadó, Budapest, 1976 ISBN: 9630511061 (in Hungarian)

- G. Krapf: Az autogén tréning gyakorlata, [The practice of the autogenic training], Springer Hungarica Kiadó, 1992 ISBN: 9637922385 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Szelei Ildikó alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHKV324001
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetés- és szervezéstudomány I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Leadership and Organization Theory I
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai szervezetvezetés alapfogalmai, a katonai vezetés rendszere, sajátosságai, a békevezetés és a különleges jogrend alapján történő vezetés módszerei. A többnemzeti szervezetek vezetési sajátosságai, folyamatai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The basic concepts of military leadership, the system of military leadership. The characteristics and methods of military leadership. Peculiarities and processes of leading multi-national organizations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonai szervezetvezetés alapismereteinek, a vezetés elvének, rendszerének elsajátítása. A katonai vezetőszerkezetek rendeltetésének, feladatrendszerének és szervezésének elsajátítása. A vezetési folyamatok megoldásának elsajátítása békevezetés és különleges jogrend alkalmazása során. A többnemzeti katonai szervezetek vezetési-irányítási, tervezési és döntési rendszereinek valamint működésük alapjainak elsajátítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Learn the basics of leadership. Master the theory and the concept of leadership. Acquire the mission, task and system of military organizations. Learn how to handle leadership processes when implementing peacetime and special conditions. Learn about the management, planning and decision-making systems of multinational military organizations and the basics of their operation.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A katonai vezetés alapjai.** A katonai vezetés helye, szerepe a tudományos ismeretek rendszerében, kutatásának tárgya, módszerei, sajátosságai különös tekintettel a csapatvezetésre. A katonai vezetés rendszer elemei, folyamatai, eszközei és módszerei. A szakasz, század és zászlóalj vezetésének elemei, folyamatai, eszközei és módszerei.
 - 14.2. **A NATO vezetési rendszere.** Politikai, katonai vezetésének struktúrái, a tervezési és döntési módszerei folyamatai. A CJTF funkciói, létrehozásának politikai és katonai feltételei, a döntési rendszer hierarchiája, és alkalmazások elvei, feltételei.
 - 14.3. **Alegységvezetés gyakorlása.** Az alegységparancsnokok információs, tervező, döntési, szervezési tevékenységeinek gyakorlása, különböző szituációkban.

14.4. **Alegységvezetés okmányai.** A katonai szervezeteknél alkalmazott vezetési okmányok kitöltésének, vezetésének elsajátítása.

14.5. **Összefoglalás, ZH.**

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 3. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat, az önálló és kiscsoportos gyakorlati feladatok kidolgozása portfólió formában.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt portfólió. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli beszámoló 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Czuprák Ottó: Katonai szervezetvezetés [Military Organization Management]. Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2004. (in Hungarian)
- A Magyar Honvédség törzsszolgálati szakutasítása [Staff Work Manual of the Hungarian Defence Forces]. Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség, Budapest, 2013. (in Hungarian)
- Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces]. 3. kiadás, A Magyar Honvédség kiadványa, 2012. (Nyt. sz.: Ált/43) (in Hungarian)

19.2. **Ajánlott irodalom:** NATO kézikönyv

- Böcz Lajos – Krajnc Zoltán – Szekeres György: A törzs feladatai a katonai döntéshozatalban és a katonai műveletek végrehajtásában [The Staff's Tasks in Military Decision Making and the Execution of Military Operations]. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest, 2014. (in Hungarian)
- NATO Handbook [NATO kézikönyv]. Brussels, 2006. (in English)
- Szun-Ce: A hadviselés törvényei [The Art of War]. (ford.: Tőkei Ferenc), Balassi Kiadó, Budapest, 1995. (in Hungarian, available in English)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Ujházy László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHKV324002A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetés- és szervezéstudomány II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Leadership and Organization Theory II
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai szervezetvezetés nemzetközi aspektusai. Más államok katonai vezetési rendszerei, sajátosságai, a békevezetés és a különleges jogrend alapján történő vezetés eszközei, módszerei. A katonai vezetői kompetenciák fejlesztésének módszerei. A katonai szervezetek, diagnosztizálásának, innoválásának, a struktúrák alakításának, folyamatainak ismerete. A katonai vezetői szerepek gyakorlása különböző szituációkban.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** International aspects of leadership. Special features of the leadership systems of other states. Methods for developing military leadership competencies. Be familiar with the diagnosis, innovation, structure and processes of military organizations. Exercising military leadership roles in different situations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az amerikai katonai szervezetvezetés alapismereteinek, a vezetés elvének, rendszerének elsajátítása, vezetői stressz kezelés módszerei, eszközei, a hatáskörök gyakorlásának folyamatainak elsajátítása. A más államok katonai vezetőszerveinek, feladatrendszerének és szervezésének különleges tényezőinek elsajátítása. A külföldi katonai szervezetek vezetési folyamatainak megoldásának elsajátítása béketeremtés alkalmazása során. A katonai szervezeti hatékonyságfejlesztés módszereinek elsajátítása, a módszerek gyakorlása valós példákon keresztül, ezzel fejlesztve a vezetői szerepeket, az egyéni kreativitást, az alárendelt befolyásolását.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Learn about the basics of US military leadership, learn the principles and systems of leadership, learn how to manage stress. Learn the special features of the mission, task system and organization of military leadership in other states. Learn how to handle the management processes of foreign military organizations in the application of peacebuilding. Mastering the methods of military organizational efficiency, practicing the methods through real examples, thereby developing leadership roles, individual creativity, and influencing subordinates.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1. **Az amerikai katonai vezetés rendszere.** Az amerikai katonai vezetés helye, szerepe a katonatiszti felkészítés rendszerében. Az amerikai katonai szervezetvezetés rendszere, elvei, gyakorlata. Az amerikai katonai vezetői hatáskörök, vezetési stílusok alakíthatóságát meghatározó tényezők.
- 14.2. **Más, fejlett államok katonai vezetési rendszere.** Azok főbb elemei, folyamatai, eszközei, módszerei. A TLP és az MDMP módszer. A francia, brit, német és olasz katonai vezetőszerkez működésének főbb jellegzetességei, közös és eltérő adaptációs lehetőségek.
- 14.3. **A katonai szervezeti hatékonyság fejlesztésének metodikái.** A szervezeti diagnosztika alapján a változások, a szervezetben generálható innováció alakíthatósága, a vezetői kompetenciák és a csoporthatékonyság fejlesztése.
- 14.4. **A módszerek gyakorlása.** A szervezeti együttműködés, a vezetési funkciók gyakorlása előre meghatározott szituációkban.
- 14.5. **Összefoglalás, ZH.**
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavasz félév / 4. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat, az önálló és kiscsoportos gyakorlati feladatok kidolgozása portfólió formában.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt portfólió. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: 2 darab írásbeli beszámoló 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy.**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Kovács Ferenc: Az amerikai tiszt [The American Officer]. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. (in Hungarian)
 - Magyar István: A brit hadsereg tisztje [The Officer of the British Army]. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1990. (in Hungarian)
 - Pápai Imre: A Bundeswehr tisztje [The officer of the Bundeswehr]. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. (in Hungarian)
 - Allied Command Operations Comprehensive Operations Planning Directive [Szövetségi Műveleti Parancsnokság átfogó műveleti tervezési irányelve]. Interim V2.0, Supreme Headquarters Allied Powers Europe, Mons, 2013. (in English)
 - Bencsik Andrea: Változások menedzselése, szervezetfejlesztés [Management of Changes, Organization Development]. VEK, Veszprém, 1998. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- A világ fegyveres erői [The Armed Forces of the World]. <http://193.224.76.2/downloads/konyvtar/digitgy/vilag/digitgy4>. (in Hungarian)

- NATO Handbook [NATO kézikönyv]. Brussels, 2006. (in English)
- Bakacsi Gyula: Szervezeti magatartás és vezetés [Organizational Behaviour and Leadership]. Aula Kiadó, Budapest, 2004. (in Hungarian)
- Dobák Miklós: Szervezeti formák és vezetés [Organizational Forms and Leadership]. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2006. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Ujházy László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

Fegyvernemi alapozó modul tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** HÖLHB12
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légierő csapatok harcászata 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics of Air Force 1.
- 4. Kreditérték:** 4 kredit
- 5. A szak(ok) megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Csengeri János főhadnagy egyetemi tanársegéd
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** megismertetni a hallgatókkal a légierő haderőnem fegyvernemei alkalmazásának elméleti alapjait, működésének meghatározó alapelveit. Átfogó képet adni a harcászati repülőcsapatok, légvédelmi rakéta- és tűzércsapatok valamint a légtérelőőrző csapatok szövetségi és nemzeti keretek közötti alkalmazásáról, a kapcsolódó rendszerek működéséről.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** to familiarize students with theoretical basics and principles of the tactical employment of the different branches of Air Force. To provide a comprehensive overview on national and allied employment and utilization of Air Force, air defense and airspace control on tactical level.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

 - a légierő harcászati alkalmazásának elméleti alapjai;
 - a légierő fegyvernemei rendeltetésének, feladatrendszerének és szervezésének ismerete;
 - a légierő különböző értelmezései;
 - a potenciális légi műveletek főkérdései;
 - a Magyar Honvédség légierő csapatainak képessége, szervezése és nemzetközi szerepvállalásai.

Képesség (a hallgatók képesek elemezni):

 - a légierő tevékenységét, feladat-végrehajtásának alapját;
 - adott országok légierőjének harcászati képességeit.

Attitűd:

 - megosztják tudásukat és tapasztalataikat a társaikkal.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):**

Knowledge:

 - theoretical basics of the employment of Air Force on tactical level;

- the roles and organisation of the branches of Air Force;
- different approaches of Air Power;
- main issues of available Air Operations;
- capabilities, organization and international contribution of the Hungarian Air Forces.

Capabilities (students acquire abilities to analyse):

- the fundamentals of employment and activities of air component (service);
- tactical capabilities of Air Forces.

Attitude:

- Students share their knowledge and experiences among each other.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1.** A légierő meghatározása, jellemzői, helye, szerepe a védelmi rendszerben. A légierő rendeltetése, feladatrendszere. A légierő erőforrásai, alkalmazásának alapelvei.
- 14.2.** A légierő doktrínája, a légierővel kapcsolatos alapelvek, a légierő szerepkörök.
- 14.3.** Szeminárium.
- 14.4.** Az MH légierő szervezeti rendszere, a főbb rendszeresített eszközök alkalmazási lehetőségei.
- 14.5.** A légvédelmi rakéta csapatok harcászatának alapjai.
- 14.6.** A repülő csapatok harcászatának alapjai.
- 14.7.** A légi szembenállás alapjai.
- 14.8.** Szeminárium.
- 14.9.** A felszíni erők elleni műveletek.
- 14.10.** Légi mobilitás, egyéb légi műveletek.
- 14.11.** A légierő alkalmazása nem háborús műveletekben. Légtérelenőrzés alacsony intenzitású konfliktus és háborús helyzetben.
- 14.12.** Szeminárium.
- 14.13.** A NATO integrált lég- és rakétavédelmi rendszere.
- 14.14.** A NATO és a Magyar Honvédség légi vezetési és irányítási rendszere.
- 14.15.** Szeminárium.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: Az előadások legalább 70%-án történő részvétel, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 17. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit **gyakorlati jegy** formájában, zárthelyi dolgozat megfelelő szintű teljesítése által szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján. A zárthelyi dolgozat az utolsó kontaktórán kerül teljesítésre (a mindenkori órarendi alkalmak függvényében), pótlásra és ismételt megírásra a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

100-90%	5 (jeles)
89-80%	4 (jó)
79-70%	3 (közepes)
69-60%	2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

3. Krajnc Zoltán: *A légierő megváltozott szerepe a 21. század hadviselésében*, Budapest, Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány, 2006. (Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány: Műhelytanulmányok; 7.), ISBN:978-615-5305-67-2;
4. Krajnc Zoltán: *A légierő eszmerendszerként való értelmezése*, In: A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája. 241 p., Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. pp. 175-192. ISBN:978-615-5305-67-2;
5. Re/419 – *Légi Műveletek Doktrína*. Magyar Honvédség, 2015.;
6. Kurta G. (szerk.): *Légierő hadművelet-elmélet* (egyetemi-jegyzet), Budapest, ZMNE 2000;
7. Ruttai L. – Krajnc Z. : *A légierő doktrinális alapjai*, Budapest 2001, ZMNE, Egyetemi-jegyzet;
8. Lükő D.: *A légierő és a NATO-integráció*, Budapest, 2000, Tankönyv.

19.2. Ajánlott irodalom:

1. Krajnc Zoltán, Ruttai László: *A katonai doktrinákról*, Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle (ISSN: 1789-5286) I.: (6) pp. 38-46. (2008);
2. Krajnc Zoltán, Ruttai László: *Rakétavédelem*, Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006. 183 p.;
3. Krajnc Zoltán: *A légierő képességalapú közelítése, mint a parancsnokképzés egyik alap kognitív kompetenciája*, In: Krajnc Zoltán (szerk.): A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája. 241 p. Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. pp. 163-173., (ISBN:978-615-5305-67-2);
4. Krajnc Zoltán, Jenei Imre: *„Tíz állítás a légierővel kapcsolatban” – Philippe S. Meilinger légierő értelmezése*, Szolnok, Repüléstudományi Közlemények (1997-től) XXV. évf.:(2) pp. 749-760. (2013);
5. Carl A. SPOOTZ: *Strategic Air Power – Fulfillment of a Concept*. In: Foreign Affairs, 24/3. 1946. pp. 385-396. ISSN 0015 7120;

6. John A. OLSEN: *John Warden and the Renaissance of American Air Power*. Potomac Books, Washington D.C. 2007. ISBN 978 159 797 084 6;
7. Philippe S. MEILINGER: *Airwar – Theory and Practice*. Frank Cass Publishers, Oxon, 2003. ISBN 071 468 266 7;
8. Robert A. Pape: *Bombing to Win – Air Power and Coercion in War*. Cornell University Press, Ithaca, 1995. ISBN 080 143 134 4;
9. AFDD 1 - *United States Air Force Basic Doctrine, Organisation and Command*. LeMay Center, Air University, Maxwell Air Force Base, Alabama, 2014.;
10. AJP 3.3 B – *Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations*. NATO Standardization Office, NATO, Brussels, 2016.

20. Irodalomjegyzék (angolul):

20.1. Mandatory literature:

1. Zoltán Krajnc: *Changed role of Air Power in warfare of XXI Century*, Budapest, Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány, 2006. (Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány: Műhelytanulmányok; 7.), ISBN:978-615-5305-67-2;
2. Zoltán Krajnc: *Air Power as a Sytem of Theory* In: A katonai vezetői-parancsnoki (harcászati vezetői) kompetenciák fejlesztésének lehetséges stratégiája. 241 p., Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. pp. 175-192. ISBN:978-615-5305-67-2;
3. Re/419 – *Air Operations*. Magyar Honvédség, 2015.;
4. Gabor Kurta (szerk.): *Operational Art of Air Power* (egyetemi-jegyzet), Budapest, ZMNE 2000.;
5. Laszlo Ruttai – Zoltan Krajnc: *Doctrinal Basics of Air Power*, Budapest 2001, ZMNE, Egyetemi-jegyzet;
6. Dénes Lükő: *Air Force and NATO-integration*, Budapest, 2000, Tankönyv.

20.2. Recommended literature:

1. Laszlo Ruttai – Zoltan Krajnc: *Military Doctrines*, Nemzet és Biztonság: Biztonságpolitikai Szemle (ISSN: 1789-5286) I.: (6) pp. 38-46. (2008);
2. Laszlo Ruttai – Zoltan Krajnc: *Ballistic Missile Defence*, Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2006. 183 p.;
3. Carl A. SPOOTZ: *Strategic Air Power – Fulfillment of a Concept*. In: Foreign Affairs, 24/3. 1946. pp. 385-396. ISSN 0015 7120;
4. John A. OLSEN: *John Warden and the Renaissance of American Air Power*. Potomac Books, Washington D.C. 2007. ISBN 978 159 797 084 6;
5. Philippe S. MEILINGER: *Airwar – Theory and Practice*. Frank Cass Publishers, Oxon, 2003. ISBN 071 468 266 7;
6. Robert A. Pape: *Bombing to Win – Air Power and Coercion in War*. Cornell University Press, Ithaca, 1995. ISBN 080 143 134 4;
7. AFDD 1 - *United States Air Force Basic Doctrine, Organisation and Command*. LeMay Center, Air University, Maxwell Air Force Base, Alabama, 2014.;
8. AJP 3.3 B – *Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations*. NATO Standardization Office, NATO, Brussels, 2016.

Budapest, 2017. október 31.

Csengeri János főhadnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB51
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Összefegyvernemi alapismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Combined arms tactics
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, összes specializáció (III. évfolyam)
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):** 16 óra elmélet +14 óra gyakorlat
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (16 + 14)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai felderítés fogalma, feladata, tagozódása, fajtái, felosztása. A felderítés elvei, megvalósításuk lehetőségei. A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik és a harcászati felderítés adatszerzési technikái (felderítési módok). A lövészszázad támogató szakasz szervezete, fegyverzete, rendeltetése, alkalmazási elvei. A tüzérségi tűz igénylésének rendje. A tüzérségi tűz megfigyelésének szabályai. A robbanópontok megfigyelésének általános szabályai és okmányolásuk rendje.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The definition, task, subdivision, types, distribution of military reconnaissance. Principles and possibilities of implementation of reconnaissance. The tactical reconnaissance's types, forces, organizations, assets, abilities and tactical reconnaissance data acquisition techniques (reconnaissance methods). Infantry company's heavy weapons platoon organization, armament, task and principles of its demployment. Call for fire procedures. Rules of observation of artillery fire. Rules of adjusting and administration of fires.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az alapvető tűz és harctámogatási elvek és alapfogalmak elsajátításával az összefegyvernemi szemlélet és gondolkodás kialakítása. A fegyvernemek közötti együttműködés szükségességének megértésével a bajtársiasság a közösségért érzett felelősség kialakítása. A gyakorlati foglalkozásokon a kollektív szellem, a feladatokban való egymásra utaltság érzésének, a felelősség tudat kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By mastering the essential principles of fire – and combat support, the joint operations thinking and approach are evolving. By understanding the necessity the cooperation among branches the camaraderie and the responsibility for the community is being developed. Shaping the collective spirit, the interdependence when conducting tasks, the responsibility in practical exercises.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A katonai felderítés rendszerei.** (2 óra elmélet)

A katonai felderítés fogalma, feladata, tagozódása, fajtái, felosztása. A felderítés elvei, megvalósításuk lehetőségei.

- 14.2. **A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik.** (2 óra elmélet)
A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik és a harcászati felderítés adatszerzési technikái (felderítési módok).
- 14.3. **A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik.** (3 óra gyakorlat)
A harcászati felderítés fajtái, erői, szervezetei, eszközei, képességeik és a harcászati felderítés adatszerzési technikái (felderítési módok).
- 14.4. **A figyelés, mint a legalapvetőbb felderítési mód.** (4 óra gyakorlat)
Komplex felderítési foglalkozás levezetése A „Baglyas” tűzvezető szimulátoron, 6 munkahelyes felderítő platformmal.
- 14.5. **. A lövészászlóalj felderítőrendszerének felépítése, feladatrendszere** (2 óra elmélet)
A harcászati szintű katonai felderítés irányításának, vezetésének sajátosságai. 1. sz. ZH megírása.
- 14.6. **A tüzérségi tűz igénylésének rendje.**(2 óra elmélet)
A lövészszázad támogató szakasz szervezete, fegyverzete, rendeltetése, alkalmazási elvei. A tüzérségi tűz igénylésének rendje.(
- 14.7. **A célok osztályozása, koordinátáik és méreteik megállapításának módjai.** (2 óra elmélet)
A célok osztályozása, koordinátáik és méreteik megállapításának módjai. Célfelderítési adatok megállapításának és továbbításának rendje század és zászlóalj szinten.
- 14.8. **A tüzérségi tűz igénylésének rendje, a különböző beosztású személyek kötetmei a tűzigénylés teljesítése során.** (2 óra gyakorlat)
A tüzérségi tűz igénylésének rendje, a különböző beosztású személyek kötetmei a tűzigénylés teljesítése során. feladat végrehajtás közlések alapján.
- 14.9. **A tüzérségi tűz igénylésének rendje szakasz és század szinten.** (2 óra gyakorlat)
Rendszerező foglalkozás. 2. sz. ZH megírása.
- 14.10. **A tüzérségi tűz megfigyelésének szabályai és jelentésének rendje.** (2 óra elmélet)
A robbanópontok megfigyelésének általános szabályai és okmányolásuk rendje. A különböző belövési eljárások lényege.
- 14.11. **A tűzmegfigyelő feladata a belövés végrehajtásakor.** (2 óra elmélet)
A cél előremetszése, robbanópontok megfigyelése és okmányolása.
- 14.12. **A célok belövésének és a hatástűz lövésének kiszolgálása** (5 óra, 1 óra elmélet, 4 óra gyakorlat)
A célok belövésének és a hatástűz lövésének kiszolgálása földi figyelőpontokról a Baglyas tűzvezető szimulátor segítségével.3. sz. ZH dolgozat megírása.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév**

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 zárthelyi dolgozat megírása a 15.5., a 15/9. és a 15.12. foglalkozásokon.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A 3 kredit megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább megfelelő értékelésű) **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, két zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása a 14.5., a 14/9. és a 14.12. foglalkozásokon. Amennyiben egy zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, úgy azt meg kell ismételni. A zárthelyi dolgozatok javítására a szorgalmi időszakban dolgozatonként két lehetőség van. A gyakorlati jegy átlagát a három zárthelyi dolgozat, és a gyakorlati foglalkozáson megszerzett érdemjegyek számtani középértéke képezi.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája 2. kiadás [Hungarian Defense Forces Joint Reconnaissance Doctrine] (in Hungarian);
- 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata (MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.) [Theory and the practice of the reconnaissance support] (in Hungarian);
- E-jegyzet: Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete (ZMNE 2010) [Theory of the tactical level military reconnaissance] (in Hungarian);
- E-jegyzet: Holndonner Hermann: A Magyar honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése [Analysis of the Hungarian Defense Forces Joint level reconnaissance operation] (NKE2014) (in Hungarian);
- Dr. Furján Attila: A tűztámogatásnak és a tüzérség harci alkalmazásának alapjai, ZMNE jegyzet,2009. [Basics of the fire support and the field artillery combat deployment] (in Hungarian).

19.2. Ajánlott irodalom:

- STANAG 2934 – A Arty P-1 Tüzérségi eljárások [Artillery procedures] –8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002 (in Hungarian);
- Paulov Endre ka. – Dr. Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD-1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18'-es oktatófilm [Education movie of the Experimental live fire exercise with M139 MOD-1 proximity fuze] (in Hungarian). Budapest, 2017. október 31.

Dr. Szabó Tibor alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HGEOB09
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai tereptan és geoinformációs ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Topography and Geoinformatics
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezető alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék, Katonaföldrajzi és Tereptan Szakcsoport
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kállai Attila mk. alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
 - 8.1. Összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: —
 - 8.2. Heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a honvéd tisztjelöltek megismerjék a katonai gyakorlatban alkalmazott térképek jellemző tulajdonságait, felhasználásuk módjait; a terep fogalmát, fajtáit és jellemzőit; a terepi tájékozódás szabályait és főbb feladatait, a terepi tájékozódás eszközeit és módszereit; a terep tanulmányozásának és értékelésének feladatait és végrehajtását; a katonaföldrajzi értékelések alapelveit és a katonaföldrajzi tényezők jellemzőit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The aim of the subject is to make cadets familiar with content, main function and organizations of geoinformation support; to provide them with characteristic features of map products applied in military practice; and the term, types and characteristics of terrain; to get them acquainted with the main tasks, rules and tools of land navigation; as well as with the tasks and procedures of the field observation and evaluation. The cadets will learn the principles of the terrain evaluation methods and characteristics of geographical factors.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

 - az MH ellátási rendszerében igényelhető, valamint a NATO-szövetségi rendszeren belül jellemzően előforduló általános, tematikus és távérzékelési térképészeti anyagok ismerete;
 - a szárazföldi és légi műveletek geoinformációs támogatásának alapjai;
 - a terepi tájékozódás legfontosabb eszközei és módszerei;
 - a katonaföldrajzi tényezők és ezek hatásai a szárazföldi és légi műveletekre.

Képesség:

 - a térkép előkészítése és kezelése a harcászati szintű feladatok végrehajtásához;
 - parancsnoki tereptájékoztató önálló végrehajtása;
 - a terepi tájékozódás fogásai különféle viszonyok között;
 - a terep értékelése katonaföldrajzi tényezők alapján.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Knowledge:

- use of general and thematic maps, and remote sensing products available in HDF and within the NATO alliance system;
- basics of geoinformation support for ground and air operations;
- relevant methods and tools of land navigation;
- the impact of military geographic factors on ground and air operations.

Skills:

- preparation and use of maps for tactical level tasks;
- holding a commander's briefing on the field;
- navigation in different types of terrain;
- field evaluation based on military geographical factors.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

14. A tantárgy tematikája:

1. A térkép fogalma, kereten belüli és kereten kívüli információtartalma.
2. Térképi jelek alkalmazása, jelkulcsismeret
3. Térképszelvényezési rendszerek
4. Célmegjelölés, koordináta-meghatározás a térképen földrajzi és vetületi síkkoordináták (UTMG) alapján
5. Katonai helyazonosító rendszerek (MGRS, GEOREF)
6. Terep fogalma, osztályozása, elemei
7. A terepi tájékozódás eszközei, módszerei
8. A terepértékelés általános katonai és harcászati szempontjai
9. Parancsnoki tereptájékoztató
10. A geoinformációs támogatás fogalma, célja, tartalma, szervezetei
11. Az MH ellátási rendszerében elérhető térképek sajátosságai
12. A földrajzi tényezők hatása a katonai tevékenységekre
13. Katonaföldrajzi értékelések módszerei, eszközei, feladatai és tartalma

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

Évente / 3. szemeszter

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy ismeretanyaga elsajátításának alapfeltétele a hallgató aktív részvétele a foglalkozásokon, különös tekintettel az ismeretszint felmérő, a szemináriumi és a komplex gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató — igazolható okokkal — a foglalkozások legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az elmaradt elméleti és ismeretszint felmérő foglalkozások a tantárgy oktatójával egyeztetett konzultáció keretében pótolhatók. A külső helyszínen tartott gyakorlati foglalkozások csak abban az esetben pótolhatók, ha a tanórarend ezt lehetővé teszi.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az ismeretanyagot feldolgozó témakörök elsajátítási fokát zárthelyi írásbeli feladatsorral, szemináriummal és önállóan végrehajtható gyakorlati (terepi) feladattal kell felmérni.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- a) aktív hallgatói részvétel a foglalkozások legalább 60%-án;
- b) az írásbeli ismeretszint felmérő foglalkozás feladatainak sikeres (legalább elégséges szintű) teljesítése;

- c) aktív részvétel a szemináriumi foglalkozáson és az ott kidolgozandó kérdések és feladatok magabiztos megválaszolása, illetve teljesítése.
- d) a gyakorlati foglalkozás feladatainak sikeres (legalább elégséges szintű) végrehajtása.
- A **gyakorlati jegy** alapja minden hallgatónál az elméleti ismereteket felmérő zárthelyi írásbeli dolgozat, a szemináriumi foglalkozás és az önállóan végrehajtandó gyakorlati feladat értékelésére adott érdemjegyek matematikai átlaga. A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. Az írásbeli ismeretszint felmérő foglalkozás pótlására és javítására a szorgalmi időszak végéig legfeljebb 2 alkalom biztosított az oktató által meghatározott időpontokban.

19. Irodalomjegyzék:

19.1. Kötelező irodalom:

- Térképészeti és Katonaföldrajzi ismeretek, multimédiás tereptani oktatócsomag 1-5. (Maps and Military Geography, Multimedia Tutorial) MH GEOSZ 2012.
- FÜR Gáspár; MISKOLCZI Erzsébet: NATO térképészeti ismeretek (NATO's Mapping Knowledge) ZMNE, Budapest, 2003.
- KÁLLAI Attila: Globális helymeghatározó rendszerek (Global Positioning Systems) ZMNE, Budapest, 2004.
- Katonai tereptan (Map Reading And Land Navigation), Ált/204, szerk.: Dr. BALATONI Béla, Magyar Honvédség Parancsnoksága, 1991.

19.2. Ajánlott irodalom:

- MD 3.17 (FD-2.4) Magyar Honvédség Geoinformációs Támogatási Doktrína, MH GEOSZ, Budapest, 1. kiadás (Ált/213.) 2014.
- Formats for Orders and Designation of Timings, Locations and Boundaries (STANAG 2014, Edition 9) – Military Agency for Standardization (MAS), Brussels, 2000.
- Katonaföldrajzi információk és dokumentációk (MGID) témakörei és ábrázolási módjai (Scope and Presentation of Military Geographic Information and Documentation) (MGID), NSO(JOINT)0102 (2015)JGS/2251 (STANAG 2251 IGEO, Edition 6)
- Map reading and land navigation (FM 3-25.26), Headquarters Department of the US Army, Washington DC, 2005.
- Geospatial Intelligence in Joint Operations (JP 2-03) USA Joint Chiefs of Staff, 2017.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kállai Attila alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖSHB11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szárazföldi csapatok harcászata 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics of Land Forces I
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (18+12)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövész és harckocsi csapatok kultúrájával és összefegyvernemi kötelékek harcának elméletével és gyakorlatával.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This introductory course will provide students with the basic understand of the culture of the Infantry and Armour Corps as well as the theory and practice of the operations of the combined arms formations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A lövész csapatok szakmai kultúra ismerete;
 - A gépesített lövész szakasz helye és szerepe az (összefegyvernemi) harcban;
 - A harckocsi csapatok szakmai kultúra ismerete;
 - A harckocsi szakasz helye és szerepe az (összefegyvernemi) harcban.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Understand the culture of Infantry Corps;
 - Understand the role of the infantry platoon in combined arms operations;
 - Understand the culture of the Armour Corps;
 - Understand the role of the armour platoon in combined arms operations.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A összefegyvernemi (gépesített lövész és harckocsi) harcászat helye, szerepe az összhaderőnemi műveletek rendszerében (1x90')
 - 14.2. A gépesített lövész alegység (raj, szakasz) a harcban (2x90')

- 14.3. A gépesített lövész alegység (raj, szakasz) a válságreagáló és béketámogató műveletekben (1x90')
- 14.4. A harckocsi alegység (raj, szakasz) a harcban (3x90')
- 14.5. Gyakorlati (harcjármű ismeret, harcalaki) foglalkozás (6x90')
- 14.6. Szeminárium.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/4. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.5 és a Peace Keeping Techniques (ADL 069) és Introduction to COIN (ADL 145) online tanfolyam sikeres elvégzése (North Atlantic Treaty Organization Joint Advanced Distributed Learning (NATO JADL) – <https://jadl.act.nato.int/>).
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása és a NATO JADL oklevél bemutatása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G, gyakorlati jegy.**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB50
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Military Leadership 1.
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, összes specializáció (III. évfolyam)
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Horváth Tibor ezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (45 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (3 + 2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A lövés-, harckocsizó-, felderítő-, tüzér-, légvédelmi rakéta-, műszaki-, és vegyivédelmi specializációhoz tartozó alapvető, bevezető szakmai ismeretek önálló (specializációnként) tanuló csoportokban.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Introductory knowledge of Infantry, armoured, recce, artillery, air defence missiles, engineer and ABC units in separated courses.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az alapvető specializációs elvek és alapfogalmak elsajátításával az összefegyvernemi szemlélet és gondolkodás kialakítása. A gyakorlati foglalkozásokon a kollektív szellem, a feladatokban való egymásra utaltság érzésének, a felelősség tudat kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By mastering the essential principles of specialization's units, the joint operations thinking and approach are evolving. By understanding the necessity the cooperation among branches the camaraderie and the responsibility for the community is being developed. Shaping the collective spirit, the interdependence when conducting tasks, the responsibility in practical exercises.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Bevezető ismeretek: lövés fegyvernem 1.
 - 14.2. Bevezető ismeretek: harckocsizó fegyvernem 1.
 - 14.3. Bevezető ismeretek: felderítő fegyvernem 1.
 - A katonai felderítés földi rendszerei. (12 óra E)
 - Idegen hadsereg ismeretek. (33 óra E)
 - Felderítő gyakorlati felkészítés (45 ó GY)
 - 14.4. Bevezető ismeretek: tüzér fegyvernem 1.
 - 14.5. Bevezető ismeretek: légvédelmi rakéta fegyvernem 1.
 - 14.6. Bevezető ismeretek: műszaki csapatok 1.
 - Mechanikai alapismeretek.

- Építőanyag alapismeretek.
- Geodézia alapismeretek.
- Műszaki rajz alapismeretek.

14.7. Bevezető ismeretek: vegyivédelmi csapatok 1.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/5. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozat megírása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az 5 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges gyakorlati jegy elérése. A félév elismerésének feltétele a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, 2 zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, valamint a gyakorló foglalkozásokon legalább elégséges osztályzat megszerzése. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok elégtelen értékelésűek, úgy azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyik javítása *két esetben* lehetséges, az írást követő héten egyeztetett időpontban. A két ZH specializációnként van tervezve.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 50 pont, ami 5-8, egyenként 3 – 10 pontos feladat hibátlan megoldására adható. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 26, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

- 50–46 pont 5 (jeles)
- 45-40 pont 4 (jó)
- 38-32 pont 3 (közepes)
- 31-26 pont 2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Ruttai László –Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
- A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Felderítő Doktrínája 2. kiadás [Hungarian Defense Forces Joint Reconnaissance Doctrine] (in Hungarian);
- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei [Foreign armies military equipments and principles of combat application] I-II. kötet. (in Hungarian)
- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Felderítő szakmai ismeret. (Intelligence professional knowledge) (in Hungarian)
- E-jegyzet Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése [Analysis of operation of the joint intelligence system of the Hungarian Defence Forces] E-jegyzet. NKE. 2014. (in Hungarian)
- E-jegyzet: Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete (ZMNE 2010) [Theory of the tactical level military reconnaissance] (in Hungarian);
- Furján Attila: A tűztámogatásnak és a tüzérség harci alkalmazásának alapjai, ZMNE jegyzet, 2009. [Basics of the fire support and the field artillery combat deployment] (in Hungarian).
- Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, [Chemical handbook] Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1993 (in Hungarian)
- Bodor Endre: Szervetlen kémia I. [Inorganic chemistry I], Tankönyvkiadó, Budapest, 1983 (in Hungarian)
- Lengyel Béla, Proszta János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia [General and inorganic chemistry], Tankönyvkiadó, Budapest, 1971. (in Hungarian)
- Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod [Chemistry – All you should know], Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés-technika I és II [Nuclear measuring techniques I and II], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Sugárvédelem [Radiation protection], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai [The basics of CBRN defence] - Jegyzet - 2003., ZMNE (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)
- A gépesített lövész-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. [Engineer combat support of infantry (armoured) subunits] Jegyzet. ZMNE 2000. (in Hungarian)
- A műszaki biztosítás története I-III. [History of engineer support I-III.] Jegyzet. ZMKA 1992. (in Hungarian)
- Dr. Kocsis Lászlóné: Statika [Statics] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Kocsis Lászlóné: Szilárdságtan [Stress analysis] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika I. [Mechanics I.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek [Wooden construction] (in Hungarian)
- Halász O. – Platthy P.: Acélszerkezetek [Steel construction] TK Bp. 1987. (in Hungarian)
- Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek [Wooden construction] (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbetonszerkezetek I. [Reinforced concrete construction I.] Műegyetemi kiadó 2002. (in Hungarian)
- T 1921 Batiz Zoltánné – Tokodi András: Geodézia [Geodesy] Nemzeti Tankönyvkiadó 1993. Budapest (in Hungarian)

- Mú/213 Robbantási utasítás [Blasting&Demolitions Manual] (in Hungarian)
- Mú/20 Erődítési utasítás [Field Fortification Manual] (in Hungarian)
- Erődítés I. ZMKA 481/0634 [Field Fortification I.] (in Hungarian)
- Erődítés II. ZMKA 481/0589 [Field Fortification II.] (in Hungarian)
- Erődítés III. ZMKA 481/0160 [Field Fortification III.] (in Hungarian)
- Mú/57 Álcázási utasítás [Camouflage manual] (in Hungarian)
- Mú/116.: Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére [Manual for laying and breaching of minefields and obstacles] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Ruttai László - Krajnc Zoltán : A légi szembenállás elmélete, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004.
- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009
- STANAG 2934 – A Arty P-1 Tüzérségi eljárások [Artillery procedures] –8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002 (in Hungarian);
- Paulov Endre ka. – Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD-1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18'-es oktatófilm [Education movie of the Experimental live fire exercise with M139 MOD-1 proximity fuze] (in Hungarian).
- Berecz Endre: Kémia műszakiaknak [Chemistry for technicians], Tankönyvkiadó, Budapest, 1991 (in Hungarian)
- Máté J-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank [Testbank for chemistry], Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek [Radiation protection knowledge], BME, MTI, 1990 (in Hungarian)
- Berek Lajos: Manőverek a korszerű harcban [Maneuvers in modern warfare] 2006. Hadmérnök www.hadmernok.hu/archivum/2006/1/2006_1_berek.html (in Hungarian)
- Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek [General tactics knowledges] BJKMFK jegyzet 1996. (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika példatár I-II. [Mechanics collection I-II.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbeton-szilárdságtan [Reinforced concrete stress analysis] Műegyetemi kiadó 1995. (in Hungarian)
- Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei [Obstacles, laying and breaching equipment of foreign military forces] akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992. (in Hungarian)
- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munkaokmányai [NATO document formats of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2002 (in Hungarian)

- Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből [Selection from the evolution of hungarian blasting techniques] Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: HÖLHB52

2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 2.

3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Basic Knowledge of Military Leadership 2.

4. **Kreditérték:** 3 kredit

5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, összes specializáció (III. évfolyam)

6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI

7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd,

8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat):

8.1 összes óraszám:

Nappali munkarend: 45 (30 + 15)

Levelező munkarend: -

8.2 heti óraszám nappali munkarend: 3 (2 + 1)

9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A lövész-, harcokszó-, felderítő-, tüzér-, légvédelmi rakéta-, műszaki-, és vegyvédelmi specializációhoz tartozó alapvető, bevezető szakmai ismeretek önálló (specializációnként) tanuló csoportokban.

10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Introductory knowledge of Infantry, armoured, recce, artillery, air defence missiles, engineer and ABC units in separated courses.

11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az alapvető specializációs elvek és alapfogalmak elsajátításával az összefegyvernemi szemlélet és gondolkodás kialakítása. A gyakorlati foglalkozásokon a kollektív szellem, a feladatokban való egymásra utaltság érzésének, a felelősség tudat kialakítása.

12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By mastering the essential principles of specialization's units, the joint operations thinking and approach are evolving. By understanding the necessity the cooperation among branches the camaraderie and the responsibility for the community is being developed. Shaping the collective spirit, the interdependence when conducting tasks, the responsibility in practical exercises.

13. **Előtanulmányi kötelezettségek: nincsen**

14. **A tantárgy tematikája:**

a. Bevezető ismeretek: lövész fegyvernem 2.

- Gyalogsági fegyverek fejlődéstörténete. (6ó)
- Lövészfegyverek rendszer- és szerkezetana.(8ó)
- Optikai eszközök. (6ó)
- A MH rendszeresített lövészfegyverei. (6ó)
- Gyalogsági lőszer. (6ó)
- Fegyverszoba kialakítása, nyilvántartott okmányok, fegyverszállítás szabályai-okmányai. (6ó)
- Lövészfegyverek besabályozásának és belövésének elmélete. (6ó)

b. Bevezető ismeretek: harcokszó fegyvernem 2.

c. Bevezető ismeretek: felderítő fegyvernem 2.

- Lövészeti felkészítés. (8 óra E/11 óra GY)
 - Külső ballisztikai alapfogalmak. (4 óra E)
 - Lőelmélet, a különleges löviszonyok hatásai. (4 óra E)
 - Lőelőkészítő foglalkozás és lögyakorlatok végrehajtása. (11 óra GY)
 - Speciális híradó eszközök. (4 óra E/4 óra GY)
 - A felderítő alegységeknél rendszeresített híradó eszközök. (4óra E).
 - Híradó eszközök üzemeltetése. (4 óra GY)
 - Felderítő eszközök. (10 óra E)
 - A felderítő alegységeknél rendszeresített optikai felderítő eszközök. (4 óra E)
 - A felderítő alegységeknél rendszeresített rádióelektronikai felderítő eszközök. (4 óra E)
 - Harcjármű típus ismeret. (8 óra E)
 - A rendszeresített harcjármű(vek) típusismerete, harcászati-technikai adatai, képességei. (4 óra E).
 - A rendszeresített harcjármű(vek) menet- és harckésszé tétele, az 1. és 2. sz. technikai kiszolgálás tartalma és alegység szintű feladatai. (4 óra E)
- d. Bevezető ismeretek: tüzér fegyvernem 2.
- A bemérő előkészítés általános alapelvei (2 óra elmélet)
 - Koordináta rendszerek (2 óra elmélet)
 - Egyszerű és fordított geodéziai feladat (2 elmélet+2 óra gyakorlat)
 - Az irányszög helyesbítő és javító tényezői. (2 óra elmélet)
 - A tájolóirány irányszögének meghatározása térkép alapján történő bemérés követelményeinek megfelelően. (4 elmélet+6 óra gyakorlat)
 - A távolság meghatározásának módszerei. (2 óra elmélet)
 - A bemérést végrehajtó részére meghatározandó adatok és az eredmények okmányolása. (4 óra elmélet)
 - Irányszögek és koordináták átalakítása a szomszédos zónába. (2 elmélet +4 óra gyakorlat)
 - A harcrendi elemek bemérése térkép alapján műszerek felhasználásával. (6 óra gyakorlat)
 - A harcrendi elemek bemérése bemérő gépkocsi segítségével. (6 óra gyakorlat)
- e. Bevezető ismeretek: légvédelmi rakéta fegyvernem 2.
- A légvédelmi fegyverrendszerek hadműveleti-harcászati jellemzése, értékelése
 - Szövetséges és más idegen államok légvédelmi fegyverrendszerei
 - A légvédelmi tervezés alapjai
 - Gyakorlati feladat
- f. Bevezető ismeretek: műszaki csapatok 2.
- Robbantás-műszaki zárás alapismeretek.
 - Erődítés-álcázás alapismeretek.
 - Műszaki szakharcászat alapismeretek.

- g. Bevezető ismeretek: vegyivédelmi csapatok 2.
 - ABV események hatása a katonai műveletekre (10 óra)
 - Az ABV védelem alapelvei. (10 óra)
 - Az ABV védelem komponensei. (15 óra)

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/5. félév

16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléte pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** zárthelyi dolgozat megírása.

18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):** A 3 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének feltétele a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, 1 zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, valamint a gyakorló foglalkozásokon legalább elégséges osztályzat megszerzése. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok elégtelen értékelésűek, úgy azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyi javítása *két esetben* lehetséges, az írást követő héten egyeztetett időpontban. A ZH időpontja specializációként van tervezve.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 50 pont, ami 5-8, egyenként 3 – 10 pontos feladat hibátlan megoldására adható. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 26, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

- 50–46 pont 5 (jeles)
- 45-40 pont 4 (jó)
- 38-32 pont 3 (közepes)
- 31-26 pont 2 (elégséges)

19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1 Kötelező irodalom:

- Ruttai László –Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003.
- A Magyar Honvédség Összhaderőnemi Felderítő Doktrínája 2. kiadás [Hungarian Defense Forces Joint Reconnaissance Doctrine] (in Hungarian);
- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

- E-jegyzet: Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete (ZMNE 2010) [Theory of the tactical level military reconnaissance] (in Hungarian);
- Furján Attila: A tűztámogatásnak és a tüzérség harci alkalmazásának alapjai, ZMNE jegyzet,2009. [Basics of the fire support and the field artillery combat deployment] (in Hungarian).
- Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, [Chemical handbook] Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1993 (in Hungarian)
- Bodor Endre: Szervetlen kémia I. [Inorganic chemistry I], Tankönyvkiadó, Budapest, 1983 (in Hungarian)
- Lengyel Béla, Proszk János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia [General and inorganic chemistry], Tankönyvkiadó, Budapest, 1971. (in Hungarian)
- Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod [Chemistry – All you should know], Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés technika I és II [Nuclear measuring techniques I and II], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Sugárvédelem [Radiation protection], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai [The basics of CBRN defence] - Jegyzet - 2003., ZMNE (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)
- A gépesített lövész-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. [Engineer combat support of infantry (armoured) subunits] Jegyzet. ZMNE 2000. (in Hungarian)
- A műszaki biztosítás története I-III. [History of engineer support I-III.] Jegyzet. ZMKA 1992. (in Hungarian)
- Dr. Kocsis Lászlóné: Statika [Statics] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Kocsis Lászlóné: Szilárdságtan [Stress analysis] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika I. [Mechanics I.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek [Wooden construction] (in Hungarian)
- Halász O. – Platthy P.: Acélszerkezetek [Steel construction] TK Bp. 1987. (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbetonszerkezetek I. [Reinforced concrete construction I.] Műegyetemi kiadó 2002. (in Hungarian)
- T 1921 Batiz Zoltánné – Tokodi András: Geodézia [Geodesy] Nemzeti Tankönyvkiadó 1993. Budapest (in Hungarian)
- Mú/213 Robbantási utasítás [Blasting&Demolitions Manual] (in Hungarian)
- Mú/20 Erődítési utasítás [Field Fortification Manual] (in Hungarian)
- Erődítés I. ZMKA 481/0634 [Field Fortification I.] (in Hungarian)
- Erődítés II. ZMKA 481/0589 [Field Fortification II.] (in Hungarian)
- Erődítés III. ZMKA 481/0160 [Field Fortification III.] (in Hungarian)
- Mú/57 Álcázási utasítás [Camouflage manual] (in Hungarian)
- Mú/116.: Szakutastás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére [Manual for laying and breaching of minefields and obstacles] (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Ruttai László - Krajnc Zoltán : A légi szembenállás elmélete, Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004.
- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- STANAG 2934 – A Arty P-1 Tüzérségi eljárások [Artillery procedures] –8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002 (in Hungarian);
- Paulov Endre ka. – Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD-1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18'-es oktatófilm [Education movie of the Experimental live fire exercise with M139 MOD-1 proximity fuze] (in Hungarian).
- Berecz Endre: Kémia műszakiaknak [Chemistry for technicians], Tankönyvkiadó, Budapest, 1991 (in Hungarian)
- Máté J-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank [Testbank for chemistry], Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek [Radiation protection knowledge], BME, MTI, 1990 (in Hungarian)
- Berek Lajos: Manőverek a korszerű harcban [Maneuvers in modern warfare] 2006. Hadmérnök www.hadmernok.hu/archivum/2006/1/2006_1_berek.html (in Hungarian)
- Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek [General tactics knowledges] BJKMFK jegyzet 1996. (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika példatár I-II. [Mechanics collection I-II.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbeton-szilárdságtan [Reinforced concrete stress analysis] Műegyetemi kiadó 1995. (in Hungarian)
- Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei [Obstacles, laying and breaching equipment of foreign military forces] akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992. (in Hungarian)
- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munka okmányai [NATO document formats of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2002 (in Hungarian)
- Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből [Selection from the evolution of hungarian blasting techniques] Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB16
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki és vegyivédelmi csapatok alkalmazásának alapjai 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Employment of Engineer and CBRN troops I.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki támogatással és a műszaki szakcsapatokkal kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki támogatás nem műszaki csapatok által végrehajtandó feladatait. Elméleti ismeretek az ABV fegyverek és toxikus ipari anyagok pusztító hatásairól. A CBRN fegyverek elleni való védelem lehetőségei. Az ABV RIÉR működési rendje. Az ABV védelem feladatai és elvei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer troops. Familiarize them with engineer tasks of non-engineer troops. Theoretical knowledges about characteristics and effects of CBRN weapons and Toxic Industrial Materials. The protection against CBRN weapons. The operating system of CBRN WRS. Principles and aim of CBRN defence.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Katonai műveletek műszaki és ABV támogatási szakfeladatainak szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Organizing and executing engineer and CBRN tasks of different military missions.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Műszaki támogatás alapelvei.** Műszaki támogatás fogalma, feladatai, a feladatok csoportosítása és jellemzői. A nem műszaki csapatok által végrehajtható műszaki feladatok.
 - 14.2. **Műszaki csapatok alkalmazásának alapjai.** Műszaki csapatok jellemzői, csoportosítása, feladataik. Alegységek műszaki támogatásának alapjai. Zárthelyi dolgozat az 1-2. tárgykörökből.
 - 14.3. **ABV fenyegetések.**

Az ABV-fegyverek fogalma, fajtái, alkalmazásuk és típusaik, az ABV-fegyverek alkalmazására utaló jelek.

14.4. Az ABV védelem elemei.

Veszély-jelek, és jelzések, szennyezettség jelölések, a szennyezett terepszakasz leküzdésének rendszabályai. ABV felderítés alapelvei, alegységszintű eszközei. Egyéni és kollektív vegyivédelmi eszközök. Az ABV mentesítés szintjei és végrehajtásának felelőségi köre. Zárthelyi dolgozat az 3-4. tárgykörökből.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév /4. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből, házi dolgozat a kiadott témakörökből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás és a kreditek megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, a házi dolgozatok határidőre történő beadása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. Vizsgakövetelmény: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi és házi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt zárthelyi dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A gépesített lövész-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. [Engineer combat support of infantry (armoured) subunits] Jegyzet. ZMNE 2000. (in Hungarian)
- A műszaki biztosítás története I-III. [History of engineer support I-III.] Jegyzet. ZMKA 1992. (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek. [CBRN knowledges] Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- A tantárgyhoz kapcsolódó szakutasítások, szakirányú jegyzetek (út-hídépítés, műszaki támogatás, vasúti szállítás, műszaki felderítés) (in Hungarian)
- Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai. [The basics of CBRN defence] Jegyzet, 2003., ZMNE (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: HLHAB04

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Katonai logisztikai és haditechnikai alapismeretek

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Basics of military logistics and technology

4. Kreditérték: 4 kredit

5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: HHK KLI Műveleti Logisztikai Tanszék

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. habil. Horváth Attila alezredes, tanszékvezető egyetemi docens

8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)

8.1. összes óraszám:

8.1.1. Nappali munkarend: 15 (8+7)

8.1.2. Levelező munkarend:

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 1

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): Megismertetni a hallgatókat a logisztika szerepével napjaink katonai műveleteiben, a katonai logisztika funkcionális és ágazati felépítésével a Magyar Honvédségben, valamint haditechnikai területen a modern hadviselés haditechnikai eszközeivel, harcanyagaival, áttekintést adni ezen eszközök, anyagok alkalmazási lehetőségeivel, valamint az ellenük való védekezés lehetséges rendszabályaival.

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

11. Elérendő kompetenciák (magyarul): a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

11.1. A tisztjelölt megismeri a logisztika szövetséges és hazai értelmezését, alapelveit;

11.2. A tisztjelölt képes elhelyezni a katonai logisztika szerepét a katonai tevékenységekben és műveletekben, kapcsolatát az egyes haderőnemek és fegyvernemek alaptevékenységeivel;

11.3. A tisztjelölt megismeri a hadtáp-, haditechnikai-, közlekedési- egészségügyi- és elhelyezési biztosítás feladatait, rendszabályait;

11.4. A tisztjelölt megismeri az alapvető haditechnikai eszközöket, azok alkalmazási lehetőségeit, képes azokat rendszerben látni..

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

13. Előtanulmányi kötelezettségek:-

14. A tantárgy tematikája: (15 pontban)

14.1. A logisztika civil és katonai értelmezése. A NATO és a Magyar Honvédség logisztikai doktrínájának alapelvei. Logisztika szerepe napjaink katonai műveleteiben. Befogadó Nemzeti Támogatás fogalma, elvei és tervezési alapjai.

14.2. Katonai logisztika funkcionális és ágazati felépítése. Hadtáp-, haditechnikai-, közlekedési- egészségügyi- és elhelyezési biztosítás fogalma, elvei és rendszabályai.

14.3. A haditechnikai eszközök fejlődéstörténete, lövészfegyverek, tábori tüzéségi eszközök, harcjárművek, gépjárművek, műszaki harcanyagok.

14.4. A rakétatechnikai komplexumok, légijárművek, ABV fegyverek, nem halálos fegyverek, pilóta nélküli járművek valamint katonai robotok.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: Évente/ 2. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: az órák 2/3-án való részvétel

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A gyakorlati jegy értékét a katonai logisztikai, valamint a haditechnikai tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Ált/2017. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína (3. Kiadás) MH DOFT kód: LOGD 4 (3). Magyar Honvédség Kiadványa. Budapest 2015, 246 p.
- Szegedi, Zoltán – Prenzenszki, Zoltán: Logisztikai menedzsment. Budapest, Kossuth Kiadó. negyedik, átdolgozott bővített kiadás. Budapest, 2010. 475 p.-
- Dr. Bárdos András: Magyar autógyárak katonai járművei. Maróti Könyvkereskedés és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2011. ISBN: 9639005959
- - Bombay-Gyarmati-Turcsányi: Harckocsik 1916-tól napjainkig. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2006. ISBN: 963 327 332
- Hajdú Ferenc, Sárhidai Gyula: Hadászati és hadműveleti robotrepülőgépek, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2007, ISBN 9789633274279
- Kovács Zoltán–Lugosi József–Nagy István–Sárhidai Gyula: Tábori tüzérség (típuskönyv). Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest, 1988, ISBN 963 326 368 9

19.2. Ajánlott irodalom:

- Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzat II. rész. Magyar Honvédség Kiadványa. Budapest 2013, 262. p
- A befogadó nemzeti támogatás részletes kormányzati feladatairól szóló 55/2010. (III. 11.) Korm. rendelet
- Lovász Zoltán: A harc-hadművelet logisztikai támogatása I-II. Egyetemi jegyzet. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kiadványa. Budapest, 2004.
- A logisztikai zászlóalj alkalmazása. Doktrína. A Magyar Honvédség Szárazföldi Parancsnokság kiadványa. Székesfehérvár, 2004.
- - Dr. Farkas Tivadar: Lőfegyverek rendszertana I-II. (ZMNE jegyzet, Budapest, 2000) ISBN: 96300355960

Budapest, 2017. november 24.

Dr. habil. Horváth Attila alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

Kreditet nem képező tantárgyak tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** HKTSB02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés II.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education II.
- 4. Kreditérték:** 0
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltetés alapképzési szak
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. A mezei futóbajnokság versenyszámai.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Improving physical skills. Completing natural and artificial obstacles. Cross country running.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Koordinációs képességek fejlesztése. A hallgatók ismerjék meg az akadályok leküzdésének módját. Az NKE honvéd tisztjelöltjei ismerjék meg a mezei futóbajnokság versenyszámain. A sportöltözötes, gyakorló felszereléses és fegyveres váltó futások jártasság szintű ismerete.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving physical skills. Ability of getting obstacles over. Cadets should have knowledge on divisions of military cross country running . Cadets have to show their running level in sportswear, in combat uniform and in weaponrealey.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:** -
- 14. A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Kondicionális képességek fejlesztése. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad- és szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok.
 - 14.2. Természetes mozgások: Menetek, Futások. Ugrások. Dobások. Emelések és hordások. Mászások, függeszkedések. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken.
 - 14.3. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások. Emelések és hordások.
 - 14.4. Mászások, függeszkedések. Egyensúly gyakorlatok. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. Társhordások.

- 14.5. Katonai sportok ismerete a mezei futóbajnokság versenyszámaink elsajátításán keresztül.
- 14.6. Sportöltözötes futások, gyakorló felszereléses futások, fegyveres váltók.
- 14.7. Maratoni vagy többlettáv módszer alkalmazása.
- 14.8. Iramjátékos módszer alkalmazása.
- 14.9. Interwall módszer alkalmazása.
- 14.10. Mozcásformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: II. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák legalább minimumpontszámra való bemutatása valamint a minimum összpontszám elérése.

Az elért pontszámra megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
- Kerecsi Endre : Torna III. [Physical Education] (1979. Sport Kiadó) Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education III.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Alapszintű önvédelmi ismeretek elsajátítása,
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Improving physical skills. Basic selfdefence knowledge.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Fejleszteni a kondicionális képességeket. A hallgatók ismerjék meg az alapvető közelharc és önvédelmi fogásokat. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem honvéd tisztjelöltjei szerezzenek ismeretet a katonai közelharc alap és küzdőtechnikáiról.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving physical skills. Cadets should have knowledge on basic close combat and selfdefence technics and fighting technics .
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Speciális kondicionális képességek fejlesztése a katonai közelharc ismeretanyagához adaptálva..
 - 14.2. Biztonsági rendszabályok ismertetése és betartatása a képzés során.
 - 14.3. Testhelyzetek, mozdulat és mozgás változtatások harci szituációkban.
 - 14.4. Esések, gurulások, dobás előkészítések és dobások, földreviteli technikák.
 - 14.5. Technikailag képzett ütések, rúgások kivitelezései és ezek védesei.
 - 14.6. Az egyszerű, de hatékony és működő technikai elemek elsajátításai az állóharc és földharc során.
 - 14.7. Alkalmazott küzdelmi technikák kombinációi folyamatos küzdelemben.
 - 14.8. Készség és képesség megszerzése az önvédelmi fogások alkalmazása során..
 - 14.9. Társas küzdéselőkészítő gyakorlatok.

14.10. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad- és szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok. Természetes mozgások.

14.11. Mozgásformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: III. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezetés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák legalább minimumpontszámon való bemutatása valamint a minimum összpontszám elérése.

Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Vincze J. Közelharc [Military Martial Art] BJKMF jegyzet 1998
- Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training]– Szentendre: KLKF, 1996.
- Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training] – Szentendre: KLKF, 1997
- Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
- Kerecsi Endre : Torna III. [Physical Education] (1979. Sport Kiadó) Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés IV.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education IV.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Kondicionális képességek fejlesztése. Emelt szintű katonai közelharc ismeretek
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Improving physical skills. Higher level military close combat knowledge.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Fejleszteni a közelharchoz szükséges kondicionális képességeket. A hallgatók szituációs helyzetekben alkalmazzák az alapszintű közelharc oktatásban szerzett ismereteiket. A Nemzeti Közszerződés Egyetem honvéd tisztjelöltjei bevethetőek legyenek a Nato feladatok speciális ismereteket követelő teljesítésére, nem csak tradicionális megsemmisítő, hanem őrzésvédelmi és katonai rendészeti esetekre is. Ismerjék meg a maroklőfegyverek közelharc jellemző használatát és a vele való fenyegetett helyzetek semlegesítésének módjait.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving physical skills for close combat. Cadets should use their basic close combat knowledge in certain situation. Cadets need knowledge of NATO tasks and should be able to handel some expected situation ont he field of close combat.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Maroklőfegyver használata, fegyver elővétel, lőhelyzetek.
 - 14.2. Védekezés maroklőfegyver ellen.
 - 14.3. Gépkarabély használata fegyverként és szükség eszközként.
 - 14.4. Esések, gurulások, dobás előkészítések és dobások, földreviteli technikák.
 - 14.5. Szükségeszközök használata.
 - 14.6. Védekezés kés és bottámadás ellen, ellentámadás.
 - 14.7. Elfogás ,bilincselés,motozás ,elvezetés együttműködő és ellenálló személy ellen.
 - 14.8. Speciális helyzetek.
 - 14.9. Társas küzdéselőkészítő gyakorlatok.
 - 14.10. Járőr feladatok,ellenőrző pontok, terror fenyegetés.
 - 14.11. Mozgásformák ellenőrzése.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** IV. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával történik.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák legalább minimumpontszámon való bemutatása valamint a minimum összpontszám elérése.
Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:
Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Vincze J. Közelharc [Military Martial Art] BJKMF jegyzet 1998
 - Eleki-Kovács: A közelharc mozgásanyagához szükséges testi képességek és fejlesztésük lehetőségei [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training]– Szentendre: KLKF, 1996.
 - Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training] – Szentendre: KLKF, 1997
 - Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
 - Kerecsi Endre : Torna III. [Physical Education] (1979. Sport Kiadó) Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés V.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education V.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Úszás-vízikiképzés I, Katonai sportok: Akadálypálya, Az emberi test felépítése, anatómiai alapismeretek.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Improving swimming skills. Military sports: Obstacle course. Construction of human body, basic anatomic knowledge.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az NKE honvéd tisztjelöltjei sajátítsák el a vízhez szoktatás gyakorlatait. A mell- hát gyorsúszás technikájának jártasság vagy készség szintű ismerete. Úszás versenyszabályzat ismerete. A katonai sportversenyek megismerése, a szükséges képességek elsajátítása. Elméleti ismeretszerzés testünk felépítéséről.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Learning technics of basic swimming skills. Basic level of breaststroke, backstroke and freestyle. Ability of getting obstacles over. Cadets have to complete obstacle course . Cadets should have basic anatomic knowledge of human body.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Úszás-vízikiképzés I. Az úszás szerepe a kiképzésben, biztonsági rendszabályok ismertetése.
 - 14.2. Az úszótechnikák megalapozása, a vízhez szoktatás gyakorlatainak elsajátítása.
 - 14.3. A hátúszás technikájának elsajátítása, úszó állóképesség, vízbiztosság-vízbiztonság növelése, fejlesztése.
 - 14.4. A mellúszás technikájának elsajátítása, úszó-állóképesség fejlesztése.
 - 14.5. A gyorsúszás technikájának elsajátítása, úszó- állóképesség fejlesztése.
 - 14.6. Katonai sportok, ismerete a akadálypálya elsajátításán keresztül.
 - 14.7. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások. Emelések és hordások.

- 14.8. Mászások, függeszkedések. Egyensúly gyakorlatok. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken. Társhordások.
- 14.9. Az emberi test felépítése, anatómiai alapismeretek.
- 14.10. A mozgás szervrendszerének megismerése (csontok, ízületek, izmok).
- 14.11. Az elméleti ismeretek ellenőrzése.
- 14.12. Mozdásformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: V. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával és az elméleti anyag dolgozatban történő számonkérésével történik. **Gyakorlati jegy**

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák és a dolgozat legalább minimumpontoszámon való abszolválása, valamint a minimum összpontszám elérése. Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Arold Imre: Az úszás oktatása. [Training of Swimming] 1979. Sport kiadó.
- Dr. Miltényi Márta: Sportmozgások anatómiája. [Anatomy of Sport] 1987. Sport kiadó.
- Eleki-Kovács: A katonai közelharc eszközös technikái [Technics of Military Martial Art Theory and methodology of Training] – Szentendre: KLKF, 1997
- Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
- Kerezsi Endre : Torna III. [Physical Education] (1979. Sport Kiadó) Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VI.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VI.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (0+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Úszás-vízikiképzés II. Kondicionális képességek fejlesztése. Az akadálypálya elemeinek, elemcsoportjainak parciális majd globális leküzdése egyénileg, majd szakaszkötelékben is. Nehezítő körülmények, feltételek melletti feladatabszolválás. /sérült társ cipelésével/ . Az emberi test élettani működése.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Swimming training II. Improving physical skills. To get the obstacles over individually and in a form of squad or platoon in different situation. The physiology of human body.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Úszóképesség fejlesztése, mentési technikák megismerése. Fejleszteni a kondicionális és koordinációs képességeket. A honvéd tisztjelöltek ismerjék meg az akadályok leküzdésének módját. Szerezenek jártasságot az akadályelemek legoptimálisabb leküzdésében. Testi képességeik fejlesztése révén minimalizálják a sérülésveszély lehetőségét. Szerezenek ismeretet az emberi test működéséről élettani szempontból
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving swimming skills. Technics of life savings. Improving physical skills. Cadets should get the obstacles over in the most optimal way . Basic physiology knowledge of human body.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A vízből mentés metodikájának elméleti és gyakorlati szintű elsajátítása.
 - 14.2. fuldokló megközelítése, megragadása, szállító fogások, kiemelések, elsősegélynyújtás technikája.
 - 14.3. Általános hatású és sokoldalúan fejlesztő szabad- és szabadgyakorlati alapformájú mozdulatsorok elsajátítása.
 - 14.4. A felkészítés alapjául szolgálnak a természetes mozgások: menetek, futások, ugrások, dobások, emelések, társhordások, mászások, függeszkedések.

- 14.5. Kiegészítő jellegű gyakorlatok végzése tornaszereken, szabadtéri komplex kondicionáló készleteken.
- 14.6. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások, sorozatban is. Emelések és hordások /társ illetve egyéb súly cipelése/.
- 14.7. Mászások, függeszkedések, fékező ereszkedések ferde létrán. Egyensúlyt, kinesztézist fejlesztő gyakorlatok.
- 14.8. Az emberi test élettani működése.
- 14.9. A mozgás /csontok, ízületek, izmok/ szervrendszerének illetve a keringési és légzési rendszer /szív, tüdő/ funkcionális működésének, anatómiájának alapszintű megismerése, elsajátítása.
- 14.10. Elméleti ismeretek ellenőrzése.
- 14.11. Mozdulatformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VI. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámába.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával és az elméleti anyag dolgozatban történő számonkérésével történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák, és a dolgozat legalább minimumpontszámon való abszolválása, valamint a minimum összpontszám elérése.

Az elért pontszámoknak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

Ajánlott irodalom:

- Arold Imre: Az úszás oktatása. [Training of Swimming] 1979. Sport kiadó.
- Frenkl Róbert: Sportélettan . [Sport affecting to life] TF. Kiadvány 1983. Sport Kiadó Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VII.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VII.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 45
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (0+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kardvívás oktatása I. Katonai sportok: Katonai Háromtusa bajnokság . A teljesítményfokozás edzéselméleti alapjai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basic technic of fencing with sabres. Military sports: Military Triathlon, Theory of training and its methodism.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. A Nemzeti Közszerződési Egyetem honvéd tisztjelöltjei szerezzék ismereteket a kardvívás alap és küzdőtechnikáiról. A katonai sportok ismerete. Versenyszabályzat, verseny lebonyolítása. Kézigránát dobás mozgástechnikájának ismerete. Edzéselméleti alapfogalmak ismerete.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Improving physical skills. Cadets should learn how to do the basic technic of fencing with saber. Cadets should know the rules of military triathlon, especially the part of precision handgranade trhowing. Basic knowledge of training methodism.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Kardvívás oktatása I: Alapvető biztonsági rendszabályok ismertetése.
 - 14.2. A szálfejszer és a védőfelszerelések helyes használata. (kard, mint szálfejszer alkalmazásának lehetőségei, sisak hónaljvédő , plasatron , kesztyű).
 - 14.3. Támadható felületek ismertetése , támadások védekek és ezek alaptechnikái
 - 14.4. Kardvíváshoz szükséges előkészítő és rávezető gyakorlatok elsajátításai.
 - 14.5. Katonai sportok : A katonai sportok elsajátítása, a katonai háromtusa versenyszámainak végrehajtásán keresztül : futások gyakorlóban, fejszerrel.
 - 14.6. Dobóképesség fejlesztése : A kézigránát cél és távdobás mozgástechnikájának változatos körülmények között történő végrehajtása (fekvő , térdelő és álló testhelyzetből).
 - 14.7. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások, sorozatban is. Emelések és hordások /társ illetve egyéb súly cipelése/.

- 14.8. Mászások, függeszkedések, fékező ereszkedések ferde létrán. Egyensúlyt, kinezteízist fejlesztő gyakorlatok.
- 14.9. A teljesítményfokozás edzésméleti alapjai : Állóképesség fejlesztésének módszerei (többlettáv, iramjátékos, intervall módszer)
- 14.10. Erő (maxerő, erőállóképesség, gyorserő) fejlesztő módszerek.
- 14.11. A gyorsaság fejlesztése.
- 14.12. Elméleti ismeretek ellenőrzése.
- 14.13. Mozgásformák ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VII. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával és az elméleti anyag dolgozatban történő számonkérésével történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a felmérési mozgásformák, és a dolgozat legalább minimumpontszámon való abszolválása, valamint a minimum összpontszám elérése.

Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-129 pont
Elégséges	(2):	130-199 pont
Közepes	(3):	200-269 pont
Jó	(4):	270-339 pont
Jeles	(5):	340-400 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

Ajánlott irodalom:

- Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
- Szepesi László: Vívástanulás csoportban [Fencing Training in group] – Dialog Campus kiadó 2007
- Frenkl Róbert: Sportélettan . [Sport affecting to life] TF. Kiadvány 1983. Sport Kiadó Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HKTSB08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai testnevelés VIII.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Physical Education VIII.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai logisztika-, Katonai Vezető-, Katonai Üzemeltető alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katonai Testnevelési és Sportközpont
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bánszki Gábor alezredes, Katonai Testnevelési és Sportközpont, központvezető
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (0+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kardvívás oktatása II. Az akadálypálya elemeinek versenyszerű leküzdése, a versenytechnika elsajátítása. Akadályváltó, rajkötélék verseny. A kiképzési sportbajnokságok mozgásanyaga, versenyszabályai, szervezési feladatok. Kondicionális képességek fejlesztése. Úszás.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basic technic of fencing with sabres. Competition technics of obstacle course. Obstacle relay, The rules of Hungarian military sports. Improving physical skills. Swimming.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az NKE hallgatója legyen képes a kardvívás jártasság szintű alkalmazására. Fejleszteni a kondicionális (különös tekintettel az állóképességre és gyorsaságra), valamint a koordinációs képességet. A honvéd tisztjelölt legyen képes a függeszkedés, 3200m síkfutás, az 500m-es akadálypálya és a 200m úszás egymás utáni végrehajtására szintidőn belül.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Cadets should show how to do the technics of fencing with saber. Improving physical skills. Cadets have to complete rope climbing without leg assistance, 3200metres running, 500metres obstacle course and 200metres swimming in succession with time limits.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** - Katonai testnevelés VII. tantárgy teljesítése
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Kardvívás oktatása II: Egyenes vágás(szúrás) kis , közép és nagy távolságról.
 - 14.2. Vágás (szúrás) vágás-hárítás-vágás (szúrás) gyakorlatcsoportok mesterrel és párokban.
 - 14.3. Egyszerű, félkör és körhárítások és visszavágások (szúrások).
 - 14.4. A támadásokkal párhuzamosan azok védései és a védést követő egyenes visszavágások (szúrások).
 - 14.5. Természetes és mesterséges akadályok leküzdése. Mélybe-, fel- és átugrások, sorozatban is. Emelések és hordások /társ illetve egyéb súly cipelése/. Mászások, függeszkedések, fékező ereszkedések ferde létrán. Egyensúlyt, kinesztézist fejlesztő gyakorlatok.

- 14.6. Kiegészítő gyakorlatok tornaszereken, szabadtéri komplex kondicionáló készleten, törekedve a végrehajtás precizitására, valamint a végrehajtás gyorsaságának fokozására.
- 14.7. Az akadálypálya elemek csoportokra bontott, majd komplexen, rajversenyek formájában történő gyakorlása .
- 14.8. A kiképzési sportbajnokságok: mezei futóbajnokság, löbajnokság, katonai háromtusa, járőrbajnokság mozgásanyagának, és versenyszabályainak ismerete és az ehhez kapcsolódó versenyszervezési feladatok elsajátítása.
- 14.9. Elméleti ismeretek ellenőrzése.
- 14.10. Mozgásformák egymás utáni végrehajtásának ellenőrzése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: VIII. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A honvéd tisztjelöltek részvétele a foglalkozásokon kötelező. Betegség, szabadság miatti hiányzások mértéke maximálisan 30% lehet. Vezénylés, szolgálat miatti távollét nem számít bele az óraszámba.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Az ismeretek ellenőrzése a különböző mozgásformák bemutatásával és az elméleti anyag dolgozatban történő számonkérésével történik.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérések módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**Gyakorlati jegy** A KTSK értékelési füzeté alapján. Az aláírás feltétele az órák 70%-án történő aktív részvétel, a dolgozat legalább 50%-on való abszolválása, a mozgásformák minimumszintjeinek és a minimum összpontszámnak az elérése.

Az elért pontszámnak megfelelő érdemjegyek a következők:

Elégtelen	(1):	0-7 pont
Elégséges	(2):	8-10 pont
Közepes	(3):	10-13 pont
Jó	(4):	14-17 pont
Jeles	(5):	18-20 pont.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- A Magyar Honvédség Katonai Testnevelés Kiképzés és Sportbajnokságok szabályzata [Doctrine for Military Physical Training and Sport Competition] (A Magyar Honvédség Kiadványa 2017)

Ajánlott irodalom:

- Nádori László : Az Edzés elmélete és módszertana [Theory and methodology of Training] (1991. MTE jegyzet)
- Szepesi László: Vívástanulás csoportban [Fencing Training in group] – Dialog Campus kiadó 2007
- Frenkl Róbert: Sportélettan [Sport affecting to life] TF. Kiadvány 1983. Sport Kiadó Budapest, 2017. október 31.

Bánszki Gábor alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** VKMTB91
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Elsősegélynyújtás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** First aid training
4. **Kreditérték:** 0 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** A Nemzeti Közszerológati Egyem minden alapképzési szakon, nappali munkarendben.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Katasztrófavédelmi Intézet / Katasztrófavédelmi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Kóródi Gyula egyetemi tanár, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 13 (8+5)
 - 8.2. **Heti óraszám:** 1 (0,5+0,5)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közszolgálat valamennyi hivatásrendje a felkészítés során elsajátított elméleti ismereteit a valóságot szimuláló gyakorlatok során a mélyíti el. A gyakorlatot elméleti modulok előzik meg, amelyek a segélynyújtó szemléletmód kialakítását fejlesztik. A segélynyújtás begyakorlása párokban történik, majd interaktív fantomok segítségével mérik fel beavatkozásuk hatékonyságát, végül szimulált élethelyzetben adnak számot arról, hogyan képesek tudásukat hasznosítani.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A képzésben résztvevő hallgatók ismeret szinten legyen képesek áttekinteni az elsősegély- illetve a szaksegély-nyújtásban részt vevő szervezetek munkáját. Az oktatási folyamatban a témák exponálására alkalmas előadásokon kívül a hallgatók egyéni felkészülésére, irodalom feldolgozására és konzultációkra támaszkodhatnak. A tantárgy célja, hogy valamennyi hallgató eljusson az önálló elsősegélynyújtó tevékenységig és a helyszínen való biztonságos elsősegély nyújtásig.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Elsősegélynyújtás szabályai, a sérült-pozicionálás és mozgás szabályai**
Az elsősegély célja, a laikus elsősegély-nyújtótól elvárt kompetenciák. Az elsősegély-nyújtó biztonsága a helyszínen (vakcináltság, védőeszközök stb.). Az algoritmusokban gondolkodás fontossága az életmentés során, triage.
Gyors, tájékozódó betegvizsgálat (éberség – aluszékonyság – kóma; eszméletet befolyásoló állapotok, tartalmi tudatzavarok), szak-segítség igénybevétele. Műfogások (Eschmark, Heimlich, tálca-fogás), nyaki gallér felhelyezés. Naso tubus használata. Rögtönzött rögzítő eszközök és azok használata. Fektetések (stabil oldal-, sokk-, nyílt has, koponyasérült, nehézlégzés). Stabil oldalfekvés ellenjavallatai.
Az arc- és agykoponya törések, egyszerű vizsgálatuk. Gerinctörés tünettana – tájékozódó idegrendszeri vizsgálat, nyaki gerinc védelme, gerincsérült mozgatása. Mellkas és medence stabilitásának vizsgálata, következtetések, teendők. Végtagsérülések fizikális vizsgálata, azok rögzítési módjai. (4 ó. ea – a gyakorlati fogások bemutatásával.).
 - 14.2. **Életveszély – halál – reanimatológia, sebek – vérzések – sokk**

Az elemi életjelenségek vizsgálata, azok értékelése – következtetések. Biológiai és klinikai halál. Újraélesztés ABCD-je, annak szabályai, hibái és szövődményei. Félautomata („beszélő”) defibrillátor ismerete, használata. BLS (basic life support) és a műveleti terület intézkedés-taktikai teendőinek „illesztése”.

A sebzések típusai, a sérülés mechanizmusának jelentősége az ellátásban. A vérzések fajtái, azok tünetei. Artériás nyomáspontok, a vérző sérült pozicionálása. Vérzéscsillapító eszközök (alkalmi és professzionális) azok használata: tourniquet, izraeli nyomókötés, haemosztatikumok. Vérzéses sokk tünettana, az elsősegélynyújtó teendői a sokk ellátásban. 4 ó. ea – a gyakorlati fogások bemutatásával.).

14.3. Elsősegélynyújtás a gyakorlatban

Az 1. és 2. foglalkozáson elsajátított elméleti tananyag alkalmazása, párokban gyakorolva, szimulált helyzetekben. (4 ó. gyakorlat, gyakorló párokban, interaktív fantomok segítségével).

14.4. Az aláírás megszerzése feltételeinek teljesítéseként

Az elméleti és gyakorlati feladatok végrehajtása (egyénenként 1 ó. gyakorlat)

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** A szakonkénti mintatantervben meghatározottak szerint.
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgyi előadásokon kötelező a részétel. Távollét esetén a hiányzás pótlása a következő foglalkozáson történő megjelenéssel történik. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni. A foglalkozásokon kötelező a jelenléti ív vezetése.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének feltétele az elméleti foglalkozásokon való megjelenés és igazolt jelenlét, továbbá az évközi elméleti és gyakorlati feladatok megfelelő végrehajtása. Egyénenként 1 óra gyakorlat.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1. Kötelező irodalom:

John Campbell: Helyszíni sérültellátás, Medicina Könyvkiadó Budapest, 2013

Brit Vöröskereszt: Az elsősegély alapkönyve, Mérték Kiadó Budapest, 2003

St. John Mentőszolgálat (Magyar Vöröskereszt, Polgári Védelem és a Budapesti mentő Alapítvány hivatalos kézikönyve): Az elsősegély kézikönyve, Sub Rosa Kiadó Budapest 1993

19.2. Ajánlott irodalom:

R.H. Hardy: Accidents and emergencies, Oxford University Press, Oxford UK, 1991

Steven A. Jensen: Paramedic handbook, Multi Media Publishing, Denver Colorado USA 1983

G. Kirby: Field surgery pocket book, Her Majesty's Stationery Office London UK 1981
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kóródi Gyula egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB31, HFELB22, HFELB52, HFELB63, HFELB22A, HFELB79, HFELB41 (KR5, KR6, KR7, KR8, KR9, KR10, KR11 kritérium követelmények)
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászati komplex foglalkozás „aktuális félév” sorszáma”.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Complex Field Training Excercis „number of actual semester”.
4. **Kreditérték:** 0
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes, egyetemi docens, PhD (hadtudomány).
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (0+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A harcászat-, a harctámogatás-, harckiszolgáló támogatás elméletben megtanult ismereteinek alkalmazása gyakorlati komplex harcászati foglalkozásokon.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

Complex tactical training for cadets to practise of tactics-, combat support-, combat servise support procedures.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendszerező képesség; logikai képesség; összefegyvernemi szemlélet; összhaderőnemi szemlélet;
 - A konfliktusok kezelésének képessége;
 - A szinergikus cselekvés és együtt működés képessége;
 - A kollektív, megosztott vezetésben való részvétel képessége;
 - A verbális kommunikáció képessége a feladatvégzés során;
 - A segítségnyújtás képessége;
 - A harctevékenységi fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos tevékenységeknek ismerete;
 - A katonai alegység (harcjármű kezelőszemélyzet, raj, szakasz) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság;
 - Gyors helyzet felismerési és döntési képesség.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

The course aims the following professional competencies:

 - Systematizing ability; logic abilities; combined arms point of view; joint forces point of view;
 - Ability to handle handle conflicts;
 - The ability of synergistic actions and cooperation.

- Ability to participate in collective and divided leadership;
- Ability to verbally communicate through the execution of task;
- Ability to help;
- Understand the combat- and combat related activities;
- Knowledge and skill on leading a military unit;
- Quick recognition of the situation and decision making ability.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

14. A tantárgy tematikája:

A gyakorlati foglalkozás az adott szemeszterben rendelkezésre álló infrastrukturális feltételeknek megfelelően hazai, vagy külföldi bázison szak-, vagy specializáció szinten, a specializáció-felelősök döntésének megfelelően kerül végrehajtásra.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3-8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 80 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az integrált gyakorlati blokk teljesítésére.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtása. Aláírás. (A).

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

A honvéd tisztjelölt tevékenységét a tanszékvezető (specializációfelelős) által kijelölt személy, illetve az alegységparancsnoka értékeli: a gyakorlati foglalkozások feladatainak megfelelő szintű, fegyelmezett és kreatív végrehajtását.

A foglalkozások kritérium követelmények, a KR5 - KR11 harcászati komplex foglalkozások közül minimum 5 teljesítése (**aláírás megszerzése**) a kritérium-követelmény.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína [Allied Joint Doctrine For Intelligence]. (in Hungarian)
- Az összefegyvernemi harc alapjai [The basics of the combat of the combined arms]. Egyetemi jegyzet. Budapest, 1999. (in Hungarian)
- A harc elvei. [Principles of combat]. Egyetemi jegyzet. Budapest, 2000.
- A védelmi harc alapjai [Fundamentals of defense]. Egyetemi jegyzet. Budapest, 2000. (in Hungarian)
- A zászlóalj támadása [Attack of the battalion]. Egyetemi jegyzet Budapest. 2000. (in Hungarian)
- 952/240 A támadás alapjai [Fundamentals of attack]. (in Hungarian)
- Aarty-P5 Tábori tüzérség harcászati doktrínája [Tactical doctrine of field artillery]. (in Hungarian)
- 952/75 A támadás alapjai, a ZHCS támadó harca [Fundamentals of attack, attack of the battalion task force]. (in Hungarian)

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Az általános katonai kiképzés kézikönyve [Handbook of general military training]. 1. és 2. kötet. Nyt. szám: 4/244. HM Hadművelési és Kiképzési Főosztály 2008. (in Hungarian)
- Harcászati kézikönyv [Tactical handbook]. Nyt. szám: 18/761, MH Művelési Központ 2010. (in Hungarian)
- A Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata [Regulations on staff duties in the Hungarian Defence Forces]. 2012. (in Hungarian)
- Ranger Handbook. SH 21-76, United States Army, Fort Benning. 2000.
- COIN Handbook. FM 3-24. Headquarters Department of the Army. 2006. Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

VI. Előtanulmányi rend

ELŐTANULMÁNYI REND Katonai vezetői alapszak (közös képzési fázis)

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
	Alapozó modul		
RRVTB03	Közös közszolgálati gyakorlat	RRVTB01	Vezetés- és szervezés elmélet
HÖLHB06	Harcászat I.	HGEOB30	Harcászati modul
HÖLHB07A	Harcászat II.	HÖLHB06	Harcászat I.
H925B02	Matematika Kat Vez 2.	H925B01	Matematika Kat Vez 1.
HUKPB03	Katonai vezetői személyi kompetenciafejlesztés	HUKPB02	Alkalmazott katonapszichológia és katonapedagógia alapjai

Lövész specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy Kötelezően választható tantárgyak	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
HÖLVB12	Lövész harcászat 8.	HÖLVB11	Lövész harcászat 7.
HÖLVB22	Lövész lövészeti kiképzés 8.	HÖLVB21	Lövész lövészeti kiképzés 7.
HÖLVB24	Fegyverzettechnika 8.	HÖLVB23	Fegyverzettechnika 7.
HÖLVB36	Speciális felkészítés 8.	HÖLVB35	Speciális felkészítés 7.

Harcokszó specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy Kötelezően választható tantárgyak	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
HHK1B12	Harcokszó fegyverzettechnika 8	HHK1B11A	Harcokszó fegyverzettechnika 7
HHK1B15	Harcokszó harcászat 8.	HHK1B14	Harcokszó harcászat 7.
HHK1B18	Harcokszó lökiképzés 8.	HHK1B17	Harcokszó lökiképzés 7.
HHK1B20	Speciális felkészítés 8.	HHK1B13A	Harcokszó haditechnika 7.

Műszaki specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy Kötelezően választható tantárgyak	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
HMÜSB13	Műszaki támogatás II.	HMÜSB07	Műszaki támogatás I.
HMÜSB10	Műszaki technikai eszközök II.	HMÜSB06	Műszaki technikai eszközök I.

Tűzér specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy Kötelezően választható tantárgyak	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
HTÜZB49	Harcászat és harcvezetés V.16.	HTÜZB42	Tűzér szakmai felkészítés 1.
HTÜZB50	Harcszolgálat 13.	HTÜZB43	Tűzér szakmai felkészítés 2.
HTÜZB51	Tűzér lövéstan és tűzvezetés 16.	HTÜZB44	Tűzér szakmai felkészítés 3.
HTÜZB48	Katonai metodika V.6.	HTÜZB43	Tűzér szakmai felkészítés 2.
HTÜZB47	Haditechnika tűzér 6.	HÖLHB50	Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 1.
HTÜZB57	Harcászat és harcvezetés V.17.	HTÜZB49	Harcászat és harcvezetés V.16
HTÜZB59	Harcszolgálat 14.	HTÜZB50	Harcszolgálat 13.
HTÜZB58	Tűzér lövéstan és tűzvezetés 17.	HTÜZB51	Tűzér lövéstan és tűzvezetés 16.
HTÜZB54	Tábori tűzér szakosító képzés	HTÜZB51	Tűzér lövéstan és tűzvezetés 16.

Felderítő specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy
HFELB60	Felderítő szakmai felkészítés 1.	HFELB51	Felderítő harcászat alapjai.
HFELB65	Felderítő szakmai felkészítés 2.	HÖLHB50	Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 1.
HFELB71	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.7	HFELB65	Felderítő szakmai felkészítés 2.
HFELB72	Speciális felderítő ismeret IV.7.	HFELB65	Felderítő szakmai felkészítés 2.
HFELB74	Idegen hadseregek-ismerete IV.7.	HFELB60	Felderítő szakmai felkészítés 1.
HFELB81	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.8	HFELB71	A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.7
HFELB82	Speciális felderítő ismeret IV.8.	HFELB72	Speciális felderítő ismeret IV. 7.
HFELB83	Felderítő eszközismeret IV.8.	HFELB73	Felderítő eszközismeret és alkalmazás IV.7.
HFELB84	Idegen hadseregek-ismerete IV.8.	HFELB74	Idegen hadseregek-ismerete IV.7

Vegyivédelmi specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy Kötelezően választható tantárgyak	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kód	Tantárgy
HABVB29A	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1.	HÖLHB50	Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 1.
HABVB30A	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2.		
HABVB32A	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3.		
HABVB33A	Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.		

HABVB02	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I.	HABVB29A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1. HABVB02 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. HABVB03 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3. HABVB04 Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
HABVB03	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II.	
HABVB04	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.	
HABVB05A	Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV.	
HABVB10 ABV védelmi támogatás rendszere		HABVB06 Vegyivédelmi szakharcászat I. HABVB07 Vegyivédelmi szakharcászat II.

Légvédelmi rakéta specializáció

Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy	Előtanulmányi kötelezettség	
		Kódszám	Tanulmányi terület/tantárgy
HLEV06	Légvédelmi eszközök rendszertana I.	HLEV53	Légvédelmi szakmai felkészítés 3.
HLEV11	Légvédelmi eszközök rendszertana II.	HLEV06	Légvédelmi eszközök rendszertana I.

VII. Kritérium követelmények

Szigorlatok

Szigorlat megnevezése:	S2 szigorlat (Katonai vezetői alapismeretek)	Szigorlat kódja:	KR2
Ismeretanyaga:	Tantárgy megnevezése:	Tantárgy kódja:	Kreditérték:
	Harcászat I.	HÖLHB06	2
	Harcászat II.	HÖLHB07A	7
	Katonai műveletek egészségügyi biztosítása	HÖLHB08	2
	Összesen		11
Végrehajtandó:	az 3. szemeszter vizsgaidőszakának végéig		
Szigorlat megnevezése:	S3 szigorlat (Katonai vezetéstudományi és pedagógia-pszichológia)	Szigorlat kódja:	KR3
Ismeretanyaga:	Tantárgy megnevezése:	Tantárgy kódja:	Kreditérték:
	Katonai vezetés- és szervezélmélet I.	HHKV324001	5

	Katonai vezetés- és szervezésemélet II.	HHKV324002A	5
	Alkalmazott katonapszichológia és pedagógia alapjai	HUKPB02	6
	Összesen		16
Végrehajtandó:	az 4. szemeszter vizsgaidőszakának végéig		

Idegen nyelv

Idegen nyelv tantárgyból mindazok, akik nem rendelkeznek a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott nyelvi vizsgával, minden félévben kötelesek aláírást szerezni.

VIII. Szakmai- és csapatgyakorlatok (komplex foglalkozások)

Tantárgykód	Kritérium-követelmény sorszáma	Foglalkozás neve	Időtartam	Teljesítendő
HFELB31	KR5	Harcászati komplex foglalkozás 3 (őszi kihelyezés)	1 hét	3.félév
HFELB22	KR6	Harcászati komplex foglalkozás 4 (nyári kihelyezés)	1 hét	4.félév
HFELB52	KR7	Harcászati komplex foglalkozás 5 (őszi kihelyezés)	1 hét	5.félév
HFELB63	KR8	Harcászati komplex foglalkozás 6t (téli kihelyezés)	1 hét	6.félév
HFELB22A	KR9	Harcászati komplex foglalkozás 6ny (nyári kihelyezés)	1 hét	6.félév
HFELB79	KR10	Harcászati komplex foglalkozás 7 (őszi kihelyezés)	1 hét	7.félév
HFELB41	KR11	Harcászati komplex foglalkozás 8 (téli kihelyezés)	1 hét	8.félév
HÖLHB21	KR13	Szakmai- (csapat-) gyakorlat teljesítése	4 hét	8.félév

A KR5 - KR11 harcászati komplex foglalkozások közül minimum 5 teljesítése (aláírás megszerzése) a kritérium-követelmény. Távollét a foglalkozásokról csak egészségügyi és szolgálati okból engedélyezett.

A KR13 szakmai- (csapat-) gyakorlat (első tiszti beosztásra való közvetlen felkészülés) teljesítése (aláírás megszerzése) kritérium-követelmény.

Testnevelés

A honvédtiszt-képzésben részt vevők azokban a félévekben, amikor a tantervben a testnevelés tantárgy nem kredittel elismerten szerepel, kötelesek a követelményeket teljesíteni, illetve aláírást szerezni és az előírt számonkérést eredményesen teljesíteni.

Tantárgykód	Tantárgynév	Teljesítendő
HKTSB01	Katonai testnevelés I.	1.félév
HKTSB02	Katonai Testnevelés II.	2.félév
HKTSB03	Katonai Testnevelés III.	3.félév
HKTSB04	Katonai Testnevelés IV.	4.félév
HKTSB05	Katonai Testnevelés V.	5.félév
HKTSB06	Katonai Testnevelés VI.	6.félév
HKTSB07	Katonai Testnevelés VII.	7.félév
HKTSB08	Katonai Testnevelés VIII.	8.félév

IX. Szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei és differenciált szakmai ismeretek tantárgyprogramjai specializációnként

Lövész specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB80A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 1.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferencs alezredes.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A túlélés fizikai – pszichikai alapjainak ismertetése, a túlélési technikák megismertetése. Megismertetni a hallgatókkal az erdős – hegyes terepen való mozgás módszereit, a lövészegységek egyéni és csoportos hegyi felszereléseit. Fűves hegyoldalak, árkok, sziklafalak leküzdésének módszerei. A kötélhidak létesítésének, a sebesült és anyagszállítás, az ön – és társbiztosítás technikái. *Csoportos* túlélési gyakorlat végrehajtása erdős – hegyes terepen, éjszakázással, gyakorlati feladatokkal. Felmérni a hallgatók fizikai, pszichikai állóképességeit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Understand the physical and psychic foundations of survival, and explain survival techniques. To introduce cadets to the methods of moving on forest-to-field terrain, the individual and group mountain equipment of the rifle units. Methods of combing grassy hills, trenches, rock walls. Creation of rope bridges, wounded and material transport, self - and co - insurance techniques. Performing a *group* survival exercise on woody - pointed terrain, overnight stay, practical exercises. To assess students' physical and psychological endurance.

- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgyba foglalt ismeretek elsajátítását követően a lövész tisztjelölt képessé válik a terepen való tájékozódásra, természetes és mesterséges akadályok leküzdésére, és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására. Megismeri saját és társai fizikai, pszichikai teljesítőképességének határait. Döntéshozatali gyakorlatot szerez bonyolult körülmények és kimerítő fizikai igénybevétel során is.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** After acquiring the knowledge contained in the subject, the infantry cadet becomes enlightened to navigate the field, to overcome natural and artificial obstacles, and to apply the assets for orientation. He knows the boundaries of his physical and psychic performance. He also acquires decision-making practices in complicated circumstances and exhaustive physical exercise.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1. **A túlélés alapjai.** Esettanulmányok. Természetes és mesterséges akadályok leküzdésének módszerei. A túlélés fizikai – pszichikai alapjai, a felkészítés módszertana, túlélési technikák.
- 14.2. **A kötéltechnikák alapjai.** Fűves hegyoldalak leküzdése. Kötelek kötése, csomózások. A jégcsákány használata. Takácskötés. Matrózkötés. Matrózkötés takácscsomóval. Mellkötés biztosítókötéssel a vállakon, a szabad szárral kapaszkodókötés. Hóhérhurok (nyakkendőkötés). Egykezes „bouliny” kötés. Oldható kötés. Kötél kifeszítése két fa között karabinerek és kiegészítő kötélfelhasználásával.
- 14.3. **Akadályok leküzdésének gyakorlása.** Sziklafalak leküzdése. Kéménymászás. Felmászás sziklafalon kötél mentén és szabad kézzel ön – és társbiztosítással. Leereszkedés különböző módon.
- 14.4. Csoportos túlélési gyakorlatot megelőző elméleti felkészítés.
- 14.5. **Túlélési gyakorlat.** 3-6 fős csoportokban erdős-hegyes terepen tavaszi időszakban éjszakázással, gyakorlati feladatokkal.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező (70 %).
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): **Az aláírás feltétele:** A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: minimum ZH eredmény 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve [Handbook of surviving] (in Hungarian)
- Ált/4. Katonai tereptan [Military terrain] (in Hungarian)
- Váczi János alezredes: Gépesített lövészalegységek tevékenysége erdős – hegyes terepen.(jegyzet)/ [Mechanized Infantry in Mountainous Terrain] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Ranger Handbook (in English)
Budapest, 2017. október 31.

Vukics Ferenc alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB81A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 2.
4. **Kreditérték:** 8
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, egyetemi kiemelt gyakorlati oktató.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatót általánosságban a harcjárművek erőátvitelével, futóművével, kormányberendezéseivel, fékberendezéseivel, elektromos és különleges rendszerei szerkezetével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal. Felkészíteni a hallgatót elméletben a BTR – 80 harcjármű üzemeltetésére, technikai kiszolgálására, ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a szakaszparancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To familiarize cadets in general with the theoretical and practical knowledge of the power transmission, suspension, steering gears, braking devices, electrical and special systems of the combat vehicles, their structure and operation. To prepare the cadets in theory for the operation and technical service of the BTR - 80 infantry fighting vehicle, to plan, manage, guide and control these processes and to perform a well - established and confident implementation of the platoon commanding activity.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A foglalkozásokon való részvételt követően a lövész tiszjelölt ismeretet szerez a BTR – 80 harcjármű kezeléséhez szükséges elméleti kérdéseket, a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat illetően.

- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** After participating in the classes, the cadet gains a thorough knowledge of the theoretical questions, handling methods, and simpler troubleshooting needed to handle the BTR-80.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek: -**
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1. A páncélozott szállítójárművek és a lövészpáncélosok típusismerete, alapjai.** PSZH-k és harcjárművek. Általános felépítés és alkalmazási elvek. Biztonsági rendszabályok.
- 14.2. A harcjármű motorok és rendszerei.** A BTR – 80 harcjármű motor és rendszerei.
- 14.3. Erőátvitel, fék-, kormány-, elektromos és különleges berendezések.** A harcjármű erőátvitel. A harcjármű futóműve. A harcjármű kormányberendezései. A harcjármű fékberendezései. A harcjármű elektromos és különleges berendezései. Az erőátvitel, fék-, kormány-, elektromos és különleges berendezések gyakorlati bemutatása.
- 14.4. Haditechnikai eszközök üzemeltetése, megóvása.** A MH tervszerű fenntartási rendszere. Az alegységszintű technikai kiszolgálások rendje. A javításba adás. A páncélos és gépjármű technikai eszközök tárolása, megóvása. A haditechnikai eszközök és anyagok megóvása csapat szinten.
- 14.5. Haditechnikai eszközök technikai kiszolgálása.** A 1. és a 2. számú technikai kiszolgálások (1. TK. és 2. TK.) rendszerének elmélete és gyakorlata.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):** A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után.

Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Ált/82 Szakutasítás a szakaszosan üzemelő és a tárolt fegyverzeti és technikai eszközök és anyagok egységes technikai kiszolgálására. [Ált/82 Technical Manuals for temporary used and stored weapons and materials] (in Hungarian) (HM kiadványa 1987);
- Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása [Gjmű/166(1-2) Technical Specification of BTR-80] (in Hungarian) (MH 1994);
- Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez [Handbook for armoured and motor vehicle activities] (MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996) (in Hungarian);
- Nyt.sz.:1381/507 A BTR-80A páncélozott szállító harcjármű típus sajátosságai [Technical Specification of BTR-80]; (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Stachó Tamás: Rendszertan I-II. [Systematics I.-II.](BJKMF, 1992.). (in Hungarian);
- Haditechnikai eszközök, anyagok korróziója és korrózióvédelme. [Corrosion and corrosion protection of military technology, materials.] Tansegédlet ,ZMKA 1991.(in Hungarian);
- Javítási technológiák és ellenőrző műveletek. [Repair Technologies and Control Operations] Jegyzet (ZMKA 1989) (in Hungarian);
- Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. [Technological processes for the conservation of weapons and technical equipment] Jegyzet (ZMKA 1989). (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB82
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 3.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (45+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A lövészelegységek alkalmazásának elvei harc-, harcbiztosító tevékenységekben. A lövészelegységek tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése, felderítésben, nyugásban és menetben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Principles for the use of infantry subunits in combat, combat-related activities. Planning, organizing and conducting the activities of the infantry subunits during recce, moving and in stationery.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen gyakorlati ismeretekkel a raj (szakasz) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához;
 - Legyen képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére menetben, nyugásban, felderítésben;
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

- Understand the rules of safety procedures and environmental protection as well as the tactics, technics and procedures (TTPs) in order to be able to train and lead an infantry squad (platoon);
- Understand the methods of orientation on the field and the TTPs of combat and enabling activities in order to be able to train and lead an infantry platoon during movement, recce and stationed;

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Lövés szakasz menetben és nyugvásban.

14.2. Lövész szakasz felderítésben.

14.3. 30 órás harcászat terepfoglalkozás végrehajtása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/ 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.3 tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása és a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **B**, beszámoló.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszzparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)

- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009.

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLHB83A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Infantry training 4.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (15+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a robbanóanyagok alkalmazásának elveit. Bevezetni a hallgatókat a robbantási foglalkozások módszertanába. Tűzzel való gyújtás és villamos gyújtás. Robbantóhálózatok. Tüzelőállások robbantása. Szükség-robbanóeszközök ismertetése. Egyéni 1. 2. 3. számú lögyakorlatok végrehajtása szinten tartó jelleggel.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce cadets to the principles of application of explosives. Introduce them into the methods of demolitions and familiarize them with the improvised explosive devices. Performing individual shooting exercises in order to keep practiced.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az alapkiképzésen végrehajtott robbantási foglalkozásokon túl a lövész tisztjelöltek a tantárgyban foglalt elméleti és gyakorlati órákon való részvétel után képessé válnak a gyújtószerek és robbanóanyagok biztonságos kezelésére, felismerésére, valamint egyszerű robbantási feladatok végrehajtására tűzzel való gyújtást illetve villamos gyújtást alkalmazva. Az előző félévben megszerzett fegyverkezelési rutin és lökészség fenntartása egyéni lögyakorlatok végrehajtásával.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** In addition to the demolition exercises carried out in the basic training, the infantry cadets will be able to safely handle and recognize igniting devices and explosives as well as simple blasting tasks using fire ignition or electric ignition.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Robbanóanyagok alkalmazásának lehetőségei a harc műszaki biztosítása során.

14.2. A robbanás fizikai alapfogalmai. A robbanás jellemzői. A robbanási folyamatok osztályozása. Az iniciálás általános elvei és eszközei.

14.3. A robbanóanyag és a MH-nél rendszeresített töltetek csoportosítása. A robbantóhálózatok tervezésének és kiépítésének elvei.

14.4. Robbantási feladatok végrehajtása. Tűzzel való gyújtás. Villamos gyújtás. Földrobbantás. Szerkezeti elemek robbantása.

14.5. Egyéni lögyakorlatok végrehajtása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév / 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladatvégrehajtás. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy.**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez [Löfe/8 Instructions for weapons] (MH 1997) (in Hungarian);
- Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/35 Instructions for the 14,5mm KPVT heavy machinegun] (in Hungarian);
- Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása [Löfe/104 Instructions for the 7,62mm PKM and PKMSZ Kalasnyikov machinegun] (in Hungarian);

- Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/105 Instructions for the NSZP-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/107 Instructions for the PPN-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/109 A 7,62mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és lőutasítása [Löfe/109 Instructions for the Dragunov scoped rifle] (in Hungarian);
- Tüfe/364 EDF 7x40 távcső leírása és kezelési szakutasítása [Tüfe/364 Instructions for the EdF 7x40 binocular scope] (in Hungarian);
- Pcfe/220 A 7,62mm-es PKT géppuska anyagismereti, kezelési és lőutasítása [Pcfe/220 Instructions for the PKT machinegun] (in Hungarian);
- Lőkiképzés I.-II. Tankönyv [Ballistics I.-II.] (in Hungarian);
- Egységes Lövészeti Szakutasítás [General instructions for shooting range activities] (in Hungarian);
- Tüzelési szabályok és fogások lövészfegyverekkel [Handling rules for small arms] (in Hungarian);
- Mű/213 robbantási utasítás [Mű/213 Instructions for demolitions] (in Hungarian);
- Erdős József: Robbantás KLKF, 1996. [Demolitions] (in Hungarian);

19.2. Ajánlott irodalom:

- A löelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez [Introduction into small arms ballistics] (in Hungarian);
Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHKV324003
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** NATO military staff work training katonai törzsmunka tréning
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** NATO military staff work training
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, minden specializáción
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Katonai Vezetéstudományi és Közismereti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Ujházy László alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (0+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A NATO katonai törzsmunka eljárásainak és döntéshozatali folyamatainak megismerése. Csapatmunka és vezetői szerepek gyakorlása. A NATO-beli problémák felismerésének és módszereinek gyakorlása. A probléma-megoldási folyamat elemeinek gyakorlati alkalmazása. Vezetési funkciók és vezetői szerepek gyakorlása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Contribution to the staff procedures and to the decision making process. Practicing teamwork and leadership roles. Practicing the recognition and methods of solving problems in NATO. Practical application of the elements of the problem-solving process. Practicing management functions and leadership roles.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A NATO rendeltetése, célja, feladatrendszerének vezetési, döntési és szervezeti struktúrájának ismerete. Nemzeti és szövetségi keretek között végrehajtásra kerülő műveletek tervezési és információs alapjainak ismerete. A saját szervezet napi tevékenységének tervezése, szervezése és irányítására vonatkozó ismeretek alkalmazása. Empátia, a csoporton belüli konfliktusok kezelése. Alárendeltek befolyásolása, probléma centrikus tárgyalási módszer kialakítása, egyéni és csoportos motiválás, változás kezdeményezése és kezelése, a szervezet összhangjának megteremtése, a célok realizálása, megfelelő önkontroll és tolerancia, előítéletektől mentes gondolkodás és viselkedés kialakítása. Előírt szintű idegen szaknyelv ismerete

és alkalmazása, kiegyensúlyozott és kontrollált érzelmi reakció, megfelelő önismeret, negatív és pozitív tulajdonságainak reális értékelés, őszinteség, felelősségvállalás, a változások rugalmas kezelése, nyitottság az innovációra, kreativitásra.

12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Getting acquainted with NATO's purpose, management, decision-making and organization. Knowledge of the bases for operations carried out under international framework. Planning, organizing, and managing your organization's daily activities. Empathy, handling intra-group conflicts. Influencing subordinates. Motivation of individuals and group motivation. The initiation and management of change, the harmony of the organization, the realization of the goals, proper self-control and tolerance. The development of thinking and behavior without prejudice. Knowledge and application of a prescribed level of foreign language. Balanced and controlled emotional reaction, good self-knowledge, honesty, responsibility, flexible management of change, openness to innovation and creativity.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek: -**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A NATO válságkezelés alapjai.** A NATO működési mechanizmusa válsághelyzetek kialakulásakor.
 - 14.2. **A NATO vezetési rendszere.** Politikai, katonai vezetésének struktúrái, tervezési és döntési módszerei folyamatai. A CJTF/DJTF/NRF funkciói, létrehozásának politikai és katonai feltételei.
 - 14.3. **A NATO műveletek támogatása.** NATO műveleti logisztika rendszere. A CIMIC rendszere.
 - 14.4. **A NATO műveleti törzs munkája, sajátosságai.** A törzs feladatrendszere, a munkamegosztás sajátosságai, a tervezési és döntéshozatali folyamat gyakorlása.
 - 14.5. **A NATO műveleti törzs munkája, sajátosságai.** A törzs feladatrendszere, a munkamegosztás sajátosságai, a szervezés, irányítás és ellenőrzés értékelés folyamatának gyakorlása.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Az önálló és kiscsoportos gyakorlati feladatok kidolgozása portfólió formában. A tréning során, valamennyi foglalkozáson önálló szerepvállalásra, önálló és csoportos feladat-kidolgozásra kerül sor. A foglalkozások döntő többségére a hallgatók – az előző órán meghatározottak alapján – kidolgozott feladattal érkeznek, amelyet kiscsoportos formában megvédenek,

értékelnek. Minden hallgató szerephez jut minden foglalkozáson, amely – előre meghatározott szempontok alapján a csoporttársak által is – értékelésre kerül. Az elkészített és bemutatott feladatok portfólióban kerülnek összesítésre. Ezek a tréning végén leadásra kerülnek.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy foglalkozásainak rendszeres látogatása, legalább elégségesre értékelt portfólió. A portfólió elégséges értékeléshez valamennyi kidolgozandó feladat értékelésének legalább elégséges értékelésűnek kell lenni. A foglalkozásról való hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Szövetségi Összhaderőnemi Doktrína [Allied Joint Doctrine]. AJP-01 (A) (HVK) (in Hungarian, available in English)
- Vezetés – Szárazföldi Haderő Doktrína [FM 22-100. Field Manual]. (ADP); 2. kötet, (HVK) (in Hungarian, available in English)
- A Magyar Honvédség törzsszolgálati szakutasítása [Staff Work Manual of the Hungarian Defence Forces]. Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség, Budapest, 2013. (in Hungarian)
- Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces]. 3. kiadás, A Magyar Honvédség kiadványa, 2012. (Nyt. sz.: Ált/43) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Böcz Lajos – Krajnc Zoltán – Szekeres György: A törzs feladatai a katonai döntéshozatalban és a katonai műveletek végrehajtásában [The Staff's Tasks in Military Decision Making and the Execution of Military Operations]. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Budapest, 2014. (in Hungarian)
- NATO Handbook [NATO kézikönyv]. Brussels, 2006. (in English)
- Czuprák Ottó: Kompetencia alapú haderővezetés [Competency-based military leadership]. Humán Szemle, 2006. 1. sz., 53–63. oldal, ISSN 1219-929X (in Hungarian)
- Thomas Dr. Gordon: Vezetői Eredményesség Tréning [Leadership Performance Training]. Assertiv Kiadó, 2003. 298 oldal, ISBN 9638621052. (in Hungarian) Budapest, 2017. október 31.

Újházy László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB25
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Haditechnika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military technology 7.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (15+15)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** -
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a lövészhatalyok haditechnikai eszközeinek kezelésével, üzemeltetésével, javításával, megóvásával kapcsolatos gyakorlati feladatokat. A technikai kiszolgálás folyamatainak tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése a gyakorlatban. A harcjármű vezetése terepen és földúton, irányokban, különböző akadályokkal rendelkező menetvonalon, oszlopban. A harcjármű 1. és 2. sz. technikai kiszolgálása, az egyszerűbb meghibásodások elhárítása menet közben, a pihenők alatt, tábori viszonyok között.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To familiarize cadets with the practical tasks related to the management, operation, repair and preservation of the military technology of the rifle subunits. Planning, directing, managing and controlling technical service processes in practice. Drive the combat vehicle on a field and dirt road, in directions, in a column with different obstacles. Fighting vehicles 1. and 2. technical service, easier troubleshooting on the field, during breaks, under field conditions.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A BTR – 80 harcjármű kezeléséhez szükséges elméleti kérdések, a kezelési fogások, egyszerűbb hibaelhárítások. A tisztjelölt a tantárgy követelmények teljesítése után rendelkezzen a szakasz rendszeresített haditechnikai eszközeinek (harcjármű) ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The theoretical questions needed to handle the BTR-80 combat vehicle, the handling techniques, simple troubleshooting. After completing the subject requirements, the cadet must have the knowledge of the equipment (vehicle) of the platoon.

- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:** A Lövész szakmai felkészítés 2. tantárgy követelményeinek sikeres teljesítése.
- 14. A tantárgy tematikája: (3 pontban)**
- 14.1.** Felkészítés a BTR-80(A) harcjármű kezelésével, üzemeltetésével, javításával, megóvásával kapcsolatos gyakorlati feladatok végrehajtására.
- 14.2.** A technikai kiszolgálás folyamatainak tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése a gyakorlatban.
- 14.3.** A harcjármű vezetésének gyakorlása.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Ált/82 Szakutasítás a szakaszosan üzemelő és a tárolt fegyverzeti és technikai eszközök és anyagok egységes technikai kiszolgálására. [Ált/82 Technical Manuals for temporary used and stored weapons and materials] (in Hungarian) (HM kiadványa 1987);
 - Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása [Gjmű/166(1-2) Technical Specification of BTR-80] (in Hungarian) (MH 1994) ;
 - Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez [Handbook for armoured and motor vehicle activities] (MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996) (in Hungarian);
 - Nyt.sz.:1381/507 A BTR-80A páncélozott szállító harcjármű típus sajátosságai [Technical Specification of BTR-80]; (in Hungarian)
 -

19.2. Ajánlott irodalom:

- Haditechnikai eszközök, anyagok korróziója és korrózióvédelme. [Corrosion and corrosion protection of military technology, materials.] Tansegédlet, ZMKA 1991.(in Hungarian);
- Javítási technológiák és ellenőrző műveletek. [Repair Technologies and Control Operations] Jegyzet (ZMKA 1989) (in Hungarian);
- Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. [Technological processes for the conservation of weapons and technical equipment] Jegyzet (ZMKA 1989). (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB23
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzettechnika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military weapons 7.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal az egyéni és kollektív rendszeresített lőfegyverek, toronyfegyverek működését, alkalmazását, technikai kiszolgálásukat. Felkészíteni a tisztjelölteket ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a parancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To familiarize cadets with the operation, application and technical service of individual and collective firearms, turret guns. Prepare cadets to plan, manage, guide, control, and conduct command processes.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A kézi- és toronyfegyverek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása. A kezelési fogások, működésük, egyszerűbb hibaelhárítások begyakorlása. A hallgató a foglalkozásokon való részvétel után rendelkezzen a szakasz rendszeresített fegyverzeti eszközeinek ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Acquire the theoretical and practical knowledge required to handle handguns and firearms. Doing simpler troubleshooting exercises. After attending the sessions, the student has the knowledge of the regular armaments of the platoon.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1.** Kézigránátok, jelzőtöltények, pirotechnikai anyagok anyagismerete, kezelése. Géppisztolyok anyagismerete. Mesterlövész fegyverek anyagismerete. Géppuskák anyagismerete.
- 14.2.** Távcövek, éjjellátók, éjszakai irányzékok anyagismerete, kezelése. Kézifegyverek kezelése, karbantartása, tárolása.
- 14.3.** BTR-80 harcjármű küzdőtér.
- 14.4.** A 14,5 mm-es KPVT géppuska anyagismerete. A párhuzamosított géppuska, az irányzóműszer és a ködgránátvető rendszer anyagismerete.
- 14.5.** A BTR-80 harcjármű küzdőtér és toronyfegyverzet kezelése. A BTR-80 harcjármű toronyfegyverzet hidegbelövése. Ellenőrző foglalkozás.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladatvégrehajtás. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli beszámoló 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez [Löfe/8 Instructions for weapons] (MH 1997) (in Hungarian);
 - Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/35 Instructions for the 14,5mm KPVT heavy machinegun] (in Hungarian);
 - Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása [Löfe/104 Instructions for the 7,62mm PKM and PKMSZ Kalasnyikov machinegun] (in Hungarian);
 - Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/105 Instructions for the NSZP-3 night weaponsight] (in Hungarian);

- Lőfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Lőfe/107 Instructions for the PPN-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Lőfe/109 A 7,62mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és lőutasítása [Lőfe/109 Instructions for the Dragunov scoped rifle] (in Hungarian);
- Tüfe/364 EDF 7x40 távcső leírása és kezelési szakutasítása [Tüfe/364 Instructions for the EdF 7x40 binocular scope] (in Hungarian);
- Pcfe/220 A 7,62mm-es PKT géppuska anyagismereti, kezelési és lőutasítása [Pcfe/220 Instructions for the PKT machinegun] (in Hungarian);

19.2. Ajánlott irodalom:

- Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása [Gjmű/166(1-2) Technical Specification of BTR-80] (in Hungarian) (MH 1994);
- Fegyverzeti és technikai eszközök konzerválásának technológiai folyamatai. [Technological processes for the conservation of weapons and technical equipment] Jegyzet (ZMKA 1989). (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB35
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 7. (SERE)
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Művelési Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (2+28)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** *Egyéni* túlélési gyakorlat végrehajtása erdős – hegyes terepen, éjszakázással, gyakorlati feladatokkal. Felmérni a hallgatók fizikai, pszichikai állóképességeit. Gyakoroltatni a tisztjelöltekkel a természetes és mesterséges tereptárgyak leküzdésének, a terepen való tájékozódásnak, menedékkészítésnek, az üldöző ellenség megtévesztésének technikáit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Performing individual survival practice on woody - pointed terrain, overnight stay, practical exercises. To assess cadets' physical and psychological endurance. Practice with cadets to combat natural and artificial landmarks, find out on the field, prepare for shelter, and deceive the pursuing enemy.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgyba foglalt ismeretek elsajátítását követően a lövész tisztjelölt képessé válik a terepen való tájékozódásra, természetes és mesterséges akadályok leküzdésére, és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására. Megismeri saját és társai fizikai, pszichikai teljesítőképességének határait. Döntéshozatali gyakorlatot szerez bonyolult körülmények és kimerítő fizikai igénybevétel során is.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** After acquiring the knowledge contained in the subject, the infantry cadet becomes enlightened to navigate the field, to overcome natural and artificial obstacles, and to apply the assets for orientation. He knows the boundaries of his physical and psychic performance. He also acquires decision-making practices in complicated circumstances and exhaustive physical exercise.

13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**
- 14.1. Elméleti felkészítés a 28 tanórás egyéni túlélési gyakorlatot megelőzően. A Lövész szakmai felkészítés 1. tantárgy anyagának ismételése.
- 14.2. 28 tanórás egyéni túlélési gyakorlat végrehajtása.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező. (hiányzás esetén egyéni tanrendben, vagy egyéb feladat végrehajtásával pótolható)
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtás. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve [Handbook of surviving] (in Hungarian)
 - Ált/4. Katonai tereptan [Military terrain] (in Hungarian)
 - Váczi János alezredes: Gépesített lövészalegységek tevékenysége erdős – hegyes terepen.(jegyzet)/ [Mechanized Infantry in Mountainous Terrain] (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Ranger Handbook (in English)
Budapest, 2017. október 31.

Vukics Ferenc alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai metodika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methodology 7.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:**
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A Magyar Honvédségben folyó kiképzés rendszere, követelményei, tartalma. A kiképzés tervezése, szervezése, előkészítése, kiképzési okmányok elkészítése.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The system of training in the Hungarian Defense Forces, requirements, the content of the training. The planning of the training, organizational processes, preparatory works, preparation of training documents.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A katonapedagógia, a katonai kiképzésvezetés alapismereteinek, a szervezés elveinek, rendszerének elsajátítása. A katonai kiképzés feladatrendszerének elsajátítása. Egyének és csoportok motiválása, irányítása, képességfejlesztő módszerek elsajátítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Learn the basics of military education and military training leadership. Acquire the principles and system of organization. Acquire the military training task system. Motivating and directing individuals and groups, mastering skills development methods.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A kiképzés rendszere, tartalma, tervezése, előkészítése.** A katonai metodika alapjai, tartalma, lényege, módszer és eszközrendszere, általános érvényű

módszertani követelményei. Az oktatás folyamata. A parancsnok katonapedagógiai eszköztára. Az ismeretközlés formái. A kiképzés rendszere az MH-ban. A kiképzés követelményei. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. A kiképzés tervezése, okmányai, a kiképzésre fordítandó idő. Az alapkiképzés és a kötelékkiképzés célja, tartalma, módszere. CREVAL alegységszintű értékelő rendszer. A hjmű. és gjmű. vezetési gyakorlatok rendszere, megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. Alegység technikai karbantartó nap megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. A TKN levezetési tervének elkészítése. Kötelék lögyakorlat célja, követelménye, értékelése, levezetési tervének tartalma, levezetésének rendje.

- 14.2. Alegységvezetés gyakorlása.** Lőkiképzés és harcászat komplex foglalkozás vezetése. TKN vezetése.
- 14.3. Alegység kiképzési okmányai.** Lőgyakorlatok és kötelék lögyakorlatok levezetési tervének elkészítése.
- 14.4. Összefoglalás, ZH, az elkészített levezetési tervek értékelése.**
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat, levezetési terv elkészítése.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt levezetési terv. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli beszámoló 50% +1 pont, elégséges/elégséges beszámoló. A számonkérés módja **beszámoló.**
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- A Magyar Honvédség törzsszolgálati szakutasítása [Staff Work Manual of the Hungarian Defence Forces]. Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség, Budapest, 2013. (in Hungarian)

- Magyar Honvédség összhaderőnemi doktrína [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces]. 3. kiadás, A Magyar Honvédség kiadványa, 2012. (Nyt. sz.: Ált/43) (in Hungarian)
- 15/2009. (HK 1/2010.) HM HVKF intézkedés a Magyar Honvédség 2010. (2011-2013.) évi kiképzési és felkészítési feladatairól
- Az Általános Katonai Kiképzés Kézikönyve I-II. kötet, A Honvédelmi Minisztérium Hadműveleti és Kiképzési Főosztály Kiadványa, 2008.
- Kiss Gergely A szerződéses légénységi állományra alapozott új kiképzési rendszer bevezetése, Tanulmány a HM OTF 4. sz. Programbizottságánál a HM HVK Hadműveleti és Kiképzési Csoportfőnökségén végzett tudományos munka keretében Budapest, 2004.
- Kovács – Martinkó - Bárdos: Katonapedagógia, Egyetemi jegyzet, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Pedagógia és Pszichológia Tanszék, Budapest, 2004
- Mészáros László: Pedagógia I., Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Kar Szociológia- -Pszichológia és Pedagógia tanszék, Budapest, 2004. Hadtudományi Tájékoztató 2001/6.szám, Honvéd Vezérkar Hadműveleti Csoportfőnökség és a Honvéd Vezérkar Vezérkari Iroda közös kiadványa, Budapest, 2001.
- Dr Spencer Kagan: Kooperatív tanulás, ÖKONET, Budapest 2004.
- Nyt. szám: 267/309 A katonai kiképzés módszertana kézikönyv, A Magyar Néphadsereg kiképzési főfelügyelőség kiadványa, Budapest, 1986.
- Kiképzési program a MH gépesített lövész katonái és alegységei részére
- 316/2001. (HK 18) HVKF intézkedés. A hadköteles és szerződéses légénységi állományú katonák felkészítésének és kiképzésének rendjéről.
- 326/2001. (HK 1/2002.) HVKF intézkedés. A Magyar Honvédségnél folytatott felkészítés és kiképzés középtávú célkitűzéseiről és követelményeiről.
- OPEVAL – alegységszintű értékelő rendszer.
- Csapatoknál alkalmazott békevezetési okmányok.

19.2. Ajánlott irodalom:

- NATO Handbook [NATO kézikönyv]. Brussels, 2006. (in English)
 - Falus Iván (szerk.) . *Didaktika*. Elméleti alapok a tanítás tanulásához. Tankönyvkiadó, Bp.. © 1998.
 - Vukics Ferenc: A had és haderő jelentősége a magyar népi műveltségben, ZMNE KLHTK Kari Tudományos Tanulmánykötet, 2008, 163.o-165.o
 - Szun-Ce: A hadviselés törvényei [The Art of War]. (ford.: Tőkei Ferenc), Balassi Kiadó, Budapest, 1995. (in Hungarian, available in English)
- Budapest, 2017. október 31.

Vukics Ferenc alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész harcászat 7
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics 7
4. **Kreditérték:** 7
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 90 (45+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövész raj és szakasz irányítása és vezetése elméletével és gyakorlatával harc és harccal kapcsolatos tevékenységekben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This course will provide students with the basic understand on the theory and practice of infantry squad and platoon in combat and enabling activities.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a raj (szakasz) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel;
 - Legyen képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére;
 - Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

- Understand the rules of safety procedures and environmental protection as well as the tactics, technics and procedures (TTPs) in order to be able to train and lead an infantry squad (platoon);
- Understand the methods of orientation on the field and the TTPs of combat and enabling activities in order to be able to train and lead an infantry platoon;
- Understand the methods and the TTPs of peace time engagement, peace support and counterinsurgency as well as major combat operations in order to be able to train and lead an infantry platoon.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Lövész alegység (raj, szakasz) védelmi harcának megszervezése és vezetése

14.2. A lövészzakasz védelmi harcának megszervezése és vezetése HEŐ-ben és a főerők kötelékében

14.3. Lövész alegység (raj, szakasz) támadó harcának megszervezése és vezetése

14.4. Lövész alegység (raj, szakasz) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje támadásban

14.5. Lövész alegység (raj, szakasz) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje, a harcendi elemek összetétele, rendeltetése a menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás során. A találkozóharc elvei

14.6. Lövész alegység (raj, szakasz) támadása sajátos viszonyok között. A támadó harc előkészítésének, megvívásának, vezetésének sajátosságai helységben, erőszakos vízi átkeléskor, éjszaka és télen

14.7. A tüztámogatás és a tüzéralgységek alkalmazása a löv. század támadó harcában. Az ellenség tűzzel való pusztításának időszakai. A szd. av. sz. és pct. sz. harci lehetősége, alkalmazása, tűzfeladatai, harcrendje, tüzelőállás-körletei, szétbontakozási terepszakaszai, manőverei támadásban

14.8. A harc előkészítése során végzett tervezői munka tartalma (feladatvétel, harcmező felderítő értékelés, cselekvési változatok kialakítása, elhatározás meghozatala) és a szervezői munka végzése (szemrevételezés, harcparancs megszabása, együttműködés megszervezése, harcbiztosítás, vezetés rendje, készenlét tartalma) menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás esetén

14.9. Támadóharc parancsnoki munkája (feladat feldolgozás)

- 14.10.** Lövész alegység védelmi feladat vezetésének gyakorlása. (MARS foglalkozás)
- 14.11.** Lövész alegység (raj, szakasz) támadóharcának megszervezése és vezetése menetből és közvetlen harcérinkezés végreajtása után
- 14.12.** Zárthelyi dolgozat
- 14.13.** Lövészalegység alkalmazása különleges viszonyok között (helység harc) és ideiglenes harcrendi elemként (HCLDT, MKO)
- 14.14.** Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helységvédelemben. A helységben vívott védelmi harc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helység elleni támadás során. A helység elleni támadóharc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai
- 14.15.** A MKO fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, kiküldésének lehetősége, menetrendje, harcrendje. A lövészsorozat erejű MKO tevékenységének megszervezése és megvívása. A HCLDT fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, körletei, repülési útvonal, lefogási sáv. A lövészsorozat erejű HCLDT tevékenységének megszervezése és megvívása
- 14.16.** Lövészalegység helységben vívott (raj, szakasz) védelmi és támadóharcának, HCLDT-ként MKO-ként alkalmazott lövészsorozat tevékenységének megszervezése és vezetése
- 14.17.** Zárthelyi dolgozat.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án a gyakorlati foglalkozások 80%-án való részvétel. (a gyakorlati foglalkozások pótlására egyéni tervet kell készíteni)
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.11 és 14.13-14.16 tantárgyrészekből.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása.

A számonkérés módja: **Gyakorlati jegy.**

1. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

1.1. Kötelező irodalom:

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcászabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

1.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB21
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész lövészeti kiképzés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Life firing exercises 7.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (45+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (3+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megtanítani a tisztjelöltekkel a tüzelés szabályait, az egyéni lögyakorlatok megtervezésének, megszervezésének és végrehajtásának követelményeit. Gyakoroltatni a hallgatókkal a lövész alegységeknél rendszeresített fegyverzettechnikai eszközökkel való löelőkészítő foglalkozások és speciális lögyakorlatok végrehajtását nappal és éjszaka.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To teach cadets the rules of firing, the requirements of planning, organizing and executing individual life firing exercises. Made them familiar with weapons, equipment and special firing exercises of subunits during the day and night.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Legyen képes a szakasz rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, ellenőrzésére, üzemeltetésére. A szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására. Terepen/ lőtéren való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására. Rendelkezzen balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel, azokat legyen képes a gyakorlati végrehajtás során alkalmazni.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Be able to use, control, and operate the system's armaments and armaments tools. To apply the professionalism knowledge required to train a platoon. Use on field / field of sight and orientation tools. Provide accidental, environmental and fire protection knowledge, they should be able to apply it in practice.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.

14. A tantárgy tematikája:

14.1.1. A löelmélet alapjai. A tüzelés alapjai és szabályai. A lövés jelensége, a lövés lefolyása, a lövés időszakai, rakétafegyverek lövésjelensége. A lövedék kezdősebessége, ölö és átütő hatása. (2ó)

14.1.2. A lövedék mozgása a levegőben. A röppálya. A lövedék állóképessége. Az oldalgás. A röppálya elemei, alakja. Pásztázó lövés, pásztázott tér. Irányzék szerinti pásztázott tér, helyi pásztázott tér. Fedett és holt tér. (2ó)

14.1.3. A szórás jelensége, fogalma, okai, törvényszerűségei, elemei, mértékegységei. A hibaelmélet. A találati valószínűség. A tűz hatásossága. A lövés megbízhatósága. A tüzelés normál feltételei. A különleges löviszonyok befolyása. (2ó)

14.1.4. A célzás és irányzás szabályai. A célzási hibák. Az optikai irányzékok szállemezei. Kezdőelemek meghatározása álló és felbukkanó célra. A tüzelés szabályai helyből, álló (felbukkanó) célokra különböző fegyverekkel. A tüzelés szabályai helyből, mozgó célokra különböző fegyverekkel. (2ó)

14.1.5. Az Egységes Lövészeti Szakutasítás alapelvei és követelményei. Az egyéni lögyakorlatok végrehajtásának rendje harcjármű toronyfegyverekkel és gyalogsági fegyverekkel. Az egyéni lögyakorlatok értékelésének szempontjai. A betartandó biztonsági és környezetvédelmi rendszabályok. A lőterekre vonatkozó egységes előírások. A lőtér berendezésének követelményei. (4ó)

14.1.6. A speciális lögyakorlatok követelményei és szabályai kézfegyverekkel. (2ó)

14.1.7. Gyalogsági fegyver (pisztoly, gépkarabély, géppuska, távcsöves puska, kézi páncéltörő fegyver) speciális lögyakorlatok és kézigránát éles dobógyakorlat végrehajtása. (6ó)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórákon a részvétel kötelező.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában. A lögyakorlatok legalább megfelelőre értékelt végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. A lögyakorlatok legalább megfelelőre értékelt végrehajtása. Az elégséges értékeléshez

50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések is és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió, vizsga: **Kollokvium** TVSZ szerint.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez [Löfe/8 Instructions for weapons] (MH 1997) (in Hungarian);
- Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/35 Instructions for the 14,5mm KPVT heavy machinegun] (in Hungarian);
- Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása [Löfe/104 Instructions for the 7,62mm PKM and PKMSZ Kalasnyikov machinegun] (in Hungarian);
- Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/105 Instructions for the NSZP-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/107 Instructions for the PPN-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/109 A 7,62mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és lőutasítása [Löfe/109 Instructions for the Dragunov scoped rifle] (in Hungarian);
- Tüfe/364 EDF 7x40 távcső leírása és kezelési szakutasítása [Tüfe/364 Instructions for the EdF 7x40 binocular scope] (in Hungarian);
- Pcfe/220 A 7,62mm-es PKT géppuska anyagismereti, kezelési és lőutasítása [Pcfe/220 Instructions for the PKT machinegun] (in Hungarian);
- Lőkiképzés I.-II. Tankönyv [Ballistics I.-II.] (in Hungarian);
- Egységes Lövészeti Szakutasítás [General instructions for shooting range activities] (in Hungarian);
- Tüzelési szabályok és fogások lövészfegyverekkel [Handling rules for small arms] (in Hungarian);

19.2. Ajánlott irodalom:

- A gépkarabély és használata [The use of the assault rifle] (in Hungarian);
- A pisztoly és használata [The use of the pistol] (in Hungarian);
- Kézi lőfegyverek [Small arms] (in Hungarian);

- Kommandósok fegyverei [Commandos' weapons] (in Hungarian);
- A lőelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez [Introduction into small arms ballistics] (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB24
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Fegyverzettechnika 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military weapons 8.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal speciális kollektív rendszeresített lőfegyverek és géppágyúk működését, alkalmazását, technikai kiszolgálásukat. Felkészíteni a tisztjelölteket ezen folyamatok tervezésére, irányítására, vezetésére, ellenőrzésére, a parancsnoki tevékenység üzemtanilag megalapozott, magabiztos végrehajtására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To familiarize cadets with the operation, application and technical service of special collective firearms, heavy turret guns. Prepare cadets to plan, manage, guide, control, and conduct command processes.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A kézi- és toronyfegyverek kezeléséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítása. A kezelési fogások, működésük, egyszerűbb hibaelhárítások begyakorlása. A hallgató a foglalkozásokon való részvétel után rendelkezzen a szakasz rendszeresített fegyverzeti eszközeinek ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Acquire the theoretical and practical knowledge required to handle handguns and firearms. Doing simpler troubleshooting exercises. After attending the sessions, the student has the knowledge of the regular armaments of the platoon.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** A Fegyverzettechnika 7. (HÖLVB23) tantárgy követelményeinek sikeres teljesítése.
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1.** Speciális kollektív kézfegyverek.
- 14.1.1.** Nehéz mesterlövész fegyverek anyagismerete. (2ó)
 - 14.1.2.** Gránátvetők anyagismerete, kezelése. (2ó)
 - 14.1.3.** Páncéltörő rakétakomplexumok anyagismerete. (2ó)
- 14.2.** Harcjármű toronyfegyverek (gépágyú).
- 14.2.1.** BTR-80/A harcjármű küzdőtér. (2ó)
 - 14.2.2.** 30 mm-es 2A72 gépágyú anyagismeret. (6ó)
 - 14.2.3.** A párhuzamosított géppuska, az irányzóműszer és a ködgránátvető rendszer anyagismerete. (4ó)
 - 14.2.4.** A BTR-80/A harcjármű küzdőtér és toronyfegyverzet kezelése. (6ó)
 - 14.2.5.** Toronyfegyverek normafeladatainak végrehajtása, a toronyfegyverek beszabályozása, a harcjármű különleges berendezései. (6ó)
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy**.
- 19.** **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1.** **Kötelező irodalom:**
- A 30mm-es 2A72 gépágyú kezelési utasítása. [Instructions for the 30mm 2A72 turret gun] (in Hungarian);

- A 12,7mm-es Gepárd GM1 nehéz mesterlövészpuska kezelési utasítása. [Instructions for the 12,7mm GM1 heavy sniper rifle] (in Hungarian);
- Az RPG-7 kézi páncéltörő gránátvető kezelési utasítása. [Instructions for the RPG-7 anti armor weapon] (in Hungarian);

19.2. Ajánlott irodalom:

- Gjmű/166(1-2) A BTR-80 páncélozott szállító harcjármű műszaki leírása és igénybevételi szakutasítása [Gjmű/166(1-2) Technical Specification of BTR-80] (in Hungarian) (MH 1994);

Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB36
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 8.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a lövész alegységek feladatait válságreagáló műveletek során.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Introduce officer candidates into the tasks of infantry units in crisis response operations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A válságreagáló műveletek felosztásának, típusainak és belső tartalmának ismerete.
 - Béketámogató műveletek ismerete.
 - Felkelés elleni műveletek ismerete.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Define the types and allocation of crisis response operations;
 - Understand the basics of peace support operations;
 - Understand the basics of counterinsurgency operations.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLVB35 Speciális felkészítés 7.
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1. A válságreagáló műveletek fogalma, helye, szerepe a katonai műveletek rendszerében
 - 14.2. A lövészalegységek tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése válságreagáló műveletekben
 - 14.3. Béketámogató műveletek jellemzői
 - 14.4. Felkelés elleni műveletek jellemzői
 - 14.5. Járőr
 - 14.6. Figyelőpont
 - 14.7. Ellenőrző-átesztő pont
 - 14.8. Konvojkísérés
 - 14.9. Blokkírozás
 - 14.10. Kutatás-mentés
 - 14.11. Tömegkezelés
 - 14.12. Kiképzés és tanácsadás
 - 14.13. Különleges műveletek támogatása
 - 14.14. Egészségügyi kiürítés
 - 14.15. Szeminárium
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/ 8. félév
 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása a 15.1-15.14 tantárgyrészekből.
 18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása és a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G (Z)**, gyakorlati jegy (része a záróvizsgának).

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcshabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. Ajánlott irodalom:

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész harcászat 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics 8
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Csaba Attila alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 105 (60+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (4+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus folyamán a hallgatók megismerkedhetnek a lövész raj és szakasz irányítása és vezetése elméletével és gyakorlatával harc és harccal kapcsolatos tevékenységekben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** This course will provide students with the basic understand on the theory and practice of infantry squad and platoon in combat and enabling activities.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel;
 - Legyen képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére;
 - Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

- Understand the rules of safety procedures and environmental protection as well as the tactics, technics and procedures (TTPs) in order to be able to train and lead an infantry platoon;
- Understand the methods of orientation on the field and the TTPs of combat and enabling activities in order to be able to train and lead an infantry platoon;
- Understand the methods and the TTPs of peace time engagement, peace support and counterinsurgency as well as major combat operations in order to be able to train and lead an infantry platoon.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HÖLVB11 Lövész harcászat 7.

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1.** Lövész alegység (szakasz, század) védelmi harcának megszervezése és vezetése
- 14.2.** A lövészs század védelmi harcának megszervezése és vezetése EÁS-ban és a főerők kötelékében
- 14.3.** Lövész alegység (szakasz, század) támadó harcának megszervezése és vezetése
- 14.4.** Lövész alegység (szakasz, század) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje támadásban
- 14.5.** Lövész alegység (szakasz, század) helye, szerepe, alkalmazása, feladatai, megerősítése, támogatása, alkalmazása, harcrendje, a harcrendi elemek összetétele, rendeltetése a menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás során. A találkozóharc elvei
- 14.6.** Lövész alegység (szakasz, század) támadása sajátos viszonyok között. A támadó harc előkészítésének, megvívásának, vezetésének sajátosságai helységben, erőszakos vízi átkeléskor, éjszaka és télen
- 14.7.** A tüztámogatás és a tüzéralgységek alkalmazása a löv. század támadó harcában. Az ellenség tűzzel való pusztításának időszakai. A szd. av. sz. és pct. sz. harci lehetősége, alkalmazása, tűzfeladatai, harcrendje, tüzelőállás-körletei, szétbontakozási terepszakaszai, manőverei támadásban
- 14.8.** A harc előkészítése során végzett tervezői munka tartalma (feladatvétel, harcmező felderítő értékelés, cselekvési változatok kialakítása, elhatározás meghozatala) és a szervezői munka végzése (szemrevételezés, harcparancs megszabása, együttműködés megszervezése, harcbiztosítás, vezetés rendje, készenlét tartalma) menetből és közvetlen harcérintkezésből indított támadás esetén
- 14.9.** Támadóharc parancsnoki munkája (feladat feldolgozás)

- 14.10.** Lövész alegység védelmi feladat vezetésének gyakorlása. (MARS foglalkozás)
- 14.11.** Lövész alegység (szakasz, század) támadóharcának megszervezése és vezetése menetből és közvetlen harcérinkezés végrehajtása után
- 14.12.** Zárthelyi dolgozat
- 14.13.** Lövészalegység alkalmazása különleges viszonyok között (helység harc) és ideiglenes harcrendi elemként (HCLDT, MKO)
- 14.14.** Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helységvédelemben. A helységben vívott védelmi harc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai. Lövészalegység alkalmazása, feladata, csoportosítása, megerősítése, támogatása helység elleni támadás során. A helység elleni támadóharc megszervezésének, megvívásának és vezetésének sajátosságai
- 14.15.** A MKO fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, kiküldésének lehetősége, menetrendje, harcrendje. A lövészs század erejű MKO tevékenységének megszervezése és megvívása. A HCLDT fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladata, körletei, repülési útvonal, lefogási sáv. A lövészs század erejű HCLDT tevékenységének megszervezése és megvívása
- 14.16.** Lövészalegység helységben vívott (szakasz, század) védelmi és támadóharcának, HCLDT-ként MKO-ként alkalmazott lövészs század tevékenységének megszervezése és vezetése
- 14.17.** Zárthelyi dolgozat.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/8. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása a 14.1-14.11 és 14.13-14.16 tantárgyrészekből.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása.
- A számonkérés módja: **K (Z)**, kollokvium (Z szigorlat része).
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**

- Bakos Csaba Attila (2016): A szárazföldi csapatok harcászata, [Tactics of Land Forces] Budapest, NKE, ISBN 9786155680120
- Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrina 3. kiadás, [Joint Doctrine of the Hungarian Defence Forces, 3rd ed.] Budapest, MH, 2012
- Magyar Honvédség Szárazföldi Harcszabályzat IV. rész, [Doctrine of Tactics of Land Forces of the Hungarian Defence Forces, Part 4] Budapest, MH, 2013

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Harcászati Kézikönyv szakaszparancsnokok és szakasz vezénylő tiszthelyettesek részére [Tactical Handbook for Platoon Commanders and Commanding NCOs] (Nyt. szám: 18/761.)
- Allied Land Tactics – ATP-3.2.1 NATO Standardization Agency, 2009
- Command and Control of Allied land Forces – ATP-3.2.2 NATO Standardization Agency, 2009

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Csaba Attila alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HÖLVB22
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Lövész lövészeti kiképzés 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Life firing exercises 8.
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 90 (45+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megtanítani a tisztjelöltekkel a tüzelés szabályait, a kötelék lögyakorlatok és harcjármű lögyakorlatok megtervezésének, megszervezésének és végrehajtásának követelményeit. Gyakoroltatni a hallgatókkal a lövész alegységeknél rendszeresített fegyverzettechnikai eszközökkel való löelőkészítő foglalkozások és speciális lögyakorlatok végrehajtását nappal és éjszaka.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To teach cadets the rules of firing, the requirements of planing, organizing and executing team and turret weapons life firing exercises. Made them familiar with weapons, equipment and special firing exercises of subunits during the day and night.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Legyen képes a szakasz rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, ellenőrzésére, üzemeltetésére. A szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására. Terepen/ lőtéren való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására. Rendelkezzen balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel, azokat legyen képes a gyakorlati végrehajtás során alkalmazni. Legyen képes oktató felügyelete alatt lögyakorlat vezetésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Be able to use, control, and operate the system's armaments and armaments tools. To apply the professionalism knowledge required to train a platoon. Use on field / field of sight and orientation tools. Provide accidental, environmental and fire protection knowledge, they should be able to apply it in practice. Be able to lead a firing exercise under the supervision of an instructor.

13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** A Lövész lövészeti kiképzés 7. (HÖLVB21.) tantárgy követelményeinek sikeres teljesítése.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Harcjármű, gyalogsági fegyver védelmi és támadó lögyakorlatok, kézigránát dobógyakorlat.
 - 14.1.1. A tüzelés szabályai harcjárművek toronyfegyvereivel. Védelmi és támadó lögyakorlatok.
 - 14.1.2. Harcjármű 1. sz. iskola lögyakorlat nappal és éjszaka. Gepárd ML puska speciális lögyakorlat nappal.
 - 14.1.3. Harcjármű 2. sz. iskola lögyakorlat nappal és éjszaka.
 - 14.2. Kötelék lögyakorlatok.
 - 14.2.1. A rajkötél lögyakorlat tervezésének, szervezésének, végrehajtásának követelményei.
 - 14.2.2. Rajkötél lögyakorlat nappal és éjszaka. Rajkötél kgr. dobógyak. nappal. Kötelék párbaj lögyakorlat végrehajtása.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórákon a részvétel kötelező.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tantárgy elméleti anyagából zárthelyi dolgozat. Részvétel a csoportos gyakorlati feladatok végrehajtásában. A lögyakorlatok legalább megfelelőre értékelt végrehajtása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A tantárgy előadásainak rendszeres látogatása, legalább elégséges ZH és legalább elégségesre értékelt gyakorlati feladat végrehajtása. A lögyakorlatok legalább megfelelőre értékelt végrehajtása. Az elégséges értékeléshez 50% + 1 pontot kell teljesíteni. A dolgozat kérdéseiben esszé jellegű kérdések és technikai adatok szerepelnek. A zárthelyi dolgozat témáit a kötelező irodalmak anyagából, illetve az előadásokon elhangzott ismeretanyagból kell összeállítani. 20 %-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: írásbeli ZH 50% +1 pont, elégséges portfólió. A számonkérés módja **gyakorlati jegy.**
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1. **Kötelező irodalom:**

- Löfe/8 Szakutasítás a fegyverzeti eszközök kezeléséhez [Löfe/8 Instructions for weapons] (MH 1997) (in Hungarian);
- Löfe/35 A 14,5mm-es KPVT géppuska anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/35 Instructions for the 14,5mm KPVT heavy machinegun] (in Hungarian);
- Löfe/104 A 7,62mm-es PKM és PKMSZ Kalasnyikov géppuska anyagismerete és lőutasítása [Löfe/104 Instructions for the 7,62mm PKM and PKMSZ Kalasnyikov machinegun] (in Hungarian);
- Löfe/105 Az NSZP-3 éjszakai lövészirányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/105 Instructions for the NSZP-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/107 Az PPN-3 éjszakai irányzék anyagismereti és kezelési utasítása [Löfe/107 Instructions for the PPN-3 night weaponsight] (in Hungarian);
- Löfe/109 A 7,62mm-es Dragunov távcsöves puska anyagismereti és lőutasítása [Löfe/109 Instructions for the Dragunov scoped rifle] (in Hungarian);
- Tüfe/364 EDF 7x40 távcső leírása és kezelési szakutasítása [Tüfe/364 Instructions for the EdF 7x40 binocular scope] (in Hungarian);
- Pcfe/220 A 7,62mm-es PKT géppuska anyagismereti, kezelési és lőutasítása [Pcfe/220 Instructions for the PKT machinegun] (in Hungarian);
- Lőkiképzés I.-II. Tankönyv [Ballistics I.-II.] (in Hungarian);
- Egységes Lövészeti Szakutasítás [General instructions for shooting range activities] (in Hungarian);
- Tüzelési szabályok és fogások lövészfegyverekkel [Handling rules for small arms] (in Hungarian);

19.2. Ajánlott irodalom:

- A gépkarabély és használata [The use of the assault rifle] (in Hungarian);
- A pisztoly és használata [The use of the pistol] (in Hungarian);
- Kézi lőfegyverek [Small arms] (in Hungarian);
- Kommandósok fegyverei [Commandos' weapons] (in Hungarian);
- A löelmélet alapjai a gyalogsági lőfegyverekhez [Introduction into small arms ballistics] (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

Harckocsizó specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HVHK1A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 1.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI
Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos
alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsiból való tüzelés és tűzhelyesbítés alapjai. Az R-173 rádiókészülék kezelése.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** the bases of firing and adjust fire from tank.
The operating of radio device R-173.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
 - Legyen képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására;
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
 - To be able to use the regular military weapons and tools of the troop and squadron.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - A tüzelés és tűzhelyesbítés alapjai
 - Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változatlan céltávolságra történő tüzelés esetén.
 - Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változó céltávolságra történő tüzelés esetén.
 - Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai oldal- és ferde irányú mozgást végző célok esetén.
 - Tüzelés sajátosságai éjszaka
 - Ellenőrző foglalkozás
 - Harckocsilőelmélet
 - A harckocsi tüzének jellemzése.
 - Figyelés, célmegjelölés.
 - A tűzfeladat végrehajtásának rendje.
 - Tüzelés szabályai egyes harckocsiból.

Szeminárium

Híradás

Az általános rádióforgalmazás alapja.

Az R-173 rádiókészülék kezelése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A beszámoló osztályzatát a 3 tantárgyrészből tett írásbeli vizsgán elért eredmény képezi.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a 3 tantárgyrészből tett írásbeli ZH legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Harckocsi löelmélet. [Tank shooting theory], Pc/34. (in Hungarian)
- Löelmélet I (főiskolai jegyzet). [Shooting theory], (college note)
- Egységes lövészeti szakutasítás. [Unified Shooting Instruction]
- Gjmű/166-2 . [Infantry Fighting Vehicle Instruction] 166/2 (in Hungarian)

19.2. Ajánlottirodalom:

- A tüzelés és tűzhelyesbítés szabályai harckocsiból (főiskolai jegyzet, KLKF, 1990)
[Fire and fire control rules from the tank] (college notes, 1990)
Budapest, 2017. október 31.

Komjáthy Lajos alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HVHK2
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 2.
4. **Kreditérték:** 8
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezető Alap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI
Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos
alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi alegységeknél rendszeresített technikai eszközök. A harckocsiból mentés lehetőségei. A vontatás, önvontatás általános előírásai, végrehajtása és a végrehajtás során betartandó biztonsági rendszabályok. A harckocsik víz alatti átkelésének előírásai, a technikai előkészítés lépései. A harckocsik alkalmazásának lehetőségei a megváltozott feladat és követelményrendszerben, mint például a béketámogató műveletekben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** the standard technical tools of tank subunit. The opportunities of saving from the tank. The towing, self-towing, execution and safety regulations .Underwater crossing. Technical preparation.The practice of tanks in peace-support operation
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A harckocsialegységeknél rendszeresített technikai eszközök
 - 14.1.1. A rendszeresített egyéni fegyverek.
 - 14.1.2. A rendszeresített kollektív fegyverek.
 - 14.1.3. A rendszeresített járművek.
 - 14.1.4. A rendszeresített harcjárművek.
 - 14.1.5. A rendszeresített műszaki eszközök.
 - 14.2. Egészségügyi ismeretek.
 - 14.2.1. Ön és kölcsönös segítségnyújtás.
 - 14.2.2. Mentés harckocsiból.
 - 14.3. Vontatás, önvontatás
 - 14.3.1. A vontatás szabályai

- 14.3.2. Az önvontatás lehetőségei, szabályai.
- 14.3.3. A vontatás és önvontatás során betartandó biztonsági rendszabályok.
- 14.3.4. A vontatás és önvontatás végrehajtása
- 14.4. A harckocsik vízi átkelése
 - 14.4.1. A vízi átkelés lehetőségei , a körletek berendezése
 - 14.4.2. A pontonra állás előírása.
 - 14.4.3. A víz alatti átkelésre történő felkészülés előírása
- 14.5. Harckocsik alkalmazásának lehetősége
 - 14.5.1. Békétámogató műveletek és eljárások.
 - 14.5.2. A harckocsik szerepvállalása békeműveletek során
- 15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6. félév
- 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A beszámoló osztályzatát a házi dolgozat érdemjegye képezi.
- 18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: B, **beszámoló**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Pc/25, Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II kötet. (HM Kiadvány, 1979). [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 1-2], Pc/25, Pc/57. (in Hungarian)
- Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLKH KCSF Kiadványa, 1986) . [Reminder for crew of T-72 MBT,] (1986, Publication)

19.2. Ajánlott irodalom:-

Budapest, 2017. október 31.

Komjáthy Lajos alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HVHK3
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 3.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):**Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (45+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** más hadseregek rendszerében álló harckocsijai. A harckocsialegységek által alkalmazott robbanóanyag fajták, felhasználásuk szabályai, a robbantási feladatok végrehajtásához szükséges eszközök, valamint védelmi berendezések.Speciális robbantási feladatok előkészítése és végrehajtása, a szakirányhoz kapcsolódó műszaki munkálatok.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** the current tanks of other armies. The different kinds of explosives of tank subunits, the practice, rules of practice, necessary tools to implementation and defence equipment. The preparing of special blasting operation, technical and engineering jobs
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Más hadseregek harckocsi típusai
 - 14.1.1. A harckocsik megjelenése. A harckocsik fejlődése napjainkig.
 - 14.1.2. A jelenleg rendszerben levő keleti harckocsi típusok. Harcászat-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.
 - 14.1.3. A jelenleg rendszerben levő nyugati harckocsi típusok. Harcászat-technikai adatai. Szerkezeti felépítése, működése, lehetőségei.
 - 14.1.4. A fejlesztés irányai. A kezelőszemélyzet védettségének, mozgékonyságának, a tűz hatásosságának növelése.
 - 14.1.5. Szeminárium.
 - 14.2. Robbantási ismeretek.
 - 14.2.1. A robbanó anyagok jellemzése, kezelésük szabályai, betartandó biztonsági rendszabályok. Tűzzel gyújtás. Villamos gyújtás.

- 14.2.2. Szerelt töltet készítése, tűzzel gyújtás.
- 14.2.3. Hajító és lazító robbantás villamos gyújtással.
- 14.2.4. Harckocsi TÁS kirobbantása.
- 14.3. Szakirányú műszaki ismeretek.
 - 14.3.1. A támpontok műszaki berendezései.
 - 14.3.2. A technikai eszközök használata.
- 15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6. félév
- 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A beszámoló osztályzatát a házi dolgozat érdemjegye képezi.
Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:a beadandó házi dolgozat elkészítése az oktató által meghatározott időre. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a házi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **B**, beszámoló

18. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

18.1. Kötelező irodalom:

- 1978) Mü/213 Robbantási utasítás (HM kiadvány, 1971) [Blasting Instruction], Mü/213 (in Hungarian)
- Mü/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára (HM kiadványa, 1978) [Engineer instruction for non-engineer subunits], (Publication,1978)

18.2. Ajánlott irodalom:-

Budapest, 2017. október 31.

Komjáthy Lajos alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HVHK4
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsizó szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured vocational training 4.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):**Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:**HHK KVKI
Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Komjáthy Lajos
alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 60
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (15+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Gyakorlati foglalkozások a speciális szakmai felkészítés 1-3-ban tanultak anyagából.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** practical training from armoured vocational training 1-3.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Harcászati alapismeretek.**
 - 14.1.1. Tereptájékoztató és támpontvázlat készítése
 - 14.1.2. Terepasztal készítése térkép és szemrevételezés alapján.
 - 14.2. **Haditechnikai alapismeretek.**
 - 14.2.1. A T-72 általános bemutatása.
 - 14.2.2. Harckocsi 1-2 technikai kiszolgálása
 - 14.2.3. Fegyverek részleges szét-és összeszerelése
 - 14.3. **Egészségügyi ismeretek.**
 - 14.3.1. Mentés harckocsiból.
 - 14.4. **Szakirányú műszaki ismeretek.**
 - 15.4.1. TÁS kiépítése.
 - 15.4.2. Technikai eszközök álcázása.
 - 14.5. **Szakirányú vegyivédelmi ismeretek.**
 - 14.5.1. Harckocsi mentesítése
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6. félév

16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A beszámoló osztályzatát a gyakorlati foglalkozásokon elért értékelés érdemjegye képezi.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** az aláírás megszerzésének alapfeltétele a foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A számonkérés módja: B, **beszámoló**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Harckocsi löelmélet. Pc./34 . [Tank shooting theory], Pc/34. (in Hungarian)
- Löelmélet I (főiskolai jegyzet)). [Shooting theory], (college note)
- Pc/25., Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM Kiadvány, 1979) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 1-2], Pc/25, Pc/57. (in Hungarian)
- Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLHK KCSF Kiadványa, 1986) [Reminder for crew of T-72 MBT,] (1986, Publication)
- Mü/213 Robbantási utasítás (HM kiadvány, 1971) [Blasting Instruction], Mü/213 (in Hungarian)
- Mü/243 Műszaki szakutasítás a nem műszaki alegységek számára (HM kiadványa, 1978) [Engineer instruction for non-engineer subunits], (Publication,1978)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Egységes lövészeti szakutasítás . [Unified Shooting Instruction]
- Gjmű/166-2 . [Infantry Fighting Vehicle Instruction] 166/2 (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Komjáthy Lajos alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B13A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi haditechnika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured technology 7.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András szds, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**a rendszerben álló harckocsik szerkezetana, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyag. A harckocsi üzemeltetése, technikai kiszolgálása, ezen folyamatok tervezése, irányítása, vezetése, ellenőrzése, a parancsnoki tevékenység megalapozott magabiztos végrehajtása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** the technical structure of today's tank that is in the system, operation, and knowledge of theoretical and practical. Operation, technical service, the planning of this process, control, the confident execution of command activity.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A harckocsi kezeléséhez szükséges elméleti kérdések, a kezelési fogások, egyszerűbb hibaelhárítások.
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített, haditechnikai eszközeinek ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following the following professional (cognitive) competences:
 - Theoretical questions for the operation of tank; practical operations, simple troubleshooting
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Harckocsimotor
 - 14.1.1. A V-46 motor felépítése, működése.
 - 14.1.2. A V-46 motor tüzelőanyag-ellátó és ködfejlesztő rendszere.
 - 14.1.3. A V-46 motor hűtő és előmelegítő rendszere.
 - 14.1.4. A V-46 kenőrendszere.
 - 14.1.5. A V-46 motor levegőellátó rendszere
 - 14.1.6. A T-72 hk. sűrített levegőellátó rendszere.
 - 14.1.7. A V-46 motor bemutatása.

- 14.2.** Harckocsi erőátvitel.
- 14.2.1.** A –T-72 hk. erőátvitel elemei, kapcsolatuk.
 - 14.2.2.** A T-72 hk. előtétajtómű és segédmeghajtásai.
 - 14.2.3.** Az oldal sebességváltók felépítése, az erőátvitel rudazatai.
 - 14.2.4.** Az erőátvitel hidraulikus vezérlő és kenőrendszere
 - 14.2.5.** A T-72 hk. víz alatti átkelő készlet és önbeásó berendezése.
 - 14.2.6.** A T-72 hk. erőátvitel elemei bemutatása.
 - 14.2.7.** Az igénybevétel előtti és alatti műszaki ellenőrzés.
- 14.3.** Különleges berendezések.
- 14.3.1.** A T-72 elektromos rendszere.
 - 14.3.2.** Az elektromos rendszer bemutatása.
 - 14.3.3.** A kollektív védelmi berendezés.
 - 14.3.4.** A tűzoltó rendszer feladata.
 - 14.3.5.** A kollektív védelmi berendezés és a tűzoltó rendszer bemutatása.
 - 14.3.6.** A harckocsi TASZT készlete, speciális készülékek, szerszámok.
- 15.** A **tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 16.** A **foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének számtani középértéke.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy: A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a gyakorlati foglalkozásokon végzett tevékenység értékelése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Pc/25.,Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM kiadvány, 1979) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 1-2], Pc/25, Pc/57. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Pc/64. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. III. kötet (HM kiadvány,1979) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 3], Pc/64 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Tóth András százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B11A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi fegyverzettechnika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured weapons technology 7.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrgy., egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a honvéd tisztjelölteket a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdésekre, megismertetni és begyakoroltatni a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat. Megismertetni a honvéd tisztjelöltet a rendszeresített lőszer és a töltőautomata felépítésével, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyaggal. Felkészíteni a harckocsi lőszer és töltőautomata kezelésére és kiszolgálására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The officer cadets prepare to operate the tank weapons, operations, practice, simple troubleshooting. They have to know the theoretical and practical knowledge of regular ammunition and ordnance. The automatic loader and operation. To prepare the officer cadets to operate the automatic loader. The conservation of automatic loader.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges elméleti kérdések, a kezelési fogások, egyszerű hibaelhárítások. A rendszeresített lőszer és a töltőautomata felépítése, működésével kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretanyag elsajátítása.
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - Theoretical and practical knowledge of tank weapons, simple troubleshooting.
 - The knowledge of regular military technology and combat equipment of troop and squadron.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A harckocsik nappal és éjszakai irányzó és figyelőműszerei.
Nappali irányzó és figyelőműszerek felépítése, működése.
A harckocsik távmérő, tűzvezető rendszere, éjszakai irányzó és figyelőműszerek felépítése, működése.

Írányzó és figyelőműszerek, távmérők használata.

14.2. A harckocsiágyú felépítése, működése, kezelése.

A harckocsiágyú anyagismerete, működése.

A harckocsiágyú kezelése.

14.3. A harckocsi géppuskák, betétcsövek felépítése, működése, kezelése.

A harckocsi géppuska kezelése.

Az irányzó és figyelőműszerek beszabályozása, a fegyverek belövése.

Az irányzó és figyelőműszerek beszabályozásának, a fegyverek belövésének előírása.

Az irányzó és figyelőműszerek beszabályozásának, a fegyverek belövésének végrehajtása.

14.4. Harckocsi stabilizátorok.

A stabilizátorok jeladó-és függőleges végrehajtó rendszere.

A stabilizátorok vízszintes végrehajtó rendszere. A parancsnoki célmegjelölő berendezés.

A stabilizátorok használata.

14.5. Harckocsik menet és harcállás téttele.

A harckocsik küzdő-és vezetőtere, motor-és erőátviteli tér.

A harckocsi fegyverek, műszerek kezelése.

14.6. A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer.

A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer, gyújtók anyagismerete.

A harckocsi fegyverekhez rendszeresített lőszer kezelése.

14.7. Harckocsi töltőautomata

A töltőautomata anyagismerete, működése.

A töltőautomata kezelése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének számtani középértéke.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy: A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a gyakorlati foglalkozásokon végzett tevékenység értékelése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

-Pc/35. Harckocsi fegyverek. (HM Kiadvány) [Tank weapons] Pc/35 (in Hungarian)

-Pc/25.,Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása.

I-II. kötet (HM kiadvány, 1979)). [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT,part of 1-2], Pc/25, Pc/57. (in Hungarian)

-Pcfe/241. A 2E28M stabilizátor műszaki leírása (HM kiadvány, 1981) [Technical manual of the type of 2E28M] Pcfe/241 (in Hungarian)

-A T-72 harckocsi fegyvereinek kezelése (Egyetemi jegyzet) [The handling the weapons of T-72 MBT] (lecture notes)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Tüfe/136. Lőszer anyagismeret. (HM kiadvány, 1972) [The material knowledge of ammunition] Tüfe/136 (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B19
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 7.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András szds, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a vasúti szállítás elméleti és gyakorlati kérdései; a berakási terv formái, tartalmi követelményei, kidolgozásának szabályai, a vasúti szállítás szolgálati személyeinek kötelezettségei és feladatai. Berakási terv összeállítása, a berakás, vagonírozás szabályai, a technikai eszközök, harckocsik előkészítése vagonírozáshoz és a vagonírozás gyakorlati végrehajtása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The theoretical and practical questions of the railwaytransport. Preparation and executionof railway transport. Compilation of the plan of entrainment. Persons of the railway transport ofservice, obligations and tasks.The rules of entrainment, vehicles, the preparation of tanks to the entrainment. The practical preparation and implementation of tank entrainment.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.
 - Legyen képes más fegyvernemekkel, szakalegységekkel való együttműködésre, a szakasz (század) harci és békevezetési okmányainak vezetésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop thefollowing professional (cognitive) competences:
 - To be aware of knowledge of section and company of daily planning and management, necessary documents of training, accident prevention, environmental and fire protection.
 - To be able to cooperate with other armed forces and special unitsto guide the battle- and peace-time documents of the troop, squadron.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:-**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A vasúti szállítás elméleti alapjai.

- 14.1.1. A katonai (nemzetközi) szállítás általános elvei. A vasúti szállítás fogalma, célja, követelményei. A vasúti szállításban résztvevő szolgálati szervek és azok feladatai, az igénylések rendje.
- 14.1.2. A katonavonat fogalma, összeállításának elvei, a vasúti kocsik főbb típusai és azok jellemzői.
- 14.1.3. A vasúti szállítás szolgálati személyei, feladatai és kötelességei. A vasúti szállítás okmányai, azok tartalma, kidolgozásuk rendje.
- 14.1.4. A vasúti szállítás tervezése, szervezése és végrehajtása. Be és kirakás rendje. A vasúti szállítás során betartandó biztonsági rendszabályok.
- 14.1.5. Szeminárium az 1-5. sz. foglalkozások anyagából.
- 14.1.6. Zárthelyi dolgozat.
- 14.1.7. Alkalmazó tananyag feldolgozása. A vasúti szállítás tervezése, szervezése, berakási, biztosítási és őrzésvédelmi terv kidolgozása.
- 14.2. A vasúti szállítás gyakorlati végrehajtása.
 - 14.2.1. A vasúti berakás, szállítás gyakorlati végrehajtása.
- 15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozat a 14.1 tantárgyrészből. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.
- 18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A beszámoló osztályzatát a 14.1 tantárgyrészből tett írásbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi..

A számonkérés módja: Beszámoló

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Közl/10 Katonai szállítási utasítás I. rész.Vasúti szállítás.[Military railway transport 1,] Közl/10 (in Hungarian)
- Közl/107 Szakutasítás katonai vasúti szállítás tervezésére, szervezésére és végrehajtására. [Professional knowledge for planning and organization of military railway transport] Közl/107 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére (MN GLH KCSF Kiadványa, 1986)

[Reminder for crew of T-72 MBT,] (1986, Publication)
Budapest, 2017. október 31.

Tóth András százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B16
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai metodika 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methology 7.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Vukics Ferenc alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a kiképzés tervezése, szervezése, előkészítése, a foglalkozási jegyek és levezetési tervek elkészítése. A foglalkozások előkészítése. A foglalkozásra való felkészülés. A foglalkozás okmányainak és kiképzési anyagainak előkészítése (igénylése). A foglalkozási helyek berendezésének formai és tartalmi követelményei. Század békevezetési okmányai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The training system, and the requirements of the training, substance, planning and preparation. To demand the documents of training. The formal requirements of the documents of training and places. The peace-time documents of the squadron.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza: Rendelkezzen a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of documents of the leadership or managment of squadron;
 - To have knowledge of accident prevention, environmental and fire protection .
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:-**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A kiképzés rendszere, tartalma, tervezése
 - 14.1.1. A kik. rendszere az MH-ben. A kik. követelményei. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. Az alapkiképzés célja, tartalma, módszerei, okmányai. Az egyes harcok kiképzés lényege, módszere, szakbeosztásokra történő felkészítés. A kik. végrehajtása.
 - 14.1.2. A kötelék kiképzés célja, tartalma, módszerei, okmányai. A kiképzési ágak felosztása, tartalma. A kötelékkiképzés lényege, módszere. A kiképzés

végrehajtása. A kötelékkiképzés okmányai. CREVAL – alegységszintű értékelő rendszer.

- 14.1.3. A foglalkozások előkészítése. A foglalkozásra való felkészülés. A foglalkozás okmányainak és kiképzési anyagainak előkészítése (igénylése). A foglalkozási helyek berendezésének formai és tartalmi követelményei. A rpk-ok felkészítésének rendje, tartalma, követelményei. Rpk-al szemben támasztott követelmény. Foglalkozási jegy tartalma, elkészítésének rendje.
- 14.1.4. A levezetési terv rendeltetése, tartalmi és formai követelményei, elkészítésének rendje.
- 14.1.5. Lőkiképzési komplex foglalkozás tartalma, megszervezésének rendje, időszakai, a vonatkozó szakmai és módszertani előírások.
- 14.1.6. Lőkiképzési komplex foglalkozás levezetési tervének előkészítése.
- 14.2. A kiképzés tervezése, előkészítése.
 - 14.2.1. Szakasz harcászati komplex foglalkozás megtervezésének, megszervezésének, levezetésének követelményei.
 - 14.2.2. Szakasz harcászati komplex foglalkozás levezetési tervének előkészítése.
 - 14.2.3. A harcjármű és gépjármű vezetési gyakorlatok rendszere, megtervezésének, megszervezésének és levezetésének követelményei. Okmányolása. Század békevezetési okmányai.
 - 14.2.4. Harcjármű vezetési gyakorlat levezetési tervének előkészítése.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Levezetési tervek előkészítése. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a levezetési tervek legalább elégséges szintű előkészítése (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete), valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A beszámoló osztályzatát a 2 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények és a levezetési tervek érdemjegyeinek kerekített matematikai átlaga képezi.

A számonkérés módja: Beszámoló

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. [The handbook of military training methodology]
- 463/302 Felkészítés és kiképzési program. [Preparation and training program] 463/302 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Csapatoknál alkalmazott békevezetési okmányok. [The peace-time documents of units]

Budapest, 2017. október 31.

Vukics Ferenc alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B14
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi harcászat 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured tactics 7.
4. **Kreditérték:** 7
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András szds, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 90 (45+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi, szakasz (század) irányítása és vezetése harcban és harccal kapcsolatos tevékenységekben. A harckocsi szakasz, (század, alkalmi harci kötelék) tevékenységének megtervezése és vezetése: menetben, menetbiztosításban, nyugvásban, és nyugásbiztosításban
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The leadership and administrative control of tank troop or squadron in fight and with combat-related activities. The planning and the control of the activities of the tank troop, squadron and task force. Commanding works.
 - tank cruise, cruise protection
 - rest and resting security
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Legyen képes a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására;
 - Legyen képes a szakasz vezetésére és irányítására;
 - Legyen képes a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;
 - Rendelkezzen a szakasz (század) kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretekkel.
 - Rendelkezzen balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
 - To guide the troop
 - To guide the battle of the troop within complicated conditions as well
 - To have professional knowledge
 - To have knowledge of accident prevention, environmental and fire protection.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
Harckocsizó harcászat alapjai
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Harckocsizó kezelők kötetmei
 - 14.1.1. A harckocsik kezelésével, irányításával kapcsolatos alapvető tudnivalók.

- 14.1.2.** Az laptervekenység begyakorlása. A harckocsik és alegységek irányítása különböző módokon.
- 14.2.** A szakasz (szd.) menetben, menetbiztosításban,
- 14.2.1.** Harckocsi szakasz (század) menetben, menetbiztosításban..
- 14.2.2.** Harckocsi szakasz (század) menetének harci és harci kiszolgáló támogatása
- 14.2.3.** Harckocsi szakasz (század) menetének, menetbiztosításának megtervezése, megszervezése, vezetése.
- 14.3.** A szakasz (szd.) nyugvásban, és nyugvásbiztosításban.
- 14.3.1.** Harckocsi szakasz (század) nyugvásban és nyugvásbiztosításban.
- 14.3.2.** Harckocsi szakasz (század) nyugvásának harci és kiszolgáló támogatása.
- 14.3.3.** Szeminárium a foglalkozások anyagából. Kis zárthelyi dolgozat..
- 14.3.4.** Harckocsi szakasz (század) nyugvásának, nyugvásbiztosításának, megtervezése, megszervezése, vezetése.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a 14.1-14.3 tantárgyrészekből. A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A kollokvium osztályzatát a 3 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) kollokvium osztályzatot jelent.

A számonkérés módja: Kollokvium

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- 463/338 MH ÖHD (in Hungarian)
- FM 17-15 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- AIP-01(B) (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Tóth András százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B17
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi lőkiképzés 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armoured shooting training 7.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):**Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi-fegyverekkel történő tüzeléshez szükséges lőelméleti kérdések, a különböző tüzelési módokban, egyszerű és bonyolult célhelyzetben alkalmazandó tüzelési és tűzhelyesbítési szabályok, lögyakorlatok és tűzfeladatok végrehajtása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** theoretical questions or issues to fire with tank weapons, different kinds of firing modes, simple and difficult target situations, firing rules and fire corrections, execution and implementation of shooting practice.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Legyen képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
 - A szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására
 - Terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására;
 - Rendelkezzen balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To be able to use and operate the regular tank weapons of the squadron.
 - To apply the knowledge for training of troop
 - The appropriate orientation in the field and to use the equipment and tools
 - To have knowledge of accident prevention, environmental and fire protection .
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:-**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Harckocsi lőelmélet
 - 14.1.1. A harckocsi tüzének jellemzése.
 - 14.1.2. Figyelés, célmegjelölés.
 - 14.1.3. A tűzfeladat végrehajtásának rendje.
 - 14.2. Tüzelés szabályai egyes harckocsiból
 - 14.2.1. Tüzelés,tűzhelyesbítés szabályai változatlan céltávolságra történő tüzelés esetén.

- 14.2.2. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai változó céltávolságra történő tüzelés esetén.
- 14.2.3. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai oldal-és ferdeirányú mozgást végző célok esetén.
- 14.2.4. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai pásztázott lőtávolságon belül.
- 14.2.5. Tüzelés sajátosságai éjszaka.
- 14.2.6. Tüzelés, tűzhelyesbítés szabályai harckocsi légvédelmi géppuskával történő tüzelés esetén.
- 14.2.7. Tüzelés mozgásból, és rövid megállásból.
- 14.2.8. Tüzelés sajátosságai különleges viszonyok között.
- 14.3. Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet.
 - 14.3.1. Harckocsi szakalap lögyakorlat
 - 14.3.2. Légvédelmi előkészítő lögyakorlatok.
 - 14.3.3. Harckocsi iskola lögyakorlatok.
 - 14.3.4. 1/b kézigránát dobó gyakorlat (harcjárműből)
- 15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/7. félév
- 16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
- 17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A vizsgára bocsátásnak és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a lögyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.
- 18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A kollokvium osztályzatát a 3 tantárgyrészből tett írásbeli és szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) kollokvium osztályzatot jelent.

A számonkérés módja: Kollokvium

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Harckocsi löelmélet. Pc/34 [Tank shooting theory], Pc/34. (in Hungarian)
- Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz Pc/63 [Shooting chart for 125 mm D-81 cannon]
- Egységes Lövészeti Szakutasítás [Unified Shooting Instruction]
- Harckocsi lökiképzési jegyzet. 185/372 [Armoured shooting training note] 1856/372 (in Hungarian)
- A 7,62 mm-es PKT géppuska lőutasítása. Pcfe/220 [Shooting instruction for 7,62 mm PKT machine gun] Pcfe/220 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Löelmélet I (főiskolai jegyzet) [Shooting theory] (college note)
Budapest, 2017. október 31.

**Nemes Antal őrnagy kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős**

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi fegyverzettechnika 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armored weapons technology 8.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):**Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Zentai Károly őrnagy, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a honvéd tisztjelölteket a harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges gyakorlati kérdésekre, megismertetni és begyakoroltatni a kezelési fogásokat, egyszerűbb hibaelhárításokat.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The officer cadets prepare to operate the tank weapons, operations, practice, simple troubleshooting. They have to know the theoretical and practical knowledge of this topic.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A harckocsi fegyverek kezeléséhez szükséges gyakorlati kérdések, a kezelési fogások, egyszerűbb hibaelhárítások.
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített fegyverzeti, haditechnikai eszközeinek és harcanyagainak ismeretével.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - Practical knowledge to operate the tank weapons and simple troubleshooting
 - The knowledge of regular military technology and combat equipment of squadron
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** (HHK1B11A) Harckocsifegyverzettechnika 7.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A fegyverek, irányzó- és figyelőműszerek ellenőrzésének időszakai, szükségessége.
 - 14.2. A harckocsiágyú és géppuskák működőképességének ellenőrzése, technikai kiszolgálásának és beszabályozottságának ellenőrzése.
 - 14.3. A stabilizátor működőképességének ellenőrzése
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án való részvétel.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének számtani középértéke.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének

alapfeltétele a gyakorlati foglalkozásokon végzett tevékenység értékelése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Pc/25., Pc/57. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. I-II. kötet (HM Kiadvány, 1979.) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 1-2], Pc/25, Pc/57. (in Hungarian)
- Pcfe/241. A 2E28M stabilizátor műszaki leírása (HM kiadvány, 1981). [Technical manual of the type of 2E28M stabilizator] Pcfe/241 (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Pc/35. Harckocsi fegyverek. (HM Kiadvány). [Tank weapons] Pc/35 (in Hungarian)
- A T-72 harckocsi fegyvereinek kezelése (Egyetemi jegyzet) [The handling the weapons of T-72 MBT] (lecture notes)
- Pc/64. A T-72 harckocsi anyagismereti és igénybevételi szakutasítása. III. kötet (HM Kiadvány, 1979.) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT, part of 3], Pc/64. (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Zentai Károly őrnagy egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B20
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felkészítés8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special training 8.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András szds. gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a rendszeresített harckocsi vezetése, a természetes és mesterséges akadályok leküzdésének szabályai és gyakorlata, a biztonsági és vezetési rendszabályok. Különböző vezetési számok végrehajtása, karbantartási, ellenőrzési, hibaelhárítási műveletek.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** the driving of regular tank, the rules of surmounting of natural and artificial barriers, safety and driving regulations. The implementation of different kinds of driving, maintenance, controlling, troubleshooting operations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) rendszeresített haditechnikai eszközeinek ismeretével;
 - Legyen képes a szakasz (század) a rendszeresített haditechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
 - Legyen alkalmasa parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To have the knowledge of the military technical vehicles of the troop and squadron;
 - To be able to use and operate the regular military vehicles of the squadron;
 - To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:**(HHK1B13A) Harckocsi haditechnika 7.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Harckocsivezetés
 - 14.1.1. Harckocsivezetésalapjai.
 - 14.1.2. Vezetésoktató-gyakorlóberendezésen, a kezelőszervek használatának elsajátítása.
 - 14.1.3. Harckocsivezetés, 1. sz. vezetési gyakorlat. Elindulás, megállás, kanyarodás, sebességváltás gyakorlása.
 - 14.1.4. Harckocsivezetés, 2. sz. vezetési gyakorlat. Vezetésirányokban, szakaszkötelékben, vontatás, önvontatás.

14.1.5. Harckocsivezetés, 3. sz. vezetési gyakorlat. Akadályok leküzdésének gyakorlása. Harckocsira szerelhető műszaki eszközök és azokhasználata.

14.1.6. Harckocsivezetés, 5. sz. vezetési gyakorlat. Harcjármű-vezetésoszlopban.

14.1.7. Harckocsivezetés, 6. sz. vezetési gyakorlat. Osztálybasoroló, ellenőrző-vizsgagyakorlat.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A gyakorlati jegyet az osztályba soroló vizsga elméleti részén elért eredmény képezi.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele az osztályba soroló vizsga elméleti részén legalább elégséges eredmény elérése, és a III. osztályos fokozatú vezetői engedély megszerzése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Ált/11 Harcjárművezetési szakutasítás (HM. 1998) [The professional instruction for driving of armored fighting vehicles,] Ált/11 (in Hungarian)
- Pc/25, T-72 harckocsi anyagismereti, igénybevételi szakutasítása (HM 1991)) [The professional instruction of material knowledge and requisitioning of T-72 MBT], Pc/25, (in Hungarian)
- Emlékeztető a T-72 kezelőszemélyzet részére [Reminder for crew of T-72 MBT,] (1986, Publication)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Kézikönyv a páncélos és gépjármű-technikai szakfeladatok végzéséhez (MH PCGTSZF-ség kiadványa 1996) [The handbook for automotive-technology professional tasks] MH PCGTSZF (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Tóth András százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi harcászat 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armored tactics 8.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Tóth András szds. gyakorlati oktató,
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 90 (45+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** a harckocsi, - szakasz, - század irányítása és vezetésharc-, harccal kapcsolatos tevékenységekben. A harckocsiszakasz (század, alkalmi harcikötelék) tevékenységének megtervezése, megszervezése és vezetése
 - védelemben;
 - támadásban;
 - lesállításban;
 - harcfelderítő járőrben;
 - dandár. ideiglenes harcrendi elemeként;
 - támadó és védelmi harchelységben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The leadership and administrative control of tank troop or squadron in fight and with combat-related activities. The planning and the control of the activities of the tank troop, squadron and task force. Commanding works.
 - in static defense
 - in attack
 - in offside
 - in fighter patrol
 - in brigade of temporary combat element
 - attack and defense of war room
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Rendelkezzen a szakasz (század) napi tevékenységének tervezéséhez, irányításához, kiképzéséhez szükséges szakmódszertani, békevezetési okmányai és azok vezetéséhez szükséges, balesetvédelmi, környezetvédelmi és tűzvédelmi ismeretekkel;
 - Legyen képes a szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására; terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására; a szakasz harc és harccal kapcsolatos tevékenységének megtervezésére, megszervezésére, vezetésére;
 - Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására és végrehajtatására; a szakasz vezetésére és irányítására; a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is; béke és békétől eltérő műveletekben a szakasz vezetésére.

- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
- The knowledge to guide the squadron day-to-day activities, professional knowledge, peace-time documents and knowledge of accident prevention, environmental and fire protection.
 - To be able to guide the troop, organization, the appropriate orientation in the field and to use the equipment and tools
 - To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
 - To guide the troop within complicated conditions, in peace, in different from operations of peace.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:**(HHK1B14) Harckocsiharcászat 7.
- 14. A tantárgy tematikája:**
- 14.1. A hk. sz. (szd., AHK) védelemben.**
- 14.1.1.** A sz (szd). helye, szerepe, harcfeladata, harcrendje, harcrendielemei.
 - 14.1.2.** A szakasztámpontfelépítése, tűz- és akadályrendszere. A harckocsi helye, szerepe, feladatai. A tüzelőállással szemben támasztott követelmények. A harckocsi tűzvázlata.
 - 14.1.3.** A védőkörlet, harcterület, támpontfelépítése. A tűzzel való pusztítás rendszere. A műszaki zár rendszer.
 - 14.1.4.** A harckocsi szakasz védelmi harca megszervezésének és megvívásának sajátosságai: erdős-hegyes terepen, lakott területen, éjszaka, télen, vízi akadálymentén.
 - 14.1.5.** Szeminárium az 1-4. Foglalkozásanyagából
 - 14.1.6.** Zárthelyi dolgozat
 - 14.1.7.** A szakasz (hk.) védelmi harcának megszervezése, vezetése szakasz (szd.), harckocsi parancsnoki beosztásokban.
- 14.2. A hk. sz. (szd., AHK) támadásban**
- 14.2.1.** Ahk. sz. alkalmazása, helye, szerepe a szd. harcrendjében. A sz.pk. feladatai a támadó harcelő készítése és vezetése során.
 - 14.2.2.** Ahk. sz. támadó harca megszervezésének és vezetésének sajátosságai: erdős-hegyes terepen; lakott területen; éjszaka; télen; vízi akadály leküzdésével.
 - 14.2.3.** A tűzzel való pusztítás rendje. Támadás menetből és közvetlen harcérintkezésből.
 - 14.2.4.** A század harci és harci kiszolgáló támogatása.
 - 14.2.5.** Szeminárium a foglalkozásanyagából.
 - 14.2.6.** Zárthelyidolgozat.
 - 14.2.7.** Ahk. sz. (szd.) támadó harcának megszervezése és vezetése szakasz (szd.), harckocsi parancsnoki beosztásokban.
- 14.3. Ahk. sz. LÁS-ban, HFJ-ben, DET-ban, MKO-ban.**
- 14.3.1.** A lesállítás fogalma, fajtái. A LÁS. megszervezése ,végrehajtása.
 - 14.3.2.** A LÁS megszervezésének, vezetésének gyakorlása.(MARS)
 - 14.3.3.** A HFJ. rendeltetése, feladatai, állománya, tevékenysége.
 - 14.3.4.** A HFJ. Tevékenységének gyakorlása.(MARS)
 - 14.3.5.** Szeminárium az 1-4 foglalkozások anyagából.

- 14.3.6.** Zárthelyi dolgozat
- 14.3.7.** A hk.sz. tevékenységének megszervezése és vezetése LÁS-ban. A hk. sz. tevékenységének megszervezése és vezetése HFJ-ben.
- 14.3.8.** A deszantelhárító tartalék (DET) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai, körletei, A hk. szd. AHK. erejű DET tevékenységének megszervezése, vezetése.
- 14.3.9.** A DET tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 14.3.10.** A megkerülő osztag (MKO) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai, kiküldésének lehetőségei, menetrendje, harcrendje.
- 14.3.11.** A MKO tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 14.3.12.** A mobil harccsoport (MHCS) fogalma, alkalmazásának elvei, állománya, feladatai.
- 14.3.13.** A MHCS tevékenységének gyakorlása.(MARS)
- 14.3.14.** Zárthelyi dolgozat
- 15.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/8. félév
- 16.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlatifoglalkozások 100%-án való részvétel.
- 17.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A félév gyakorlati jegye a gyakorlati foglalkozásokon nyújtott teljesítmény értékelésének és a zárthelyi dolgozatok érdemjegyeinek számtani középértéke.
- 18.** Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): Zárthelyi dolgozatok az 14.1-14.3 tantárgyrészekből. A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a gyakorlati foglalkozásokon eredményes végrehajtás, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

Kötelezőirodalom:

- 463/338 MH ÖHD; (in Hungarian)
- FM 17-15; (in English)

Ajánlottirodalom:

- Ajp-01(B); (in English)
- Ált/212; (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Tóth András százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HHK1B18
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harckocsi lökiképzés 8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Armored shooting training 8.
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai VezetőAlap szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:**HHK KVKI
Összhaderőnemi Műveleti Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nemes Antal
őrnagy, kiemelt gyakorlati oktató,
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szakasz, század tűzvezetése - védelemben, támadásban – szükséges okmányok elkészítése. A harckocsi alegységgel tűzfeladatok végrehajtása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The fire control of the troop and squadron in static defense and attack, to prepare the essential documents. Fire tasks with tank subunit.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - Legyen képes a szakasz (század) a rendszeresített fegyverzeti és fegyverzettechnikai eszközeinek alkalmazására, üzemeltetésére;
 - A szakasz kiképzéséhez szükséges szakmódszertani ismeretek alkalmazására;
 - Terepen való tájékozódásra és a tájékozódást segítő eszközök alkalmazására;
 - Legyen alkalmas a parancsok, feladatok végrehajtására;
 - Legyen képes a szakasz harcának vezetésére bonyolult viszonyok között is;
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** the subject aims to develop the following professional (cognitive) competences:
 - To be able to use and operate the regular tank weapons of the squadron.
 - To apply the knowledge for training of troop
 - The appropriate orientation in the field and to use the equipment and tools
 - To be able to execute the commands, to make subordinates to carry out the commands
 - To guide the battle of the troop within complicated conditions as well
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:**(HHK1B17) Harckocsi lökiképzés 7.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - Harckocsi egység tűzvezetése
 - Harckocsi egység tűzvezetése védelemben.
 - Harckocsi egység tűzvezetése támadásban.
 - Harckocsi egység tűzvezetése különleges viszonyok között.
 - Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet
 - Harckocsi harcszerű lögyakorlatok
 - Harckocsi lögyakorló foglalkozás és lövészet végrehajtása
 - Tüzelés fedett tüzelőállásból

Tüzelés tűzhelyesbítés szabályai közvetett irányzással
Tüzelés előkészítése fedett tüzelőállásból
Szeminárium

Kötelék lögyakorlatok megszervezése

Kötelék lögyakorlatok megtervezése, megszervezése

Kötelék lögyakorlatok megtervezése

Szeminárium

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlatifoglalkozások 100%-án való részvétel.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév gyakorlati jegye a lögyakorlatok értékelésének számtani középértéke.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (kollokvium, beszámoló, évközi jegy, gyakorlati jegy): A gyakorlati jegy és egyben az aláírás megszerzésének alapfeltétele a lögyakorlatok legalább megfelelő szintű végrehajtása, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 100%-án való részvétel.

A számonkérés módja: **G**, gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelezőirodalom:

- Harckocsi löelmélet. Pc/34. [Tank shooting theory], Pc/34. (in Hungarian)
- Lőtáblázat a 125 mm-es D-81 ágyúhoz Pc/63. [Shooting chart for 125 mm D-81 cannon]
- Egységes lövészeti szakutasítás. [Unified Shooting Instruction]
- Harckocsi lökiképzés jegyzet. 185/372. 372 [Armoured shooting training note] 1856/372 (in Hungarian)

A 7,62 mm-es PKT géppuska lőutasítása. Pcfe/220 [Shooting instruction for 7,62 mm PKT machine gun] Pcfe/220 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Löelmélet I (főiskolai jegyzet) [Shooting theory] (college note)
Budapest, 2017. október 31.

Nemes Antal őrnagy kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

Felderítő specializáció tantárgyprogramjai

- 1. A tantárgy kódja:** HFELB60
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 1.
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 1.
- 4. Kreditérték:** 6 kredit
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Művelési Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes, egyetemi docens.
- 8. A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
 - 8.1. Összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. Heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A világ és európa katonai nagyhatalmainak valamint a környező országok fegyveres erőinek felépítése és fejlesztésének irányai, hadiruházati formái csapatjelzései, legalapvetőbb haditechnikai eszközei, a gyakorló hadrend felépítése logikája zászlóalj szintig, az egyes szervezetek főbb összetevőit. A meghatározott ország csoport haderőinek felségjelzései, rendfokozati és fegyvernemi jelzései, fegyvereinek, fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusai. A légi haderő harceszközeinek főbb jellemzői, harcászati technikai adatai.

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

The structure, development, uniforms, insignias, essential military equipments, the logic of the practicing order of battle, components of the organizations of the World's and Europe's great powers' and the neighbouring countries' military. The insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group of countries. The main specifications of the war equipments of the air force.

11. Elérendő kompetenciák (magyarul):

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

- Rendszerező képesség; logikai képesség; összefegyvernemi szemlélet; összhaderőnemi szemlélet;
- Képesség: a harctéren megjelenő objektumok felismerésére, azonosítására, azok esetleges rongálására az objektumok várható tevékenységének a prognosztizálására.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

The course aims the following professional competencies:

- Systematizing ability; logic abilities; combined arms point of view; joint forces point of view;
- Ability to recognise, identify and possibly damaging the objects occur of the battlefield, to forecast its expected actions.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HFELB51 Felderítő harcászat alapjai.

14. A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)

- a. Az alegységek, egységek, szervezete főbb fegyverzete. (raj-dd). (20 óra E)
- b. Magasabb egységek szervezete, főbb fegyverzete. (ho-hds). (11 óra E)
- c. A légierő haderőnem harceszközeinek főbb jellemzői, harcászat-technikai adatai. Földi tel. eszközök. repülőterek. (6 óra E)
- d. Haditengerészeti erők, eszközök ismerete. (6 óra E)
- e. Zárthelyi dolgozat. Ellenőrzés, Szeminárium. (2 óra E /15 GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév.

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A feladatok megismétlésére két lehetőség van a szorgalmi időszakban. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az évközi értékelés osztályzatát az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékelése adja. Beszámoló. (B).

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Zárthelyi dolgozat az 15.1.-15.4 tantárgyrészekből. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 50%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22-20 pont 4 (jó)

19-16 pont 3 (közepes)

15-13 pont 2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei [Opposing Force Military equipments and principles of combat application] I-II. kötet. Kiadás alatt (in Hungarian)
- FM 7-100.4. Opposing Force Organization Guide. Headquarters Department of the Army. May 2007.
- Opposing Force: Worldwide Equipment Guide. Contents Volume 3. Department of the Army. Aug 2014.
- Land Component Handbook. (Enemy Forces). Army Code 71750. June 2001.

19.2 Ajánlott irodalom:

- FM 100-2-2. The Soviet Army: Specialized Warfare and Rear Area Support. Headquarters Department of the Army. 16 July 1984.

- FM 100-2-3. The Soviet Army: Troops, Organization, and Equipment. Headquarters Department of the Army. 6 June 1991.
- OPFOR Smartbook 3. Red Team Army. Forces, Operations and Tactics. 2014. The Lighting Press.
- Ariana Threat Guide-OPFOR FM 7-100 Series Support Guide. Department of Defense.
- FM 7-100. Opposing Force Doctrinal Framework and Strategy. Headquarters Department of the Army. May 2003.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB65
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 2.
4. **Kreditérték:** 8 kredit
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes, egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**

8.1. összes óraszám:

8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)

8.1.2. Levelező munkarend

8.2. heti óraszám: 5 (2+3)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A felderítőszerv- parancsnok parancsnoki munkája. Az összefegyvernemi alegységek által alkalmazott adatszerzési technológiák, a felderítő alegység, felderítőszerv harc- és tűzvezetésének alapjai (raj, szakasz szint). Lövészeti feladat végrehajtása. A felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságai a felderítési feladat vételétől a felderítés befejezése utáni tevékenységig.

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

The commander tasks of the commander of a scout unit. The information collection techniques used by the combined arms unit, the battle- and fire command of the scout unit (squad, platoon level). Executing live-fire exercise. The specificities of the commander tasks of the commander of a scout platoon (scout unit) from receiving the mission till the activities after the completion of the scouting.

11. Elérendő kompetenciák (magyarul):

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

- Rendszerező képesség; logikai képesség; összefegyvernemi szemlélet; összhaderőnemi szemlélet;
- Képesség: a harctéren megjelenő objektumok felismerésére, azonosítására, azok esetleges rongálásra az objektumok várható tevékenységének a prognosztizálására.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

The course aims the following professional competencies:

- Systematizing ability; logic abilities; combined arms point of view; joint forces point of view;
- Ability to recognise, identify and possibly damaging the objects occure of the battlefield, to forecast its expected actions.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HÖLHB50 Katonai vezetői szak alapozó ismeretek 1.

14. A tantárgy tematikája:

14.1A felderítőszer- parancsnok parancsnoki munkája. (6 óra E)

14.2A harc- és tűzvezetés alapjai. (8 óra E/6 óra GY)

14.3 Felderítő adatszerzési technikák (felderítési módok). A felderítő adatszerzési technikák (felderítési módok) vezetésének sajátos parancsnoki munkája. (6 óra E)

14.4 Lövészeti feladat végrehajtása. (14 óra GY)

14.5 Integrált gyakorlati blokk: felderítőszer- tevékenységének vezetése a készenlét elérésétől a felderítési feladat befejezéséig. (25 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 60%-án való részvétel, az integrált gyakorlati blokk teljesítése.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22-20 pont 4 (jó)

19-16 pont 3 (közepes)

15-13 pont 2 (elégséges)

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 15.1-15.3. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, az integrált gyakorlati blokk teljesítése, valamint egy legalább 30 oldalas a tantárgy témájához kapcsolódó házi dolgozat elkészítése.

A kredit megszerzésének feltétele: a vizsgakövetelmény, a beszámoló legalább elégséges teljesítése. A beszámoló osztályzatát a három tantárgyrészből külön-külön tett szóbeli vizsgán elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) **beszámoló** osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán csak az elégtelen tantárgyrészből kell újra vizsgázni.

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Holdonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. [Analysis of the operation of the Hungarian Army's joint intelligence system]. E-jegyzet. NKE. 2014. (in Hungarian)
- Holdonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. [The theory of military intelligence at the tactical level]. E-jegyzet. ZMNE. 2010. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő doktrínája. [Hungarian Army's joint intelligence doctrine]. MH DOSZFT kód:11217. (in Hungarian)
- 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata. [The principles and practices of the intelligence support]. MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010. (in

Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB67
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 3.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, felderítő specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék, Katonaföldrajzi és Tereptan Szakcsoport
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kállai Attila mk. alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
 - 8.1. **Összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 45 (45+0) óra
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** —
 - 8.2. **Heti óraszám nappali munkarend:** 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy célja, hogy a honvéd tisztjelöltek megismerjék a geoinformációs támogatás lehetőségeit a felderítő elemző, értékelő és tájékoztató munka során; a katonai gyakorlatban alkalmazott geoinformációs adatok és anyagok jellemző tulajdonságait, felhasználásuk módjait; a terep fogalmát, fajtáit és jellemzőit; a terep tanulmányozásának és értékelésének feladatait és végrehajtását, a katonaföldrajzi tényezők hatásainak értékelési jellemzőit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The aim of the subject is to make cadets familiar with opportunities of geoinformation support for recce, evaluation and briefing; as well as to provide them with characteristic features of different geoinformation data and products applied in military practice; give them detailed knowledge of terrain, its types and characteristics; and get them acquainted with the tasks and procedures of the terrain observation and evaluation; as well as with the characteristics of geographical factors for terrain evaluation.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudás:

 - az MH ellátási rendszerében igényelhető, valamint a NATO-szövetségi rendszeren belül jellemzően előforduló általános, tematikus és távérzékelési térképészeti anyagok ismerete;
 - a terepértékelés módszerei és eszközei;
 - a katonaföldrajzi tényezők hatása és értékelési jellemzői.

Képesség:

 - térkép előkészítése és kezelése a felderítő elemző, értékelő és tájékoztató munka céljaira;
 - térinformatikai és meteorológiai adatok felhasználása;
 - a terep elemzése és értékelése katonaföldrajzi tényezők alapján.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Knowledge:

- general and thematic maps, and remote sensing products available in HDF and within the NATO alliance system;
- methods and tools of terrain analysis;
- impact of military geographic factors and their evaluation characteristics.

Skills:

- preparation and use of maps for recce, evaluation and briefing purposes;
- use of GIS and meteorological data;
- analysis and evaluation of terrain based on military geographical factors.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1. A terep elemei, harcászati tulajdonságai
- 14.2. A terepfelderítés módszerei, eszközei és szervezése
- 14.3. Terepvázlatok készítése
- 14.4. A terep tanulmányozása és értékelése főbb harcmódok szerint
- 14.5. A tereptanulmányozás és értékelés eszközei
- 14.6. A földrajzi tényezők hatása a katonai tevékenységekre
- 14.7. Időjárási tényezők és a meteorológiai adatok értelmezése, értékelése
- 14.8. A terepi adottságok változása az időjárás függvényében
- 14.9. Az időjárás hatása a felderítésre és más katonai tevékenységekre
- 14.10. Katonaföldrajzi értékelések módszerei, eszközei, feladatai és tartalma
- 14.11. A felderítő elemző, értékelő és a tájékoztató munka térinformatikai támogatása

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
Évente / hatodik szemeszter

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy ismeretanyaga elsajátításának alapfeltétele a hallgató aktív részvétele a foglalkozásokon, különös tekintettel az ismeretszint felmérő, a szemináriumi és a komplex gyakorlati foglalkozásokra. A hallgató — igazolható okokkal — a foglalkozások legfeljebb egyharmadáról hiányozhat. Az elmaradt elméleti és ismeretszint felmérő foglalkozások a tantárgy oktatójával egyeztetett konzultáció keretében pótolhatók. A külső helyszínen tartott gyakorlati foglalkozások csak abban az esetben pótolhatók, ha a tanórarend ezt lehetővé teszi.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Az ismeretanyagot feldolgozó témakörök elsajátítási fokát kurzus során zárthelyi írásbeli feladatsorral, szemináriummal és önállóan végrehajtható gyakorlati (terepi) feladattal kell felmérni. A teljes ismeretanyag elsajátítását a honvéd tisztjelöltek beszámoló keretében igazolják a kurzus befejezését követően.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

- e) aktív hallgatói részvétel a foglalkozások legalább 60%-án;
- f) az írásbeli ismeretszint felmérő foglalkozás feladatainak sikeres (legalább elégséges szintű) teljesítése;
- g) aktív részvétel a szemináriumi foglalkozáson és az ott kidolgozandó kérdések és feladatok magabiztos megválaszolása, illetve teljesítése;
- h) a gyakorlati foglalkozás feladatainak sikeres (legalább elégséges szintű) végrehajtása.

A zárthelyi írásbeli dolgozat értékelése az elért maximális pontszám 60%-ig elégtelen; 61-70%-a között elégséges; 71-80%-a között közepes; 81-90%-a között jó; e felett jeles. Az írásbeli ismeretszint felmérő foglalkozás pótlására és javítására a szorgalmi időszak végéig legfeljebb 2 alkalom biztosított az oktató által meghatározott időpontokban.

A fenti feltételek teljesülése esetén a honvéd tisztjelölt **beszámolóra** bocsátható, ahol a tantárgyi tematika szerint átadott és elsajátított ismeretanyag, illetve a megszerzett kompetenciák értékelése az egyetemi Tanulmányi és vizsgaszabályzatban foglaltak szerint történik.

19. Irodalomjegyzék:

19.1. Kötelező irodalom:

- Térképészeti és Katonaföldrajzi ismeretek, multimédiás tereptani oktatócsomag 1-5. (Maps and Military Geography, Multimedia Tutorial) MH GEOSZ 2012.
- Katonai tereptan (Map Reading And Land Navigation), Ált/204, szerk.: Dr. BALATONI Béla, Magyar Honvédség Parancsnoksága, 1991.
- FÜR Gáspár; MISKOLCZI Erzsébet: NATO térképészeti ismeretek (NATO's Mapping Knowledge) ZMNE, Budapest, 2003.
- KÁLLAI Attila: Globális helymeghatározó rendszerek (Global Positioning Systems) ZMNE, Budapest, 2004.
- MD 3.17 (FD-2.4) Magyar Honvédség Geoinformációs Támogatási Doktrína, MH GEOSZ, Budapest, 1. kiadás (Ált/213.) 2014.
- Geospatial Intelligence in Joint Operations (JP 2-03), USA Chiefs of Staff, 2017.
- Meteorological and Oceanographic Operations (JP 3-59), USA Chiefs of Staff, 2012.

19.2. Ajánlott irodalom:

- Formats for Orders and Designation of Timings, Locations and Boundaries (STANAG 2014, Edition 9) – Military Agency for Standardization (MAS), Brussels, 2000.
- Katonaföldrajzi információk és dokumentációk (MGID) témakörei és ábrázolási módjai (Scope and Presentation of Military Geographic Information and Documentation) (MGID), NSO(JOINT)0102 (2015)JGS/2251 (STANAG 2251 IGEO, Edition 6)
- Map reading and land navigation (FM 3-25.26), Headquarters Department of the US Army, Washington DC, 2005.
- Geospatial Intelligence in Joint Operations (JP 2-03) USA Joint Chiefs of Staff, 2017. Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kállai Attila alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB68A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Scouting professional training 4.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **össz óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (15+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 4 (1+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**
Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők számára:
Megtanítani és elsajátíttatani a kiképzésre jelentkező honvéd tisztjelöltekkel a Magyar Honvédségben rendszeresített alapejtőernyők technikai adatait, kezelésének rendszabályait, a tevékenység rendjét ejtőernyős ugrások végrehajtása során. Legyenek képesek nappal, egyszerű terepre, felszerelés nélkül ejtőernyős ugrások végrehajtására. A továbbképzés során legyenek képesek éjszaka, bonyolult terepre, teljes felszereléssel történő ugrás végrehajtására.
Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkezők számára:
Megtanítani a speciális felderítő eszköz- és technikai ismeret alapjait. Amennyiben a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokság nem tud biztosítani légi járművet az ejtőernyős képzésre, akkor mindenki az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkező rendelkezők számára meghatározott tantárgyrészt teljesíti.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
The For cadets with „Airborne capable” medical qualification:
Teach and make the cadets who applied for training to acquire the technical specifications, handling measures of the basic parachutes in service of the Hungarian Defence Forces, and the order of actions during parachute jumps. Be able to carry out 15 static line parachute jumps during daylight, on simple terrain, without combat gears. During the advance training be able to carry out parachute jumps at night, on complex terrain, with full combat gear.
For cadets without „Airborne capable” medical qualification:
Teach the cadets the basics of the special intelligence equipment and device knowledge. If the Hungarian Defence Forces Joint Forces Command is not able to provide air vehicle for the airborne training, every cadets.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A használt ejtőernyős technika magas színvonalú alkalmazásának, kezelésének kialakítása.
 - Testi, erőnléti fejlődés, szellemi koncentráció növelése.
 - Az előírt különböző bonyolultságú ejtőernyős ugrások eredményes végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The course aims the following professional competencies:

- The evolvement of the high level application and handling of the parachutes in service.
- Physical, fitness development, increasing the mental concentration.
- Successful execution of the required airborne jumps at different difficulty level.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs.

14. A tantárgy tematikája:

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel rendelkezők számára:

- 14.1.** Ejtőernyős elmélet. (13 óra E)
- 14.2.** Ejtőernyő anyagismeret és hajtogatás. (2 óra E/10 óra GY)
- 14.3.** Földi előkészítő gyakorlatok. (10 óra GY)
- 14.4.** Ejtőernyős ugrások végrehajtása. (15 óra GY)

Az „Ejtőernyős alkalmas” orvosi minősítéssel nem rendelkezők számára:

- 14.5.** Speciális felderítő eszköz ismeretek. (8 óra E/6 óra GY)
- 14.6.** Szárazföldi, légi és vízi kijuttatási módok ismeretének elmélete és gyakorlata (7 óra E)
- 14.7.** Gyakorlati foglalkozások végrehajtása terepen. (39 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 80 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Elméleti és gyakorlati vizsga. A honvéd tisztjelölt tevékenységét a vizsgáztatásra kijelölt bizottság értékeli. Gyakorlati jegy. (G).

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Gyakorlati jegy. (G).

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Forray László: Ejtőernyős kiképzés [Parachute training] (Elmélet). ZMNE. 2004. (in Hungarian)
- Forray László: Ejtőernyős kiképzés [Parachute training] (Gyakorlat). ZMNE. 2004. (in Hungarian)
- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Felderítő szakmai felkészítés [Intelligence professional preparation]. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Simóné - Dr. Ordódy, Kasza: Repülés motor nélkül [Flying without engine]. Sport, ISBN: 0489003128483. 1984. (in Hungarian)
- Dombi Lőrinc: Selyempupolák Zrínyi Kiadó, Budapest, 1993. [Silk canpoies]. (in Hungarian)
- Tóth Lóránd: Ejtőernyős deszant [Airborne]. Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: HFELB71

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.7.

3. A tantárgy megnevezése (angolul): Tactical military intelligence IV.7.

4. Kreditérték: 9 kredit

5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják): Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.

6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.

7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Holndonner Hermann alezredes, kiemelt gyakorlati oktató.

8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)

8.1. össz óraszám:

8.1.1. Nappali munkarend: 120 (60+60)

8.1.2. Levelező munkarend: 0

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 8 (4+4)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

A szárazföldi és légi felderítés harcászati szintű adatforrásainak (csapatfelderítés; mélységi (különleges) felderítés; harcászati hírszerzés (HUMINT); képfelderítés (IMINT) stb.) alkalmazási elveinek ismerete. Az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikák és az adatszerzési tevékenységek vezetésének ismerete. Az összefegyvernemi egységek támadóharcának felderítő támogatása. Az összefegyvernemi egységek védelmi harcának felderítő támogatása. A csapatok mozgásának és a nyugvás felderítő támogatása. A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatásának sajátosságai. Harcászati zárófoglalkozás (A felderítő alegység /-szerv parancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása).

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

The principles of the application of the ISR resources of the land and aerial intelligence (Scout, long range (special) reconnaissance, HUMINT, IMINT, etc.). The knowledge of the intelligence collection techniques applied by the sources, and the command of the collection activities. The intelligence support of the combined arms units attack. The intelligence support of the combined arms units defense. The intelligence support of the movement and resting of the units. The specificity of intelligence support in crisis response operations. Tactical closing session (Practicing the commander task of the commander of the military intelligence unit).

11. Elérendő kompetenciák (magyarul):

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

- Rendszerező képesség; logikai képesség; összefegyvernemi szemlélet; összhaderőnemi szemlélet;
- Képesség: a harctéren megjelenő objektumok felismerésére, azonosítására, azok esetleges rongálására az objektumok várható tevékenységének a prognosztizálására;
- Gyors helyzet felismerési és döntési képesség.
- Az adatforrások képességeinek és korlátainak általános ismerete.
- Ismerni, hogy a földi és légi felderítés, hogyan támogatja a tervezést, döntéshozatalt és műveletek vezetését, értékeléseket.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

The course aims the following professional competencies:

- Systematizing ability; logic abilities; combined arms point of view; joint forces point of view;

- Ability to recognise, identify and possibly damaging the objects occur of the battlefield, to forecast its expected actions.
- Quick recognition of the situation and decision making ability
- Understand ISR resources (all disciplines), capabilities and limitations in general.
- Understand how land, air intelligence supports planning, decision making and conduct of operations, assessments.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HFELB65 Felderítő szakmai felkészítés 2.

14. A tantárgy tematikája:

14.1 A támadó harc (hadművelet) felderítő támogatása. (16 óra E)

A felderítő alegység (-szerv) feladatai az előrevonás (átcsoportosítás) végrehajtása során. (3 óra E)

A felderítő alegység (-szerv) feladatai a roham megindításától az átjutás végrehajtásáig. (3 óra E)

A felderítő alegység (-szerv) feladatai a mélységi terület felderítése során. (3 óra E)

A felderítő alegység (-szerv) feladatai az ellenség ellenlökésének felderítése során. (3 óra E)

A felderítő alegység (-szerv) feladatai a saját csapatokhoz történő csatlakozás során. (3 óra E)

Témazáró szeminárium az 01-05 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat) (1 óra)

14.2 A védelmi harc (hadművelet) felderítő támogatása. (12 óra E)

Az összefegyvernemi egységek védelmi harcának felderítő támogatása (2 óra E)

A földi telepítésű felderítő rendszer feladatai a védelmi harcra történő szétbontakozás időszakában. (2 óra E)

Az előrevonást és szétbontakozást végrehajtó erők felderítésének feladatai. (2 óra E)

Felderítés sajátosságai a biztosítási övben. (2 óra E)

Az ellenlökés felderítésének feladatrendszere. (2 óra E)

Témazáró szeminárium az 01-06 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat) (2 óra)

14.3 A csapatok mozgásának és a nyugvás felderítő támogatása.

(6 ó E, 6 ó GY)

A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége menetvonalak felderítése folyamán. (1 óra E)

Menetvonal felderítésének megtervezése. (6 óra GY)

A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége ÖPK helyének felderítése folyamán. (2 óra E)

A felderítő alegységek (-szervek) feladatai és tevékenysége ÖPK helyének biztosítása folyamán. (2 óra E)

Témazáró szeminárium az 01-04 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat). (1 óra)

14.4 A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatása. (14 óra E)

A nem háborús katonai műveletek felderítő támogatásának sajátosságai. (2 óra E)

Felderítési feladatok sajátosságai terület felderítésekor. (2 ó E)

Felderítési feladatok sajátosságai convoy kísérésekor. (2 óra E)

Felderítési feladatok sajátosságai CP és OP szolgálatban. (2 ó E)

Felderítési feladatok sajátosságai VIP személyek kísérésekor. (2 óra E)

Felderítési feladatok sajátosságai körözött személyek felkutatásakor. (2 óra E)

Témazáró szeminárium az 01-06 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat). (2 óra)

14.5 Harcászati zárófoglalkozás (A felderítő alegység /-szerv parancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása). (12 óra E/54 óra GY)

A felderítő alegységek tevékenysége ÖPK- ben (biztosítási terv elkészítése, az általános és közvetlen felkészülés rendszabályainak kidolgozása). (12 óra E)

Parancsnoki munka a felderítési feladatok vételétől a készenlét eléréséig. A felderítőszerv parancsnok harcparancsa. (24 óra GY)

Parancsnoki munka a készenlét elérésétől a felderítési feladatok befejezéséig. (30 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 50%-án való részvétel, a záró gyakorlati blokk teljesítése.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22–20 pont 4 (jó)

19–16 pont 3 (közepes)

15–13 pont 2 (elégséges)

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 15.1-15.4. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, a záró gyakorlati blokk teljesítése.

A kredit megszerzésének feltétele: gyakorlati jegy legalább elégséges teljesítése **Gyakorlati jegy** értékelését két összetevőből, az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékeléséből valamint a gyakorlati foglalkozásokon szerzett értékelések átlagának kerekített értékeléséből kell megállapítani úgy, hogy a gyakorlati értékelés eredménye kétszeres súlyozással bírjon.

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Holdonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése. [Analysis of the operation of the Hungarian Army's joint intelligence system]. E-jegyzet. NKE 2014. (in Hungarian)
- Holdonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. [The theory of military intelligence at the tactical level]. ZMNE. 2010. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata. [The principles and practices of the intelligence support]. MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010. (in Hungarian)
- AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína. [Allied Joint Doctrine for Intelligence].(in Hungarian)
- Héjja István, Holdonner Hermann, Füzesi Ottó: Hadtest felderítő törzs parancsnoki munkasorrendjének vizsgálata (G2). [Analysis of the commander working order of intelligence staff of the Corp (G2). 2000.(in Hungarian)
- Ranger Handbook.[SH 21-76, United States Army. Fort Benning 2000].(in Hungarian)
- COIN Handbook. FM 3-24. Headquarters Department of the Army. 2006.

Budapest, 2017. október 31.

Holndonner Hermann alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB72
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felderítő ismeret IV.7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Reconnaissance skills IV.7.
4. **Kreditérték:** 8 kredit
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 105 (30+75)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (2+5)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A honvéd tisztjelöltek számára olyan korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, jártasságok és készségek kialakítása, amely birtokában képesek leendő szakterületüket magas szinten művelni, a rájuk bízott szakmai feladatokat maradéktalanul megoldani. A felderítési feladatok végrehajtásának és vezetésének megtanítása a normál körülményektől eltérő hatások közepette.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The provide for the intelligence cadets state of the art theoretical and practical knowledge, shaping routine and skill, with the cadets will be able to execute their tasks at a high level. To teach to cadets to execute and lead intelligence tasks in unusual environments. To teach and train the cadets for the specialities of the commander tasks of the intelligence platoon (unit) during the planning, organization and commanding of the execution of the special intelligence task.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

 - Gyors helyzet felismerési és döntési képesség.
 - IED UXO felismerési, alkalmazási, elhárítási képesség.
 - Robbantási ismeretek alkalmazási képessége.
 - Lőgyakorlatok megtervezése, megszervezése, lebonyolítása – képesség megszerzése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

The course aims the following professional competencies:

 - Quick recognition of the situation and decision making ability.
 - Ability to recognize, apply and counter IED and UXO.
 - Ability to apply knowledge on explosives.
 - Ability to plan, organize, carry out live-fire exercises.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HFELB65 Felderítő szakmai felkészítés 2.
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1. **Felderítő alegységek tevékenysége hegyi akadályok leküzdésekor.** (6 óra E/24 óra GY)
- 14.1.1. Hegyi akadályok osztályozása, hatásuk az összefegyvernemi harcra és a felderítésre. (6 óra E)
- 14.1.2. A felderítő alegység speciális hegyi felszerelései, azok alkalmazásának elmélete. (8 óra GY)
- 14.1.3. Témazáró szeminárium az 01-02 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat). (8 óra GY)
- 14.1.4. A felderítő alegység speciális hegyi felszerelései, azok alkalmazásának gyakorlata. (8 óra GY)
- 14.2. **Speciális robbantási ismeretek.** (10 óra E/19 óra GY)
- 14.2.1. A felderítőszervek által végrehajtandó robbantási feladatok elmélete. (4 óra E)
- 14.2.2. Robbantás, általános alapismeretek, anyagismeret. Robbantás biztonsági rendszabályai. Gyújtási módok. (Tűzzel való gyújtás, villamos gyújtás, NONEL rendszer) (4 óra E)
- 14.2.3. Témazáró szeminárium az 01 – 02 foglalkozás anyagából (robbantási vizsga) (2 óra E)
- 14.2.4. Földrobbantás. (5 óra GY)
- 14.2.5. Szerkezeti elemek robbantása. (5 óra GY)
- 14.2.6. Átjáró nyitás nyújtott töltettel. (5 óra GY)
- 14.2.7. Témazáró gyakorlati foglalkozás a 2. 4-2. 6 foglalkozás anyagából. (4óra GY)
- 14.3. **Lőgyakorlatok végrehajtása.** (2 óra E /12 óra GY)
- 14.3.1. Lőelmélet, tüzelési fogások és szabályok. (2 óra E)
- 14.3.2. Lőelőkészítő komplex gyakorlati foglalkozás. (6 óra GY)
- 14.3.3. Lőgyakorlatok végrehajtása. (6 óra GY)
- 14.4. **IED – Improvised Explosive Device – rögtönzött (házilag készített) robbanóeszköz, UXO – Unexploded Ordnance – fel nem robbant hadianyag, akna ismeretek.** (10 óra E/20 óra GY)
- 14.4.1. IED – Improvised Explosive Device – rögtönzött (házilag készített) robbanóeszközök típusai, jellemzői, általános felépítése, működése. (5 óra E)
- 14.4.2. UXO - Unexploded Ordnance – fel nem robbant hadianyagok, aknák típusai, jellemzői, általános felépítése, működése. (5 óra E)
- 14.4.3. Parancsnoki munka sajátosságai az IED – Improvised Explosive Device – rögtönzött (házilag készített) robbanóeszközök, UXO – Unexploded Ordnance - fel nem robbant hadianyagok, aknák felderítésekor. (4x 5 óra GY)
- 14.4.4. Témazáró szeminárium az 4.1-4. 3 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat). (2 óra)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 66 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Zárthelyi dolgozatok az 15.1., 15.4 tantárgyrészekből. Lőgyakorlatok és robbantási feladatok végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint a tanórák (elméleti és gyakorlati) minimum 66%-án való részvétel. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség. A kredit megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**, melyet a fenti tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények és a lövészeti eredmények kerekített matematikai átlaga képezi.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína. [Allied Joint Doctrine for Intelligence]. (in Hungarian)
- Holdonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete. [The theory of military intelligence at the tactical level]. E-jegyzet. ZMNE. 2010. (in Hungarian)
- Gerhard Buzek - A túlélés kézikönyve. [Survival handbook]. MH Szárazföldi és Kiképzési Főszemléltőség. 1994. (in Hungarian)
- J-1300 Hadműveleti- és harctámogatás. [Operational support]. (in Hungarian)
- Mű/213. Robbantási utasítás. [Explosives manual]. Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1971. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Nemes József mk. alezredes: A robbantás oktatásfogásai a katonai képzésben. [The educational techniques of explosives in the military training]. Egyetemi tansegédlet. ZMNE. 2001. (in Hungarian)
- 1381/487 A csapatparancsnokok kézikönyve a felderítésre. [Commander's handbook for intelligence]. (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB73
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő eszközismeret és alkalmazás IV.7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Reconnaissance devices and application IV.7.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. össz óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**
 A hallgatók ismerjék meg a felderítő alegységeknél rendszeresített harcjárművet és üzemeltetésének alapjait. Készítse fel a tisztjelölteteket a felderítő alegységeknél alkalmazható optikai, elektro- optikai, rádiótechnikai eszközök, távmérők és szenzorok megismerésére és alkalmazásukra. A hallgatók ismerjék meg az eszközök felépítését, működését, alkalmazásuk biztonsági rendszabályait, üzemeltetésük, technikai kiszolgálásuk szabályait, kiemelt feladatait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
 To acquaint with the cadets the armoured fighting vehicles (AFV) and it's operation in service of the intelligence units. Prepare the cadets for the application of signal, optical, electro-optical equipments, rangefinders and sensors used by intelligence units. To acquaint with the cadets the operation, maintenance and practical handling of the surveillance, reconnaissance and optical instruments. To acquaint the structure, operations, application of its security measures, functioning, technical servicing and major functions of the equipments.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A tisztjelölt szerezzen magas szintű elméleti és gyakorlati tudást a MH-ben rendszeresített harcjárművekről, azok felderítő eszközeiről, híradó berendezéseiről.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - The cadets should acquire high level theoretical and practical knowledge of the armoured fighting vehicles and it's intelligence and signal equipments in service of the Hungarian Defence Forces.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Optikai eszközök.** (2 óra E/2 óra GY)
 - 14.1.1. Optikai alapfogalmak. Az optikai felderítő eszközök, fajtái, felosztása. (2 óra E)
 - 14.1.2. Az optikai felderítő eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai. (2 óra GY)
 - 14.2. **Speciális híradó eszközök.** (4 óra E/2 óra GY)

- 14.2.1. Speciális híradó berendezések, eszközök, fajtái, felosztása. Híradó berendezések eszközök típusismerete. (3 óra E)
- 14.2.2. Híradó berendezések eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai, összekötetés felvételének gyakorlása. (2 óra GY)
- 14.2.3. Ellenőrző foglalkozás I-II tárgykörből 1. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra E)
- 14.3. **Felderítő harcjármű típusismeret.** (9 óra E/11 óra GY)
 - 14.3.1. A jármű menet- és harckésszé tételének gyakorlása, az 1. és 2. TSZ feladatainak végrehajtása. (4 óra E/6 óra GY)
 - 14.3.2. A jármű fegyverzetének típusismerete, alkalmazásának gyakorlati fogásai, karbantartása. (4 óra E/5 óra GY)
 - 14.3.3. Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra E)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok az 15.2., 15.3 tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint a tanórák (elméleti és gyakorlati) minimum 60%-án való részvétel. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség. A kredit megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**, melyet a fenti tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli zárthelyin (ZH) elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Anyagismereti és igénybevételi szakutasítás [Material knowledge and user's manual] (meghatározott típusok) (in Hungarian)
- 583/349 A BTR-80A Típus sajátosságai [Type specialities of the BTR-80A], MH PCGTSZF, 2000. (in Hungarian)
- GJMŰ/166. Kézikönyv a BTR80/80A harcjármű kezeléséhez és üzemeltetéséhez [Handbook for operation and maintenance of the BTR80/80A] (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Szárazföldi csapatok haditechnikai eszközei [The military equipments of the land forces], Tansegédlet, KLKF, 1993. (in Hungarian)
- Orlov: Lézerek a haditechnikában [Lasers in military technology] (in Hungarian)
- Jan Boger: A kommandósok fegyverei [Weapons of the commando], ZMNE, 1997. ISBN 9633272874 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: HFELB74

2. A tantárgy megnevezése (magyarul): Idegen hadseregek-ismerete IV.7.

- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Foreign Armies IV.7
- 4. Kreditérték:** 6
- 5. A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Boldizsár Gábor ezredes, egyetemi docens.
- 8. A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
- 8.1. össz óraszám:
- 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
- 8.1.2. Levelező munkarend: 0
- 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a gyakorló hadrend felépítésének logikáját az egyes szervezetek főbb összetevőit. A hallgatók az oktatás eredményeként legyenek képesek a harc és harccal kapcsolatos tevékenység főbb normatíváit, elveit, belső összefüggéseit megérteni azokból a szükséges mértékű következtetéseket levonni.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Acquaint the cadets with the logic of the practicing order of battle and main components of the organizations. The cadets should be able to understand the norms, principles and interrelations of the combat- and combat related activities, make conclusions out of them.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
- A magas szintű elméleti tudás és rendszerező képesség az összefegyvernemi harc alapjai területén;
 - Más hadseregek katonáinak, haditechnikai eszközeinek felismerési képessége.
- 12. Elérendő kompetenciák (angolul):** The course aims the following professional competencies:
- High level theoretical knowledge and systematizing ability on the field of the fundamentals of the combined arms combat.
 - Ability to identify other countries soldiers and military equipments.
- 13. Előtanulmányi kötelezettségek:** HFELB60 Felderítő szakmai felkészítés 1.
- 14. A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)**
- 14.1 Idegen haderők doktrinális elveinek ismerete (20 óra E / 12 óra GY)**
- A támadás általános elvei (5 óra E)
 - Szeminárium. (1 óra E)
 - Baglyas. (6 óra GY)
 - A védelem általános elvei (4 óra E)
 - Szeminárium. (1 óra E)
 - A menet általános elvei. (4 óra E)
 - A nyugvás általános elvei. (4 óra E)
 - Baglyas. (6 óra Gy)

Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat. (2 óra E)

14.2 Idegen haderő harcászati objektumainak tevékenysége és azok értékelése (10 óra E/6 óra GY)

Földi telepítésű nagypontosságú csapásmérő rendszerek (1 óra E)

Szeminárium. (1 óra E)

A vezetési pontok rendszere (1 óra E)

Szeminárium (1 óra E)

A piros fél felderítés elleni rendszerei (2 óra E)

A piros fél különleges harcászati objektumai (kikötő, reptér, logisztikai ellátó pontok) (2 óra E)

Szeminárium. (2 óra E)

Baglyas. (6 óra GY)

Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra E)

14.3 Gyakorlati feladatmegoldás. (12 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A feladatok megismétlésére két lehetőség van a szorgalmi időszakban. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A gyakorlati jegy feltétele az aláírás megszerzése. Az aláírás megszerzésének feltétele a kurzus során megírt zárthelyi dolgozatok, valamint a kiadott félévközi beadandó dolgozatok megfelelő szintre történő teljesítése adja. (A ZH ismétlésére a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.) A gyakorlati jegy a félév anyagából történő a kurzus során megírt zárthelyi dolgozatok, valamint a kiadott félévközi beadandó dolgozatok átlagának kerekített értékelése adja. **Gyakorlati jegy. (G).**

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Zárthelyi dolgozatok a 15.1, 15.2 tantárgyrészekből, valamint évközi beadandó dolgozat legalább elégséges szintű megírása. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26–23 pont 4 (jó)

22–19 pont 3 (közepes)

18–15 pont 2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei [Foreign armies military

- equipments and principles of combat application] I-II. kötet. (in Hungarian)
- ST 7-100 Version 1.0. OPFOR Battle Book for the Operational Environment, U.S. Army TRADOC G-2, June 2013. (in English)
 - FM 7-100.1. Opposing Force Operations, Headquarters Department of the Army 27 December 2004. (in English)
 - FM 7-100. Opposing Force Doctrinal Framework and Strategy, Headquarters Department of the Army, May 2003. (in English)

19.2 Ajánlott irodalom:

- FM 100-2-1 The Soviet Army Operations and Tactics. Headquarters Department of the Army, 16 July 1984. (in English)
- OPFOR Smartbook 3. Red Team Army, Forces, Operations and Tactics, 2014. The Lighting Press, (in English)
- Opposing Force Student Handout, ICCC, August 2002. (in English)
- FM 100-2-2. THE SOVIET ARMY: Specialized Warfare and Rear Area Support. Headquarters Department of the Army, 16 July 1984. (in English)
- COIN Handbook FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006. (in English)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB75
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai metodika IV. 7.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military Methodology IV. 7.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Művelési Támogató Tanszék, Felderítő specializáció.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szelei Ildikó alezredes, egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
 - össz óraszám:
 - Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - Levelező munkarend: 0
 - heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek a megszerzett pszichológiai és pedagógiai ismeretek felhasználásával történő katonai-kiképzői felkészítése. A katonai kiképzés rendszerének, az alapkiképzés, az általános katonai kiképzés, valamint a felderítő szakkiképzés feladatai megtervezésének a kiképzés vezetésének oktató módszertani feladatai, azok elméleti megismerése, a foglalkozásokra való felkészülés és foglalkozások levezetésének gyakorlása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Prepar the cadets for military trainer tasks with the utilization of the acquired psychological and pedagogical knowledge. The educational methodology tasks of the planning of the military training system, the basic training, the general military training, the intelligence professional training, and the conduction of training; understanding it's theory; practicing the preparation and the conduction of the trainings.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A honvéd tisztjelöltek legyenek képesek a foglalkozások magas színvonalú megtervezésére, levezetésére;
 - A legmodernebb oktatási metodikák és technikák alkalmazására a kiképzői/oktatói tevékenységük során;
 - A többi tantárgyban tanultak alkotó módon történő alkalmazására, mint az elméleti-, mint a gyakorlati oktatásban.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The course aims the following professional competencies:
 - Be able to plan and conduct training at high level;
 - Be able to apply state of the art educational methods and techniques during the training/tuition activity;
 - Apply the knowledge learnt in other subjects in the theoretical and practical education.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
14. **A tantárgy tananyagának leírása:** (tematika)
 - 14.1A **foglalkozásokra való felkészülés és azok vezetése.** (15 óra E)
 - 14.1.1. A MH katonai kiképzési rendszere. A felderítő katonák békekiképzési rendszere. (2 óra E)
 - 14.1.2. A kiképzés tervezésének alapjai. A felderítő aeg. kiképzésének alapjai.

(2 óra E)

14.1.3. A kiképzési terv kidolgozása. A foglalkozásokra való felkészülés. A foglalkozásvezető feladatai. (4 óra E)

14.1.4. Foglalkozási jegy, levezetési terv elkészítése. (3 óra E)

14.1.5. A századnál rendszeresített kiképzési és egyéb okmányok, vezetésük. (2 óra E)

14.1.6. A célfelkészítés rendszere az MH-ban. (2 óra E)

14.2 Foglalkozások vezetése. (15 óra GY)

14.2.1 Foglalkozások vezetése a gyakorlatban. (15 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A feladatok megismétlésére két lehetőség van a szorgalmi időszakban. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A beszámoló osztályzatát a négy tantárgyrészből külön-külön tett írásbeli, vagy szóbeli vizsgákon elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. A bármely tantárgyrészből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (Nem Megfelelt - NMF) beszámoló osztályzatot jelent. Az ismételt vizsgán minden tantárgyrészből újra kell vizsgázni. **Beszámoló (B).**

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Zárthelyi dolgozatok az 14.1-14.3 tantárgyrészekből. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint az elméleti tanórák minimum 70%-án továbbá a gyakorlati tanórák 100%-án való részvétel.

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Tankönyv a felderítő hallgatók kiképzői felkészítéséhez [Textbook for preparation of intelligence cadets for trainer activities] 185/250. (in Hungarian)
- Felderítő szakkiképzési program [Intelligence professional training program] (in Hungarian)
- 1381/487 A csapatparancsnokok kézikönyve a felderítésre [Commanders' handbook for intelligence] (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- A Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szabályzata [Regulations on staff duties in the Hungarian Defence Forces], 2012. (in Hungarian)
- Aktuális kiképzési programgyűjtemény [Collection of actual training programs] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Szelei Ildikó alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB81
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactical military intelligence IV.8.
4. **Kreditérték:** 7
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Boldizsár Gábor ezredes, egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. össz óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 105 (30+75)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (2+5)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A szárazföldi és légi felderítés harcászati szintű adatforrásainak (csapatfelderítés; mélységi (különleges) felderítés; harcászati hírszerzés (HUMINT); képfelderítés (IMINT) stb.) alkalmazási elveinek ismerete. Az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikák és az adatszerzési tevékenységek megtervezésének, megszervezésének, a felderítés vezetésének ismerete. A lövész (manőver) zászlóalj törzs, a lövész zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének felépítése, feladatrendszere a zászlóalj felderítő támogatásának megtervezése-, megszervezése-, és vezetésekor. A lövész dandár felderítő (G-2) részlegének feladatai, tevékenységének alapjai a dandár felderítésének megtervezése, megszervezése és vezetésekor. A hadtest törzs a hadtest felderítő törzs (G-2) részlegének felépítése, feladatrendszere a felderítő kötelékek szervezete tevékenysége. A felderítő alegység /század-, szakaszparancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása különböző műveleti környezetben, vízi akadályok körzetében végrehajtott műveletek során.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The principles of the application of the land and aerial intelligence sources (Scout, long range (special) reconnaissance, HUMINT, IMINT, etc.). The knowledge of the intelligence collection techniques applied by the sources, the planning and organization of the collection activities, and the command of intelligence. The staff of the infantry battalion, the structure of the intelligence section of the infantry battalion (S-2) and its system of tasks during the planning-, organization- and commanding of the intelligence support of the battalion. Tasks of the intelligence section of infantry brigade (G-2), basis of its activities during the planning-, organization- and commanding of the intelligence of the brigade. The structure and system of tasks of the intelligence section of the corp (G-2). Structure and activities of the intelligence troops. Practicing the intelligence units/company-, platoon commander tasks during operations executed in different operational environments and near water obstacles.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

 - Rendszerező képesség; logikai képesség; összefgyvernemi szemlélet; összhaderőnemi szemlélet;

- Képesség: a harctéren megjelenő objektumok felismerésére, azonosítására, azok esetleges rongálásra az objektumok várható tevékenységének a prognosztizálására;
- Gyors helyzet felismerési és döntési képesség.
- Az adatforrások képességeinek és korlátainak általános ismerete.
- Ismerni, hogy a földi és légi felderítés, hogyan támogatja a tervezést, döntéshozatalt és műveletek vezetését, értékeléseket.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

The course aims the following professional competencies:

- Systematizing ability; logic abilities; combined arms point of view; joint forces point of view;
- Ability to recognise, identify and possibly damaging the objects occure of the battlefield, to forecast its expected actions.
- Quick recognition of the situation and decision making ability
- Understand ISR resources (all disciplines), capabilities and limitations in general.
- Understand how land, air intelligence supports planning, decision making and conduct of operations, assessments.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HFELB71 A harcászati szintű katonai felderítés elmélete és gyakorlata IV.7.

14. A tantárgy tematikája:

14.1 A felderítőszázad- parancsnok tevékenységének alapjai. (8 ó E / 2 ó G)

A felderítőszázadból képezhető felderítő szervek tevékenysége, a készenlét fokozásának szabályai. A felderítőszázad általános és közvetlen felkészítésének szabályai, okmányai a végrehajtás rendje. A századparancsnok feladatrendszere.

A felderítő tartalék vezetésének, a felderítő szervek bevonásának, a felderítő alegységek feltöltésének, kiegészítésének és anyagellátásának sajátos szabályai

Témazáró szeminárium az 01-03 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat)

14.2 A lövész zászlóalj harccsoport (ZHCS) törzse, a lövész zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének felépítése, feladatrendszere a zászlóalj felderítő támogatásának megtervezése, megszervezése, és vezetésekor. (10 ó E / 18 ó G)

A zászlóaljtörzs, a zászlóalj felderítő törzs (S-2) részlegének szervezete, eszközei tevékenységének alapjai

A manőver zászlóalj alárendeltségében lévő különböző fegyvernemi és szakalegységek felderítő képessége, tevékenységük alapjai

A manőver zászlóalj felderítésének megtervezése, megszervezése és vezetése

Az S-2 törzsszolgálat alapjai

A műveleti terület felderítő előkészítése,

A harcparancs felderítő mellékletének kialakítása

Témazáró szeminárium az 01-5 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat)

14.3 A lövész dandár felderítő (G-2) részlegének feladatai, tevékenységének alapjai a dandár felderítésének megtervezése, megszervezése és vezetésekor. (6 ó E / 18 ó G)

A gl. dandár felderítő (G-2) részlegének feladatai, az egyes tisztek (tts) feladatai, együttműködés a dandártörzsen belül

A dandár felderítő (G-2) részlegének okmányai, azok tartalma és vezetésének szabályai

A dandár felderítésének megtervezése, megszervezése és vezetése

Témazáró szeminárium az 01-03 foglalkozás anyagából (zárthelyi dolgozat)

14.4 Harcászati zárófoglalkozás: A felderítő alegység /század-, szakaszparancsnok parancsnoki munkájának gyakorlása különböző műveleti környezetben, vízi akadályok körzetében végrehajtott műveletek során. (6 ó E / 37 ó G)

A felderítő alegységek tevékenysége ÖPK- ben (biztosítási terv elkészítése, az általános és közvetlen felkészülés rendszabályainak kidolgozása)

Parancsnoki munka a felderítési feladatok vételétől a készenlét eléréséig. A felderítőszerv parancsnok harcparancsa

Parancsnoki munka a készenlét elérésétől a felderítési feladatok befejezéséig

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tanórák minimum 60%-án való részvétel, a záró gyakorlati blokk teljesítése.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 25 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 5 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 13, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

25–23 pont 5 (jeles)

22–20 pont 4 (jó)

19–16 pont 3 (közepes)

15–13 pont 2 (elégséges)

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok (zárthelyi dolgozat az 15.1-15.3. tantárgyrészekből) legalább elégséges szintű megírása, a záró gyakorlati blokk teljesítése.

A kredit megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy** legalább elégséges teljesítése. Gyakorlati jegy értékelését két összetevőből, az év közben megírt zárthelyi dolgozatok átlagának kerekített értékeléséből valamint a gyakorlati foglalkozásokon szerzett értékelések átlagának kerekített értékeléséből kell megállapítani úgy, hogy a gyakorlati értékelés eredménye kétszeres súlyozással bírjon.

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Holndonner Hermann: A Magyar Honvédség összhaderőnemi felderítő rendszere működésének elemzése [Analysis of the operation of the Hungarian Army's joint intelligence system]. E-jegyzet. NKE 2014. (in Hungarian)
- Holndonner Hermann: A harcászati szintű katonai felderítés elmélete [The theory of military intelligence at the tactical level]. ZMNE. 2010. (in Hungarian)
- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei I-II. kötet [Enemy Forces I-II] (kiadás alatt) (in Hungarian).

19.2 Ajánlott irodalom:

- NATO STANDARD AIntP-4 Generic Enemy Forces Edition A Version 1
- 4/306 A felderítő támogatás elvei és gyakorlata (The principles and practices of the intelligence support) (MH DOFT kód:11514 HM HKF 2010.)

- AJP 2.0 Szövetségi összhaderőnemi felderítő doktrína (Allied Joint Doctrine for Intelligence);
 - Héjja István, Holndonner Hermann, Füzesi Ottó; [szerk. Héjja István] Hadtest felderítő törzs parancsnoki munkasorrendjének vizsgálata (G2) (Analysis of the commander working order of intelligence staff of the Corp (G2)): tanulmány közread. a ZMNE Hadtudományi Kar Felderítő tanszék. 2000.
 - Ranger Handbook (SH 21-76, United States Army, Fort Benning. 2000.
 - COIN Handbook (FM 3-24, Headquarters Department of the Army. 2006.
- Budapest, 2017. október 31.

Dr. Boldizsár Gábor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB82
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Speciális felderítő ismeret IV.8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Reconnaissance skills IV.8.
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1 összes óraszám:
 - Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - Levelező munkarend: -
 - 8.2 heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):

Olyan korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, jártasságok és készségek kialakítása, amely birtokában képesek leendő szakterületüket magas szinten művelni, a rájuk bízott szakmai feladatokat maradéktalanul megoldani. A felderítési feladatok végrehajtásának és vezetésének megtanítása a normál körülményektől eltérő hatások közepette. Megtanítani és begyakoroltatni a hallgatókkal a felderítőszakasz (felderítőszerv)- parancsnok parancsnoki munkájának sajátosságait a speciális felderítési feladat végrehajtásának megtervezésekor, megszervezésekor és vezetésekor.

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):

The provide for the intelligence cadets state of the art theoretical and practical knowledge, shaping routine and skill, with the cadets will be able to execute their tasks at a high level. To teach to cadets to execute and lead intelligence tasks in unusual environments. To teach and train the cadets for the specialities of the commander tasks of the intelligence platoon (unit) during the planning, organization and commanding of the execution of the special intelligence task.

11. Elérendő kompetenciák (magyarul):

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:

- A szárazföldi és légi felderítés harcászati szintű adatforrásainak (csapatfelderítés; mélységi (különleges) felderítés; harcászati hírszerzés (HUMINT); képfelderítés (IMINT) stb.) alkalmazási elveinek ismerete;
- Az adatforrások által alkalmazott adatszerzési technikák és az adatszerzési tevékenységek vezetésének ismerete. A szinergikus cselekvés és együtt működés képessége;
- Speciális felderítő kijuttatási módok alkalmazásának képessége.
- Ismerni a katonai felderítés ágait és a felderítési ciklust.
- Az adatforrások képességeinek és korlátainak általános ismerete.
- Ismerni, hogy a földi és légi felderítés, hogyan támogatja a tervezést, döntéshozatalt és műveletek vezetését, értékeléseket.

12. Elérendő kompetenciák (angolul): The course aims the following professional competencies:

- The application principles of the sources of the land and aerial intelligence (Scout, long range (special) reconnaissance, HUMINT, IMINT, etc.).
- The knowledge of conducting collection activities and techniques used by the sources. The ability of synergistic actions and cooperation.
- The ability to apply special application methods.
- Understand the intelligence disciplines and intelligence cycle.
- Understand ISR resources (all disciplines), capabilities and limitations in general.
- Understand how land, air intelligence supports planning, decision making and conduct of operations, and assessments.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: Speciális felderítő ismeret IV. 7. (HFELB72)

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Felderítés különleges viszonyok között. (6 óra E)

14.1.1. A lakott települések, ipari körzetek, az urbanizáció hatásai a felderítésre. (1 óra E)

14.1.2. Az erdős- hegyes körzetek hatásai a felderítésre. (1 óra E)

14.1.3. A vízi akadályok hatásai a felderítésre. (1 óra E)

14.1.4. A sivatagi környezet hatásai a felderítésre. (1 óra E)

14.1.5. A téli alpesi környezet és akadályok hatásai a felderítésre. (1 óra E)

14.1.6. Témazáró foglalkozás a 01-05 foglalkozás anyagából. Zárthelyi dolgozat. (1 óra E)

14.2. Speciális adatszerzési technikák. (10 óra E)

14.2.1. HUMINT komponens bemutatása. (2 óra E)

14.2.2. IMINT komponens bemutatása (UAV). (2 óra E)

14.2.3. SIGINT komponens bemutatása. (2 óra E)

14.2.4. Különleges felderítés. (2 óra E)

14.2.5. A légiérő komponens felderítő rendszere. (2 óra E)

14.3. Lőgyakorlatok végrehajtása. (2 óra E / 12 óra GY)

14.3.1. Lőelmélet, tüzelési fogások és szabályok. (2 óra E)

14.3.2. Lőelőkészítő komplex gyakorlati foglalkozás. (6 óra GY)

14.3.3. Lőgyakorlatok végrehajtása. (6 óra GY)

14.4. Ejtőernyős kiképzés / Harc és gépjárművezetés. (12 óra E/33 óra GY)

Tárgykör 14.4./A Ejtőernyős kiképzés. (12 óra E/33 óra GY)

14.4.1. Ejtőernyős elmélet (12 óra E)

- Az ejtőernyős ugrások általános elméleti ismereteinek áttisméltése.
- Biztonsági rendszabályok, vészhelyzetek.
- Az ejtőernyős ugrások üzemrendje.
- Meteorológiai és fizikai hatások.
- Veszélyhelyzetek és elhárításuk módjai.

14.4.2. Földi felkészítés (felújító képzés). (10 óra GY)

- A tevékenység gyakorlása az ejtőernyős kiképző szereken.
- Fizikai erősítő/testnevelési foglalkozás.

14.4.3. Ejtőernyős ugrások végrehajtása, hajtogatás. (23 óra GY)

Tárgykör 14.4./B Harc- és gépjárművezetés (12 óra E/33 óra GY)

14.4.4. Járművezetési ismeretek (elmélet).(12 óra E)

14.4.5. Járművezetés terepen. (14 óra Gy)

14.4.6. Járművezetés közúton. (14 óra Gy)

14.4.7. Technikai kiszolgálási feladatok (5 óra Gy)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:

8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án, a gyakorlati foglalkozások 90%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Zárthelyi dolgozat az 15.1. tantárgyrészből. Lőgyakorlatok végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű megírása, a kiadott önálló feladatok elvégzése, valamint a tanórák minimum 60%-án, a gyakorlati foglalkozások 90%-án való részvétel. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetéig van lehetőség. A kredit megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**, melyet a kurzus során megírt zárthelyi dolgozat, a lögyakorlatok eredménye, valamint a gyakorlati foglalkozáson az értékelő tanárok által adott értékelése adja. A 15.4 pontban meghatározott feladatokat az ejtőernyős alkalmasság függvényében a hallgatók meghatározott számú ejtőernyős ugrás végrehajtása, vagy a vezetési gyakorlaton elért eredménye határozza meg.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Forray László: Ejtőernyős kiképzés. [Parachute training]. (Gyakorlat). ZMNE. 2005. (in Hungarian)
- Forray László: Ejtőernyős kiképzés. [Parachute training]. (Elmélet). ZMNE. 2005. (in Hungarian)
- Gerhard Buzek: A túlélés kézikönyve. [Survival handbook]. MH kiadvány. MH Szárazföldi és Kiképzési Főszemléltőség.1994. (in Hungarian)
- GJMŰ/166. Kézikönyv a BTR80/80A harcjármű kezeléséhez és üzemeltetéséhez. [Handbook for operation and maintenance of the BTR80/80A]. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Tóth Lóránd: Ejtőernyők, siklószárnyak. [Parachutes, gliding wings]. (in Hungarian)
- 1381/487 A csapatparancsnokok kézikönyve a felderítésre. [Commander handbook for intelligence]. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB83
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Felderítő eszközismeret IV.8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Reconnaissance devices and application IV.8.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Forray László alezredes egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a Magyar Honvédségben rendszeresített felderítő harcjárművek híradó berendezéseit, optikai eszközöket. Ismertetni a felderítő és figyelő műszerek működését, karbantartását és gyakorlati fogásokat.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To acquaint with the cadets the signal and optical equipments of the reconnaissance armoured fighting vehicles (AFV) in service of the Hungarian Defence Forces. To acquaint with the cadets the operation, maintenance and practical handling of the surveillance, reconnaissance and optical instruments.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
 - A Magyar Honvédségben rendszeresített felderítő harcjárművek anyag és típusismerete;
 - A harcjárművekbe épített híradó és optikai figyelőműszerek üzemeltetése és alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The course aims the following professional competencies:
 - The material and type knowledge of the reconnaissance armoured fighting (AFV) vehicles in service of the Hungarian Defence Forces.
 - The operation and application of the signal and optical instruments of the AFV.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Felderítő eszközismeret és alkalmazás IV.7. (HFELB73).
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A harcjármű híradó berendezései.** (5 óra E / 5 óra GY)
 - 14.1.1. A rendszeresített híradó eszközök típusismerete. (4 óra E)
 - 14.1.2. Híradó eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai. (5 óra GY)
 - 14.1.3. Ellenőrző foglalkozás 1. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra)
 - 14.2. **A harcjármű felderítő és figyelő műszerei.** (5 óra E/5 óra GY)
 - 14.2.1. A harcjármű felderítő és figyelő műszerei. (4 óra E)
 - 14.2.2. A harcjármű felderítő és figyelő műszereinek gyakorlati fogásai. (5 óra GY)

- 14.2.3. Ellenőrző foglalkozás 2. sz. zárthelyi dolgozat (1 óra)
- 14.3. **A rendszeresített rádiólokációs eszközök típusismerete, alkalmazásuk.** (5 óra E/5 óra GY)
- 14.3.1. A rendszeresített rádiólokációs eszközök típusismerete. (4 óra E)
- 14.3.2. Rádiólokációs eszközök alkalmazásának gyakorlati fogásai. (5 óra GY)
- 14.3.3. Ellenőrző foglalkozás 3. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra)
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** 8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60 %-án, a gyakorlati foglalkozások 90%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok az 15.1. - 15.3 tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a gyakorlati foglalkozáson az értékelő tanárok által adott értékelése adja. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség. Az aláírás megszerzése a kollokviumra való bocsátás feltétele. A kredit megszerzésének feltétele: **kollokvium**, mely írásbeli és szóbeli formában a félév tananyagából kerül összeállításra.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- Kötelező irodalom:**
- Anyagismereti és igénybevételi szakutasítás [Material knowledge and user's manual] (meghatározott típusok) (in Hungarian)
 - 583/349 A BTR-80A Típusajátosságai [Type specialities of the BTR-80A], MH PCGTSZF. 2000. (in Hungarian)
 - GJMŰ/166. Kézikönyv a BTR80/80A harcjármű kezeléséhez és üzemeltetéséhez [Handbook for operation and maintenance of the BTR80/80A] (in Hungarian)
- Ajánlott irodalom:**
- Szárazföldi csapatok haditechnikai eszközei [The military equipments of the land forces], Tansegédlet. KKKF. 1993. (in Hungarian)
 - Orlov: Lézerek a haditechnikában [Lasers in military technology] (in Hungarian)
 - Jan Boger: A kommandósok fegyverei [Weapons of the commando], Zrínyi 1997. ISBN 9633272874. (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Dr. Forray László alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HFELB84
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Idegen hadseregek-ismerete IV.8.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Foreign Armies IV.8.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak. Felderítő specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék.
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Boldizsár Gábor ezredes, egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás + gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: 0
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a Világ és Európa katonai nagyhatalmainak, valamint a környező országok katonai stratégiáit, katonai doktrínáit, fegyveres erőinek felépítését és fejlesztésének irányait, a gyakorló hadrend felépítésének logikáját az egyes szervezetek főbb összetevőit. A hallgatók az oktatás eredményeként legyenek képesek felismerni(azonosítani) a meghatározott ország csoport haderőinek felségjelzéseit, rendfokozati és fegyvernemi jelzéseit, fegyvereinek fegyverrendszereinek és főbb harci technikájának típusait. Legyenek képesek országok, szervezetek, szövetségek felderítő értékelésére szimmetrikus és aszimmetrikus körülmények között.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The military strategics, doctrines, structure, development, the logic of the practicing order of battle, components of the organizations of the World's and Europe's great powers' and the neighbouring countries' military. Be bale to identify the insignias, weapons, weapon systems, and types of main military equipment of the specified group countries. Be able to produce intelligence analysis of countries, organizations, alliances in conventional and unconventional circumstances.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A magas szintű elméleti tudás és rendszerező képesség az összefegyvernemi harc alapjai területén. Más hadseregek katonáinak, haditechnikai eszközeinek felismerési képessége.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** High level theoritical knowledge and systematizing ability on the field of the fundamentals of the combined arms combat. Ability to identify other countries soldiers and military equipments.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Idegen hadseregek-ismerete IV.7 (HFELB74).
14. **A tantárgy tananyagának leírása:** (tematika)
 - 14.1. **Más országok felderítő értékelése** (18 óra E)
 - 14.1.1. A felderítő értékelés lépései, módszerei. (2 óra E)
 - 14.1.2. Egy ország komplex felderítő értékelése. (14 óra E)
 - 14.1.3. Szeminárium. (1 óra E)
 - 14.1.4. Ellenőrző foglalkozás, 1. sz. zárthelyi dolgozat. (1 óra E)
 - 14.2. **Szemben álló fél értékelése aszimmetrikus körülmények között.** (12 ó E/15 ó GY)
 - 14.2.1. Az aszimmetrikus környezet sajátosságai. (2 óra E)
 - 14.2.2. A szemben álló fél értékelésének sajátosságai aszimmetrikus környezetben.

(2 óra E)

14.2.3. Link elemzés, módszere, folyamata, lépései. (6 óra E/12 óra GY)

14.2.4. Szeminárium (2 óra E)

14.3. Ellenőrző foglalkozás, 2. sz. zárthelyi dolgozat. (3 óra GY)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórák minimum 70%-án való részvétel. A feladatok megismétlésére két lehetőség van a szorgalmi időszakban. Az elégtelen jegyet a szorgalmi időszak végéig lehet javítani, ha ez nem sikerül, a tantárgy újbóli felvételére az NKE TVSZ rendelkezései a mérvadók.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése. Az aláírás megszerzésének feltétele a kurzus során megírt zárthelyi dolgozatok, valamint a kiadott félévközi beadandó dolgozatok megfelelő szintre történő teljesítése adja. (A ZH ismétlésére a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.) A **Kollokvium** a félév anyagából történő számonkérés írásos és szóbeli formában.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Zárthelyi dolgozatok az 14.1, 14.2, és 14.3 tantárgyrészekből, valamint évközi beadandó dolgozat legalább elégséges szintű megírása. Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26–23 pont 4 (jó)

22–19 pont 3 (közepes)

18–15 pont 2 (elégséges)

19. Irodalomjegyzék:

19.1 Kötelező irodalom:

- Dr. Forray László, Holndonner Hermann, Német Tamás: Idegen hadseregek haditechnikai eszközei és harci alkalmazási elvei. [Foreign armies military equipments and principles of combat application]. I-II. kötet. (in Hungarian)
- STANAG 2077.
- A harcterület felderítő előkészítése [Intelligence preparation of the battlefield] (Saját jegyzet) (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- A Fegyverzet ellenőrzési Hivatal éves összefoglaló kiadványai [Annual summary publication of the Office of Arms Control] (in Hungarian)
- Interneten elérhető országok biztonságpolitikája, védelempolitikája [Security and defence politics of countries] (in Hungarian)
- COIN Handbook. FM 3-24, Headquarters Department of the Army, 2006. (n English)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Boldizsár Gábor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

Tüzér specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB42
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 1th
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Furján Attila ny. alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (34 + 26)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzéral egységek menetének és nyugvásának elvei, feladatait, a menet megszervezésének tartalmát, rendjét, az elkészítendő harci okmányok. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék rendeltetése, állománya, támadó és találkozó harcának elvei, harcrendje és a harctevékenység végrehajtásának rendje. A tüzérség harci alkalmazásának elvei, feladatai és azok végrehajtásának rendje. A lövészs század tűztámogatásának rendszere, a TTMCS állománya, feladatai, alkalmazásának elvei, okmányai. A parancsnoki munka rendjét az alkalmi harci kötelék támadó és találkozó harcában.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Principles and tasks of artillery units movement and assembly, the content and order of the preparation for movement, and the combat documents to be prepared. The function, personnel of the battalion, company task force, principles of the deliberate and hasty attack of their, battle formations, and the tasks, techniques and procedures of them. The principles, tasks, techniques and procedures of the artillery in combat. The fire supports system of the infantry company, the tasks, techniques, procedures and documentation of the FIST (Fire Support Team). The task force's command, control and troop leading procedures during deliberate and hasty attack.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató megismeri a tüzérség menete megszervezésének általános elveit. A hallgató megismeri a tüzérségi tűztámogatás és a tüzéral egységek harctevékenysége vezetésének alapvető szabályait. A hallgató a HUTOPCCIS harcvezetési rendszer alkalmazásával begyakorolja a tüzéral egységek menetének megtervezését. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére. A tantárgy célja az alapvető szakismeretek elsajátításával a precíz szakszerűségekre való törekvés kialakítása. A hallgatóban Az alegységek tevékenységének vezetésével a bajtársiasság a közösségért érzett felelősség alakul ki és erősödik. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtásával a hallgatóban erősödik a versenyszellem és a személyes ambíciók. A hallgatóban öntudatos parancsnoki magatartás és fellépés alakul ki.

12. Elérendő kompetenciák (angolul): The cadet gain knowledge in preparing, ordering and managing the movement of artillery unit. The cadet acquire the rules of artillery fire support and leading artillery units in combat The cadet utilizing the HUTOPCCIS combat management system to practice the planning the processing the movement of artillery units. By acquiring the proficiency in the subject, the cadet is able to recognize the system-level relationships of the organizational elements. The aim of the course is to develop the pursuit of precision technicality through the acquisition of basic skills. In the cadet, by leading the activities of the subunits, develops and strengthens the camaraderie and the responsibility for the community. With the normative implementation of practical tasks, the spirit of competition is strengthened, thereby personal ambitions are also evolving. In the cadet, self-conscious command and behavior is being formed.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A tüzérealgységek menete. (2 óra elmélet)

A csapatmozgás, annak fajtái és jellemzői, előnyei és hátrányai. A menet jellemzői. A menet általános elvei. Menetalakzatok. A menet szabályozása.

14.2. A tüzérealgységek menetének megszervezése és vezetése (2 óra elmélet)

Tüzérealgységek menetben. Tüzérealgységek menetalakzatai. A menet megszervezése.

14.3. A tüzérealgységek nyugvása. (1 óra elmélet)

A nyugvás, a csapatok pihentetése. A nyugvási körlet, annak felderítése, előkészítése, berendezése.

14.4. Szeminárium (1 óra elmélet)

Szeminárium az 1-3. foglalkozások anyagából.

14.5. 1. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet)

Az 1. ZH megírása.

14.6. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó és találkozó harcának feladatai, méretei, csoportosítása, harcrendje, támadó és találkozó harcának végrehajtása. (2 óra elmélet)

A találkozó harc jellemzői, sajátosságai. A találkozóharc harcrendje, méretei. A találkozó harc lefolyása.

14.7. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcának sajátosságai az általánostól eltérő viszonyok között. (2 óra elmélet)

Támadó harc erdős-hegyes terepen. Támadó harc beépített területen. Támadó harc szélsőséges viszonyok között. Támadó harc éjszaka.

14.8. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcának előkészítése és vezetése. (2 óra elmélet)

A század, zászlóalj vezetése. Harcfeladat vétele, feldolgozásának lépései. A Harcparancs összeállítása.

14.9. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó és találkozó harca (szeminárium) (1 óra elmélet)

Szeminárium a 6-8. órák anyagából.

14.10. A tüzérség harci alkalmazásának elvei, a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó harcában. (2 óra elmélet)

A tüzérség csoportosítása. Az összefegyvernemi alegységek tüzérsége. A tüzérség tűzképessége. A tűztámogatás lehetőségei század és zászlóalj szinten.

14.11. A tüzérség harcrendje, elhelyezése, manőverei. (1 óra elmélet)

A tüzérség harcrendi elemei, körletei. A tüzérség manőverei, a manőverekkel kapcsolatos számítások.

14.12. A tüzérség alkalmazása a zászlóalj találkozóharcában (2 óra elmélet)

A tüzérség elhelyezkedése, helyzete találkozó harcban. A tüzérség fő feladatai, lehetőségei, tevékenységének jellemzői találkozóharcban.

14.13. A tüzéralgységek harci alkalmazásának sajátosságai erdős- hegyes terepen, és éjszaka támadásban. (2 óra elmélet)

Az erdős-hegyes terep harcot befolyásoló jellemzői, hatásai a tüzér felderítésre és a tüzérségi tűzre.

14.14. A tüzéralgységek logisztikai támogatása támadásban. (2 óra elmélet)

A tüzérség logisztikai támogatása, annak sajátosságai támadásban.

14.15. A tüzéralgységek harctevékenységének előkészítése és vezetése támadásban. (1 óra elmélet)

A tüzértörzsek, azok felépítése és feladatai. A harcfeladat vétele, feldolgozása, a harcparancs kialakítása.

14.16. A tüzéralgységek tűzének és manővereinek tervezése támadásban. (2 elmélet +2 óra gyakorlat)

Tüzérségi tűztervezés. A célok, azok osztályozása. A tüzérségi tűz veszteségokozásának mértéke. A manőverek jellemzői, a manőverekkel kapcsolatos számítások.

14.17. A tüzéralgységek harci alkalmazása a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék támadó-, és találkozóharcában (szeminárium) (1 óra elmélet)

Szeminárium a 10-16. órák anyagából.

14.18. A század (zászlóalj) tűztámogatása. (2 óra elmélet)

A századtüzérség. A támogató szakaszok felépítése, állománya, fegyverzete, tűzképessége. A támogató szakasz lehetőségei a tűztámogatásban.

14.19. A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport tevékenységének megszervezése és vezetése támadásban. (2 óra elmélet)

A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport felépítése, rendeltetése és feladatai támadásban.

14.20. A lövészs század (zászlóalj) tűztámogatása támadó harcban (szeminárium). (2 óra elmélet)

Szeminárium a 18-20. órák anyagából.

14.21. 2. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet)

A 2. ZH megírása.

14.22. A parancsnok menetre vonatkozó döntésének kialakítása. (2 óra gyakorlat)

A menet. A menet megszervezése. A menetparancs, annak tartalma és részei. Menetszabályozás. A menet tervezésének lépései. Menetszámvetés.

14.23. A menet megtervezése, ledokumentálása, az alárendeltek feladatainak megszabása. (4 óra gyakorlat)

A menettel kapcsolatos okmányok, azok elkészítése. Menetszámvetés készítése.

14.24. Menetparancsok kiadása, dokumentumok, számvetések elkészítésének ellenőrzése. (2 óra gyakorlat)

Menetparancs, annak felépítése. A menetparancs kiadása.

14.25. A század tűztámogatásának megtervezése. (2 óra gyakorlat)

A század támogató szakasz felépítése, fegyverzete, vezetése. A század tűztámogatásának lehetőségei. A század harcát támogató tűzfeladatok tervezése. A század tűztámogatási mátrix és céllista készítése.

14.26. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (2 óra gyakorlat)

A tüzerüteg vezetése, állománya és felépítése. Az üteg feladatának vétele és feldolgozása. METT-TC.

14.27. Az üteg harctevékenységének előkészítése, megszervezése és vezetése. (2 óra gyakorlat)

Ütegparancsnok harcparancsának elkészítése és kiadása.

14.28. A század tűztámogatásának megtervezése. (2 óra gyakorlat)

A század támogató szakasz felépítése, fegyverzete, vezetése. A század tűztámogatásának lehetőségei. A század harcát támogató tűzfeladatok tervezése. A század tűztámogatási mátrix és céllista készítése.

14.29. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (2 óra gyakorlat)

A tüzerüteg vezetése, állománya és felépítése. Az üteg feladatának vétele és feldolgozása. METT-TC.

14.30. Az üteg harctevékenységének előkészítése, megszervezése és vezetése. (6 óra gyakorlat)

Ütegparancsnok harcparancsának elkészítése és kiadása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:
tavaszi félév/ 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Röpdolgozatok és kettő zárthelyi dolgozat megírása. Menetfeladat kidolgozása, okmányok, térkép elkészítése.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A 6 kredit megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) **beszámoló**. A félév elismerésének (aláírás megadásának)

feltételei: a foglalkozások legalább *60%-án* való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcászati gyakorlatokon betöltött beosztások minimum elégséges szintű végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására a szorgalmi időszakban kettő lehetőség van.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/378 [The basic of the combat employment and leading of the field artillery] (in Hungarian);
- A tüzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195 [The basic of the combat employment of the field artillery in the NATO] (in Hungarian);
- A csapatok tevékenységének osztályozása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/228 [Categories of the artillery activities] (in Hungarian);
- A tüzérség mozgása és nyugvása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:734/260 [The manouvers of the artillery] (in Hungarian);
- A zászlóalj támadása. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/230 [Attack on batallion level] (in Hungarian);
- A menet. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/322 [Manouvers] (in Hungarian);
- Nyugvás és nyugvásbiztosítás. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.:952/71 [Rest of troops and the securing of the resting operations] (in Hungarian);
- A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5 [Emplyment theories of the mechanised infantry and the armour batallion] (in Hungarian);
- Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998. [Work in the Staff II.] (in Hungarian).

19.2. Ajánlott irodalom:

- Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28 [Fire support of the combined arms operations] (in Hungarian);
- A Arty-P1 tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás,2002 [Artillery procedures] (in Hungarian);

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Furján Attila egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB43
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 2th
4. **Kreditérték:** 8
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hornyacsek Júlia alezredes, egyetemi docens.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30 + 45)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzelőállásban vezetendő okmányok fajtái, elkészítésük és vezetésük szabályai. A TÁSK FCS (tüzelőállás-körlet felderítőcsoport) tevékenysége, annak vezetése és gyakorlati feladatok végrehajtása Az előkészített TÁSK (tüzelőállás-körlet) elfoglalásának és a tűzfaladatok végrehajtásának folyamata szakasziparancsnoki szinten történő gyakorlása. A figyelőpont elfoglalásának, a felderítés megszervezésének, vezetésének követelményei. Figyelőpont elfoglalásának végrehajtása a gyakorlatban. A figyelőpont felderítési harci okmányai, azok vezetésének rendje.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Types of the documentation to be kept in the firing positions, the rules of preparation and management of them. The activity and leading of the firing position survey team, execute practical tasks. The process of the occupation of the prepared artillery firing position and the execution of the fire mission, practiced in platoon leader level. Requirements for occupying an observation post, and organizing, conducting the reconnaissance. Occupying an observation post in practice. The documentation of the observation post, order of administration of them.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatóban a harcszolgálati és tüzérfelderítés ismeret tantárgyak alapfogalmainak elsajátításával precíz szakszerűség alakul ki. A kollektív fegyverzet kiszolgálásával és az alegységek tevékenységének vezetésével kifejlődik a bajtársiassága. Az egymásra utaltság érzésének megtapasztalásával kialakul és fejlődik a hallgató közösségért érzett felelőssége. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtásával erősödik a versenyszellem, ezáltal a személyes ambíciók is fejlődnek. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** As the cadet acquires the basic concepts of battle drill and artillery reconnaissance ,the precise technicality is being developed. By handling the collective weaponry and leading the activities of the units, his camaraderie are evolving. By experiencing interdependence, the cadet's sense of belonging to the community are being formed and developed. With the normative implementation of practical tasks, the spirit of competition is strengthened, thereby personal ambitions are also evolving. By acquiring the knowledge of the subject, the cadet becomes able to recognize the system-level relationships of organizational elements

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A tűzparancs tartalma, végrehajtásának megszervezése a tüzelőállásban. (2 óra elmélet)

A tűzparancs felépítése, tartalma. A tűzparancs kiadásának módjai, feldolgozása, útja. A tűzparancs tartalmi elemeire történő tevékenységek és azok tartalma, megszervezése.

14.2. A Tűzvezető pont (TVP), tűszakaszparancsnok, lövegparancsnokok okmányai. (2 óra elmélet)

Az ütegparancsnoki, szakaszparancsnoki, löveg- és vetőparancsnoki előjegyzés. A lőszernyilvántartások. Felderítőcsoport parancsnoki előjegyzés. Az üteg TÁS vázolata. Közelbiztosítási vázlat és páncélelhárító tűzvázlat, a löveg páncélelhárító tűzvázlata.

14.3. A tűzvezetés végrehajtásának gyakorlása. (2 óra gyakorlat)

Tűzparancsok továbbítása, összeállítása, kiadása. Tevékenység a tűzparancsok vételekor, azok végrehajtása. A kiadott tűzparancs feldolgozása, ellenőrzése.

14.4. 1. Zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

1. ZH megírása.

14.5. A tüzelőállás felderítőcsoport (FCS) feladata, állománya. (2 óra elmélet)

A FCS állománya, eszközei, járművei, feladatai. A FCS kiinduló adatai. A fedett TÁS-sal szemben támasztott követelmények. TÁS megközelítése, felderítésének, előkészítésének feladatai, azok gyakorlása parancsnoki szerepkörben. Számítási feladatok.

14.6. A vontatott löveges tüzerüteg TÁSK-nek előkészítése. (bemérő eljárások alkalmazása) (4 óra elmélet +4 óra gyakorlat)

TÁS megközelítése, felderítésének, előkészítésének feladatai, azok gyakorlása parancsnoki szerepkörben. Számítási feladatok. A TÁS bemérése, a bemérés okmányolása.

14.7. Előkészített tüzelőállás-körlet előkészítése (komplex gyakorlás) (6 óra gyakorlat)

TÁS megközelítése, felderítésének, előkészítésének feladatai, azok gyakorlása parancsnoki szerepkörben. Számítási feladatok. A TÁS bemérése, a bemérés okmányolása. Gyakorlati foglalkozás.

14.8. Az előkészített TÁS elfoglalása tűzfeladatok végrehajtása. (2x6 óra gyakorlat)

A TÁS megközelítése, tevékenység a TÁS határán. Az üteg bevezetése a TÁS-ba. Tevékenység a tűzkésztség eléréséig. Ellenőrzések. A tűzparancsok vétele, az azokra történő tevékenység a TÁS-ban. TÁS elhagyása, váltása.

14.9. 2. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet)

2. ZH megírása.

14.10. Tűzfelderítés célja, helye a tűzérség és a felderítés rendszerében. (1 óra elmélet)

A tűztámogatás rendszere. A tűzér felderítés rendeltetése, célja, feladatai. A tűzér felderítés aspektusai, azok lehetőségei, működési elvei.

- 14.11. **Néhány NATO tagország tüzérfelderítésének rendszere, képessége, sajátosságai. (1 óra elmélet)**
A német, USA tüzérfelderítésének rendszere, képességei, jellemző sajátosságai.
- 14.12. **3. Zárthelyi dolgozat (1 óra elmélet)**
3. ZH megírása.
- 14.13. **A tüzér- és csapat felderítés célfelderítést végrehajtó szervezetei. (1 óra elmélet)**
A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport.
- 14.14. **A tüzérségnél rendszeresített technikai felderítő eszközök harci alkalmazása. (1 óra elmélet)**
A Technikai felderítő eszközök, azok alkalmazása, képességei, alapvető működése, jellemzőik.
- 14.15. **Célok rendszere, zónázása, számozása. (1 óra elmélet)**
Célok osztályozása, különböző csoportosítása, jellemzői. Célszámozás rendszere.
- 14.16. **Tüzérfelderítés megszervezése, megtervezése. (1 óra elmélet)**
A tüzérfelderítő erők tevékenységének megszervezése. Felderítés megtervezése, okmányok előkészítése és elkészítése.
- 14.17. **Figyelőponton vezetendő harci okmányok. (1 óra elmélet)**
A bemérő vázlat. A közelbiztosítási vázlat. A tájékoztatósi pontvázlat. A század céllista munkalap. A felderítési napló. A század tűztámogatási mátrix. A munkatérkép. Az okmányok elkészítése, értelmezése, azok vezetése.
- 14.18. **Figyelőpont elfoglalásának és a felderítés megszervezésének alapkérdései. (1 óra elmélet)**
A FIP-pel szemben támasztott követelmények, FIP kiválasztása, elfoglalása, berendezése.
- 14.19. **Célfelderítési adatok gyűjtése és feldolgozása. (2 óra elmélet)**
A célok előremetszése, gyakorlás. A munkatérkép vezetése, a célok jelölése. A felderítési napló vezetése.
- 14.20. **Célfelderítési adatok számítógépes feldolgozása digitális térkép, ortofoto felhasználásával. (3 óra elmélet)**
Célfelderítés adatainak feldolgozása a TOPCCIS rendszeren.
- 14.21. **Figyelőpont elfoglalása, mérőkészség elérése. (6 óra gyakorlat)**
FIP elfoglalása, bemérése. A közelbiztosítás megszervezése. Műszerek helyének kiválasztása. Gyakorlás.
- 14.22. **Figyelőpont elfoglalása, felderítés megszervezése és végrehajtása. (6 óra gyakorlat)**
FIP elfoglalása, bemérése. A közelbiztosítás megszervezése. Műszerek helyének kiválasztása. A felderítés megszervezése, a felderítési sáv, szektorok. Tereprejtjelzés. Gyakorlás.
- 14.23. **A felderítés megszervezése és vezetése, tűzmegfigyelés végrehajtása figyelőponton. (6 óra gyakorlat)**

A felderítés megszervezése, a felderítési sáv, szektorok. Tereprejtjelzés. Célok felderítése, előremetszése, okmányolása. Gyakorlás.

14.24. Figyelőpont elfoglalása, felderítés megszervezése és végrehajtása, valamint tűzfigyelés. (1 elmélet +6 óra gyakorlat)

A FIP elfoglalása, bemérése, a mérőkészség elérése. A felderítés megszervezése, a felderítési sáv, szektorok. Tereprejtjelzés. Célok felderítése, előremetszése, okmányolása. Tűzfigyelés és javítás. Gyakorlás.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Röpdolgozatok és három zárthelyi dolgozat megírása. Terepfoglalkozásokon illetve harcászati gyakorlaton lövegparancsnoki, szakaszparancsnoki és század tűztámogató szakaszparancsnoki beosztások ellátása – értékelés.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A 8 *kredit* megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább megfelelt értékelésű) **beszámoló** elérése. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcászati gyakorlatokon lövegparancsnoki, szakaszparancsnoki és század tűztámogató szakaszparancsnoki beosztások minimum elégséges szintű értékeléssel történő végrehajtása. A *beszámoló* két fő részből tevődik össze. Az első részben egy komplex gyakorlati feladatot kell kidolgozni, míg a második részben egy elméleti feladatra kell megválaszolni. Amennyiben az elméleti, illetve a gyakorlati részfeladat elégtelen értékelésű, úgy a *beszámoló értékelése elégtelen*. A *beszámoló* osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és az éleslövészetben betöltött beosztás eredményét is figyelembe kell venni.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Tü/29 Szakutasítás az önbemérő csoportok részére [Manual for survey unites] (in Hungarian);
- 291/96, Normagyűjtemény [Collection of task-time] (in Hungarian);
- Tüfe/394 Az 1T12-M bemérő gépkocsi kezelési utasítása [Manual of the MT-12 survey car] (in Hungarian);
- 246/181Az üteg harcrendi elemeinek bemérése [Survay the battery] (in Hungarian);
- Tüfe/136 Lőszer-anyagismeret [Artillery munitions] (in Hungarian);
- Tüfe/107 Tüzérségi Gyújtók, Honvédelmi Minisztérium 1969, NKE Szolgálati Könyvtár [Artillery Fuses] (in Hungarian);
- Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata, Honvédelmi Minisztérium 1982, ZMNE Szolgálati Könyvtár [GFT for D-20] (in Hungarian);

- (J-1434 Egyetemi jegyzet) Tevékenység az ágyútarackos üteg tüzelőállás-körletében [activitys in the battle position of the howitzer equiped artillery battery] (in Hungarian);
- Löfe/34 Lőtáblázat a 82 mm-es aknavető részére [GFT for 82 mm mortar] (in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Szakutasítás az optikai felderítő alegységek részére, Tü/49 [Manual for optical reconnaissance unites] (in Hungarian);
- A tábori tüzérség célfelderítése, FM 6-121 [Target acquisition of the field artillery] (in Hungarian);
- A felderítési adatok feldolgozása, FM-34 [Target acquisition exercices] (in Hungarian);
- Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28 [Fire support of the combined arms operations] (in Hungarian);
- A Arty-P1 tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás,2002 [Artillery procedures] (in Hungarian).

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Hornyacsek Júlia alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB44
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzér szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Artillery specialization training 3th
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gulyás Géza alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (28+32)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2 + 2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelöltek ismerjék meg azokat a legfontosabb alapfogalmakat, alapösszefüggéseket, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy megismerjék a tüzérségi tűzvezetés lényegét, feladatait, a tűzfeladatok végrehajtásának lehetséges módszereit. A hallgatók sajátítsák el a lövészet és tűzvezetés előkészítésével kapcsolatos lőszabályzati előírások lényegét, azok jelentőségét a tüzérségi tűz pontosságával kapcsolatban. A hallgatók ismerjék meg az álló célok belövésének, és a hatástűz lövésének általános szabályait és rendjét.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The cadets acquire the most important basic concepts and basics contexts that are essential to know the essence of the artillery fire direction procedures, its tasks, and the possible methods of employing fire missions. Cadets acquire the essence of the preparation rules of the fire direction and shooting, their relevance to the accuracy of artillery fire. Cadets acquire the rules and procedures of engaging stationary targets, and the rules and procedures of the deployment of fire for effect.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tüzér szakmai felkészítés 3. tantárgy ismeretanyagának elsajátításával a tűztámogatás rendszerszemléletű vezetésének kialakítása. Az egyéni tűzfeladatok (1.,2., 3.sz. tűzfeladat) normatív végrehajtásával a versenyszellem erősítése, a személyes ambíciók felébresztése. Öntudatos tűzvezető parancsnoki magatartás kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By acquiring the knowledge of artillery professional preparation 3. subject, evolving systematic examination of artillery fire support. With the implementation of individual fire mission tasks (No. 1.,2.,3. type fire mission), the spirit of competition is strengthened, and the personal ambitions are awoken. Developing self-conscious fire direction officer behavior.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Megfigyelhető álló célok belövésének szabályai robbanópontok előjeleinek megfigyelése (REMA) alapján, villaképzéssel és üteg skálával. (2 óra elmélet)**
A robbanópontok megfigyelésének általános szabályai, előjegyzésük rendje és okmányai. A villaképzés általános elvei. Megfigyelhető álló célok belövésének szabályai

robbanópontok előjeleinek megfigyelése (REMA) alapján, villaképzéssel. Megfigyelhető álló célok belövésének szabályai üteg skálával.

14.2. Megfigyelhető álló célok belövésének és pusztításának végrehajtása helikopterrel. (2 óra elmélet)

Helikopterek alkalmazásának lehetőségei az ellenség céljainak felderítésekor. Az együttműködés megszervezése a helikopter megfigyelő és a tűzvezető-pont között. A belövés és a hatástűz megfigyelésének és javításának sajátosságai. Pilóta nélküli légi eszközök lehetőségei az ellenség céljainak felderítésekor.

14.3. A felpattanó és a mozsárlövészet sajátosságai.(4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)

A felpattanó lövészet lényege, feltételei. A töltet kiválasztásának szabályai. A belövés és a hatástűz lövésének szabályai. A mozsárlövészet lényege, sajátosságai. A belövés és a hatástűz lövésének szabályai. Más töltetekre történő áttérés sajátosságai. Felpattanó lövészet végrehajtása közlések alapján. Mozsárlövészet végrehajtása közlések alapján.

14.4. Lövészet időzíthető gyújtóval szerelt lövedékkel. (4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) Az időzíthető gyújtóval történő lövészet sajátosságai. A töltet kiválasztásának rendje és szabályai. A pusztítás hatásossági mutatóinak értékelése. A belövés és a hatástűz lövésének szabályai. A tűzfeladatok lövésének gyakorlása időzíthető gyújtóval szerelt repesz-romboló gránátok alkalmazásakor.

14.5. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtásának rendje, szabályai, értékelése.(2 óra elmélet)

A 3. sz. tűzfeladat tartalma, végrehajtásának rendje és szabályai. A tűzfeladat értékelésének rendje és szempontjai.

14.6. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtása csapódó gyújtóval szerelt repesz-romboló (RRO) gránáttal, a Baglyas tűzvezető teremben. (6 óra gyakorlat)

A tűzfeladat megszabása. Elhatározás meghozatala. A belövés végrehajtása és a hatástűz lövése. A tűzfeladat értékelése.

14.7. A 3. sz. tűzfeladat végrehajtása időzíthető gyújtóval szerelt repesz-romboló (RRO) gránáttal, a Baglyas tűzvezető teremben. (6 óra gyakorlat)

A tűzfeladat megszabása. Elhatározás meghozatala. A belövés végrehajtása és a hatástűz lövése. A tűzfeladat értékelése.

14.8. Megfigyelhető mozgó gyalogos csoportok pusztítása ütegekötélekben. (2 óra elmélet)

Megfigyelhető mozgó gyalogos csoportok pusztításának szabályai. A találkozási pont kijelölése. A cél pusztításának folyamata.

14.9. A merev zárótűz (MEZT) lövésének rendje és szabályai. (4 óra, 2 óra elmélet, 2 óra gyakorlás)

A zárótűzek terepszakaszának kijelölése. A löelemek meghatározása. A merev zárótűz (MEZT) lövésének rendje és szabályai.

14.10. A század tűzérségi tűztámogatásának rendje. (6 óra, 2 óra elmélet, 4 óra gyakorlat)

A század tűzérségi tűztámogatásának rendje. Az együttműködés megszervezése az üteg tűzvezető pontokkal (ÜTVP).

14.11. Álló célok pusztításának szabályai közvetlen irányzású lövészetrel. (2 óra elmélet)

A célok felderítése. Tűzparancs összeállítása. A tűzparancs kiadása. Az álló célok pusztítása robbanópontok előjeleinek megfigyelése (REMA) alapján.

14.12. Mozgó célok pusztításának szabályai közvetlen irányzású lövészetrel. (2 óra elmélet)

A célok felderítése. Tűzparancs összeállítása. A tűzparancs kiadása. A mozgó célok pusztítása robbanópontok előjeleinek megfigyelése (REMA) alapján.

14.13. Az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatok végrehajtásának rendje, szabályai, értékelése. (4 óra, 2 óra elmélet, 2 óra gyakorlat)

Az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatok tartalma. A tűzfeladatok végrehajtásának rendje, szabályai, értékelése. Az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatok végrehajtásának gyakorlása közlések alapján.

14.14. Álló célok pusztítása az A ARTY P-1 (STANAG 2934) belövessel, lézertáv mérős és bázisvonalas belövési eljárással. (8 óra, 2 óra elmélet, 6 óra gyakorlat)

A lézertáv mérős és bázisvonalas belövési eljárás alkalmazásának feltételei, alkalmazásának rendje. A figyelők és a tűzvezető-pontok együttműködésének rendje. A lézertáv mérős és bázisvonalas belövési eljárás gyakorlása a Baglyas tűzvezető szimulátoron.

14.15. Megfigyelhető álló és mozgó célok pusztítása megosztott és közvetlen irányással (tüzérségi éleslövészet a várpalotai tüzérségi lőtéren). (6 óra gyakorlat) Az 1. sz., az 1/a. sz. és a 2. sz. tűzfeladatok végrehajtása éleslövészet keretében.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 3 zárthelyi dolgozat megírása, két beadandó feladat (célok belövése REMA és az A ARTY P-1 STANAG alapján) kidolgozása, az 1. sz. (1/a. sz.) és 2. sz. és 3. sz. tűzfeladatok tüzérségi éleslövészetben történő végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, 3 zárthelyi dolgozat, két beadandó feladat (célok belövése REMA és az A ARTY P-1 STANAG alapján) kidolgozása. Az 1. sz. (1/a. sz.) a 2. sz. és 3. sz. tűzfeladatok tüzérségi éleslövészetben történő legalább elégséges szintű végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat (beadandó feladat) elégtelen értékelésű úgy azt meg kell ismételni. A zárthelyi dolgozatok (beadandó feladatok) megismétlésére a szorgalmi időszakokban dolgozatonként két lehetőség van. A tüzérségi éleslövészetben elért elégtelen osztályzat egy alkalommal a Baglyas tűzvezető szimulátoron javítható.

A **beszámoló** két fő részből tevődik össze. Az első részben egy komplex gyakorlati feladatot kell kidolgozni, míg a második részben egy elméleti feladatra kell megválaszolni. Amennyiben az elméleti, illetve a gyakorlati részfeladat elégtelen értékelésű, úgy a beszámoló *értékelése elégtelen*. A beszámoló osztályzatát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és az éleslövészetek eredményét is figyelembe kell venni.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Tü/1 – A tüzérség lö- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa [Field Artillery Gunnery field manual] (in Hungarian);
- Tü/50 – A tüzérség löutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa [Field artillery gunnery instructions] (in Hungarian);
- Nyt.sz.:185/81 ea. –Tansegédlet a tábori tüzérség tűzvezetési és löszabályzatának tanulmányozásához – 1980 – A MN Tüzérfőnökség kiadványa [Guidence for field artillery gunnery field manual] (in Hungarian);
- Nyt.sz.:T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv [Preparation the field artillery firing data with full, shortened and estimated procedures Part 1] (in Hungarian);
- Dr. Erdélyi Sándor alez. - Dr. Iványosi Sz. István alez. - Dr. Szabó Tibor alez.– A tüzérségi tűz pontosságának és hatásosságának értékelése a Magyar Honvédségben – 2003 (tanulmányok) [Evaluation of the accuracy and effectiveness of the field artillery fire] (in Hungarian).

19.2 Ajánlott irodalom:

- STANAG 4119 – A csöves tüzérség szabvány lőtábla kivonata (Adoption of a standard cannon artillery firing table) – NATO Szabványügyi Ügynökség – 2006-os módosított kiadás (in Hungarian);
- STANAG 2934 – A Arty P-1 Tüzérségi eljárások (Artillery procedures), 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002 (in Hungarian);
- Paulov Endre ka. – Dr. Szabó Tibor alez – Kísérleti lövészet végrehajtása M139 MOD-1 közelségi gyújtóval – 2004 – 18'-es oktatófilm [Education movie of the Experimental live fire excercise with M139 MOD-1 proximity fuze] (in Hungarian).

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Gulyás Géza alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1.A tantárgy kódja: HTÜZB45

2.A tantárgy megnevezése (magyarul): Tüzér szakmai felkészítés 4.

3.A tantárgy megnevezése (angolul): Artillery specialization training 4th

4.Kreditérték: 6 kredit

5.A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció

6.Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék

7.A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Dr. Hornyacsek Júlia alezredes egyetemi docens

8.A tanórák száma (előadás+gyakorlat)

8.1. összes óraszám:

8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)

8.1.2. Levelező munkarend: -

8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)

9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul): A rendszeresített, alapvető tüzér technikai eszközök felépítésével, kezelésével kapcsolatos ismereteket elsajátítása. Alapvető jártasság megszerzése az alap tüzérségi műszerek kezelésében. A megfelelő alapismeretek elsajátítása ahhoz, hogy szükség esetén önállóan legyenek képesek az eszközök kezelésére.

10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul): Acquire the knowledge of technical structure and handling the adopted, basic artillery assets. Acquire the basic proficiency in the handling of artillery instruments. Acquire the proper basic knowledge to be able to handle the assets independently if needed.

11. Elérendő kompetenciák (magyarul): A különböző tantárgyak ismeretanyagának összekapcsolásával rendszerszemlélet kialakítása. A kollektív fegyverzet kiszolgálásával és az alegységek tevékenységének vezetésével a bajtársiasság a közösségért érzett felelősség kialakítása. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtása a versenyszellem erősítése a személyes ambíciók felébresztése. A kollektív szellem, a feladatokban való egymásra utaltság érzésének, a felelősség tudat kialakítása.

12. Elérendő kompetenciák (angolul): The training and output requirements of the military leadership were given according to HM HVKF 90/2008 (HK 8) measure. Evolving a systematic field of view by linking the knowledge of different subjects. By understanding the handling of collective weapons and by leading the actions of the subunits, evolving the camaraderie, the responsibility of the community. The normative implementation of practical tasks is the strengthening of the competitive spirit and the awakening of personal ambitions. Collective spirit, sense of interdependence during in tasks, responsibility for consciousness.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek.

14. A tantárgy tematikája:

1. A tüzér felderítő műszerek: A tüzérségi stereo-és lézertáv mérők. (4 óra elmélet) A rendszeresített lézertáv mérők alkalmazási területeik, harcászati technikai adatai, a

műszer perifériáinak pontos technikai adatai, a kiegészítő készlet alkalmazása és annak technikai adatai illetve felépítésük, működésük. /1D11-M, MOTAS-10 lézertáv mérők/.

2. A tűzér felderítő műszerek kezelése. (6 óra gyakorlat) A lézertáv mérők késszé tétele és kezelése. A műszerrel megoldható, végrehajtható feladatok. A műszer előkészítése méréshez, ellenőrzése, kezelőszervek ismertetése. A műszer szakszerű mérő késszé tétele, lebontása. Mérési fogások gyakorlása, normák ismertetése. /1D11-M, MOTAS-10 lézertáv mérők/
 3. A tűzéségi felderítő műszerek technikai kiszolgálása. (4 óra 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A műszerek helyes üzemeltetése, biztonsági rendszabályok, tárolási feltételek és utasítások, szállítási rendszabályok illetve technikai kiszolgálása. /1D11-M, MOTAS-10 lézertáv mérők/.
 4. Bemérő gépkocsi és navigációs berendezések: A tűzér bemérő gépkocsi. (4 óra elmélet) A bemérő gépkocsi bemutatása, rendeltetése, fő részei és azok működése, harcászatterminológiai adatok. A bemérő gépkocsi működési elve, felépítése, elrendezése, szerkezeti egységeinek le és felszerelése. /1T12-M bemérő gépkocsi/.
 5. A tűzéségi girótájéoló. (4 óra 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A tűzéségi girótájéoló alkalmazása, szerkezeti egységeinek felépítése működése azok szakszerű biztonságos működtetése, valamint technikai kiszolgálása. /1T12-M bemérő gépkocsi/.
 6. A girótájéoló és bemérő gépkocsi kezelése. (4 óra 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A bemérő gépkocsi állandó hadrafoghatóságának szabályai, az üzemeltetés folyamán hozzáértő és műszakilag kulturált alapvető alkalmazási feltételek. A bemérő gépkocsi rendeltetése, fő részei és azok működése, harcászatterminológiai adatok. /1T12-M bemérő gépkocsi/.
 7. A tűzéségi műszerek, bemérő gépkocsi technikai kiszolgálása. (4 óra gyakorlat) A műszerek helyes üzemeltetése, biztonsági rendszabályok, tárolási feltételek és utasítások, szállítási rendszabályok illetve technikai kiszolgálása. A bemérő gépkocsi berendezés egységeinek besabályozása, kezelése, lehetséges hibák és azok kijavításának módja, karbantartás, tárolás és szállítás szabályai. /1D11-M, MOTAS-10 lézertáv mérők, 1T12-M bemérő gépkocsi/.
- Zárthelyi dolgozat.
8. Ellenőrző foglalkozás (2 óra elmélet) A bemérő gépkocsi fő szerkezeti egységeinek bemutatása, kezelők kötetelmek, besabályozás végrehajtása, felépítése működése, norma feladatok végrehajtása, értékelés. /1T12-M bemérő gépkocsi/.
 9. Technikai felderítő eszközök: Meteorológiai mérőműszerek és eszközök. (2 óra elmélet) A rendszeresített és alkalmazott meteorológiai mérőműszerek és eszközök bemutatása, rendeltetése, működése, kezelése, technikai adatai.
 10. Tűzéségi felderítő rádiólokátor állomások. (2 óra elmélet) A tűzérfelderítő rádiólokátor állomások. A rendszeresített tűzérfelderítő rádiólokátor állomások bemutatása, rendeltetése, működése, kezelése, technikai adatai.
 11. GPS (Global Positioning System) (2 óra elmélet) A GPS jelentés fogalma, felépítés jellemzők, GPS rendszerek, NAVSTAR rendszer, pontosság és hibák. GPS működési elve.
 12. Pilótánélküli felderítő repülőgépek. (2 óra elmélet) UAV jelentés, fogalma, előnyei, története, UCAV, csoportosításuk eszközeik, gyakorlati felhasználásuk zárthelyi dolgozat. Ellenőrző felmérő foglalkozás (1 óra elmélet)
 13. Napjaink tűzéségi tűzeszközeinek és lőszerreinek fejlesztési irányai: Napjaink tűzéségi tűzeszközeinek fejlesztési irányzatai. (2 óra elmélet) Vontatott lövegek

és aknavetők fejlesztési irányzatai, Önjáró lövegek és aknavetők fejlesztési irányzatai. Sorozatvetők fejlesztési irányzatai.

14. Az irányított és nem irányított löszerek fejlesztésének irányai napjainkban. (2 óra elmélet) A lőtávolság növelése és a lövedék ballisztikai és a hajtó töltet minőségi összetételének javítása. A hagyományos tüzérségi repesz-romboló lövedékek célba kifejtett pusztító hatásának növelése (kazettás löszerek). Különleges löszerek hatásának fokozása (ködképző anyag, világítóelegy) minőségi javítása. Kumulatív (magnövelt hatóerejű repesz-romboló) gránátok fejlesztése.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása 15.8, 15.13. illetve a gyakorlati foglalkozáson 15.2., 15.8., legalább elégséges osztályzat megszerzése.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:**A 6 kredit megszerzésének feltétele az eredményes legalább elégséges zárthelyi dolgozat elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, és a gyakorlati normafeladat legalább elégséges szintű végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok elégtelen értékelésűek, úgy azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyik javítása kettő esetben lehetséges. Beszámoló
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1 Kötelező irodalom:

- Tüfe/288 A PAB-2A periszkopikus tüzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása [PAB-2A aming circle operational and technical manual] (in Hungarian);
- Tüfe/167 Az 1D11-M lézertáv mérő (DAK-2) Műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [1D-11M (DAK-2) laser range finder operational and technical manual] (in Hungarian);
- Tüfe/394 Az 1T12-M bemérőgépkocsi műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [1T12M Survey vehicle operational and technical manual] (in Hungarian);;
- Tüfe/309 Utasítás a fegyverzeti szakanyagok megóvására [Weapon preservation field manual] (in Hungarian);
- Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi eszközeinek kiszolgálására [Operational manual for field artillery firing assets in the Hungarian Defense Forces] (in Hungarian).

19.2 Ajánlott irodalom:

- Szabó Tibor - A tábori tüzérség technikai fejlesztésének tendenciái, illetve azok megvalósíthatóságának lehetőségei a MH-ben - 2000 - Doktori (PhD) értekezés.

[Tendencies of the field artillery assets technical development and practicability possibilities of those in the HDF] (in Hungarian);

- Varga Gyula, Gacsályi László, Gál Attila: Rendszertechnika jegyzet [System technique notes] (in Hungarian).

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Hornyacsek Júlia alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB47
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Haditechnika tüzér 6.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military technology Arty 6th
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hornyáczek Júlia alezredes egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (20+25)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rendszeresített, alapvető tüzér technikai eszközök felépítésével, kezelésével kapcsolatos ismereteket elsajátítása. Alapvető jártasság megszerzése az alap tüzérségi műszerek kezelésében. A megfelelő alapismeretek elsajátítása ahhoz, hogy szükség esetén önállóan legyenek képesek az eszközök kezelésére.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Acquire the knowledge of technical structure and handling the adopted, basic artillery assets. Acquire the basic proficiency in the handling of artillery instruments. Acquire the proper basic knowledge to be able to handle the assets independently if needed.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza: A különböző tantárgyak ismeretanyagának összekapcsolása a rendszerszemlélet kialakítása. A kollektív fegyverek kiszolgálása alegységek vezetése a bajtársiasság és felelősségérzet kialakítása. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtása a versenyszellem erősítése a személyes ambíciók kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**The subject is targeting theamelioration of professional competencies below: Envolving a systematic field of view by linking the knowledge of different subject. By understanding the handling of collective weapon and by leading the action of the subunit, evolving the camaraderie, the responsibility of the community. The normative implementation of practical tasks is the strengthening of the competitive spirit and the awakening of personal ambitions.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLHB50 Katonai vezetői alapismeretek I.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Páncéltörő fegyverek: Az irányított páncéltörő rakéta irányítási elve.** (2 óra elmélet) A fél automatikus blokkvázlat és a rendszer működése. A rakéta tolóerejének és sebességének meghatározása./9M111-2, 9M113,9M131 rakéta/
 - 14.2. **A 9P151 (METISZ), (9K111) (FAGOT) hordozható páncéltörő rakétarendszer felépítése és harcászattechnikai adatai, működése.** (2 óra 1

- óra elmélet + 1 óra gyakorlat) A rendszer menethelyzetből harchelyzetbe történő helyezése. A rendszer előkészítése rakétaindításhoz és az indítás végrehajtása. A rendszer harchelyzetből menethelyzetbe helyezése./9P151, 9K111 rakétarendszer/
- 14.3. **9P151, (METISZ), (9K111) (FAGOT) hordozható páncéltörő rakéta kezelése a rakéták bevizsgálása.** (4 óra 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat) A kezelők kötelmei. A 9V811M rakéta bevizsgáló műszer bemutatása. A rakéták előkészítése bevizsgáláshoz, bevizsgálása és az ezzel kapcsolatos rendszabályok. /9M111-2, 9M113, 9M131 rakéta, 9V811M rakéta bevizsgáló műszer/
- 14.4. **A P148 idítóállvány és a 9M113 (KONKURSZ) páncéltörő rakéta felépítése és harcászattechnikai adatai, működése.** (2 óra elmélet) A P148 idítóállvány és a 9M113 (KONKURSZ) páncéltörő rakétabemutatása. A rakéta irányítása, rávezetése, a rakétára ható erők és jelzései. /P148 idítóállvány és a 9M113 (KONKURSZ) páncéltörő rakéta/
- 14.5. **A P148 idítóállvány kezelése** (6 óra gyakorlat) A kezelők kötelmei. A rendszer menethelyzetből harchelyzetbe történő helyezése. A rendszer előkészítése rakétaindításhoz és az indítás végrehajtása. A rendszer harchelyzetből menethelyzetbe helyezése./P148 idítóállvány, 9M113 (KONKURSZ) páncéltörő rakéta/
- 14.6. **A 9P148 indítóállvány lövészet előtti technikai bevizsgálásai, beszabályozások-ellenőrzések végrehajtása.** (6 óra 2 óra elmélet + 4 óra gyakorlat) A rendszer műszaki állapotának ellenőrzése. A rendszer technikai kiszolgálása, általános utasítások, ellenőrző szemle, napi karbantartás, időszakos átállás, tárolás szabályai./P148 idítóállvány/
- 14.7. **1. számú Zárthelyi dolgozat. Ellenőrző felmérő foglalkozás** (2 óra elmélet) Páncéltörő fegyverek bemutatása, kezelők kötelmei, beszabályozás végrehajtása, rakéták felépítése működése, norma feladatok végrehajtása, értékelés.
- 14.8. **Aknavezők és aknagránátok:** A 82mm 37M Aknavező felépítése, működése és harcászattechnikai adatai. (2 óra elmélet) Az aknavezők, lőszerreinek, tölteteinek, gyújtóinak fajtái, szerkezeti felépítésük, működésük. /82mm M37 (60mm M08) aknavező/
- 14.9. **Aknagránátok és kezelésük szabályai.** (1 óra elmélet) A 82mm 37M aknavező lőszer bemutatása, szerkezeti felépítése. Indítótöltény, hajtó töltetek, gyújtók működése. A lőszer kezelése, málházása, szállítása valamint az ezeken található jelzések értelmezése. /82mm M37 (60mm M08) aknavező /
- 14.10. **A 82mm 37M aknavező kezelése és beszabályozása.** (6 óra gyakorlat) A kezelők kötelmei. Az aknavező málházott menetkész helyzetből tűzkész helyzetbe állítása. Az aknavező töltése, kezelése tüzelés közben, ürítése. Az aknavező tűzkész helyzetből hord készülékekre málházott menetkész helyzetbeállítása. az aknavező technikai ellenőrzése, beszabályozása és karbantartása. /82mm M37 (60mm M08) aknavező /
- 14.11. **2. számú Zárthelyi dolgozat. Ellenőrző felmérő foglalkozás** (2 óra 1 óra elmélet + 1 óra gyakorlat) Az aknavezők bemutatása, kezelők kötelmei,

beszabályozás végrehajtása, lőszer felépítése, működése, norma feladatok végrehajtása, értékelés. /82mm M37 (60mm M08) aknavető /

- 14.12. **Fegyverzettechnikai eszközök megóvása:** A fegyverzettechnikai szakanyagok és eszközök átadás-átvétele. (1 óra elmélet) A fegyverzettechnikai szakanyagok átadás-átvételének általános szabályai. A fegyverzettechnikai szakanyagok alegységnek, személynek való kiadás, illetve levétel szabályai. A fegyverzettechnikai szakanyagokkal történő ellátás, elszámolás, illetve javításba adás és visszavétel előírásai.
- 14.13. **Tűzér alegységek fegyverzettechnikai eszközeinek tárolása, megóvása.** (2 óra 1 óra elmélet + 1 óra gyakorlat) Aknavetők, lövegek, sorozatvetők, páncéltörő eszközök, valamint ezek fegyverzettechnikai tartozékainak tárolása, megóvása. A kötelező technikai kiszolgálás illetve beszabályozási feladatok végrehajtása valamint ezek rögzítése dokumentálása.
- 14.14. **A fegyverzettechnikai eszközök alegységszintű technikai kiszolgálása** (6 óra 2 óra elmélet + 4 óra gyakorlat) A szakanyagok technikai és megóvási állapotának ellenőrzése. Az alegységszintű technikai kiszolgálás végrehajtása. Raktári készleten lévő anyagok tárolása, megóvása. A fegyverzeti szakanyagok nyilvántartása és elszámolása. A fegyverzeti javítás végrehajtása. Technikai szemlék és tervszerű megelőző javítások. A technikai karbantartások tervszerűsége és hatékonysága.
- 14.15. **3. számú Zárthelyi dolgozat. Ellenőrző felmérő foglalkozás** (1 óra elmélet)
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása 15.7, a 15.11,a 15.15., illetve a gyakorlati foglalkozáson 15.7., 15.11., legalább elégséges osztályzat megszerzése.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** A 4 kredit megszerzésének feltétele az eredményes legalább elégséges zárthelyi dolgozat elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, és a gyakorlati normafeladat legalább elégséges szintű végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok elégtelen értékelésűek, úgy azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyik javítása kettő esetben lehetséges. Gyakorlati jegy

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Tüfe/288 A PAB-2A periszkopikus tűzér tájolóműszer leírása és kezelési utasítása [PAB-2A aming circle operational and technical manual] (in Hungarian);
- Tüfe/167 Az 1D11-M lézertáv mérő (DAK-2) Műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [1D-11M (DAK-2) laser range finder operational and technical manual] (in Hungarian);

- Tüfe/394 Az 1T12-M bemérőgépkocsi műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [1T12M Survey vehicle operational and technical manual] (in Hungarian);
- Tüfe/309 Utasítás a fegyverzeti szakanyagok megóvására [Weapon preservation field manual] (in Hungarian);
- Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi eszközeinek kiszolgálására [Operational manual for field artillery firing assets in the Hungarian Defense Forces] (in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Szabó Tibor - A tábori tüzérség technikai fejlesztésének tendenciái, illetve azok megvalósíthatóságának lehetőségei a MH-ben - 2000 - Doktori (PhD) értekezés. [Tendencies of the field artillery assets technical development and practicability possibilities of those in the HDF] (in Hungarian);
- Varga Gyula, Gacsályi László, Gál Attila: Rendszertechnika jegyzet [System technique notes] (in Hungarian).

Budapest, 2017. szeptember 29.- n.

Dr. Hornyacsek Júlia alezredes
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB48
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai Metodika V. 6.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military methodology Leadership Arty 6th
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Katonai Vezetőképző Intézet Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Gulyás Géza alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (14+16)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai kiképzés módszere, kiképzési ágak tartalma, valamint a tervezés alapokmányai. A foglalkozásokra való felkészülés folyamata, azok előkészítése és levezetése. A fegyveres erők készenléti fokozatai, a NATO alegységek értékelésének elvei. A foglalkozásokra való felkészülés és azok gyakorlása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The military training technique, the contents of training disciplines as well as the basic documents of planing. The process of preparation for training classes, how to prepare and hold those. The readiness level of armed forces, the theory of the evaluation of NATO units. Practice to hold training class, exercise.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza: A különböző tantárgyak ismeretanyagának összekapcsolása a rendszerszemlélet kialakítása. A kollektív fegyverek kiszolgálása sz alegységek vezetése a bajtársiasság és felelősségérzet kialakítása. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtása a versenyszellem erősítése a személyes ambíciók kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The subject is targeting the amelioration of professional competencies below: Evolving a systematic field of view by linking the knowledge of different subjects. By understanding the handling of collective weapons and by leading the actions of the subunits, evolving the camaraderie, the responsibility of the community. The normative implementation of practical tasks is the strengthening of the competitive spirit and the awakening of personal ambitions.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HTÜZB43 Tüzér szakmai felkészítés 2.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Magyar Honvédség kiképzési rendszere:**A szakmai felkészítés rendszere a Magyar Honvédségben (1 óra elmélet)
 - 14.2. **Az alapkiképzés, szakkiképzés, kötelékkiképzés feladatai.** (1 óra elmélet)

- 14.3. **Az alapkiképzés, szakkiképzés, kötelékkiképzés tervezési feladatai.** (1 óra elmélet)
- 14.4. **A szakkiképzés metodikai elvei, tervezése és végrehajtása:** Alapozó-átmeneti, támogatófázis tartalma, végrehajtandó feladatok. (1 óra elmélet)
- 14.5. **A kiképzési szintek tartalma, végrehajtandó feladatok.** (1 óra elmélet)
- 14.6. **A fő kiképzési ágak tartalma.** A kiképzés célja, követelményei és módszertana. (1 óra elmélet)
- 14.7. **A kiképzés okmányrendszere.** (3 óra 1 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)
- 14.8. **A NATO kiképzettség ellenőrzési-értékelési rendszere.** (1 óra elmélet)
- 14.9. **A Magyar Honvédség Harckészültségi és mozgósítási rendszere:** Az alacsony és közepes készenléti szint fogalma és tartalma. (1 óra elmélet)
- 14.10. **A magas készenléti szint fogalma és tartalma.** (1 óra elmélet)
- 14.11. **1. számú Zárthelyi dolgozat.** (1 óra elmélet)
- 14.12. **A tüzérlövészeti gyakorlatok rendszere, előkészítése és levezetése:** A tüzérlövészeti gyakorlatok rendszere, előkészítése és levezetése. (1 óra elmélet)
- 14.13. **Egyéni tűzfeladatok (1., 2., és 6. sz.tűzfeladatok) végrehajtásának módszertani végrehajtása a „Baglyas-2” tűzvezető tanteremben.** (6 óra gyakorlat)
- 14.14. **A harcszolgálat és haditechnika foglalkozások előkészítése és levezetése:** A foglalkozások előkészítése, foglalkozási jegyek elkészítése, a foglalkozási hely berendezése. (1 óra gyakorlat)
- 14.15. **Harcszolgálat és haditechnika foglalkozások levezetése.** (8 óra gyakorlat)
- 14.16. **2. számú Zárthelyi dolgozat.** (1 óra elmélet)
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/6
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása a 15.11 foglalkozásokon, a 15.16, illetve a 15.15.gyakorlati foglalkozáson legalább elégséges osztályzat megszerzése.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az 2 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án. való részvétel, kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása. Amennyiben a zárthelyi dolgozatok elégtelen értékelésűek, úgy azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyik javítása kettő esetben lehetséges.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**

- Kiképzési program a MH tüzéerkatonái és -alegységei szakkiképzéséhez, Nytsz.: 889/203 [Training program for training field artillery soldiers and units in HDF] (in Hungarian);
- Gyakorlatvezetői útmutató (segédlet), Nytsz.: 1381/18 [Guidance for field exercise leader] (in Hungarian);
- Normagyűjtemény a tüzér katonák és –alegységek részére Nytsz.: 291/96 [Norm collection for procedures of the field artillery] (in Hungarian);
- A katonai kiképzés módszertana kézikönyv, Nytsz.: 1381/196 [Military training methods handbook] (in Hungarian);
- Az általános katonai kiképzés kézikönyve, Nytsz.: 1024/863 [Military basic training handbook] (in Hungarian);
- Módszertan a tábori- és páncéltörő tüzér katonák kiképzéséhez [Methodology for field and armored piercing artillery soldiers training] (in Hungarian).

19.2. Ajánlott irodalom:

Budapest, 2017.szeptember 29.- n.

Dr. Gulyás Géza alezredes
egyetemi tanársegéd, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB49
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és harcvezetés V.16.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and combat control V.16th
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció.
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Furján Attila ny. alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék harcfeladatai, harcrendje, védelmi harcának méretei, a védőkörlet felépítése, berendezése, valamint harctevékenységének előkészítése és vezetése. Az aknavető, a tábori tüzér és páncéltörő alegységek alkalmazásának elvei, feladatai és azok végrehajtásának rendje. A tüzérség elhelyezésének és manővereinek elvei. Az aknavető-, a tábori tüzérűteg, az IPTR szakasz, üteg valamint a század tűztámogatása megtervezése, megszervezése és vezetésének tartalma, feladatai. A parancsnoki munka rendje védelmi harcban. A század tűztámogatásának, a tüzéralegységek harctevékenységének előkészítése és vezetése. Az alárendeltek részére feladatok megszabása és tevékenységük irányítása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Battalion, company task force's combat duties, battle formations, dimension of his defensive operations, the structure and installation of the defensive area, prepare and conduct defensive operations. Tactics, techniques and procedures of deployment of mortars, field artillery and armored piercing units. The manouvre and deployment principals of field artillery units. Concepting and organizing the fire support of the mortar, field artillery, ATGM platoon, battery and the infantry compay, and the tasks, contents of conducting. The order of commander's framework in defensive operations. Preparing and conducting combat operations of fire support of a company and artillery units. Leading and issueing orders for the subordinates.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató megismeri a lövészs század tűztámogatásának és a zászlóalj aknavető üteg harctevékenységének megszervezését a zászlóalj alkalmi harci kötelék védelmi harcában. A hallgató megismeri a tüzérségi tűztámogatás és a tüzéralegységek harctevékenysége vezetésének alapvető szabályait. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The cadet acquire the knowledge of organizing of compay's fire support, battalion's mortar platoon in defensive operation of battalion task force. The cadet acquire the basic rules of artillery fire support and leading artillery units

in combat. By acquiring the knowledge of the subject, the cadet becomes able to recognize the system-level relationships of organizational elements.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: Tüzér szakmai felkészítés 1. HTÜZB42

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának feladatai, méretei, harcrendje, védőkörlet felépítése. (2 óra elmélet)

A zászlóalj, a zászlóalj alkalmi kötelék, annak általános felépítése. A védelmi harc jellemzői, méretei, feladatai, sajátosságai, harcrendje. A védőkörlet.

14.2. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának sajátosságai az általános eltérő viszonyok között. (2 óra elmélet)

Védelmi harc erdős-hegyes terepen, szélsőséges viszonyok között, éjszaka, sivatagi és sarkvidéki terepen, beépített területen.

14.3. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcának előkészítése, megvívása. (1 óra elmélet)

A harcparancs. A harcfeladat előkészítése védelemben. A védelem feladatai. A harcfeladat vétele, feldolgozása. A parancsnok és a törzsek tevékenysége a harcfeladat feldolgozásában.

14.4. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harca. (szeminárium) (1 óra elmélet)

Szeminárium az 1-4 órák anyagából.

14.5. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

1. ZH megírása.

14.6. A tüzérség harci alkalmazásának elvei a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcában. (2 óra elmélet)

A zászlóalj tüzérség. A tüzérség alkalmazása, feladatai, rendeltetése. A tüzérség lehetőségei a zászlóalj védelmi harcában. A tüzérség standard harcászati feladatai.

14.7. A tüzérség harcrendje, elhelyezése, manőverei. (2 óra elmélet)

A zászlóalj tüzérség harcrendje, elhelyezése, harcrendi elemei, azok váltása, manőverek. A manőverekkel kapcsolatos számítási feladatok. Manőverokmányok.

14.8. A tüzérség harci alkalmazásának sajátosságai, erdős-hegyes terepen, lakott település védelmekor, valamint éjszakai védelmi harcban. (2 óra elmélet)

A tüzérség alkalmazása erdős-hegyes terepen. A tüzérség alkalmazása éjszaka. A tüzérség alkalmazása beépített területen. A különleges viszonyok hatása a tüztámogatás rendszerére.

14.9. Tüzérségek logisztikai támogatása védelemben. (2 óra elmélet)

A tüzérségek logisztikai támogatása. A lőszerszállítás, a lőszer lépcsőzése. Napi felhasználási norma.

14.10. A tüzérségek harctevékenységének előkészítése és vezetése védelmi harcban. (3 óra elmélet)

A tüzérparancsnokok és törzsek feladatai és tevékenysége a harc feladat előkészítésekor. A harc feladat vétele, tisztázása. A döntés előkészítése és meghozatala. Az előzetes intézkedés. A harcparancs elkészítése és kiadása.

14.11. A tüzéralgységek tüzeinek és manővereinek tervezése védelemben. (6 óra gyakorlat)

TÁS váltás, végrehajtása, elvei. A PCT alegységek manőverei. Manőverszámítási feladatok.

14.12. A tüzéralgységek harci alkalmazása a zászlóalj, század alkalmi harci kötelék védelmi harcában. (szeminárium) (2 óra elmélet)

Szeminárium az 5-11. órák anyagából.

14.13. 2. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

2. ZH megírása.

14.14. A század (zászlóalj) tűztámogatásának feladatai, rendszere védelemben. (2 óra elmélet)

A zászlóalj tüzérség felépítése, rendszere, eszközei, képességei. A tűztámogatás rendszere, működése. A tűztámogatást tervező és koordináló szervezetek.

14.15. A század tűztámogató és tűzmegfigyelő csoport tevékenységének megszervezése és vezetése. (4 óra elmélet)

Az szd.TTMCS felépítése, állománya, eszközei, helyzete napjainkban, feladata, rendeltetése, tevékenysége, okmányai, helye és szerepe a tűztámogatás rendszerében.

14.16. A gépesített lövész- (harckocsi) század (zászlóalj) tűztámogatása védelemben. (szeminárium) (2 óra elmélet)

Szeminárium a 14-16. órák anyagából.

14.17. 3. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

3. ZH megírása.

14.18. Tárgykör 4. A lövészszázad tűztámogatásának és a zászlóalj aknavető üteg harctevékenységének megszervezése a zászlóalj alkalmi harci kötelék védelmi harcában (harcászati feladat). (12 óra gyakorlat)

Harcászati feladat kidolgozása, okmányok elkészítése, munkatérkép megrajzolása. Előzetes intézkedés elkészítése, harcparancs kiadása. Gyakorlás. TOPCCIS rendszer alkalmazása a feladat feldolgozása során.

14.19. Tárgykör 5. IPTR üteg, század páncéltörő szakasz harctevékenységének előkészítése és vezetése (harcászati feladat - TOPCCIS). (12 óra gyakorlat)

Harcászati feladat kidolgozása, okmányok elkészítése, munkatérkép megrajzolása. Előzetes intézkedés elkészítése, harcparancs kiadása. Gyakorlás. TOPCCIS rendszer alkalmazása a feladat feldolgozása során.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első

foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Röpdolgozatok és három zárthelyi dolgozat megírása. Három szemináriumi foglalkozás értékelt végrehajtása. A harcászati gyakorlatokon betöltött beosztások végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A *6 kredit* megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább elégséges) **kollokvium**. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább *60%-án* való részvétel, a három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása a harcászati gyakorlatokon betöltött beosztások minimum elégséges szintű végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat elégtelen értékelésű, azt meg kell ismételni. A dolgozatok javítására a szorgalmi időszakban kettő lehetőség van.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.: 952/378 [The basic of the combat employment and leading of the field artillery] (in Hungarian);
- A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5 [Employment theories of the mechanised infantry and the armour batallion] (in Hungarian);
- A gépesített lövészzászlóalj védelme. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.:952/15 [Mechanized Infantry Brigade in Deffence Operation] (in Hungarian);
- Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998. [Work in the Staff II.] (in Hungarian).

19.2. Ajánlott irodalom:

- Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28 [Fire support of the combined arms operations] (in Hungarian);
- A Arty-P5 A tábori tüzérség harcászati doktrínája [NATO Fire Support Doctrine] (in Hungarian);
- A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210 [Combat employment of the mechanized infantry brigade's armor piercing artillery in the defence of the brigade] (in Hungarian).

Budapest, 2017.10.13.

Dr. habil. Furján Attila ny. alezredes
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB50
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcsozolgálat 13.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Battle drill 13.
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (20 + 40)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A közvetlen irányzás, a nyílt tüzelőállás, ezek harcsozolgálati alapfogalmai. A szétbontakozási terepszakasz, annak előkészítése és tüzalegységekkel történő elfoglalása, berendezésének folyamata. A tüzerszköz (tűzszakasz) tűzrendszerének megszervezése és tüzeinek vezetése, Az irányítható páncéltörő rakéták tüzeléshez történő előkészítése, a tüzékészség eléréséig végrehajtandó feladatok sajátosságai. A páncéltörő eszközök éleslövészet keretében történő kiszolgálása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Direct aiming and open (not concealed) firing positions and battle drill definitions of them. The deployment line, its preparation, occupation with artillery units, process of its installation. Assessment of an artillery fire asset (artillery platoon) firing sector and orienting, directing its fire mission. Preparation of the anti-tank guided missiles to fire, and specific task prior reaching the weapon readiness status. Utilizing armored piercing assets during live fire exercise.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatóban a harcsozolgálati ismeret tantárgy alapfogalmainak elsajátításával a precíz szakszerűség alakul ki. A kollektív fegyverzet kiszolgálásával és az alegységek tevékenységének vezetésével kifejlődik a bajtársiassága. Az egymásra utaltság érzésének megtapasztalásával kialakul és fejlődik a hallgató közösségért érzett felelőssége. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtásával erősödik a versenyszellem, ezáltal a személyes ambíciók is fejlődnek. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** As the cadet acquires the principles of the subject of battle drill, precise technicality is being developed. By handling the collective weaponry and leading the activities of the subunits, his camaraderie are evolving. By experiencing interdependence, the cadet's sense of belonging to the community are being formed and developed. With the normative implementation of practical tasks, the spirit of competition is strengthened, thereby personal ambitions are also evolving. By acquiring the knowledge of the subject, the cadet becomes able to recognize the system-level relationships of organizational elements.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HTÜZB43 Tüzér szakmai felkészítés 2.

14. A tantárgy tematikája: (15 pontban)

14.1. A közvetlen irányzás alapelvei. (2 óra gyakorlat)

A közvetlen irányzás fogalma, jellemzői. A nyílt tüzelőállás. A páncéltöréssel kapcsolatos alapfogalmak.

14.2. Az eszközök előkészítése tüzeléshez. (4 óra elmélet)

Az IPTR rakéta harchoz tétele. Ellenőrzések, beosztások, parancsok. Gyakorlás.

14.3. A rakéták előkészítése. (4 óra gyakorlat)

A rakéták felépítése, jelzései. A rakéták előkészítése, bevizsgálása. A bevizsgáló műszer. A bevizsgálás biztonsági rendszabályai. A rakéták tárolása, szállítása.

14.4. Az alegységek okmányai. (2 óra gyakorlat)

Az üteg-, tűzszakasz-, és harcigép-parancsnoki előjegyzés. A munkatérkép. A lőszernyilvántartás. A szétbontakozási terepszakasz vázlat. Az üteg-, szakasz-, harcigép páncélelhárító tűzvázlat.

14.5. A felderítő csoport tevékenysége. (4 óra elmélet)

A felderítő csoport állománya, eszközei, feladatai. Az FCS tevékenysége az SZTSZ előkészítésekor. Az SZTSZ-szel szemben támasztott követelmények.

14.6. Szétbontakozási terepszakasz előkészítése (gyakorlati foglalkozás). (7 óra gyakorlat)

Az SZTSZ-szel szemben támasztott követelmények. A tűzrendszer megszervezése. Manőverszámvetés és okmányolása. A tájékozási pontok, azok kiválasztása.

14.7. Álló és mozgó célok pusztítása. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat)

A közvetlen irányzású tűz. Célmegjelölés. Tűzparancs kiadása és tevékenység az IPTR állvány és harcigép mellett. A rakéták célra irányzása.

14.8. 1. zárthelyi dolgozat (1 óra gyakorlat)

1. ZH megírása.

14.9. Aknavető előkészítése tüzeléshez. (2 óra elmélet + 1 óra gyakorlat)

Az AV. Kezelői, feladataik. A 82 mm-es aknavető részei, rendeltetése. Az aknavető harchoz tétele, tájolója.

14.10. Aknavető TÁS felderítése, előkészítése. (2 óra elmélet)

A fedett TÁS sajátosságai aknavető esetén. TÁS kiválasztása, az előkészítés feladatai. A talplemez helyének előkészítése. Az AV. Tájolója.

14.11. Aknavető TÁS elfoglalása, tevékenység a tűzkészség eléréséig. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat)

Tevékenység a TÁS határán. Behajtás, az AV. Harchoz tétele. Tevékenység a tűzkészség eléréséig.

14.12. A félközvetlen és megosztott irányzású tűzfeladatok végrehajtása aknavetővel. (2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)

Tűzparancs adása. A kezelők tevékenysége. A tűzhelyesbítés, az aknavető tűzvezetése. Akadályok és elhárításuk, gránát kiborítása.

14.13. A ballisztikai előkészítés feladatai a tüzelőállásban. (4 óra elmélet)

A teljes előkészítés. A ballisztikai előkészítés tartalma, feladatai, helye a lövészet és tűzvezetés megszervezésében. A PZK műszer.

14.14. A löveg egyéni javításainak meghatározása. (2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)

Szintező és oldaljavítások megállapítása. A töltőúr kopás mérése, hatásai. A kezdősebesség. A löveg beszabályozása. Az egyéni javítások számításai, okmányolása, alkalmazása a tűzfeladat közben.

14.15. 2. zárthelyi dolgozat (1 óra gyakorlat)

2. ZH megírása.

14.16. Tüzelés végrehajtása fedett (aknavető) tüzelőállásból az egyéni javítások figyelembevételének gyakorlása (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat)

Tevékenység a tűzparancsra. 1/A vető, raj, szakasz tűzfeladatok végrehajtása. Lőszer előkészítés. Kezdőelemek meghatározása, tűzmegfigyelés és javítás.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/ 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Röpdolgozatok és kettő zárthelyi dolgozat megírása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat osztályzata elégtelen, azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyi dolgozatok és a gyakorló parancsnoki beosztásra kapott elégtelen értékelés javítására a szorgalmi időszakban két lehetőség van. Gyakorlati foglalkozásokon legalább három alkalommal gyakorló parancsnoki beosztások értékelt végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az 5 kredit megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább elégséges) **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, a kettő zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcszolgálati foglalkozásokon IPTR (irányított páncéltörő rakéta) harcigép parancsnoki, szakaszparancsnoki, lövészsorozat tűztámogató szakaszparancsnoki beosztások minimum elégséges szintű értékeléssel történő végrehajtása.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Lőfe/34 Lőtáblázat a 82 mm-es aknavető részére [Tabular Firing table for 82 mm mortar] (in Hungarian);
- Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tüzerszközeinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995 [Operational Manual for the field artillery assets of the HDF] (in Hungarian);

- Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata [Tabular firing table for D-20 152 mm field howitzer] (in Hungarian);
- Löfe/60 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [Operational and technical Manual for 9M111-2 armour piercing missile] (in Hungarian);
- Löfe/62 9P135M indítóállvány műszaki leírása [Technical Manual for 9P135 armour piercing missile launcher] (in Hungarian);
- Tüfe/173 9P148 indítóállvány műszaki leírása [Technical Manual for 9P148 armour piercing missile launcher] (in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Löfe/60 A 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár [Operational and technical manual for 9M111-2 armour piercing missile] (in Hungarian);
- Tüfe/140 9P133 indítóállvány műszaki leírása és kezelési utasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár; [Operational and technical manual for 9P133 armour piercing missile launcher] (in Hungarian).

Budapest, 2017.10.13.

Dr. Szabó Tibor alezredes
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB51
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérlövésstan és tűzvezetés16.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire rules and fire control of artillery 16.
4. **Kreditérték:** 9 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**105 óra, 50 óra elmélet, 55 óra gyakorlat
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 105 (50 +55)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:–
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (3 + 4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rögzítőpontok létesítésének (belövésének) szabályai és rendje. A teljes előkészítés (TEK) feltételei, pontossága, a kiszámított távolság és oldaljavítások meghatározásának rendje. ISO és GOSZTY szabvány időjárás-jelentések tartalma. A NATO STANAG időjárás-jelentések adattartalma, a METCM időjárás-jelentés átalakítása GOSZTY szabvány időjárás-jelentéssé. A teljes előkészítés speciális esete. A nem megfigyelhető célok pusztításának rendje és szabályai. A gépesített lövészsorozat támadó harctevékenységére tüzési tűztámogatásának megtervezése.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Rules and order of conducting registration. The requirements and accuracy of met technique, the order of determining improved range and lateral corrections. The content of standard ISO and GOSZTY met messages. The data content of NATO STANAG met message, convert the GOSZTY standard met messages into METCM met message. The concurrent met message technique. Laws and rules of destroying not observable targets. Planning the fire support for infantry company tactical employment.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy ismeretanyagának elsajátításával a tüzési tűztámogatás rendszerszemléletű vizsgálatának kialakítása. Az egyéni tűzfeladatok (4. és 6. sz. tűzfeladat) normatív végrehajtásával a versenyszellem erősítése a személyes ambíciók felébresztése. Öntudatos tűzvezető parancsnoki magatartás kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By acquiring the knowledge of the subject, evolving systematic examination of artillery fire support. With the implementation of individual fire mission tasks (No. 4 and 6 type fire mission), the spirit of competition is strengthened, and the personal ambitions are awoken. Developing self-conscious fire direction officer behavior.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HTÜZB44 Tüzér szakmai felkészítés 3.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A teljes előkészítés fogalma, pontossága és feltételei.** (2 óra elmélet)

- 14.2. **A kiszámított távolság és oldaljavítások meghatározása.** (4 óra, 2 X 2 óra elmélet)
- 14.3. **A teljes előkészítés speciális esete. A kiszámított javítások meghatározása az egymás utáni megközelítés módszerével.** (2 óra elmélet)
- 14.4. **A megközelítő pontosságú időjárás-jelentés összeállítása.** (2 óra gyakorlat)
- 14.5. **A hatástűzelemek felújítása és felújításának feladatai.**(4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)
- 14.6. **Hatástűzelemek megállapításának megszervezése rövidített és becsülő előkészítéssel.** (2 óra elmélet)
- 14.7. **Hatástűzelemek megállapítása teljes előkészítéssel.** (6 óra gyakorlat)
- 14.8. **Rendszerező foglalkozás. 1. sz. zárthelyi dolgozat megírása** (2 óra elmélet)
- 14.9. **A képzelt földi rögzítőpont (KFR) létesítése. A 6. sz. tűzfeladat tartalma, végrehajtásának szabályai, értékelésnek rendje** (4 óra, 2 X 2 óra elmélet)
- 14.10. **A valóságos rögzítő pont (VRP) belövése. a belőtt távolság-és oldaljavítások meghatározásnak menete.** (2 óra elmélet)
- 14.11. **A képzelt légi rögzítő pont (KLRP) létesítése.** (4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)
- 14.12. **A rögzítő ponttól történő tűzáthelyezés végrehajtása. A 4. számú tűzfeladat tartalma.** (2 óra elmélet)
- 14.13. **Belövőlöveg alkalmazása tűzérosztály szinten. A belövőlöveg alkalmazásának megtervezése.** (2 óra elmélet)
- 14.14. **A 4. sz. és a 6. sz. tűzfeladatok végrehajtásának gyakorlása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.**(6 óra gyakorlat)
- 14.15. **Rendszerező foglalkozás. 2. sz. zárthelyi dolgozat megírása.** (2 óra elmélet)
- 14.16. **A nem megfigyelhető álló célok pusztításának általános elvei, szabályai.**(2 X 2 óra elmélet)
- 14.17. **A tűzfeladat végrehajtásának rendje, a célok tűz alatt tartásának módja.** (2 óra elmélet)
- 14.18. **Az osztály és üteg tűvezető ponton kiadott parancsok tartalma.** (2 óra elmélet)
- 14.19. **A nem megfigyelhető álló célok pusztításának folyamata.** (2 óra elmélet)
- 14.20. **Rendszerező foglalkozás. 3. sz. zárthelyi dolgozat megírása.**(2 óra elmélet)
- 14.21. **4. és 6. sz. tűzfeladat végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.** (3 X 6 óra gyakorlat)
- 14.22. **NATO STANAG időjárás-jelentések (METCM) átalakítása közepes időjárás jelentéssé.** (4 óra elmélet)
- 14.23. **NATO STANAG időjárás-jelentések (METCM) átalakítása közepes időjárás jelentéssé.** (5 óra gyakorlat)
- 14.24. **tűzérütegek feladatai a támadó harctevékenység tűztámogatásának tervezésekor.**(2 óra elmélet)
- 14.25. **A tűzérütegek feladatai a támadó harctevékenység tűztámogatásának tervezésekor.** (6 óra gyakorlat)

14.26. **A támadó harctevékenység tűzfeladatainak tervezése. 4. sz. ZH megírása.**(4 óra, 2 X 2 óra elmélet)

14.27. **A támadó harctevékenység tűztámogatásának tervezése és végrehajtása. „Baglyas” tűzvezető szimulátoron végrehajtott foglalkozás.** (2 X 4 óra gyakorlat)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 4 zárthelyi dolgozat megírása egy beadandó feladat (METCM átalakítása GOSZTY szabvány időjárás-jelentéssé) kidolgozása, a 4. sz. és 6. sz. tűzfeladatok Baglyas tűzvezető szimulátoron történő végrehajtása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A szemeszterben a 9 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges kollokviumi jegy elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, 4 zárthelyi dolgozat megírása a 15.8., 15.15., 15.20.,és a 15.26. foglalkozásokon. Egy beadandó feladat (METCM átalakítása GOSZTY szabvány időjárás-jelentéssé) kidolgozása, a 4. sz. és 6. sz. tűzfeladatok Baglyas tűzvezető szimulátoron történő legalább elégséges végrehajtása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat (beadandó feladat, vagy az egyéni tűzfeladat) elégtelen értékelésű úgy azt meg kell ismételni. A zárthelyi dolgozatok (beadandó feladatok, egyéni tűzfeladatok) megismétlésére a szorgalmi időszakokban dolgozatonként két lehetőség van.

A **kollokvium** két fő részből tevődik össze. Az első részben elméleti feladatra kell megválaszolni, míg a második részben egy komplex gyakorlati feladatot kell kidolgozni. A kollokvium átlagát a két részkérdésre kapott osztályzat számtani közepese képezi. Amennyiben az osztályzat nem kerek értékű, a kerekítés megtételekor a félévközi zárthelyik és a szimulációs lövészetek eredményét is figyelembe kell venni.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Tü/1 – A tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa [Field Artillery Gunnery field manual] (in Hungarian);
- Tü/50 – A tüzérség lőutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa [Field artillery gunnery instructions] (in Hungarian);
- Nyt.sz.:T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv [Preparation the field artillery firing data with full, shortened and estimated procedures Part 1] (in Hungarian);
- STANAG 2934 A Arty P-1 Tüzérségi eljárások (Artillery procedures) 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002(in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának

- lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004 (tanulmány) [Possibilities of the transformation and computer processing of the NATO STANAG meteorological and ballistic messages] (in Hungarian);
- STANAG 4044 – Adoption of a Standard Atmosphere – Szabvány légkör alkalmazása(in Hungarian);
 - STANAG 4131 – Adoption of a Standard Character-by-Character Meteorological Message Format – A különböző típusú időjárás-jelentések karakterenkénti felépítése(in Hungarian);
 - STANAG 4103 – Format of requests for Meteorological Messages for ballistic and special purposes – A ballisztikai, vagy különleges célokra szolgáló időjárás-jelentések igénylésének formája (szabályai) (in Hungarian);
 - STANAG 4082 – Adoption of a Standard Artillery Computer Meteorological Message (METCM) – Tüzérségi számítógépek szabvány időjárás-jelentése(in Hungarian).

Budapest, 2017. szeptember 29.

Dr. Szabó Tibor alezredes
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB54
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tábori (tüzér) szakosító képzés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Field artillery training
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (12 + 18)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 +1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tábori tüzér alegységek harci alkalmazásának, a harctevékenység előkészítésének és végrehajtásának rendje. A tüzér alegységek harc-, és tűztevékenységének megszervezése és vezetése. Az osztálykötelékben lévő tüzérüteg tűzfeladatainak tervezése, a tűzvezetés végrehajtása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The the order of preparation and procedures of the field artillery combat deployment and combat activity. Directing and conducting combat and fire actions of the field artillery units. Planning and conducting the field artillery battery's fire mission as an artillery battalions subunit.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy ismeretanyagának elsajátításával a tábori tüzér alegységek rendszerszemléletű vezetésének kialakítása. Öntudatos tűzvezető parancsnoki magatartás kialakítása. Az alegység parancsnoki szerepkör tudatos megtanulása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By acquiring the knowledge of the subject, evolving systematic direction of field artillery units. Developing self-conscious fire direction officer behavior. Cognitive assimilation the Platoon leader and battery commander's role.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HTÜZB51 Tüzér lövéstan és tűzvezetés 16.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A tábori tüzérütegek harci alkalmazásának elvei. A tüzérütegek harci alkalmazásának elvei támadásban és védelemben.** (2 óra elmélet)
 - 14.2. **A tüzérütegek harci alkalmazása védelemben. Harcvezetési foglalkozás végrehajtása a HAVIR (Harcvezetési és Irányítási Rendszer) tanteremben.** (4 óra gyakorlat)
 - 14.3. **A tüzérütegek harci alkalmazása támadásban. Gyakorlati feladat értelmezése. 1. sz. ZH megírása.** (2 óra gyakorlat)

- 14.4. **Lövészet végrehajtása hegységben. A hegyi lőtábla felépítése. A lövészet előkészítésnek sajátosságai hegységben.** (2 óra elmélet)
- 14.5. **A lövészet megállapításának rendje. A lövészet és a tűzvezetés előkészítésének sajátosságai. A „közepes” időjárás-jelentés átalakításának rendje.** (2 X 2 óra elmélet)
- 14.6. **A löelemek meghatározása hegyi lőtábla alapján.** (2 óra gyakorlat)
- 14.7. **A löelemek meghatározásának gyakorlása. 2. sz. ZH megírása.** (2 óra gyakorlat)
- 14.8. **A vontatott lövegű (aknavető) ütegek (szakaszok) harcszolgálata. A nem előkészített fedett tüzelőállás elfoglalásának rendje.** (4 óra gyakorlat)
- 14.9. **Az előkészített tüzelőállás elfoglalásának rendje.** (6 óra gyakorlat)
- 14.10. **Rendszerező foglalkozás.** (2 óra elmélet)
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** évente/8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** 2 zárthelyi megírása a 15.3. és a 15.7. foglalkozásokon, két gyakorló beosztás (szakaszparancsnok, ütegparancsnok-helyettes) ellátása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A szemeszterben a 2 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, a 15.4. és a 15.7. foglalkozásokon 2 zárthelyi dolgozat megírása, illetve legalább két gyakorló beosztás (szakaszparancsnok, ütegparancsnok-helyettes) legalább elégséges szintű ellátása.
- A gyakorlati jegy osztályzatának a meghatározása a két tananyagrészből szerzett zárthelyi osztályzat, a két gyakorló beosztás ellátására kapott érdemjegyek alapján történik. Az értékelés ötfokozatú minősítéssel történik. Amennyiben a zárthelyi dolgozat osztályzata elégtelen, azt meg kell ismételni. A gyakorló beosztásban szerzett elégtelen értékelés nem javítható. Az elégtelen zárthelyi dolgozatok javítására a szorgalmi időszakban két lehetőség van.*
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Tü/1 – A tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa [Field Artillery Gunnery field manual] (in Hungarian);
 - Tü/50 – A tüzérség löutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa [Field artillery gunnery instructions] (in Hungarian);
 - Nyt.sz.:T-2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becslő előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv Egyetemi tankönyv [Preparation the field artillery firing data with full, shortened and estimated procedures Part 1] (in Hungarian);

- Nyt.sz.:734/17 – A tüzérosztály tűzvezetése – 1996 – Egyetemi jegyzet. [Fire direction procedures of the artillery battalion] (in Hungarian);
- A Arty P-1, STANAG 2934 (Artillery Procedures) – Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002. (in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004 (tanulmány.) [Possibilities of the transformation and computer processing of the NATO STANAG meteorological and ballistic messages] (in Hungarian).

Budapest, 2017. szeptember 29.

Dr. Szabó Tibor alezredes
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB57
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcászat és harcvezetés V.17.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Tactics and combat control V.17th
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Siposné prof. Dr. Kecskeméthy Klára ezredes, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 90 (45 + 45)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 6 (3+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A zászlóalj alkalmi harci kötelék, század alkalmi harci csoport, valamint a tüzérség alkalmazása, feladatai válságkezelésben és békekikényszerítő, fenntartó műveletekben. A lövészzászlóalj, dandár tűztámogatásának rendszere, szervei és vezetésének rendje; a dandár közvetlen támogató tábori tüzérosztály és a páncéltörő rakétaosztály alkalmazásának elvei, harci lehetőségei, feladatai, harcrendje és manőverei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Employment battalion and company task force, as well as the field artillery, their tasks in crisis and peace-enforcing and -keeping operations. The fire support system of the infantry battalion, brigade, elements and direction order of it; the manoeuvre, battle formations, tasks, combat abilities, employment principles of the brigade direct support field artillery battalion and armoured piercing missile battalion.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató képessé válik a lövészzászlóalj tűztámogatásának és a zászlóalj aknavető üteg harctevékenységének megszervezésére válságkezelésben, békekikényszerítő és békefenntartó műveletekben. A hallgató megismeri a tüzérségi tűztámogatás és a tüzéralgységek harctevékenysége vezetésének alapvető szabályait. A hallgató képes lesz az alárendeltek részére reális feladatok megszabására és tevékenységük irányítására. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The cadet becomes capable to organize company fire support and conduct combat operation of the battalion mortar platoon in stability, peace enforcing, peace keeping operation. The cadet acquires the basic rules of leading artillery units in combat operations and the artillery fire support. The cadet becomes capable giving realistic tasks for subordinates and directing their activity. By acquiring the knowledge of the subject, the cadet becomes able to recognize the system-level relationships of organizational elements.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Harcászat és harcvezetés V.16 HTÜZB49
14. **A tantárgy tematikája: (15 pontban)**

14.1. A béketámogató műveletek. (1 óra elmélet)

A békeműveletek típusai, jellemzői, lehetséges katonai feladatai.

14.2. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék összetétele, csoportosítása, lehetséges feladatai és azok végrehajtásának rendje válságkezelésben. (3 óra elmélet)

Az alkalmi harci kötelékek jellemzői, általános szervezete és állománya. A feladatorientált kötelék összeállítása. Ideiglenes kötelék feladatai, vezetése, képességei.

14.3. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék összetétele, csoportosítása, lehetséges feladatai és azok végrehajtásának rendje békekikényszerítő és békefenntartó műveletekben. (3 óra elmélet)

Alkalmi harci kötelék szervezete, képességei. A feladatok végrehajtásának jellemző sajátosságai. Az alkalmi harci kötelék vezetése.

14.4. A zászlóalj, század alkalmi harci kötelék béketámogató műveletekben. (szeminárium) (1 óra elmélet)

Szeminárium az 1-3 órák anyagából.

14.5. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

1. ZH megírása.

14.6. A válságkezelésben résztvevő aknavető, tábori- és páncéltörő tüzérség, valamint a tüzerfelderítő erők lehetséges összetétele, alkalmazásának célja, feladatai, együttműködésük a válságkezelésben résztvevő más erőkkel. (4 óra elmélet)

Tüzérség alkalmazása békeműveletekben. Tüzerfelderítés jelentősége, feladatai békeműveletekben és válságreagáló műveletekben. Együttműködés. Harcrendi elemek sajátosságai.

14.7. A béketámogató műveletekben résztvevő aknavető, tábori- és páncéltörő tüzérség, valamint a tüzerfelderítő erők lehetséges összetétele, alkalmazásának célja, feladatai, együttműködésük a béketámogató műveletekben résztvevő más erőkkel. (3 óra elmélet)

Tüzérség alkalmazása békeműveletekben. Tüzerfelderítés jelentősége, feladatai békeműveletekben és válságreagáló műveletekben. Együttműködés. Harcrendi elemek sajátosságai.

14.8. A tüzérség alkalmazása béketámogató műveletekben. (szeminárium) (1 óra elmélet)

Szeminárium a 6-7. órák anyagából.

14.9. 2. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

2. ZH megírása.

14.10. A zászlóalj, dandár tüztámogatása. (2x6 óra elmélet)

A zászlóalj tüzérsége, annak szervezete, állománya, fegyverzete és képességei. A zászlóalj tüztámogatásának rendszere és tervezése. A ZTR. A ddTR.

14.11. A tábori tüzerosztály és az IPTR osztály harci alkalmazása. (8 óra elmélet)

Az IPTR osztály felépítése, fegyverzete és képességei. Az SZTSZ jellemzői, típusai, kiválasztása és előkészítése. Manőverek és manőverszámvetések, okmányok.

14.12. A lövészszázalaj, dandár tűztámogatása, a tábori tüzérosztály és az IPTR osztály harci alkalmazása támadó- és védelmi harcban (6 óra elmélet)

A dd. Tüzérosztály felépítése, szervezete, fegyverzete és képességei. A dd. Tűztámogató rendszere, működése.

14.13. 3. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

3. ZH megírása.

14.14. Az ütegparancsnok tevékenysége a döntés meghozataláig. (gyakorlati foglalkozás) (10 óra gyakorlat)

A harcvezetés. A tüzérség vezető szervei. A feladat vétele, feladattisztázás. METT-TC végrehajtása. Az előzetes intézkedés. A harcparancs.

14.15. Az üteg harctevékenységeinek megszervezése. (gyakorlati foglalkozás) (15 óra gyakorlat)

A harcvezetés. A tüzérség vezető szervei. A feladat vétele, feladattisztázás. METT-TC végrehajtása. Az előzetes intézkedés. A harcparancs. Gyakorlás. Munkatérkép.

14.16. Az üteg harctevékenységeinek vezetése (dinamikai helyzetek, közlések alapján) (gyakorlati foglalkozás) (10 óra gyakorlat)

A harc- és tűzvezető pont. Az üteg parancsnoki állományának tevékenysége. Híradás. Okmányok vezetése. Parancsok kiadása, ellenőrzés.

14.17. A lövészszázad tűztámogatásának és a zászlóalj aknavetőüteg harctevékenységeinek előkészítése és vezetése (éleslövészettel egybekötött harcászati gyakorlat). (10 óra gyakorlat)

A zászlóalj tűztámogatása. A zászlóalj tüzérség. Az aknavető szakasz állománya, fegyverzete és képességei. Az aknavető szakasz helye a tűztámogatás rendszerében. A támogató szakasz állománya, fegyverzete és képességei. A század és a zászlóalj tűztámogatásának tervezése, okmányolása, végrehajtása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: röpdolgozatok és három zárthelyi dolgozat megírása. Terepfoglalkozásokon három gyakorló parancsnoki beosztás ellátása - értékelés.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A 6 kredit megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább elégséges) **gyakorlati jegy** megszerzése. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább 60%-án való részvétel, három zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcászati

gyakorlatokon betöltött beosztások (legalább 3 beosztás) minimum elégséges szintű végrehajtása. Az elégtelen zárthelyi dolgozatok és gyakorlati feladatok javítására a szorgalmi időszakban két lehetőség van.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A tüzérség harci alkalmazásának és vezetésének alapjai. Egyetemi jegyzet, Nyt.sz.: 952/378 [The basic of the combat employment and leading of the field artillery] (in Hungarian);
- A gépesített lövész-, és harckocsi zászlóalj (zászlóalj alkalmi harci kötelék) harci alkalmazásának elvei (doktrína tervezet) Nyt.sz.:527/5 [Employment theories of the mechanised infantry and the armour batallion] (in Hungarian);
- A tüzérség harci alkalmazásának alapjai a NATO-ban. ZMNE jegyzet, Nyt.sz.: 952/195 [The basic of the combat employment of the field artillery in the NATO] (in Hungarian);
- Kézikönyv – A nem háborús műveletek katonai feladataihoz, Nyt.sz.: 1381/926 [Handbook for the non military tasks of the peacekeeping missions] (in Hungarian);
- Békefenntartó segédlet, Nyt.sz.: 1381/917 [Handbook for the military tasks of peacekeeping missions] (in Hungarian);
- Törzsszolgálat II. (törzsmunka és a törzsek által kidolgozandó okmányok) Nyt.sz.: 522/1998. [Work in the Staff II.] (in Hungarian).

19.2. Ajánlott irodalom:

- Tűztámogatás az összefegyvernemi harcban (kivonat az FM-6-20 amerikai szabályzatból), Nyt.sz.: 21/28 [Fire support of the combined arms operations] (in Hungarian);
- A Arty-P5 A tábori tüzérség harcászati doktrínája [NATO Fire Support Doctrine] (in Hungarian);
- A gépesített lövészdandár páncéltörő tüzérosztály harci alkalmazása a dandár védelmi harcában. Tanulmány, Nyt.sz.:846/210 [Combat employment of the mechanised infantry brigade's armour piercing artillery in the deffence of the brigade] (in Hungarian).

Budapest, 2017.10.13.

Siposné prof. Dr. Kecskeméthy Klára ezredes
egyetemi tanár, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB58
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Tüzérlövésstan és tűzvezetés17.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Fire rules and fire control of artillery 17.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK KVKI Műveleti Támogató tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 105 (50 + 55)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (3 + 4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzérosztály tűzvezetésének alapjai. Az osztály tűzvezető-ponton kiadott tűzparancsok tartalma, kiadásuk szabályai. A löelemek meghatározásának folyamata az üteg tűzvezető-ponton. A tűzparancsok adásának rendje a megfigyelhető és nem megfigyelhető célok pusztításakor. A menetoszlopok pusztításának általános rendje és szabályai. A gépesített lövészsorozat védelmi harctevékenységének tüzérségi tűztámogatása megtervezésének elvei. A tűzfeladatok végrehajtásának rendje és szabályai különleges lőszer alkalmazásakor. A tartós védelmi építmények rombolása, a ködösítési és a világítási feladatok végrehajtása. A NATO tagállamok tüzérségének együttműködési kérdései (az A ARTY P-1 alapján).
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Fire directing basics of artillery battalion. Elements and issuing rules of the fire commands given by Battalion fire direction center. The process of fire data determination in battery fire direction center. The process of fire commands when engaging targets. Method of attack of enemy convoy. Planning principles of Infantry company defensive operation's fire support. Rules and process of fire missions when utilizing special ammunition. Destruction of temporary defensive infrastructure, smoking and illumination fire missions. NATO states artillery units cooperation.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy ismeretanyagának elsajátításával a tüzérségi tűztámogatás rendszerszemléletű vizsgálatának kialakítása. Az egyéni tűzfeladatok (3. sz. 4. és 6. sz. tűzfeladat) normatív végrehajtásával a versenyszellem erősítése a személyes ambíciók felébresztése. Öntudatos tűzvezető parancsnoki magatartás kialakítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** By acquiring the knowledge of the subject, evolving systematic examination of artillery fire support. With the implementation of individual fire mission tasks (No. 3, 4 and 6 type fire mission), the spirit of competition is strengthened, and the personal ambitions are awoken. Developing self-conscious leader behavior.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HTÜZB51 Tüzér lövésstan és tűzvezetés16.

14. A tantárgy tematikája:

- 14.1. **A tűzvezetés alapjai, a tűzérosztály tűzképessége.**(2 óra elmélet)
- 14.2. **Célok pusztítása osztálykötelékben, helikopter segítségével.**(2 óra elmélet)
- 14.3. **Előkészített és nem előkészített tűzfeladatok végrehajtása tűzérosztály kötelékben.**(4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)
- 14.4. **Rendszerező, ellenőrző foglalkozás.1. sz. ZH megírása.** (2 óra elmélet)
- 14.5. **Megfigyelhető mozgó célok pusztítása. A menetszlopok pusztításának szabályai.** (2 óra elmélet)
- 14.6. **A menetszlopok pusztítása technikai felderítőeszközök alkalmazásával.** (4 óra, 2 óra elmélet + 2 óra gyakorlat)
- 14.7. **Zárótűzek lövésének szabályai.** (2 X 2 óra elmélet)
- 14.8. **Mozgó célok pusztításának gyakorlása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.** (2 X 6 óra gyakorlat)
- 14.9. **Rendszerező, ellenőrző foglalkozás.2. sz. ZH megírása.** (2 óra elmélet)
- 14.10. **Megfigyelhető álló célok pusztítása belövással és belövés nélkül. A 3. sz. és 4. sz. tűzfeladatok végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.** (2 x 4 óra gyakorlat)
- 14.11. **Különleges tűzfeladatok végrehajtása. Lövészet ködlövedékkel.**(2 óra elmélet)
- 14.12. **A rombolótűz sajátosságai. Tartós védelmi építmények rombolásának végrehajtása.**(2 X 2 óra elmélet)
- 14.13. **A lövészet és tűzvezetés sajátosságai éjjel és korlátozott látási viszonyok között. Világító lövedék alkalmazása a célok felderítésére, a belövés és a hatástűz megfigyelésére.** (4 óra elmélet)
- 14.14. **A tűzérségi távaknásítás feladatai. A szórt aknamezők létesítésének végrehajtása.**(2 óra elmélet)
- 14.15. **3. sz. tűzfeladat (rombolás) végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.** (8 óra gyakorlat)
- 14.16. **Világítási feladatok végrehajtása a „Baglyas” tűzvezető szimulátoron.** (6 óra gyakorlat)
- 14.17. **Rendszerező, ellenőrző foglalkozás. 3. sz. ZH megírása.**(2 óra elmélet)
- 14.18. **A tűzérütegek feladatai a védelmi harctevékenység tűztámogatásának tervezésekor.**(2 X 2 óra elmélet)
- 14.19. **A védelmi harctevékenység tűzfeladatainak tervezése. A tűzérüteg parancsnok tevékenysége az előkészített tűzfeladatok tervezésekor.** (2 X 2 óra elmélet)
- 14.20. **A tűzérüteg parancsnok tevékenysége nem előkészített tűzfeladatok tervezésekor.** (2 óra elmélet)
- 14.21. **A védelmi harctevékenység tűzfeladatainak végrehajtása éleslövészet keretében.** (11 óra gyakorlat)
- 14.22. **A NATO tűzérség együttműködésének kérdései. A tűz kérésének szabályai a koalíciós műveletek során.**(2 óra elmélet)

- 14.23. **A belövés és a hatástűz kiszolgálásának szabályai.** (2 X 2 óra elmélet)
- 14.24. **15.23. A belövés és a hatástűz kiszolgálásának szabályai.**(6 óra gyakorlat)
- 14.25. **Ellenőrző, rendszerező foglalkozás. a 4. sz. ZH megírása.**(2 óra elmélet)

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: évente/8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lenni a honvéd tisztjelöltnek. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolni. A honvéd tisztjelölt köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 4 zárthelyi dolgozat megírása, 2 egyéni tűzfeladat végrehajtása a „Baglyas” szimulátoron, 4 egyéni tűzfeladat végrehajtása tüzérségi éleslövészetben.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A szemeszterben a 6 kredit megszerzésének feltétele a legalább elégséges **gyakorlati jegy** elérése. A félév elismerésének (aláírás) feltétele a foglalkozások legalább 60%-án történő részvétel, 4 zárthelyi dolgozat eredményes (legalább elégséges) megírása a 15.4., a 15.9., a 15.17 és a 15.25. foglalkozásokon. A „Baglyas szimulátoron” végrehajtott 2 egyéni tűzfeladat legalább elégséges végrehajtása, illetve 4 megosztott irányzású tűzfeladat éleslövészet keretében történő (legalább elégséges) végrehajtása. . A gyakorlati jegy átlagát a 4 zárthelyi dolgozat és a 6 tűzfeladatra kapott érdemjegy átlaga képezi. Az értékelés ötfokozatú minősítéssel történik. Amennyiben a zárthelyi dolgozat osztályzata elégtelen, azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyi dolgozatok és Baglyas tűzfeladatok javítására a szorgalmi időszakban két lehetőség van. A tüzérségi éleslövészetben kapott elégtelen osztályzat egy alkalommal a Baglyas tűzvezető szimulátoron javítható.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Tü/1 – A tüzérség lő- és tűzvezetési szabályzata (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1995 – A MH kiadványa [Field Artillery Gunnery field manual] (in Hungarian);
- Tü/50 – A tüzérség löutasítása (osztály, üteg, szakasz, löveg) – 1986 – A HM kiadványa [Field artillery gunnery instructions] (in Hungarian);
- Nyt.sz.:T–2210 – A löelemek előkészítése, teljes, rövidített és becsló előkészítéssel, I. rész – 2000 – Egyetemi tankönyv Egyetemi tankönyv [Preparation the field artillery firing data with full, shortened and estimated procedures Part 1] (in Hungarian);
- Nyt.sz.:734/17 – A tüzérosztály tűzvezetése – 1996 – Egyetemi jegyzet. [Fire direction procedures of the artillery battalion] (in Hungarian);
- A Arty P–1, STANAG 2934 [Artillery Procedures] – Tüzérségi eljárások 8. módosított kiadás – NATO Szabványügyi Ügynökség, 2002. (in Hungarian).

20.2 Ajánlott irodalom:

- Petrovics Mihály őrgy. – Piroska György ka. – Dr. Szabó Tibor alez.– A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések átalakításának és számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben – 2004 (tanulmány) [Possibilities of the transformation and computer processing of the NATO STANAG meteorological and ballistic messages] (in Hungarian);

- STANAG 4044 – [Adoptation of a Standard Atmosphere] – Szabvány légkör alkalmazása (in Hungarian);
- STANAG 4131 – [Adoption of a Standard Character-by-Character Meteorological Message Format] – A különböző típusú időjárás-jelentések karakterenkénti felépítése. (in Hungarian).

Budapest, 2017. 10.09.

Dr. Szabó Tibor alezredes.
egyetemi docens, tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HTÜZB59
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Harcsozolgálat 14.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Battle drill 14.
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** katonai vezetői szak, tüzér specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Szabó Tibor alezredes, egyetemi docens
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (10 + 35)
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tüzelőállásban vezetendő okmányok fajtái, előkészítésük és vezetésük szabályai. A Tüzelőállás-körlet felderítő csoport (TÁSK FCS) tevékenységének folyamatos irányítására és a gyakorlati feladatok végrehajtása. Előkészített TÁSK illetve a nem előkészített tüzelőállás elfoglalása szakaszparancsnoki szinten. Tűzfaladatok végrehajtásának folyamata és fogásai löveggel, tűzszakasszal és üteggel. Nem előkészített tüzelőállás elfoglalása során a szakaszparancsnoki feladatok végrehajtása. A tüzeszközök szakszerű kiszolgálásra tüzérségi éleslövészet keretében. A tüzeszköz (tűzszakasz) tűzrendszerének megszervezésére és tűzének vezetésére.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The types, preparation and the administrative rules of the documentation in the firing position of the field artillery. The continuous direction of the artillery survey team and implementation of tasks in practice. The process and proceedings to conduct of fire mission with a gun, platoon and battery. Implementation of platoon leader tasks during the occupation of not prepared firing position. Workmanlike utilization of field artillery assets in artillery live fire exercise. Assessment of an artillery fire asset (artillery platoon) firing sector and orienting, directing its fire mission.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgatóban a harcsozolgálati ismeret tantárgy alapfogalmainak elsajátításával a precíz szakszerűség alakul ki. A kollektív fegyverzet kiszolgálásával és az alegységek tevékenységének vezetésével kifejlődik a bajtársiassága. Az egymásra utaltság érzésének megtapasztalásával kialakul és fejlődik a hallgató közösségért érzett felelőssége. A gyakorlati feladatok normatív végrehajtásával erősödik a versenyszellem, ezáltal a személyes ambíciók is fejlődnek. A hallgató a tantárgy ismeretanyagának elsajátításával képessé válik a szervezeti elemek rendszerszintű összefüggéseinek felismerésére. A hallgató megtanulja és gyakorolja tevékenységét alegységparancsnoki szerepkörben.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** As the cadet acquires the principles of the subject of battle drill, precise technicality is being developed. By handling the collective weaponry and leading the activities of the subunits, his camaraderie are evolving. By experiencing interdependence, the cadet's sense of belonging to the community are being

formed and developed. With the normative implementation of practical tasks, the spirit of competition is strengthened, thereby personal ambitions are also evolving. By acquiring the knowledge of the subject, the cadet becomes able to recognize the system-level relationships of organizational elements. The cadet acquires and practices the activity in platoon leader's role.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: Harcsozogat 13. HTÜZB50

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Az előkészített tüzelőállás-körletben folyó tevékenység. (2 elmélet+4 óra gyakorlat)

A fedett TÁS, követelményei. Tevékenység a tűzkészség eléréséig. Tás elfoglalása, berendezése. Tűzfeladatok végrehajtása. TÁS elhagyása, váltása.

14.2. A nem előkészített tüzelőállás elfoglalásának rendje. (2 elmélet +4 óra gyakorlat)

Menet végrehajtása. Tevékenység megszervezése tűzparancs érkezése esetén. FCS összeállítása, vezetése. Tevékenység a TÁS előkészítésekor. TÁS elfoglalása, tevékenység a tűzkészség eléréséig.

14.3. Tevékenység az aknavető tüzelőállásban. (2 elmélet +4 óra gyakorlat)

AV. TÁS elfoglalása. Tűzfeladatok végrehajtása aknavetővel. Okmányok vezetése. Lőszer előkészítés. Aknavető tűz javításának sajátosságai.

14.4. Navigációs berendezések használata a fedett tüzelőállásban. (2 elmélet +4 óra gyakorlat)

A BGK használata, felépítése, alkalmazása a TÁS-ban. Szögek és távolságok mérése, hossz tengely irány szög megállapítása és pontosítása. Tevékenység a vezérlővegy helyén.

14.5. A tűzvezető ponton kialakított munkahelyek és a tűzvezetéshez használt okmányok vezetése. (1 elmélet +1 óra gyakorlat)

A tűzvezető pont berendezése, állománya, okmányai. Tevékenység a tűzvezető ponton, a munka megszervezése, vezetése és ellenőrzése. Híradás, tűzparancsok adása.

14.6. 1. zárthelyi dolgozat. (1 óra elmélet)

1. ZH megírása.

14.7. Tüzelőállás elfoglalása tűzfeladatok végrehajtásának gyakorlása. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat)

Tevékenység a TÁS határán. Tevékenység a vezérlővegy helyén. Tevékenység a tűzkészség eléréséig. Vezérlővegy tájolása, üteg tájolása, üteg legkisebb irányzékállás megállapítása. Tűzkészség jelentése. Tűzparancsok vétele, tevékenység vezetése.

14.8. A tüzelőállás-körleten belül folyó harcsozogatati munka. (gyakorlati foglalkozás) (6 óra gyakorlat)

Közelbiztosítás megszervezése. Manőverek tervezése és vezetése. Tűzfeladatok végrehajtása.

14.9. Komplex foglalkozás a tűzéségi éleslövészeti előkészítése, végrehajtása. (6 óra gyakorlat)

Tüzér üteg vezetése. Tűzszakasz vezetése. Tűzvezető ponton folyó tevékenység.
IPTR üteg-, szakasz vezetése. Parancsok adása, ellenőrzés. Menet végrehajtása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/ 8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 60%-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Röpdolgozatok és egy zárthelyi dolgozat megírása. Amennyiben a zárthelyi dolgozat osztályzata elégtelen, azt meg kell ismételni. Az elégtelen zárthelyi dolgozatok javítására a szorgalmi időszakban két lehetőség van. Gyakorlati foglalkozásokon három alkalommal gyakorló parancsnoki beosztásokban való tevékenység értékelésre.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A 3 *kredit* megszerzésének feltétele az év végi eredményes (legalább elégséges) **gyakorlati jegy** elérése. A gyakorlati jegy osztályzatát a 2 zárthelyi és a 4 gyakorló parancsnoki beosztásra kapott osztályzatok egész számra kerekített számtani közepese képezi. A félév elismerésének (aláírás megadásának) feltételei: a foglalkozások legalább *60%-án* való részvétel, egy zárthelyi dolgozat minimum elégséges szinten történő megírása, a harcászolgálati foglalkozásokon és a tüzérségi éleslövészetben kijelölt (legalább négy) gyakorló beosztás minimum elégséges szintű értékeléssel történő végrehajtása.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Löfe/34 Lőtáblázat a 82 mm-es aknavető részére [GFT for 82 mm mortar] (in Hungarian);
- Tü/3 Szakutasítás a Magyar Honvédség tüzérségi tűzeszközeinek kiszolgálására. MH Tüzérfőnökség, 1995 [Manual for using of the artillery weapons of the HDF] (in Hungarian);
- Tüfe/329 A 152 mm-es D-20 ágyútarack lőtáblázata [GFT for D-20 152 mm field howitzer] (in Hungarian);
- Löfe/60 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása [Manual for 9M111-2 armour piercing missile] (in Hungarian);
- Löfe/62 9P135M indítóállvány műszaki leírása [Manual for 9P135 armour piercing missile launcher] (in Hungarian);
- Tüfe/173 9P148 indítóállvány műszaki leírása [Manual for 9P148 armour piercing missile launcher] (in Hungarian).

19.2. **Ajánlott irodalom:**

- Löfe/60 A 9M111-2 páncéltörő rakéta műszaki leírása és üzemeltetési szakutasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár [Manual for 9M111-2 armour piercing missile] (in Hungarian);
- Tüfe/140 9P133 indítóállvány műszaki leírása és kezelési utasítása, Honvédelmi Minisztérium kiadása, 1986, NKE Szolgálati Könyvtár [Manual for 9P133 armour piercing missile base] (in Hungarian).

Budapest, 2017.10.13.

Dr. Szabó Tibor alezredes sk.
egyetemi docens, tantárgyfelelős

Légyvédelmi rakéta specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HLEV51
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légyvédelmi szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 1.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légyvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:-
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (3 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni honvéd tisztjelöltekkel a légyvédelmi rakétacsapatok alkalmazásának (harcászatának) általános elveit és törvényszerűségeit, gyakorlati tapasztalatokat nyújtani a tűz alegységek alkalmazásának komplex feladatköréről szimulációs körülmények között.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce basic knowledge of employment of SBAD forces, AD doctrines of the NATO and nations, and MARS/MARCUS tactical simulator.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Alapvető ismeretek a légyvédelmi rakéta csapatok alkalmazásának (harcászatának) komplex ismeretanyagából. A NATO és nemzeti doktrinális irodalmak légyvédelemmel kapcsolatos ajánlásainak ismerete. A MARS/MARCUS harcászati szimulációs rendszer megismerése, használata harcászati szituációk gyakorlására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Basic knowledge:

 - employment of SBAD forces,
 - AD doctrines of the NATO and nations,
 - MARS/MARCUS tactical simulator.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A légyvédelmi rakéta csapatok helye, szerepe a légierő rendszerében.
 - 14.2. A légyvédelem doktrinális értelmezése, a légyvédelmi rakéta csapatok harcának ismeretelméleti alapjai.

- 14.3.** Légvédelmi rakéta harcászat alapjai
- Az alkalmazás elvei.
 - A légvédelmi csapatok szervezése.
 - Szimulációs gyakorlás.
- 15.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév
- 16.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
- 18.** Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Tamás Attila: Kiképzés-felkészítés virtuális (szimulációs) környezetben, In hadtudomány és a hadviselés komplexitása a XXI. században. [Training in virtual environment] Budapest: Nemzeti Közsolgálati Egyetem, 2015. (ISBN 978-615-5527-47-0) (in Hungarian)
 - Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
 - A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)
 - Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, [Air defence and artillery weapon systems] MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán - Tóth Sándor: A légi szembenállás alapjai, [Basics of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 1999. (in Hungarian)
 - Dr. Kurta G. (szerk.): A légierő-hadművelet elmélete, [Theory of air power] Egyetemi tankönyv, ZMNE, 2000. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán: A magyar légierő doktrinális alapjai, [Doctrinal basics of the Hungarian Air Forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2001. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán : A légi szembenállás elmélete, [Theory of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004. (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I., II. [Air defence weapons I., II.] (in Hungarian)
 - Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere [Air defence fire system of air defence missile units] (in Hungarian)

- Kurta Gábor (et al.): Légierő csapatok alkalmazásának alapjai [Basics of employment of troops of air power] (távoktatási anyag) (in Hungarian)
- Szekeres István: A légierő repülőcsapatai harci alkalmazásának fejlődése I. kötet [Evolution of aviation I.] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV52
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 2.
4. **Kreditérték:** 8 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30 + 45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2 + 3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni honvéd tisztjelöltekkel az S-6 légvédelmi rakétafegyver rendeltetését, feladatrendszerét, harci alkalmazásának sajátosságait, felépítését és működésének elvét. Gyakorlati ismeretek szerzése a rendszer üzemeltetéséről, kiszolgálásáról és harci alkalmazásáról valós és szimulációs környezetben egyaránt.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce aim, tasks and specialities of employment, operation and structure of SA-6 air defence missile systems. To get practical knowledge of maintenance and employment of SA-6 in real and virtual environment as well.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Alapvető ismeretek a légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátossága komplex ismeretanyagából. légvédelmi rakéta alegység (SA-6) üzemeltetésének alapjai. A MARS/MARCUS harcászati szimulációs rendszer megismerése, használata harcászati szituációk gyakorlására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Basic knowledge:

 - mission of SA-6,
 - basics of employment,
 - tactical features of SA-6,
 - employment of SA-6 in VR environment.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A légvédelmi rakéta alegység (SA-6) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátosságai.

- 14.2. A légvédelmi rakéta alegység (SA-6) főbb rendszerei:
- SZURN.
 - SZPU.
 - Harcjármű.
 - 3M9ME.
- 14.3. Csapatbázison gyakorlás.
- 14.4. Szimulációs gyakorlás.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)
 - Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) [Regulation of troop air defence subunits (SA-6)] A MH kiadása 1976. (in Hungarian)
 - Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
 - A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)
 - Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, [Air defence and artillery weapon systems] MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán - Tóth Sándor: A légi szembenállás alapjai, [Basics of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 1999. (in Hungarian)
 - Dr. Kurta G. (szerk.): A légierő-hadművelet elmélete, [Theory of air power] Egyetemi tankönyv, ZMNE, 2000. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán: A magyar légierő doktrinális alapjai, [Doctrinal basics of the Hungarian Air Forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2001. (in Hungarian)
 - Ruttai László - Krajnc Zoltán : A légi szembenállás elmélete, [Theory of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I., II. [Air defence weapons I., II.] (in Hungarian)
- Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere [Air defence fire system of air defence missile units] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV53
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 3.
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Keksz Ernő t. alezredes
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (45+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a különböző zavarok keletkezését, valamint a zavaró hatások kompenzálásának lehetőségeit. Az oktatás folyamán megértetni a hallgatókkal az elektronikai védelem fontosságát, megvalósításának eszközeit és lehetőségeit. A megszerzett ismeretek kapcsán legyenek képesek megérteni a légvédelmi rakéta eszközök alapvető mérőelemének, a különböző típusú rádiólokátorok működési sajátosságait. A képzés eredményeként rendelkezzenek olyan ismeretekkel, melynek segítségével képesek lesznek automatizált légvédelmi rakétaeszközöket működtetni különböző zavarviszonyok között is
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

To introduce a variety of disorders of the formation as well as the possibilities of compensation for the disturbance. Be able to understand the specificities of the fundamental operating elements (various types radar) of air defense missile systems measuring devices. As a result of the training is to have knowledge that allows you to be able to operate automated air defense missile devices in different interference conditions.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza. Légvédelmi rendszerek kiszolgálásával, az alegységek tevékenységeinek vezetésével és irányításával a közösségért érzett felelősség kialakítása. A gyakorlati feladatok végrehajtásával a személyes ambíciók felébresztése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

The practical implementation of the tasks of personal ambitions awakening. Of service, leadership and management of the subunits design activities for the community felt a responsibility Air Defense Systems.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek: nincsenek**
14. **A tantárgy tematikája:**

- 14.1. Információ átvitel alapjai, csatorna, jelek, zajok.
- 14.2. Digitális jelek, döntési küszöbök és szabályok.
- 14.3. Modulációk összefoglalása.
- 14.4. Rádiólokáció fogalma, felosztása, Rádiólokátorok működési tartománya.
- 14.5. Impulzus és folytonos üzemű rádiólokátorok általános felépítése.
- 14.6. Folytonos üzemű rádiólokátorok felépítése működése.
- 14.7. Célok távolságának meghatározása folytonos üzemű lokátorokkal.
- 14.8. Folytonos üzemű adó és vevő felépítése, működése.
- 14.9. Rádiólokátorok hatótávolsága aktív és passzív céltárgy esetén.
- 14.10. Rádiólokátorok harcászati technikai jellemzői.
- 14.11. Távolság, szög és sebesség mérés rádiólokátorokkal.
- 14.12. Rádiólokációs zavarok, zavarkompensáció.
- 14.13. Tűzvezető rendszerek, rádiólokátorok hálózati alkalmazása.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Forgon Miklós: Rádiólokáció elméleti és rendszertехnikai alapismeretek. [Radiolocation system theoretical and technical basics] BJKMF, jegyzet. 1989. (in Hungarian)
 - Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [The basics knowledge of application of air defense missile and artillery troops] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, [Tutorial of Anti-aircraft missile and anti-aircraft artillery weapons] Segédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)
 - Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök [Air defense devices] I.,-II. (in Hungarian) Budapest, 2017. október 31.

Keksz Ernő t. alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV54
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defence Missile Professional Training 4.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (15 + 45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (1 + 3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni honvéd tisztjelöltekkel a MISTRAL légvédelmi rakétafegyver rendeltetését, feladatrendszerét, harci alkalmazásának sajátosságait, felépítését és működésének elvét. Gyakorlati ismeretek szerzése a rendszer üzemeltetéséről, kiszolgálásáról és harci alkalmazásáról valós és szimulációs környezetben egyaránt.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce aim, tasks and specialities of employment, operation and structure of Mistral air defence missile systems.

To get practical knowledge of maintenance and employment of Mistral in real and virtual environment as well.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Alapvető ismeretek a légvédelmi rakéta alegység (MISTRAL szakasz) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátossága komplex ismeretanyagából. légvédelmi rakéta alegység (MISTRAL szakasz) üzemeltetésének alapjai. A MARS/MARCUS harcászati szimulációs rendszer megismerése, használata harcászati szituációk gyakorlására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
Basic knowledge:
 - mission of Mistral,
 - basics of employment,
 - tactical features of Mistral,
 - employment of Mistral in VR environment.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A légvédelmi rakéta alegység (MISTRAL szakasz) rendeltetése, alkalmazásának alapjai, és harci sajátosságai.
 - 14.2. A légvédelmi rakéta alegység (MISTRAL szakasz) főbb rendszerei:
 - MISTRAL-2 légvédelmi rakéta;

- BCU tápegység és hűtőegység;
- Rakéta logisztikai konténer;
- ATLAS indítóállvány;
- MITS-2 hőkamera; AIDA fegyverterminál;
- Indítóállvány hordozó gépkocsi rakfelület;
- MCP – SHORAR lokátor és vezetési pont.

14.3. Csapatbázison gyakorlás.

14.4. Szimulációs gyakorlás.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutasítás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
- Lamper László - Kecszer Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)
- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérszervezetek alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)
- Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, [Air defence and artillery weapon systems] MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)
- Ruttai László - Krajnc Zoltán - Tóth Sándor: A légi szembenállás alapjai, [Basics of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 1999. (in Hungarian)
- Dr. Kurta G. (szerk.): A légierő-hadművelet elmélete, [Theory of air power] Egyetemi tankönyv, ZMNE, 2000. (in Hungarian)
- Ruttai László - Krajnc Zoltán: A magyar légierő doktrinális alapjai, [Doctrinal basics of the Hungarian Air Forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2001. (in Hungarian)

- Ruttai László - Krajnc Zoltán : A légi szembenállás elmélete, [Theory of counter air] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2004. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Baksa (et al.): Légvédelmi eszközök I., II. [Air defence weapons I., II.] (in Hungarian)
- Kalmár István: A légvédelmi rakéta egységek tűzrendszere [Air defence fire system of air defence missile units] (in Hungarian)
- Kurta Gábor (et al.): Légierő csapatok alkalmazásának alapjai [Basics of employment of troops of air power] (távoktatási anyag) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV05B
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta tűzvezetési ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Knowledge of air defence fire control
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2 + 2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta egység tűzirányítási modelljét, a tűzelosztó és tűzirányító funkcióban végzendő munkát. A megszerzett elméleti ismeretek gyakorlása csapatbázison és virtuális környezetben.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce the model of fire control system of air defence unit and activities of fire control and fire distribution officers.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Alapvető ismeretek a légvédelmi rakéta egység tűzirányítási modelljéről, a tűzelosztó és tűzirányító funkcióban végzendő munkáról. A MARS/MARCUS harcászati szimulációs rendszerben a megszerzett elméleti ismeretekből gyakorlati tudás megszerzése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Basic knowledge:

 - model of fire control system of air defence unit,
 - activities of fire control and fire distribution officers.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Magyar Honvédség műveleti vezetési rendje**
 - A Légvédelmi Rakétaezred harcvezetés és tűzirányítás harci munka modellje;
 - Művelettervezés;
 - Az ezred műveleti vezetési rendjének elgondolása;
 - Feladatszabás;
 - Általános követelmények a harcászati vezetési rendszerrel szemben (MH MVR).
 - 14.2. **Ezred Műveleti Központ - SAMOC**
 - Az Ezred Műveleti Központ felépítése béke időszakban;

- SAMOC felépítése békétől eltérő időszakban;
- SAMOC települési vázlata;
- Harcvezető Központ;
- A tűzelosztó központ.

14.3. A SAMOC tűzirányítása

- A Tűzelosztó Központ személyi és technikai állománytábla;
- FDC C2 felépítése és működtetése;
- FDC híradása, rejtjelzése;
- FDC-ben dolgozó kezelőszemélyzet harci munkája;
- Műveleti alkalmazási módok - Centralizált tűzirányítás;
- Műveleti alkalmazási módok - Decentralizált tűzirányítás;
- Műveleti alkalmazási módok - Autonóm tűzirányítás.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév

16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.

18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárhelyi dolgozat, valamint a gyakorlati foglalkozásokon mutatott teljesítmény értékelése szerint.

A zárhelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárhelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárhelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont	5 (jeles)
26-23 pont	4 (jó)
22-19 pont	3 (közepes)
18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutasítás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
- KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)

- Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) [Regulation of troop air defence subunits (SA-6)] A MH kiadása 1976. (in Hungarian)
- Lamper László - Kecszer Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)
- Szabó Csaba: A légvédelmi rakétacsoportosítás harci munka modellje - Harcvezetés és tűzirányítás, [Model of employment of group of air defence missile subunits – Force operations – engagement operations] 2014. (kézirat) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzérs csapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi eszközök rendszertana I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theories of Systems of Air Defense I.
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Keksz Ernő t. alezredes
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a különböző típusú rakétaeszközök felépítését, hajtóműveit valamint a rakétarepülés törvényszerűségeit. Az oktatás során a hallgatók elsajátítják a távirányítású, az önirányítású, valamint a kombinált irányítású légvédelmi rakétaeszközök jellemzőit, felépítését, működését. Elsajátítják a légvédelmi rakéták rávezetési törvényszerűségeit. A képzés eredményeként a honvéd tisztjelöltek rendelkezzenek olyan korszerű ismeretekkel melynek kapcsán képesek a légvédelmi alegységek technikai eszközeinek üzemeltetését szervezni, irányítani.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**
To introduce the structure and the rocket's engines and the aviation laws of the various types of missile equipment. The students, learn the remote control, the self-directed and combined guided missile air defense equipment characteristics, structure and operations. Students will acquire anti-aircraft air missiles to the laws of guidance. As a result of the training of officers, candidates should have a knowledge of modern technical equipment, and able to organize the operation of the air defense subunits
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza: A rakéta eszközök üzemeltetése valamint alkalmazásából adódó felelősségérzet kialakítása. A légvédelmi rakéta alegységek tevékenységének irányításával és a rakéta eszközök alkalmazásával kapcsolatos szakszerűség megalapozása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
The operation of missile equipment and the development of a sense of responsibility relating to the application. Establishing professionalism of the management and deployment of air defense missile systems.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HLEV53 Légvédelmi szakmai felkészítés 3.
14. **A tantárgy tematikája: (15 pontban)**
 - 14.1. Rakétahajtás alapjai, Rakétatípusok osztályozása és jellemzői. Reaktív hajtás elmélete.

- 14.2. Szilárd hajtóanyagú rakéta hajtóművek. Folyékony hajtóanyagú rakétahajtóművek. Levegőt felhasználó sugárhajtóművek.
- 14.3. Rakétarepülés törvényszerűségei. Gáztörvények összefoglalása, légkör fizikája. Aerodinamikai erők és nyomatékok.
- 14.4. Rakétára ható erők és nyomatékok értelmezése.
- 14.5. Légvédelmi rakéták rávezetési módszerei. Rávezetési módszer fogalma, rávezetési módszerek felosztása. Kétpontos rávezetési módszerek. Hárompontos rávezetési módszerek .Kombinált módszerek.
- 14.6. Távirányítású rendszerek felépítése, jellemzői, működése. cél és rakéta paraméterek értelmezése.
- 14.7. Önrávezető rendszerek felépítése, jellemzői, működése.
- 14.8. Jelfeldolgozó és követő rendszerek felépítése működése.
- 14.9. Szög, távolság és sebesség szerinti követőrendszerek felépítése, működése.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit beszámoló formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. **Kötelező irodalom:**
- Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. [Theories of Anti-aircraft missile system I.] jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)
 - Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. [Theories of Anti-aircraft missile system II.] (Önrávezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)
- 19.2. **Ajánlott irodalom:**
- Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, [Tutorial of Anti-aircraft missile and antiaircraft artillery weapons] MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség. 1997. (in Hungarian)
 - Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai. [The basics knowledge of application of air defense missile and artillery troops] Jegyzet 2004. (in Hungarian)
 - Andrew May: Surface-to-Air Missiles - Part of the Weapons of War Series [Levegő föld rakéták]

- Books, LLC, General Books LLC: Anti-Aircraft Weapons: Interceptor Aircraft, Ship Gun Fire-Control Systems, Hacs, List of Antiaircraft Weapons General Books LLC, 2010.

Budapest, 2017. október 31.

Keksz Ernő t. alezredes
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV07A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi eszközök típusismerete
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztzképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2 + 2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel az adott légvédelmi rakéta rendszer elemeit és működési elvét.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce structure and operation of Mistral-2 weapon system.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudást, átfogó képet ad a légvédelmi rakéta rendszerek felépítéséről és összműködéséről, alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiről. Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

To give high level knowledge of structure, operation, employment and training system of air defence missile system.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A MISTRAL 2 légvédelmi rakétakomplexum ismertetése, főbb elemei, harcászattechnikai paraméterei. A közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexum rendeltetése, és feladatai, főbb elemei, főbb harcászattechnikai paraméterei. A MISTRAL-2 platformjai.
 - 14.2. A MISTRAL-2 rakéta komplexummal felszerelt alegység szervezete. Kiszolgáló, javító és kiképzési eszközök. Az AIDA fegyverterminál működési elve, üzemmódjai, működési fázisai.
 - 14.3. A légvédelmi rakétakomplexum éles rakétája. A légvédelmi rakéta működési rendszerei. A légvédelmi rakéta élesítése és a közelségi gyújtó. A célfelderítő és rávezető rendszer.
 - 14.4. Az MCP és a SHORAR lokátor. A SHORAR lokátor főbb harcászattechnikai paraméterei, működési módjai, főbb részei. A SHORAR lokátor antenna és vevő

rendszere. Az impulzus kompresszió elve és megvalósítása. Az MCP-SHORAR vezetési pont. A Barát –Ellenség felismerő (IFF) rendszer.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozat, valamint a gyakorlati foglalkozásokon mutatott teljesítmény értékelése szerint.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	30–27 pont	5 (jeles)
	26-23 pont	4 (jó)
	22-19 pont	3 (közepes)
	18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutasítás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
- KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)
- Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) [Regulation of troop air defence subunits (SA-6)] A MH kiadása 1976. (in Hungarian)
- Lamper László - Kecske Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)

- A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)
- Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. [Basics of air defence missile shooting] MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi hálózatok nagyfrekvenciás elemei
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** High Frequencies Items of Air Defence Networks
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztzképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szökrény Zoltán alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:-
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A radarokkal, katonai radarok működése alapjainak elmélete.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basics theory of radars and military radars.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Elméleti alaptudás:

 - a radarok működésének elméletéről,
 - a nagyfrekvenciás jelfeldolgozásról,
 - az antenna rendszerek működéséről,
 - az elektronikai hadviselés alapjairól.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Basics knowledge:

 - radar theory,
 - emission and antennas,
 - EW, ECM, ESM and ECCM.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Általános alapok (3x4)
 - 14.2. Determinisztikus jelek és sztochasztikus folyamatok idő- és frekvenciatartománybeli leírása, lineáris rendszerek idő- és frekvenciatartománybeli leírása (4)
 - 14.3. Antennák alapjai, antennarendszerek alapjai (4)
 - 14.4. Zaj leírása (2),
 - 14.5. Koherens vevő, optimális vevő, illesztett szűrő (2)
 - 14.6. Radar alapok (5x4)
 - 14.7. Mérés elve, a mérőrendszer csoportosítása feladat, alkalmazási terület, telepítés, frekvencia, mérendő objektum típusa, stb. szerint. Radar elven mérhető objektum paraméterek. (4)

- 14.8.** A mérés szabadtéri hatótávolsága, objektumok radar hatásos keresztmetszete. A detekció (statisztikus döntésmélet), objektumparaméterek mérése (statisztikus becslésmélet). (4)
- 14.9.** Impulzuskompressziós adó modulációs eljárások és a megfelelő illesztett szűrők (Barker, Chirp, stb.) (4)
- 14.10.** PSR alapegyenlete. SSR (4)
- 14.11.** EW, ECM, ESM és ECCM. Radar ECCM módszereinek részletes tárgyalása. (4)
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárhelyi dolgozat értékelése szerint.

A zárhelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárhelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárhelyi dolgozat értékelése:	30–27 pont	5 (jeles)
	26-23 pont	4 (jó)
	22-19 pont	3 (közepes)
	18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Ferenczy Gábor, Szűcs Péter, Balogh Károly: A rádiólokáció alapjai [Basics of radars], Főiskolai jegyzet BJKMF, Budapest, (in Hungarian)
- Dr. Tamási Ferenc: Rádiólokátor-technika, [Radiolocation-technology] (in Hungarian)
- Szökrény Zoltán: A radar, mint a légtér valós idejű információ forrásának szenzora, [Radar as real time information source], BOLYAI SZEMLE XXV: (4) pp. 80-100. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Szabó Pál József: Radarokkal a lopakodók ellen - A magyar katonai légtérelőrző és radarrendszer története 1917-2014, [Radars vs. Stealth aircraft] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Szőkrény Zoltán alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV09
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta és tüzér szakharcászat I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics I.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelem alapvető elveit és eljárásrendszereit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce basic theories and procedures of air defence.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudást és átfogó képet ad a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben. Magas szintű elméleti tudás a légvédelmi harc alapjai területén, a harctevékenység fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos alapfogalmak ismerete; a légvédelmi alegység (a harcjármű kezelőszemélyzete valamint a tűz alegység személyi állománya) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság megszerzése. A légvédelmi harc harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismerete. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Giving high level theoretical knowledge about major questions of employment (tactics) of SBAD forces, and giving practice of TCO and FDO activities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája: (15 pontban)**
 - 14.1. A légvédelem fogalma, a légvédelem harcászatának fogalma, helye a tudományok rendszerében. A légvédelem kialakulásának okai és szükségessége, fegyvereinek jellemzői. A földi telepítésű légvédelem rövid története.
 - 14.2. A légvédelemben alkalmazott egyezményes jelek és jelzések. A Magyar Köztársaság biztonságát fenyegető veszélyforrások. A Magyar Köztársaság biztonság biztonságpolitikai és honvédelmi stratégiája, ezen belül a honvédelmi stratégia, honvédelem rendszere.

- 14.3.** A fegyveres erők és a Magyar Honvédség rendeltetése, feladatai. A légi erő rendeltetése, feladatrendszere. A kiterjesztett légvédelem és az integrált kiterjesztett légvédelem. A szárazföldi csapatok légvédelmének alapfogalmai.
- 14.4.** A 2K12M légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elvei és gyakorlati kérdései. A MISTRAL-2 légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elvei és gyakorlati kérdései.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozat értékelése szerint.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	30–27 pont	5 (jeles)
	26-23 pont	4 (jó)
	22-19 pont	3 (közepes)
	18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. [Basics of GBAD troops] Tansegédlet 1998. (in Hungarian)
- A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. [Methodology of military training] MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986 (Eredeti nyt. szám: 267/309) (in Hungarian)
- Szárazföldi Harciszabályzat I., II., III., IV. rész [Doctrine for Land Forces Part 1,2,3,4] (tervezet), HVK, 2012. (in Hungarian)
- Magyar Honvédség Törzsszolgálat, [Staff operations of the Home Defence Forces] HVK, 2011. (in Hungarian)
- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. [NATO military symbology]Tansegédlet 1998. (in Hungarian)

- NATO Joint Military Symbology APP-6(C). (in English)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Kecs Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)
- Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. [Theory of shooting for officer and NCO cadets] MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997). (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV10
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Löelméleti alapismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theory of Shooting of Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai Vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A légi hadviselési eszközök jellemzése; A légvédelmi rakétafegyvereknél alkalmazott főbb koordinátarendszerek; A tüzelési folyamat tartalma, összetevői és időtényezői; A célmegsemmisítés valószínűsége; A megsemmisítési zóna; A légvédelmi rakétafegyvereknél alkalmazott zónák; A tevékenység alapvető sajátosságai a légi célok ellentevékenysége esetén; A légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt tűzalegység alapvető harci lehetőségei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Short characterization of air targets; The main coordinate systems used by air defence missile weapons; The definition, main points and the time factor of engagement; Probability of target's destruction; The Engagement Envelope; The fighting zones used by air defence missile weapons; Basics of fighting in difficult circumstance, in case of countermeasure by enemy air targets; Combat potential of air defence missile weapon systems / air defence missile fire units.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tantárgy magas szintű elméleti tudást és átfogó képet ad a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben. Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** The course provides a high level of theoretical knowledge and a comprehensive picture of the theoretical and practical aspects of the use of air defense missile devices. Prepares students for the sub-commander's training tasks. Provides a methodological basis for the principles and practical implementation of air defense missile complexes.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A légi hadviselési eszközök (2 óra)

A légi hadviselési eszközök csoportosítása, azok főbb jellemzői, mozgásuk jellegzetességei. A célok mozgásának leírása a légvédelmi rakétafegyvereknél alkalmazott polár (r, β, ε) és paraméteres (LPH) koordináta-rendszerekben.

14.2. A légvédelmi rakétafegyverrel történő tüzelés (2 óra)

A tüzelés folyamat lényege, összetevői, az összetevők tartalma.

14.3. A tüzelés időtényezői (2 óra)

A tüzelési ciklus, a ciklus összetevői, időtényezői. A folyamatos tüzelés lehetősége az időtényezők figyelembevételével.

14.4. Szeminárium a 1-3 foglalkozás anyagából, az 1. ZH dolgozat megírása (2 óra)

14.5. A cél megsemmisítésének valószínűsége-1 (2 óra)

A cél légvédelmi rakétával való megsemmisítésének módjai. A rakétarávezetési hibák jellemzése jelleg és eredet szerint.

14.6. A cél megsemmisítésének valószínűsége-2 (2 óra)

A légvédelmi rakéta harci készletének működése. A célmegsemmisítés koordináta törvénye, a célmegsemmisítés feltételes koordinátatörvénye.

14.7. A megsemmisítési zóna-1 (2 óra)

A megsemmisítési zóna fogalma, leírása a paraméteres /LPH/ koordináta rendszerben. A megsemmisítési zóna határai, a határolás okai.

14.8. A megsemmisítési zóna-2 (2 óra)

A megsemmisítés várható kezdeti és végső távolságának meghatározása hagyományos célok és ballisztikus rakéták elleni tevékenység esetén.

14.9. Szeminárium a 5-8 foglalkozás anyagából, a 2. ZH dolgozat megírása (2 óra)

14.10. A légvédelmi rakétakomplexumoknál alkalmazott zónák (2 óra)

Az indítási zóna, a szükséges felderítési zóna, a realizálható felderítési zóna, a realizálható megsemmisítési zóna fogalma és kapcsolata a megsemmisítési zónával.

14.11. A légi célok elleni harc alapvető sajátosságai ellentevékenység körülményei között-1 (2 óra)

A légvédelmi rakétakomplexumokkal megvalósított tevékenység alapvető sajátosságai a légi célok ellentevékenysége esetén; kismagasságú, lopakodó, manőverező célok esetén

14.12. A légi célok elleni harc alapvető sajátosságai ellentevékenység körülményei között-2 (2 óra)

A légvédelmi rakétakomplexumokkal megvalósított tevékenység alapvető sajátosságai zavarás és REL alkalmazásának körülményei között.

14.13. Szeminárium a 10-12 foglalkozás anyagából, a 3. ZH dolgozat megírása (2 óra)

14.14. A légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt tűzalegység alapvető harci lehetőségei (2 óra)

A légvédelmi rakétakomplexum lehetőségei a folyamatos tüzelésre. A tüzelés hatékonysága különböző körülmények figyelembevételével, a megsemmisíthető célok száma. Az oltalmazás főbb jellemzői.

14.15. Szeminárium (2 óra)

A szemináriumon a félév során oktatott tananyag kerül áttekintésre. A szeminárium során rövid záródolgozat megírására, valamint a javítás során a hallgató ismereteinek szóbeli formában történő ellenőrzésére kerül. A garantált indítási zóna

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7 félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléte pótlásának lehetősége:

A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távolléte a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása. Az ismeretek ellenőrzése: 3 zárthelyi dolgozat eredményes megírása valamint a záró szemináriumon való eredményes részvétel. A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni. (egyeztetett időpontban).

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26–23 pont 4 (jó)

22–19 pont 3 (közepes)

18–15 pont 2 (elégséges)

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): A kredit megszerzésének feltétele: a **gyakorlati jegy** megszerzése. Az gyakorlati jegy/aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű megírása, a záró foglalkozás eredményes (legalább elégséges) teljesítése valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel. A gyakorlati jegy a ZH-k egyszerű matematikai átlaga. A ZH-k javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Lőelméleti alapismertetek - a légvédelmi rakétás tisztek számára [Theory of Shooting of Air Defense Missile Systems]. Tansegédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérselemlélőség, 1997, nyt. szám: 611/45 (ZMNE nyt. szám: 889/104) (in Hungarian)
- Kalmár István: Légvédelmi rakéta harci zónák elmélete, 2014. Korszerű hadviselés és haderő, [Tactical zones of air defence missile weapon systems] (Hadtudományi kutatóműhely) (in Hungarian)

- Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutatisítás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
- KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Általános szakalapismeretek (a légvédelmi rakétás tisztek számára). [Basic knowledge for air defence missile specialists] tansegédlet, MH Légvédelmi rakéta- és tüzérszemlélőség, 1997, nyt. szám: 519/630 (ZMNE nyt. szám: 889/66) (in Hungarian)
- Baksa-Szekszárdi: Légvédelmi rakéta és tüzérfegyverek (Segédlet), [Air Defence Weapons for GBAD] Magyar Honvédség, Légvédelmi Rakéta- és Tüzérfőnökség, 1998, nyt. szám: 611/64 (ZMNE nyt. szám: 889/93) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi eszközök rendszertana II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Theories of Systems of Air Defense II.
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Keksz Ernő t. alezredes
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

Megismertetni a különböző típusú rakétaeszközök felépítését, a rakéta eszközök fedélzeti berendezéseit. Az oktatás során a hallgatók elsajátítják a különböző célkövetési eljárásokat. Elsajátítják a légvédelmi rakéták célmegsemmisítési lehetőségeit valamint a célmegsemmisítés valószínűségét determináló tényezőket.. A képzés eredményeként a honvéd tisztjelöltek rendelkezzenek olyan korszerű ismeretekkel melynek kapcsán képesek a légvédelmi alegységek technikai eszközeinek üzemeltetését szervezni, irányítani.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

To introduce the structure of the various types of missile equipment and the onboard equipments., Students learn the different kind of tracking of target methods during the training. Opportunities to acquire anti-aircraft missiles as well as the factors that determine the likelihood of target destroy. As a result of the training of officers, candidates should have a knowledge of modern technical equipment, and able to organize the operation of the air defense subunits
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

a tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza: A rakéta eszközök üzemeltetése valamint alkalmazásából adódó felelősségérzet kialakítása. A légvédelmi rakéta alegységek tevékenységének irányításával és a rakéta eszközök alkalmazásával kapcsolatos szakszerűség megalapozása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

The operation of missile equipment and the development of a sense of responsibility relating to the application. Establishing professionalism of the management and deployment of air defense missile systems
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HLEV06 Légvédelmi eszközök rendszertana I.

14. A tantárgy tematikája: (15 pontban)

- 14.1. Giroszkópok fizikája.
- 14.2. Girostabilizált célkoordinátor felépítése és működési elve.
- 14.3. Optikai céliránymérők felépítése, működése.
- 14.4. Orrvédő kúp hatása a rendszer dinamikájára.
- 14.5. Több célcsatornás légvédelmi rendszerek általános jellemzői, a kvázifolytonos jel értelmezése.
- 14.6. Célok detektálása, azonosítása és követése kvázi folytonos jelfeldolgozás esetén.
- 14.7. Több célcsatornás légvédelmi rakéta komplexumok rakéta irányítási rendszere.
- 14.8. Légvédelmi rakéta komplexumok összehasonlító elemzése.
- 14.9. Célok megsemmisítése.
- 14.10. Légvédelmi rakéták harci része,
- 14.11. A célmegsemmisítési valószínűség értelmezése.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 17. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit **gyakorlati jegy** formájában szereshető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozat értékelése szerint.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összes pontszám kevesebb, mint 15, a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont 5 (jeles)

26-23 pont 4 (jó)

22-19 pont 3 (közepes)

18-15 pont 2 (elégséges)

A ZH pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. [Theories of Anti-aircraft missile system I.] jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)
- Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. [Theories of Anti-aircraft missile system II.] (Önrávezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Légvédelmi rakéta- és tüzérfegyverek, Segédlet, [Tutorial of Anti-aircraft missile and antiaircraft artillery weapons] MH Légvédelmi rakéta- és tüzérfőnökség. 1997. (in Hungarian)
- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai. [The basics knowledge of application of air defense missile and artillery troops] Jegyzet 2004. (in Hungarian)
- Andrew May: Surface-to-Air Missiles - Part of the Weapons of War Series [Levegő föld rakéták]
- Books, LLC, General Books LLC: Anti-Aircraft Weapons: Interceptor Aircraft, Ship Gun Fire-Control Systems, Hacs, List of Antiaircraft Weapons General Books LLC, 2010.

Budapest, 2017. október 31.

Keksz Ernő t. alezredes

tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV12A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakétarendszerek elektronikai védelme
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Electronic Defence of Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Szökrény Zoltán alezredes, kiemelt gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1 + 1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az elektronikai védelem elméleti és gyakorlati ismeretei, amelyek támogatják a légvédelmi rakéta harc eredményes végrehajtását.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Giving theoretical knowledge and comprehensive view of application of EW knowledge.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A tárgy az alábbi szakmai (kognitív) kompetenciák fejlesztését célozza:
Magas szintű elméleti tudást és átfogó képet és stabil alapokat biztosít az összefegyvernemi és szakharcászati elvek gyakorlati alkalmazásához, a légvédelmi rakéta komplexum szakszerű harci alkalmazásához, továbbá a kiképzési feladatok sikeres végrehajtásához.
Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására.
Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
This subject want to increase of knowledge of cadets with:
 - Giving theoretical knowledge and comprehensive view of employment of AD systems.
 - Giving training methodology of preparation of tactical application of AD units.
 - Giving high level knowledge of EW of AD environment.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Az elektronikai védelem területei. A felderítés elleni védelem lehetőségei. Az optikai és az infrafelderítés elleni védelem lehetőségei a légvédelmi rakéta csapatoknál.

- 14.2.** A megtévesztő (álca) légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazása. A rádiólokációs felderítés elleni védelem lehetőségei a légvédelmi rakéta eszközöknél. Az elektronikai felderítő tevékenység elleni védelem lehetőségei, és eszközei. A rádiólokációs zavarok elleni védelem.
- 14.3.** A rádiólokációs zavarok felosztása. A zavarok jellemzői Az aktív zavarok elleni védelem lehetőségei a légvédelmi rakéta eszközöknél Az aktív zavarok elleni védelem lehetőségei, az oldal nyaláb elnyomás (SLC) és az oldalnyaláb blankolás (SLB).
- 14.4.** A 2K12M komplexumnál alkalmazott zavarvédelmi eljárások. A SHORAR rádiólokátorban alkalmazott zavarvédelmi eljárások.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): beszámoló TVSZ szerint.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Haig Zsolt, Kovács László, Ványa László, Vass Sándor, Németh András (szerk.) Elektronikai hadviselés., [Electronic Warfare] NKE, Budapest, 2014. 271 p. (in Hungarian)
 - Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana I. [Theories of Anti-aircraft missile system I.] jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)
 - Stachó Tamás: Légvédelmi rakéták rendszertana II. [Theories of Anti-aircraft missile system II.] (Öniravezető légvédelmi rakétarendszerek) jegyzet, BJKMF. 1992. (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Bozsóki Attila: Az elektronikai harc gyakorlatok kiképzési tapasztalatai, együttműködés lehetőségei a légierő csapataival, Repüléstudományi Közlemények, 2012., (in Hungarian)
 - Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutasítás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
 - KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Szökrény Zoltán alezredes kiemelt gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi eszközök üzemeltetése
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Operation of Air Defense Missile Systems
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0 + 60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a légvédelmi rakéta struktúrák alrendszerait, az alrendszerek rendszer elemeit, ezek működési elvét, technikai kiszolgálásának a rendjét.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce structure and subsystems of AD weapons, its operation and technical maintenance order.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudást és átfogó képet ad a légvédelmi rakéta eszközök felépítésének elméleti és gyakorlati kérdéseiben. Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Giving high level theoretical and practical knowledge of structure and maintenance system of AD weapon system.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája: (15 pontban)**
 - 14.1. A komplexum kezelőszervei, telepítése, bekapcsolása, működés ellenőrzése, üzemeltetése egyszerű viszonyok közt, menethelyzetbe állítása.
 - 14.2. Az indítóállvány és a célzó berendezés ellenőrzéseinek fizikai tartalma, az ellenőrzések végrehajtása. Az indítóállvány telepítése szállítójárművön, illetve terepen. Az állvány feltöltése, álcázása. A rakéta tárolási helyzetből harchelyzetbe állítása. A tároló cső karbantartása. A fegyverterminál üzembe helyezésének rendszabályai, csatlakoztatása, üzemeltetése.
 - 14.3. A szimulátor használata a kiképzésben. A szimulátor programjai, kezelőszervek, a szimulátoros értékelés végrehajtása.
 - 14.4. Az ATPS használata a kiképzésben. Az FHT használata a kiképzésben. Célkövetési feladatok végrehajtása és gyakorlása.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavasz félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel (az integrált gyakorlati blokk teljesítése) kötelező.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A gyakorlati részfeladatok osztályzatát (ötfokozatú) mindig az adott feladatok teljesítésének minősége határozza meg.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás megszerzésének alapfeltétele az integrált gyakorlati blokk teljesítése. A kredit megszerzésének feltétele: a vizsgakövetelmény, a **gyakorlati jegy** elégséges teljesítése. A gyakorlati jegy osztályzatát a kettő tantárgyrészből külön-külön végrehajtott gyakorlati feladatok teljesítésére kapott értékelések egész számmá kerekített matematikai átlaga képezi.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

19.1. Kötelező irodalom:

- Lé/3 A Mistral-2 Közeli hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexummal felszerelt alegységek részére. [Lé/3 Regulation of Mistral 2 short range air defence weapon system] szakutastás, A HM kiadványa, 2000. (in Hungarian)
- KUB-M légvédelmi rakéta rendszertechnika tankönyv a 2K12M rendszer tanulmányozásához, [Textbook of air defence missile for studying of 2K12M system] 1982. A Magyar Néphadsereg Légvédelmi Rakéta és Tüzérfőnökség, 1982. (in Hungarian)
- Klé/10 Utasítás a csapatlégvédelmi rakéta alegységek részére (KUB légvédelmi rakétaüteg) [Regulation of troop air defence subunits (SA-6)] A MH kiadása 1976. (in Hungarian)
- Lamper László - Kecsér Ernő: MISTRAL 2 közel hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- A légvédelmi rakétaegységek harcrendje, [Order of battle of SBAD units] Egyetemi jegyzet, ZMNE 2000. (in Hungarian)
- Löelmeleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. [Basics of air defence missile shooting] MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség, 1997. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV14
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi rakéta és tüzér szakharcászat II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Air Defense Missile Tactics II.
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes, egyetemi tanár, PhD (hadtudomány)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2 + 2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a 2K12M és a MISTRAL-2 légvédelmi rakéta komplexum alkalmazásának elveit és gyakorlati kérdéseit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce tactics and procedures of employment of SA-6 and Mistral-2 systems.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudást és átfogó képet ad a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben. Magas szintű elméleti tudás a légvédelmi harc alapjai területén, a harctevékenység fajtáinak továbbá a harccal kapcsolatos alapfogalmak ismerete; a légvédelmi alegység (a harcjármű kezelőszemélyzete valamint a tűz alegység személyi állománya) vezetésére alkalmas szakmai tudás és jártasság megszerzése. A légvédelmi harc harci támogatásának és kiszolgáló támogatásának alapvető ismerete. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**

Giving high level theoretical knowledge about major questions of employment (tactics) of SBAD forces, and giving practice of TCO and FDO activities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A légi szembenállás alapelvei, hadműveletei. A légvédelmi hadműveletek végrehajtása. A katonai légtérmenedzsment alapjai. A földi telepítésű légvédelem célja, feladatai, erőforrásai, helye szerepe, feladatai a NATO-ban.
 - 14.2. Szárazföldi csapatok légvédelmének alapjai, alapfogalmai. Harci zónák, terepszakaszok. A harcrend fogalma, kialakításának követelményei, szempontjai, elemei, paraméterei. A légvédelmi rakéta üteg harcrendjének változatai, a harcrend elfoglalásának rendje. Az önálló menet és a vasúti szállítás megszervezése és végrehajtásának szabályai, okmányai, azok elkészítésének rendje.

- 14.3.** A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának irányelvei. C-RAM képesség, korszerű C-RAM fegyverek. A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok fegyverzete, a fegyverzet jellemzői, azok osztályozása.
- 14.4.** A légvédelmi rakéta- és tüzérharc vezetése, támogatása.
- 15.** **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavasz félév/8. félév
- 16.** **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
- 17.** **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
- 18.** **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozat értékelése szerint.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A részmegoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:

30–27 pont	5 (jeles)
26-23 pont	4 (jó)
22-19 pont	3 (közepes)
18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. [Basics of GBAD troops] Tansegédlet 1998. (in Hungarian)
- A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. [Methodolgy of military training] MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986 (Eredeti nyt. szám: 267/309) (in Hungarian)
- Szárazföldi Harszabályzat I., II., III., IV. rész [Doctrine for Land Forces Part 1,2,3,4] (tervezet), HVK, 2012. (in Hungarian)
- Magyar Honvédség Törzsszolgálat, [Staff operations of the Home Defence Forces] HVK, 2011. (in Hungarian)
- Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
- Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. [NATO military symbology]Tansegédlet 1998. (in Hungarian)
- NATO Joint Military Symbology APP-6(C). (in English)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Kecszer Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)
- Lőelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. [Theory of shooting for officer and NCO cadets] MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997). (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Krajnc Zoltán ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Légvédelmi szimulációs gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Wargaming in VR environment
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztzképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (0 + 30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (0+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Gyakoroltatni a tisztjelöltekkel a harcászati feladatok tervezését, szervezését és végrehajtásának vezetését SA-6 üteg és Mistral-2 szakasz szinten.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To practise planning, organizing and commanding of tactical tasks of SA-6 and Mistral 2 subunits.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudás a korszerű számítógépes szimulációk területén. A MARS szimulációs rendszer ismerete, önálló feladatok megoldása a szimulációs rendszerrel. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Giving high level practical knowledge of virtual battlefield and MARS/MARCUS simulation software and giving FO and EO practice at platoon level.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. A MARCUS és MARS szimulációs rendszerek lehetőségei. A digitális térkép használata. A légvédelmi alegységek számítógépes szimulációval támogatott parancsnoki és törzsvezetési gyakorlataira való felkészítés.
 - 14.2. A légvédelmi művelet megtervezésének lépései. A légvédelmi rakéta osztály menetének megszervezése.
 - 14.3. A terep értékelése. Vizuális láthatóság kiértékelése. Radar láthatóság. A földi felderítő rendszer kialakítása, a lehetséges tüzelő állások kijelölése.
 - 14.4. Objektum oltalmazása. A légi ellenség lehetőségeinek kiértékelése. Objektum oltalmazása. A statikus és a mozgó objektumok oltalmazásának sajátosságai. Lépcsőzetes tüzelőállás váltás megvalósítása. Az alegység tűzrendszerének kialakítása, a felderítő rendszer és a tűzrendszer megjelenítése.

- 14.5.** Szimulációs gyakorlat végrehajtása.
- 15.** A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavasz félév/8. félév
- 16.** A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel (az integrált gyakorlati blokk teljesítése) kötelező.
- 17.** Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A gyakorlati részfeladatok osztályzatát (ötfokozatú) mindig az adott feladatok teljesítésének minősége határozza meg.
- 18.** Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): Az aláírás megszerzésének alapfeltétele az integrált gyakorlati blokk teljesítése. A kredit megszerzésének feltétele: a **gyakorlati jegy** elégséges teljesítése. A gyakorlati jegy osztályzatát a MARCUS és MARS szimulációs rendszer használatával végrehajtott gyakorlati feladatok teljesítésére kapott értékelések egész számmá kerekített matematikai átlaga képezi.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Dr. Ruttai László – Horváth Mihály: A földi telepítésű légvédelem alapjai. [Basics of GBAD troops] Tansegédlet 1998. (in Hungarian)
 - A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. [Methodolgy of military training] MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986 (Eredeti nyt. szám: 267/309) (in Hungarian)
 - Szárazföldi Harcszabályzat I., II., III., IV. rész [Doctrine for Land Forces Part 1,2,3,4] (tervezet), HVK, 2012. (in Hungarian)
 - Magyar Honvédség Törzsszolgálat, [Staff operations of the Home Defence Forces] HVK, 2011. (in Hungarian)
 - Dr. Ruttai László – Dr. Krajnc Zoltán – Koós Gábor – Bunkóczi Sándor – Papp Tamás: A légvédelmi rakéta- és tüzércsapatok alkalmazásának alapjai, [Basics of employment of SBAD forces] Egyetemi jegyzet, ZMNE, 2003. (in Hungarian)
 - Horváth Mihály: A légvédelemben alkalmazható NATO jelek és jelzések. [NATO military symbology]Tansegédlet 1998. (in Hungarian)
 - NATO Joint Military Symbology APP-6(C). (in English)
 - MARCUS számítógéppel támogatott szimuláció (CAX) Felhasználói kézikönyv 1-10. [Simulation supported by MARCUS system] Artifex 2012. (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Keksz Ernő - Lamper László - Forgon Miklós: MISTRAL 2 közeli hatótávolságú légvédelmi rakéta komplexum. [Mistral 2 short range air defence weapon system] ZMNE, Budapest, 2008. (in Hungarian)

- Lóelméleti alapismeretek légvédelmi rakétás tisztek és tiszthelyettesek számára. [Theory of shooting for officer and NCO cadets] MH légvédelmi rakéta és tüzérfőnökség (1997). (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HLEV16
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatkiképzés módszertana
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Methods of Training and Drilling at AD Units level
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak, légvédelmi rakéta specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Antal Zoltánné százados, gyakorlati oktató
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15 + 15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend:
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a tisztjelöltekkel a Magyar Honvédségben és a NATO-ban alkalmazott kiképzés követelményeket és a kiképzés értékelésének elveit és módszereit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** To introduce training system of the Home Defence Forces and NATO requirements and monitoring system.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Magas szintű elméleti tudást és átfogó képet ad a légvédelmi rakéta eszközök alkalmazásának elméleti és gyakorlati kérdéseiben. Felkészíti a hallgatókat az alegységparancsnok kiképző feladatainak ellátására. Módszertani alapokat biztosít a légvédelmi rakéta komplexumok alkalmazásának elveihez és gyakorlati megvalósításához.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Giving comprehensive view of training system of the Home Defence Forces and NATO requirements and monitoring system.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincsenek
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. Az oktatás lehetséges stratégiái és módszerei, eszközei és tárgyi feltételei. A Magyar Honvédség integrált kiképzési rendszere. Kiképzési ágak a Magyar Honvédségben.
 - 14.2. A harc kiképzés általános rendszere, különböző szintű dokumentumai. Parancsnokok és törzsek felkészítésének alapjai. A katonai kiképzés módszer és eszköz rendszere.
 - 14.3. A légvédelmi rakétaegység kiképzési rendszere. A kiképzési foglalkozások levezetésének módszertani sajátosságai. Az üteg heti (kétheti) részletes kiképzési tervének formai és tartalmi követelményei, elkészítésének szabályai. Foglalkozásra felkészülés rendje.
 - 14.4. Az ellenőrzések rendszere. A gyakorlások és gyakorlatok szerepe a katonai felkészítésben.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavasz félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** 3 hiányzás elfogadott, a távolmaradás pótlása az előadó által meghatározott feladattal teljesíthető.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapján az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei** (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények): a félév végi aláírás feltétele az előadások látogatása a 16. pontban rögzített feltételek szerint. Az osztályzat és a kredit évközi értékelés, **gyakorlati jegy** formájában szerezhető meg, az előadások anyaga és a megadott kötelező irodalom kijelölt részei alapján megírt zárthelyi dolgozat értékelése szerint.

A zárthelyi dolgozat maximális pontszám értéke 30 pont, ami 5 azonos súlyú, egyenként 6 pontos feladat hibátlan megoldására adható. A rész megoldások pontértékét mindig az adott válaszok határozzák meg. Amennyiben a dolgozatra kapott összpontszám kevesebb, mint 15, azt a zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni.

A zárthelyi dolgozat értékelése:	30–27 pont	5 (jeles)
	26-23 pont	4 (jó)
	22-19 pont	3 (közepes)
	18-15 pont	2 (elégséges)

A ZH megírása az utolsó foglalkozásra tervezett, pótlására a szorgalmi időszak utolsó hetén, egyeztetett időpontban van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- A katonai kiképzés módszertana kézikönyv. [Handbook of military training] MN kiképzési Főfelügyelőség kiadványa. Budapest, 1986. (Eredeti nyt. szám: 267/309) (in Hungarian)
- Szárazföldi Harszabályzat I., II., III., IV. rész [Doctrine for Land Forces Part 1,2,3,4] (tervezet), HVK, 2012. (in Hungarian)
- Magyar Honvédség Törzsszolgálat, [Staff operations of the Home Defence Forces] HVK, 2011. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Csapatszintű szabályzó dokumentumok, [Regulations at troops level]

Budapest, 2017. október 31.

Antal Zoltánné százados gyakorlati oktató
tantárgyfelelős

Műszaki specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB30
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 1.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 60 (45+15)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** –
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 4 (3+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki támogatással és a műszaki szakfeladatokkal kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagokat, eszközöket, a végrehajtás tervezését és szervezését.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, with their application for construction works and planning, organizing engineer support tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Egyszerű tartószerkezetek.** Fa tartószerkezetek. Acél tartószerkezetek. Vasbeton tartószerkezetek. iniciálása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Épületszerkezetek.** Épületszerkezetek. Alapfogalmak, alapozási szerkezetek, falszerkezetek, födém szerkezetek. Épület- és tartószerkezetek megerősítései, kiváltási lehetőségei. Az átalakítási munkák sajátos szerkezeti megoldásai. Biztonsági épületszerkezetek. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Műszaki munkaszervezés.** A műszaki munkaszervezés célja, feladatai és elemei. A műszaki munkák térbeni és időbeli szervezése. Normák és normatívák, valamint azokat befolyásoló tényezők. A műszaki építési folyamatok és azok gépesítésének elvei. A műszaki munkaszervezési terv előkészítése. A sávós, a ciklogramos a munkaerőszükségleti-, anyagfelhasználási-, szállítási- és

gépszükségleti ütemtervek. A hálótervezés elvei. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **beszámoló**. A beszámoló a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Dr. Kocsis Lászlóné: Statika [Statics] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Kocsis Lászlóné: Szilárdságtan [Stress analysis] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika I. [Mechanics I.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Vas József – Húth József: Mechanika példatár I-II. [Mechanics collection I-II.] /Főiskolai jegyzet/ (in Hungarian)
- Dr. Hilvert Elek: Faszervezetek [Wooden construction] (in Hungarian)
- Halász O. – Platthy P.: Acélszerkezetek [Steel construction] TK Bp. 1987. (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbetonszerkezetek I. [Reinforced concrete construction I.] Műegyetemi kiadó 2002. (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- T 1921 Batiz Zoltánné – Tokodi András: Geodézia [Geodesy] Nemzeti Tankönyvkiadó 1993. Budapest (in Hungarian)
- Kollár László: Vasbeton-szilárdságtan [Reinforced concrete stress analysis] Műegyetemi kiadó 1995. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB31
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 2.
4. **Kreditérték:** 8
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (60+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (4+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismerni a robbanóanyagok felhasználásának területeit és körülményeit, a töltetek iniciálásának eszközeit, alkalmazásuk szabályait. Megismertetni a túlélőképesség fenntartását és fokozását biztosító műszaki támogatási és erősítési alapismereteket, az álcázás alapjait, a rendszeresített álcázó eszközöket és azok jellemzőit. Megismerni a robbanó és nem robbanó zárok jellemzőit, telepítésük általános elveit, módszereit. Megismertetni a műszaki harctámogató feladatok végrehajtásának, szervezésének és tervezésének feladatait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the explosives, charges and their initiation. Make them familiar with field fortification and camouflage basic tasks and equipment. Familiarize them with explosive and non-explosive engineer barriers, obstacles and planning, organizing, accomplishing engineer combat support tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Robbantás-műszaki zárás.** Töltetek iniciálása. Gyűjtőhálózatok. Robbanó és nem robbanó műszaki zárok telepítésének általános elvei, módszerei. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Erősítés-álcázás.** Túlélőképesség fenntartását és fokozását biztosító műszaki támogatási és erősítési alapismeretek. Álcázás rendszeresített eszközei és azok jellemzői. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Műszaki szakharcászat.** Műszaki támogatás tartalma, a műszaki támogatás végrehajtásának, szervezésének és tervezésének alapfeladatai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **beszámoló**. A beszámoló a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Allied Joint Doctrine For Military Engineering – AJP 3.12 (STANAG 2238)
- A gépesített lövész-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. Jegyzet. ZMNE 2000. [Military engineering support to infantry unit] (in Hungarian)
- A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata I-III. [Field manual for land forces of HDF] (in Hungarian)
- Mú/213 Robbantási utasítás [Blasting&Demolitions Manual] (in Hungarian)
- Mú/20 Erődítési utasítás [Field Fortification Manual] (in Hungarian)
- Erődítés I. ZMKA 481/0634 [Field Fortification I.] (in Hungarian)
- Erődítés II. ZMKA 481/0589 [Field Fortification II.] (in Hungarian)
- Erődítés III. ZMKA 481/0160 [Field Fortification III.] (in Hungarian)
- Mú/57 Álcázási utasítás [Camouflage manual] (in Hungarian)
- Mú/116.: Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére [Manual for laying and breaching of minefields and obstacles] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei [Obstacles, laying and breaching equipment of foreign military forces] akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992. (in Hungarian)
- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munkaokmányai [NATO document formats of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2002 (in Hungarian)
- Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből [Selection from the evolution of hungarian blasting techniques] Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB32
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 3.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (45+0)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (3+0)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a műszaki csapatok kiképzési rendszerét, annak elemeit és tartalmát, a kiképzés tervezésével és végrehajtásával kapcsolatos szabályzókat (törvények, parancsok, intézkedések és szabályzatok), valamint a szakkiképzési foglalkozások tartalmát, végrehajtásuk rendjét. Megismertetni az alapvető műszaki technikai eszközöket, a műszaki törzsmunka alapjait, a harcvezetés okmányait, feladatait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the engineer training system, with its planning and accomplishing. Familiarize them with the main engineer vehicles and equipment; with engineer staff work.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Műszaki csapatok kiképzésének alapjai.** A műszaki csapatok kiképzési rendszere, annak elemei és tartalma. A műszaki alegységek kiképzésének követelményei, a kiképzés tervezésének elvei, feladatai. A műszaki alegységek kiképzési tervei, nyilvántartási és egyéb okmányai. A szakkiképzési foglalkozások tartalma, végrehajtásuk rendje. A kiképzés logisztikai biztosításának rendszere, annak elemei, a kiképzéshez szükséges eszközök és anyagok igénylésének rendje. A kiképzés folyamán alkalmazható metodikai, módszertani fogások. Az egyes kiképzési foglalkozások levezetéséhez szükséges okmányok. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Műszaki technikai alapismeretek.** A kötőelemek és a helyzetbiztosító gépelemek. Rugók, a merev és hajlékony tengelyek. Tengelykapcsolók. Csapágyak, fogaskerekek. Szíj, a kötél és lánchajtások alapvető jellemzői, szerkezeti kialakításai. A belsőégésű motorok. Indító áramforrások. Gépjárművek erőátviteli rendszerei. Futóművek, kormányzás, fékrendszerek. Az MH-ban rendszeresített műszaki

technikai eszközök rendeltetése, felosztása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

- 14.3. Harcvezetés alapjai.** A harcvezetés célja, feladatai. A parancsnok feladatai a harc előkészítése és vezetése során. A jelek, jelzések és rövidítések alkalmazásának szabályai. Az alegységek együttműködésének kérdései, feladatai, azok megszervezése. A műszaki alegységek vezetésének rendje. A műszaki alegységparancsnok munkarendje. A műszaki alegységparancsnok harci okmányainak fajtái, előkészítése és kidolgozása, azok tartalma, formai követelményei. A műszaki alegységparancsnokok munkája a szakfeladataik végrehajtásának tervezése, szervezése során. A műszaki alegységek tevékenységének vezetése a harctevékenységek előkészítése és végrehajtása során. A zászlóalj (alkalmi harci kötelék), dandár műszaki alegységei együttműködése megszervezésének lehetséges feladatai. A műszaki szakfeladatok végrehajtásához szükséges vezetési okmányok és szaktervek tartalma, azok elkészítésének rendje, a velük szemben támasztott követelmények. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **beszámoló**. A beszámoló a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munkaokmányai [NATO document formats of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2002 (in Hungarian)
- Greschik Gy.: Anyagmozgató gépek [Material handler machines] (in Hungarian)
- Szeles: Építőgépek I.-II. [Construction machines I.-II.] (in Hungarian)
- Módli: Mélyépítő gépek I.-II. [Road-bridge construction machines I.-II.] Egyetemi jegyzet (in Hungarian)
- Dr. Márton András: Gépelemek I-II. [Machine parts I-II.] Kossuth Lajos katonai Főiskola. Jegyzet szám: 246/177 (in Hungarian)
- Törzsszolgálat. [Staffwork] Tankönyv. ZMNE 2000. Nytsz.: J-1406 (in Hungarian)
- Kiképzési program a műszaki katonák és alegységek részére. [Training program for engineer soldiers and units] Tervezet. Szárazföldi Parancsnokság 2002. Nytsz.: 889/202 (in Hungarian)
- STANAG 2394 Doctrine For Military Engineering Szabványügyi Hivatal, Brüsszel, 2017.
- STANAG 2019 (APP-6B) Joint Symbology, 2008, június

Ajánlott irodalom:

- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás egyezményes jelei, jelzései [Map symbols of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2001 (in Hungarian)
- Diószegi György: Gépészeti ismeretek és adatok. [Mechanical engineering] Bp. Műszaki könyvkiadó (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB33
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer professional training 4.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (0+60)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megszilárdítani a tisztjelöltekben az előtanulmányi tantárgyak során szerzett elméleti ismereteket, begyakoroltatni a szakmai végrehajtás fogásait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Strengthen the theoretical knowledge of students gained during preliminary studies by practising the steps of execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Robbantás-műszaki zárás gyakorlati ismeretek.** Tűzzel való gyújtás, NONEL és villamos gyújtóhálózatok. Szerkezeti elemek robbantása (fa, kő, beton). Robbanó és nem robbanó műszaki zárok telepítése. Robbanó és nem robbanó műszaki zárok leküzdése.
 - 14.2. **Erődítés-álcázás gyakorlati ismeretek.** Óvóhely beépítés. Technikai eszközök álcázása.
 - 14.3. **Harcvezetés-műszaki csapatok kiképzése gyakorlati ismeretek.** Vezetési okmányok és szaktervek elkészítésének gyakorlása. Kiképzési terv, levezetési terv, foglalkozási jegy, munkajegy készítése.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Tervfeladatok, számítási feladatok, okmányok készítése a tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a kiadott feladatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) elkészítése, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **beszámoló**. A beszámoló a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- Mű/213 Robbantási utasítás [Blasting&Demolitions Manual] (in Hungarian)
- Mű/20 Erődítési utasítás [Field Fortification Manual] (in Hungarian)
- Erődítés I. ZMKA 481/0634 [Field Fortification I.] (in Hungarian)
- Erődítés II. ZMKA 481/0589 [Field Fortification II.] (in Hungarian)
- Erődítés III. ZMKA 481/0160 [Field Fortification III.] (in Hungarian)
- Mű/57 Álcázási utasítás [Camouflage manual] (in Hungarian)
- Mű/116.: Szakutasítás a műszaki zárok létesítésére és leküzdésére [Manual for laying and breaching of minefields and obstacles] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Idegen hadseregek műszaki zárai, műszaki záró és átjárónyitó eszközei, lehetőségei [Obstacles, laying and breaching equipment of foreign military forces] akadémiai jegyzet ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1992. (in Hungarian)
- Kovács Zoltán: A műszaki támogatás NATO-munkaokmányai [NATO document formats of engineer support] Tansegédlet, ZMNE, 2002 (in Hungarian)
- Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből [Selection from the evolution of hungarian blasting techniques] Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földművek - vízépítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Earthworks – hydraulic engineering
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 15+15
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (18+12)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a földművekkel és a vízépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of Earthworks and hydraulic engineering. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A földművek és a vízépítési műtárgyak jellemzése, osztályozása. Földterhek, földnyomások, víznyomások.** A földművek jellemzése, alapfogalmai. A földművek osztályozása. A földművek létesítésének fő feladatai. Vízszintes földterhek, földnyomások. Függőleges földterhek, földnyomások. A víznyomások. Vízépítési műtárgyak jellemzése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **A földtömegeket megtámasztó építmények. Rézsúk és lejtők állékonyság vizsgálata. Terület és köbtartalom számítás.** Támfaltípusok és szerkezeti kialakításuk. Támfalak háttöltésének víztelenítése. Támfalkárok okai, azok javítása. Számítási gyakorlat. Rézsúk és lejtők állékonyság vizsgálata. Rézsúk és lejtők romlásai, helyreállításuk. Területszámítás. Köbtartalom számítás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Földművek víztelenítése. Földművek építése, minősítése és védelme.** A felszíni és a felszín alatti vizek, a csapadékvizek. A felszíni- és a felszín alatti vizek elleni védekezés lehetőségei. Földművek építése és az építés eszközei. Földművek minősítése. Földművek védelme. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- Kötelező irodalom:**
- Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. [Geotechnics I.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
 - Szepesházi Róbert: Geotechnika II. [Geotechnics II.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
 - Mérnöki kézikönyv I [Engineering Manual I.] (in Hungarian)
 - Petróczky Ferenc: Geotechnika 2. [Geotechnics II.] (SZIF, J 19 – 662) (in Hungarian)
- Ajánlott irodalom:**
- Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok [Geotechnics I. – Practical examples] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki támogatás I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer support I.
4. **Kreditérték:** 6
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat az összefegyvernemi harc műszaki támogatási feladatainak szakasz-század szintű megtervezésére, megszervezésére, a végrehajtás vezetésére önállóan és más alegységekkel együttműködve.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with planning, organizing and accomplishing engineer combat support tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki támogatási feladatok ismerete, műszaki harcrendi elemek és tevékenységek ismerete.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Knowledge of engineer support tasks, knowledge of engineer combat elements and activities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Műszaki csapatok alkalmazásának alapjai
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Védelmi harc előkészítésének műszaki támogatása.** A lövész- (harckocsi-) alegységek (zászlóalj, dandár) védelmi harca műszaki támogatásának fogalma, célja, fő feladatai. A védelmi harc előkészítésének műszaki támogatása. A műszaki felderítés megszervezése, vezetése. Támpontok, körletek erődítési berendezése. Támpontok, körletek műszakizár-rendszere. A zászlóalj védőkörlet (dandár harctevékenységi körzet) műszaki berendezése. Szeminárium és ZH a foglalkozások anyagából.
 - 14.2. **Védelmi harc megvívásának műszaki támogatása.** A védelmi harc megvívásának műszaki támogatása. A mozgó záróosztag (MZO) rendeltetése, szervezete, felszerelése, alkalmazásának elvei. Mozgó záróosztag tevékenysége. A mozgó romboló csoport (MROCS) rendeltetése, szervezete, felszerelése, alkalmazásának elvei. Szeminárium a foglalkozások anyagából.
 - 14.3. **Műszaki törzsmunka.** A dandár (zászlóalj) műszaki tiszt tevékenységének rendje, kidolgozandó okmányai és azok tartalma. Szeminárium és ZH a 15.2 és 15.3 foglalkozásainak anyagaiból.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban rajzos és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Allied Joint Doctrine For Military Engineering – AJP 3.12 (STANAG 2238)
- A gépesített lövés-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. Jegyzet. ZMNE 2000. [Military engineering support to infantry unit] (in Hungarian)
- A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata I-III. [Field manual for land forces of HDF] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Harcászati műszakizár-csomópontok létesítése, fenntartása, aktivizálása. A zászlóalj védőkörlet műszakizár-rendszere - akadémiai jegyzet (ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1994.) [Establishment, maintenance and activation of military engineer barriers. The barrier system of the battalion in defense] (in Hungarian)
- Lukács László: A mozgó záróosztag alkalmazásának elvei - akadémiai jegyzet (ZMKA, Műszaki tanszék, Budapest, 1994.) [Mobile demolition squad application] (in Hungarian)
- A műszaki biztosítás története I-III. Jegyzet. ZMKA 1992. [History of military engineering support] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki technikai eszközök I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer equipment I.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg a műszaki technikai támogatásban alkalmazott gépek erőforrásainak, hidraulikus erőátvitelének működési elvét, üzemeltetésének alapvető követelményeit. Sajátítsák el a belsőégésű motorok felépítését, működési elvét, tüzelőanyag ellátó rendszerének, kenésének, hűtésének, indításának, a járművek villamos áramforrásainak szerkezeti kialakítását, működési elvét. Ismerjék meg a haladás, a fékezés, a kormányzás szerkezeti elemeit, azok működését, valamint a munkagépek hidrosztatikus és hidrodinamikus erőátviteli rendszereit, azok szerkezeti elemeit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the energy sources, hydraulic transmissions of power, principles of functioning of the vehicles used during engineer technical support. It also includes the structure, fuel supply, lubrication, cooling, initiation of internal combustion engines as well as the the main parts of moving, breaking, steering and the hydrodynamical transmission systems.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A műszaki-technikai eszközök, erőgépek szerkezeti elemeinek, felépítésének, működésének ismerete; A műszaki-technikai eszközök üzemeltetésének és alkalmazásának irányítása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Knowledge of engineer vehicles, machines, their construction and function. Operating and supervising engineer vehicles, machines.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A belsőégésű motorok fajtái, működési elve, szerkezeti kialakítása, töltéscseréje, tüzelőanyag ellátó, kenési és hűtési rendszere.** Ottó és Diesel motorok elméletei és valóságos körfolyamatai, a belsőégésű motorok főbb mutatói. Indikált és effektív jellemzők, külső karakterisztikák. A belsőégésű motorok fajtái, elvi felépítése, a motortömb, a dugattyú és a hajtórúd szerkezeti kialakítása. A forgattyús tengely szerkezeti felépítése, a forgattyús hajtómű mozgástörvényei. Tömegerek és nyomatékok, a tömegkiegyenlítés elve. A belsőégésű motorok töltéscseréje, a szelepek feladata, kialakítása. Az Otto és a Dízelmotorok

keverékképzése és az égés lefolyása, tüzelőanyag ellátó rendszerei. A belsőégésű motorok kenése, hűtése és indítása. Ellenőrző foglalkozás.

- 14.2. Indító áramforrások, áramfejlesztők, gyújtási rendszerek.** A villamos hálózat felépítése, indító akkumulátorok, indító motorok, forgó áramfejlesztők. Akkumulátoros gyújtás áramkörei, szabályozása, elektronikus gyújtási rendszerek. Ellenőrző foglalkozás.
- 14.3. Hidraulikai alapismeretek, körfolyamatok, hidrosztatikus és hidrodinamikus gépek működési elvei.** Hidrosztatikus körfolyamatok. Hidrosztatikus gépek. Hidrodinamikus tengelykapcsolók, nyomatékvtó, hidromechanikus erőátvitel. Zárthelyi dolgozat.
- 14.4. Gépjárművek erőátviteli rendszerei, a kerekek hajtása.** A tengelykapcsolók feladatai, fajtái, működési elvük. A sebességváltók feladatai, fajtái, működési elvük. A gépjárművek hajtásrendszerei, a kardántengelyek és a differenciálművek feladata és szerkezeti kialakításuk. Ellenőrző foglalkozás.
- 14.5. A gépjárművek futóműveinek kialakítása, a kormányzás, a fékrendszerek felépítése és működése.** A kerékfelfüggesztés fajtái, rugózás és lengéscsillapítás. A kormányzás feladata, ívmenet és a kormánymechanizmusok fajtái, kialakításuk. Fékezés, fékrendszerek. Ellenőrző foglalkozás.
- 14.6. Az építőipari gépek rendszerezése, a földmunkagépek fajtái, típusai, alkalmazásuk területei.** Az építőipari gépek rendszerezése, a földmunka és a tömörítő gépek fajtái, típusai. Az útburkolatok készítésének technológiája és gépei. Az út-és vasútépítés, valamint a keverőtelepek gépei. Zárthelyi dolgozat.
- 14.7. A műszaki technika eszközök működésének és üzemeltetésének gyakorlati tanulmányozása.**
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Vég Róbert: Áruszállító Járművek I.-II. [Carrying vehicles I-II.] Főiskolai jegyzet, ZMNE, BJKMK, Közlekedésmérnöki Tanszék, Budapest, 2004 (in Hungarian)
- Bohher-Gscheidle-Leyer-Pichler-Saier-Schmidt-Siegmayer-Zwickel: Gépjárműszerkezetek [Structure of motor vehicles] Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 4. kiadás, ISBN: 963 16 1867 6, ISSN: 963 16 0543 4 (Tárolási kód: 59121) (in Hungarian)
- Műszaki gépek szerkezeti alapjai. [Structural fundamentals of engineer machines] KLFK Főiskolai Jegyzet (T-1733) (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Wilfried Staudt: Gépjárműtechnika [Technology of motor vehicles] OMÁR Könyvkiadó, 1988, ISBN: 963 85108 0 3 (in Hungarian)
- Dr. Lévai Zoltán: Gépjárművek szerkezetana [Mechanism of motor vehicles] Tankönyvkiadó, Budapest, 1978, ISBN: 963 17 2518 9 (in Hungarian)
- Műszaki gépek [Engineer machines] (Tankönyv) I.-II rész, (Mű/33, Mű/96) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB05
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadihídépítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military bridge construction
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a hadihídépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of Military bridge construction. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A hadihídépítés alapjai.** A hídépítés általános elvei, alapfogalmai. A hidak általános jellemzése, osztályozása. A hidak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai.
 - 14.2. **Hadihidak általános tervezési szempontjai.** Forgalmi követelmények. Műszaki követelmények. Speciális katonai követelmények.
 - 14.3. **A hadihidak főbb szerkezeti elemei.** A hidak felszerkezete, azok kialakítása. A hidak alépítménye, azok kialakítása.
 - 14.4. **Hadihidak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása.** Hidak és hadihidak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Rombolt hidak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Szakutasítás a katonai hidak építésére (Mű/8, Mű/1.) [Military bridge construction manual] (in Hungarian)
- Katonai hídépítés (KLKF jegyzet, 1988) [Military bridge construction (KLKF-1988)] (in Hungarian)
- Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. [Geotechnics I.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
- Mérnöki kézikönyv II [Engineering Manual II.] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok [Geotechnics I. – Practical examples] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadiútépítés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military road construction
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 15 (8+7)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 1
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a hadiútépítéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of Military road construction. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A hadiútépítés alapjai.** A hadiútépítés általános elvei, alapfogalmai. Az utak általános jellemzése, osztályozása. Az utak, és hadiutak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai. Az MH útépítő képessége.
 - 14.2. **Hadiutak általános tervezési szempontjai.** Forgalmi követelmények. Műszaki követelmények. Speciális katonai követelmények.
 - 14.3. **A hadiutak főbb szerkezeti elemei. Hadiutak építése.** Az utak pályaszerkezete, azok kialakítása. Hadiutak felderítése, tervezése és építése. Utak víztelenítése.
 - 14.4. **Hadiutak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása.** Utak és hadiutak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Rombolt utak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév

- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Szakutasítás a hadiutak létesítésére (Mű/59) [Military road construction manual] (in Hungarian)
- Közlekedésépítés [Road construction] (in Hungarian)
- Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. [Geotechnics I.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
- Mérnöki kézikönyv II [Engineering Manual II.] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok [Geotechnics I. – Practical examples] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Erődítés-álcázás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Field fortification & concealment
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Horváth Tibor ezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 15 (8+7)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** –
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 1
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegység parancsnoki beosztásban az erődítéssel, álcázással kapcsolatos szakfeladatok végrehajtásának tervezésére és irányítására. Tartalmát az alapvető műszaki támogatási feladatok eredményes végrehajtásához szükséges erődítési, álcázási ismeretek képezik.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the planning, organizing fortification and camouflage tasks, and supervising their execution. It includes the fortification and camouflage knowledge necessary for main engineer support tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Erődítés.** Az erődítés fejlődéstörténete. Az erődítés célja, jelentősége napjainkban. Az erődítési munkákba bevonható erők és eszközök. Az erődítésre fordítható idő. Az erődítést befolyásoló tényezők. Az erődítési építmények csoportosítása, felosztása. Lövészárkok, tüzelőállások és fedezékek helye, szerepe a védelemben. Az egyes elemek kiépítésének módjai, eszközei és normaidői. A rajállás, a szakasz- és századtámpont kiépítése. A zászlóalj védőkörlet (dandár harctevékenységi körzet) erődítési berendezése. A vezetési pontok felépítése, berendezésük célja és követelményei. A berendezésnél alkalmazott erők, technikai eszközök és anyagok. Erődítés különleges viszonyok között: lakott településen; erdős-hegyes terepen; télen; más különleges viszonyok között. Logisztikai csapatok erődítési építményei. Erődítési számvetések készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Álcázás.** Álcázási alapismeretek. A vizuális figyellel végrehajtott felderítés elleni álcázás. A foto- és televíziós felderítés elleni álcázás. Az infratechnikai eszközök elleni álcázás. A rádiólokációs felderítő eszközök elleni álcázás. A

rendszeresített és szükségálcázó eszközök, anyagok. Aknamezők telepítésének elvei, módjai, szabályai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Mú/1 Erődítési típusalbum [Fortification album] (in Hungarian)
- Mú/20 Erődítési utasítás [Fortification manual] (in Hungarian)
- 734/159 Erődítés I. [Fortification I.] ZMKA jegyzet (in Hungarian)
- 481/742/Ea Erődítés II. [Fortification I.] ZMKA jegyzet. (in Hungarian)
- 734/282 Álcázás alapjai. [Background of camouflage] ZMKA jegyzet (in Hungarian)
- 481/0643/Ea Álcázás II. [Camouflage II.] A csapatok tevékenységének és harcának álcázása. ZMKA jegyzet (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Horváth Tibor: A védőképesség növelésének lehetőségei az erődítés-álcázás területén. [Fortification and camouflage possibilities to increase survivability] ZMNE jegyzet (in Hungarian)
- Wanczel Gábor – Horváth Tibor: Csapaterődítés. [Field fortification] KLKF jegyzet (in Hungarian)
- Szabó Sándor, Kovács Zoltán, Tóth Rudolf: Force protection solutions with HESCO Bastion. AARMS 10:(1) pp. 31-59. p. 29 (2011)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki zárás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Countermobility
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg az aknák alkalmazásával kapcsolatos nemzetközi egyezményeket, a Magyar Honvédségnél rendszeresített aknák és töltetek működését, telepítésük és hatástalanításuk szabályait, a betartandó biztonsági rendszabályokat. A tájékozottság szintjén ismerjék meg a különböző gyalogság elleni aknákat. Szerezzenek jártasságot az alapvető nem robbanó záruk létesítésében. Sajátítsák el az aknamezők telepítésének részletmunkáit különböző viszonyok között. Ismerjék meg az aknamezők telepítésének megtervezésével, a végrehajtás megszervezésével és irányításával, az okmányolással, valamint az átadás-átvétellel kapcsolatos parancsnoki feladatokat. Sajátítsák el az aknamezők felderítésének és leküzdésének részletmunkáit különböző viszonyok között.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the international agreements on the usage of landmines; equipment in service with HDF. Basic knowledge on anti-personnel landmines and non-explosive obstacles. To get experience on laying minefields in different conditions as well as the planning, organizing countermobility tasks, and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A műszaki zárás általános elvei, a műszaki záró anyagok telepítése.** A műszaki zárás általános elvei. Robbanó és nem robbanó műszaki záruk. Nemzetközi egyezmények előírásai. Aknák egyenkénti telepítésének és a nem robbanó műszaki záruk létesítése gyakorlása. szerkezeti elemek robbantása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Aknamezők telepítése.** Aknamezők telepítésének elvei, módjai, szabályai. Utak és folyópartok aknásításának módjai, szabályai. Műszakizár-csomópont

létesítésének, tervezésének elvei. Aknamező kézi erővel történő telepítésének gyakorlása.

14.3. Aknamezők felderítése, leküzdése. Aknamezők felderítésének módjai, eszközei. Műszaki záruk leküzdése, az átjárónyitás módszerei és eszközei. Utak és folyópartok aknamentesítése. Szórt aknamezők leküzdése, a terep teljes aknamentesítése. Az átjáró komendáns szolgálat megszervezése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

Kötelező irodalom:

- Mű/116. Szakutasítás a műszaki záruk létesítésére és leküzdésére [Manual for laying and breaching of minefields and obstacles] (in Hungarian)
- Mű/25. A gyorslepipítésű drótkadály műszaki leírása, használati és karbantartási szakutasítása [Technical manual for rapidly deployable concertina wire] (in Hungarian)
- Harckocsi és gyalogság elleni akadályrendszerek anyagainak és eszközeinek, valamint az új típusú műszaki harcanyagok kezelése és karbantartása [Material and equipment of antitank and anti-personnel barriers, as well as handling and maintenance of novel engineer explosive materials] Szolgálati könyv, Budapest, 2007. (Nyt. szám: 361/119) (in Hungarian)
- 1997. évi CXXXIII. törvény a „Mértéktelen sérülést okozó vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról” szóló egyezmény és a hozzá csatolt jegyzőkönyvek kihirdetéséről rendelkező 1984. évi 2. Törvényerejű rendelet módosításáról és kiegészítéséről [Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects] (in Hungarian)
- 1998. évi X. törvény a „Gyalogság elleni akna alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről” szóló Egyezmény megerősítéséről és kihirdetéséről [Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Kis akna-történelem [Short history of landmines] Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 6. évf. 3. szám, 2002. (20 old.) pp. 15-57. (in Hungarian)

- Lukács László: A gyalogság elleni aknák betiltásának hatása a fegyveres harcra [Effect of banning anti-personnel landmines on armed combat] Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 6. évf. 3. szám, 2002. (18 old.) pp. 125-140. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB01
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Robbantás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Explosives and demolitions
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók jártasság szintjén ismerjék meg a békében és háborúban alkalmazható robbantási technológiákat; az alapvető robbantási feladatok, úgymint a különböző szerkezeti elemek, a talajok és sziklás kőzetek robbantásának, valamint a jégrobbantás szabályait; a műszaki támogatás során jelentkező komplex robbantási feladatok tervezésének és szervezésének folyamatát. Legyenek képesek a robbantási feladatok tervezésére és gyakorlati irányítására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the demolition technologies used in peace time and war; with fundamental blasting tasks such as destruction of different structures, soil blasting and ice demolition. Make them also familiar with planning, organizing difficult blasting tasks, and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Szerkezeti elemek robbantása.** Fa szerkezeti elemek robbantása. Fém szerkezeti elemek robbantása. Téglá, kő, beton és vasbeton elemek robbantása. Talajok és sziklás kőzetek hajító robbantása. Talajok és sziklás kőzetek lazító robbantása. Töltetek számvetése talajok és sziklás kőzetek robbantásához. Jégrobbantás és víz alatti robbantások tervezése. Számítási gyakorlat. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Robbantási gyakorlat talajokban és kőzetekben.** Tölcsérek és harcjármű tüzelőállás robbantása. Harckocsiárok-rész és óvóhely alapgödör robbantása.
 - 14.3. **Háborúban alkalmazott robbantási technológiák.** Fa- és fémhidak rombolása. Kő, beton és vasbeton hidak rombolása. Hidak rombolásának tervezése. Vasbeton híd előkészítése robbantáshoz. Utak, vasutak és alagutak rombolása.

Épületek, kémények és hidrotechnikai építmények rombolása. Számítási gyakorlat.
Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok és számítási gyakorlatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Mű/213 Robbantási utasítás [Blasting&Demolitions Manual] (in Hungarian)
- Harckocsi és gyalogság elleni akadályrendszerek anyagainak és eszközeinek, valamint az új típusú műszaki harcanyagok kezelése és karbantartása [Material and equipment of antitank and anti-personnel barriers, as well as handling and maintenance of novel engineer explosive materials] Szolgálati könyv, Budapest, 2007. (Nyt. szám: 361/119) (in Hungarian)
- Lukács László: Hidak robbantásának tervezése, szervezése, a parancsnoki munka rendje [Planning, organizing bridge demolitions; the order of planning works] főiskolai tansegédlet (KLKF Szentendre, 1986.) (in Hungarian)
- Lukács László: Szemelvények a magyar robbantástechnika fejlődéstörténetéből [Selection from the evolution of hungarian blasting techniques] Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Katonai jégrobbantási tapasztalatok [Experiences of military ice demolitions] Műszaki Katonai Közlöny 2005/1-4. szám pp. 201-214. (in Hungarian)
- Lukács László: A robbanóanyag fogalma, a robbanóanyagok felosztása a magyar honvédségben [Explosives and their classification in the Hungarian Forces] Műszaki Katonai Közlöny 2008/1-4. szám (pp. 27-40.) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB34
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Katonai katasztrófavédelem
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military disaster relief operations
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hornyacsek Júlia alezredez, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 18+12
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegységparancsnoki beosztásban a katasztrófavédelmi feladatok műszaki támogatásának megtervezésére, megszervezésére és irányítására, a feladatok gyakorlati végrehajtására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the engineer support tasks of disaster relief operations, as well as the planning, organizing and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki katasztrófavédelmi szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer related disaster relief tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A katasztrófakezelés elméleti kérdései, alapfogalmak.** A Magyar Honvédség Katasztrófa-elhárítási Rendszere, a katonai erő igénybevétele. Nemzetközi szervezetek a védekezésben. Jogszabályi háttér és az országban valószínűsíthető veszélyforrások értékelése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **A katasztrófák elleni védekezés gyakorlati kérdései.** A katonai erő lehetséges feladatai, vezetésük, az együttműködés és a minden oldalú biztosítás (támogatás) kérdései. Ellenőrző foglalkozás.
 - 14.3. **A vizek kártételei elleni védelem és a védekezés feladatai.** Az árvíz-védekezési készség tartalma és fokozatai. A honvédség által nyújtható személyi, technikai lehetőségek. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **évközi értékelés (F)**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- 23/2005.(VI. 16.) HM rendelet a honvédelmi ágazat katasztrófák elleni védekezésének irányáról és feladatairól. [HDF Order on military tasks of disaster protection operations] (in Hungarian)
- Vasvári Vilmos: Katasztrófák elleni védekezés [Protection against disasters] ZMNE Doktori Iskola jegyzete Budapest, 1998. (in Hungarian)
- Padányi József: Katasztrófa-elhárítás [Averting disasters] ZMNE Doktori Iskola jegyzete Budapest, 1998. (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- A. T. Altunyin: Katasztrófák elleni harc. [The fight against disasters] Zrínyi Katonai Kiadó Budapest, 1983. ISBN 963 326 133 3 (in Hungarian)
- E. P. Mihno: Elemi csapások, természeti és ipari katasztrófák következményeinek felszámolása. [Natural disasters and the elimination of their effects] Építésügyi Tájékoztatási Központ, Budapest, 1984. ISBN 913 512 951 3 (in Hungarian)
- A jégvédekezés kézikönyve [Defense against ice-floods] (Vízügyi Dokumentációs és Tájékoztató Iroda, Budapest, 1973.) (in Hungarian)
- Árvíz védekezési kézikönyv [Handbook for flood-protection] (Országos Vízügyi Hivatal, Budapest, 1974.) (in Hungarian)
Budapest, 2017. október 31.

Dr. Hornyacsek Júlia alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki támogatás II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer support II.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat az összefegyvernemi harc műszaki támogatási feladatainak szakasz-század szintű megtervezésére, megszervezésére, a végrehajtás vezetésére önállóan és más alegységekkel együttműködve.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of engineer support and engineer tasks. Familiarize them with planning, organizing and accomplishing engineer combat support tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki támogatási feladatok ismerete, műszaki harcrendi elemek és tevékenységek ismerete.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Knowledge of engineer support tasks, knowledge of engineer combat elements and activities.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HMÜSB07 Műszaki támogatás I.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Támadó harc előkészítésének műszaki támogatása.** A támadóharc előkészítésének műszaki támogatása. A megindulási helyzet felvételének, (a megindulási körlet berendezésének) műszaki támogatási feladatai. A műszaki felderítés megszervezése. A műszaki felderítő szervek tevékenysége. Az előrevonás, szétbontakozás műszaki támogatása. Szeminárium és ZH a foglalkozások anyagából.
 - 14.2. **Támadó harc megvívásának műszaki támogatása.** A támadóharc megvívásának műszaki támogatása. Átjárók létesítése a saját és az ellenség által telepített műszaki zárokon, akadályokon. A mélységben folyó harc műszaki támogatása. A zászlóalj (század) akadályelhárító csoport (ZAECs) alkalmazása, tevékenységének rendje. Az út-hídépítő csoport (UHÉCS) alkalmazása, tevékenységének rendje. A mozgó záróosztag (MZO) alkalmazása, tevékenységének rendje. A dandár (zászlóalj) műszaki tiszt tevékenységének rendje, kidolgozandó okmányai és azok tartalma. Szeminárium és ZH a foglalkozások anyagából.
 - 14.3. **Nem az 5. cikk alá tartozó műveletek műszaki támogatása.** A válságkezelés és a háborús küszöb alatti tevékenységek műszaki támogatásának elvei és gyakorlata. A műszaki csapatok alkalmazásának elvei a természeti és civilizációs katasztrófák

következményeinek felszámolásában. A műszaki csapatok alkalmazásának lehetőségei a társadalmi válsághelyzetek kezelése érdekében. A béketámogató műveletek műszaki támogatásának elmélete, a műszaki csapatok alkalmazásának lehetőségei. Szeminárium és ZH a foglalkozások anyagából.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban rajzos és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Allied Joint Doctrine For Military Engineering – AJP 3.12 (STANAG 2238)
- A gépesített lövés-, (harckocsi-) alegységek harcának műszaki támogatása. Jegyzet. ZMNE 2000. [Military engineering support to infantry unit] (in Hungarian)
- A Magyar Honvédség szárazföldi haderőnemének harcszabályzata I-III. [Field manual for land forces of HDF] (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Lukács László: Harcászati műszakizár-csomópontok létesítése, fenntartása, aktivizálása. A zászlóalj védőkörlet műszakizár-rendszere - akadémiai jegyzet (ZMKA Műszaki tanszék, Budapest, 1994.) [Establishment, maintenance and activation of military engineer barriers. The barrier system of the battalion in defense] (in Hungarian)
- Lukács László: A mozgó záróosztág alkalmazásának elvei - akadémiai jegyzet (ZMKA, Műszaki tanszék, Budapest, 1994.) [Mobile demolition squad application] (in Hungarian)
- A műszaki biztosítás története I-III. Jegyzet. ZMKA 1992. [History of military engineering support] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki logisztika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer Logistics
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a műszaki logisztikával kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott anyagok jellemzőit, felhasználásuk lehetőségeit, a mechanika, a műszaki mérések, ábrázolások alapjait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of Engineer logistics. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, and with mechanics, technical measuring, depicting.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A Magyar Honvédség logisztikai, támogatási és gazdálkodási rendszere, területei, szervezeti kialakítása, működési szintjei és jellemzői.** A polgári és katonai logisztika értelmezése napjainkban, a katonai logisztikai támogatás és gazdálkodás feladata, alapvető területei, a megvalósítás szintjei. A logisztikai támogatás fogalma, célja, területei, a dandár, zászlóalj és alegység szintű logisztikai támogatás feladata, szervezeti kialakítása. A csapat és az alegység gazdálkodás feladatai, fontosabb jellemzői, az anyagok igénylésének, átvételének, tárolásának, felhasználásának, elszámolásának szabályai. Az alegység okmányai, azok vezetésének szabályai.
 - 14.2. **A műszaki technikai támogatás fogalma, célja, tevékenységi területei.** A műszaki anyagi-technikai támogatás fogalma, célja, helye a katonai logisztika rendszerében, tevékenységi területei, a végrehajtók feladatai és kötelességei. A műszaki logisztika fogalma, területei, a műszaki anyagi – technikai támogatás feladatainak tartalma. A műszaki technikai eszközökkel és felszerelésekkel való ellátás folyamata, a nyilvántartása rendje, az anyagigénylés és elszámolás formái, okmányai, a központ ellátó bázisok rendeltetése, feladata.

- 14.3. Műszaki felszerelések ellátásának, igénybevételének, tárolásának rendje, feladatai, a végrehajtás szabályai.** A műszaki felszerelések okmányai, a műszaki gépek igénybevételének tervezése, nyilvántartása, végrehajtása, az elszámolás szabályai. Az műszaki gépek, felszerelések, és anyagok tárolásának formái, szabályai és követelményei. A műszaki felszerelésekkel való ellátás rendje nyilvántartása, tárolásuk előírásai, az anyagigénylés és elszámolás formái, okmányai, a műszaki felszerelések átadásának-átvételének szabályai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy.** Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- Kötelező irodalom:**
- Műszaki technikai szakutasítás (Mű/240) [Technical instructions/Mű 240] (in Hungarian)
- Ajánlott irodalom:**
- Műszaki felszerelések tárolási szakutasítása (Mű/239) [Storing technical equipment instructions/Mű 239] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Átkelés HM
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** River crossing CE
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 30+45
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatókat készítse fel alegységparancsnoki beosztásban a vízen járással és átkeléssel kapcsolatos szakfeladatok (átkelőhelyek felderítése, berendezése, fenntartása) végrehajtásának megtervezésére, megszervezésére és irányítására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the rafting and river crossing tasks (reconnaissance, preparation, maintenance) as well as the planning, organizing and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Átkelési, vízen járási alapismeretek.** A vízi akadályok leküzdésének kialakulása, fejlődése. Vízen járási alapismeretek. A felszíni vizek akadályjellege és osztályozása. Ellenőrző foglalkozás.
 - 14.2. **Vízi akadályok leküzdése.** A vízi akadályok leküzdése, átkelési módok. A Magyar Honvédségben rendszeresített átkelőeszközök. Az átkelőhelyek felderítése, a felderítő járőr összetétele, felszerelése, feladatai. Deszant átkelőhelyek berendezése és fenntartása. Kompátkelőhelyek berendezése és fenntartása. Hídátkelőhelyek berendezése és fenntartása. Gázló- és jégátkelő helyek felderítése, berendezése és fenntartása. Az átkelőhelyek kommandáns szolgálata. Átkelési számvetések. Átkelési terv, grafikon (kivonat) tartalma, készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárhelyi dolgozat.
 - 14.3. **Átkelőhelyek berendezése és fenntartása.** Áthajózási kompok építése és mozgatása vízen. Deszant- és kompátkelőhely felderítése, berendezése.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév

- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- MÚ/275 Vízenjárás szakutasítás [Rafting manual] (in Hungarian)
- MÚ/201 PMP szalaghíd szakutasítás [PMP floating bridge manual] (in Hungarian)
- Mú/203 PTSZ-M közepes lánctalpas úszógépkocsi [PTSZ-M amphibious vehicle manual] (in Hungarian)
- Mú/277 A KD-84 könnyű deszantátkelő készlet műszaki leírása [KD-84 light assault crossing set manual] (in Hungarian)
- 734/440 Átkelés I. [River crossing I.] ZMKA jegyzet (in Hungarian)
- 734/545 Átkelés II. [River crossing II.] ZMKA jegyzet (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- 30/883 Tankönyv a 3 éves mű. hallgatók harcbiztosítási felkészítéséhez [Manual for 3rd grade student on combat support tasks] KLKF jegyzet. (in Hungarian)
- STANAG 2395 (Edition 2) Water Crossing Procedures

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB10
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Műszaki technikai eszközök II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Engineer equipment II.
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A honvéd tisztjelölteket készítse fel alegységparancsnoki beosztásban a háborús (összefegyvernemi harc) és nem háborús katonai műveletek (béketámogató műveletek, természeti és civilizációs katasztrófák következményei felszámolása) műszaki támogatási feladatainak műszaki anyagi-technikai támogatás (műszaki gépek, műszaki eszközök és harcanyagok szakszerű alkalmazása) feladatainak megtervezésére, megszervezésére, a végrehajtás vezetésére önállóan és más alegységekkel (szervekkel) együttműködve.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the technical support and service support of different military missions, the professional usage of engineer vehicles, equipment and material, as well as with the planning, organizing and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése, szervezése és végrehajtása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning, organizing and executing military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HMÜSB06 Műszaki technikai eszközök I.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Mozgás- és manővertámogató műszaki technikai eszközök, felszerelések és anyagok.** Felderítő-, akadályelhárító eszközök és műszerek, út- (állás-) építő gépek, eszközök, átkelő gépek eszközök, hídépítő gépek eszközök, fakitermelő gépek, eszközök, műhely- és karbantartó gépek eszközök, hajók és uszályok, búvár felszerelések, búvárkiszolgáló gépek eszközök. Ellenőrző foglalkozás.
 - 14.2. **Mozgás- és manőverakadályozó műszaki technikai eszközök, felszerelések és anyagok.** Műszaki záróeszközök és anyagok, robbanóanyagok, robbantási segédeszközök, állás (út-) építő gépek, eszközök, gyorstelepítésű drótakadályok Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **A túlélőképesség fokozását biztosító műszaki technikai eszközök, felszerelések és anyagok.** Sáncterszámok, állás (út-) építő gépek, eszközök,

rendszeresített óvóhely készletek, HESCO bástya, rendszeresített álcázó eszközök, készletek, anyagok. Ellenőrző foglalkozás.

- 14.4. Az egyéb (általános) műszaki támogató eszközök és felszerelések és anyagok.** Tábori vízellátó gépek eszközök, műszaki mentőfelszerelés, tábori világító eszközök, felszerelések, repülőter-karbantartó gépek és eszközök, tűzszerező eszközök, felszerelések. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**

Kötelező irodalom:

- Mű/114 Műszaki felszerelések fényképes kódjegyzéke [Photo album of engineer vehicles&equipment] (in Hungarian)
- Műszaki gépek, eszközök és harcanyagok kezelési, karbantartási szakutasításai. [Manuals of engineer vehicles and engineer equipment] (in Hungarian)
- Dr. Szabó Sándor – Dr. Kovács Tibor – Dr. Kovács Zoltán: Új technikai fejlesztések a Magyar Honvédség műszaki csapatainál I. [Novel technical developments at the engineer troops of HDF I.] Műszaki Katonai Közlöny 2005. XV. Évfolyam 1-4.szám 5-22. o. (in Hungarian)
- Dr. Szabó Sándor – Dr. Kovács Tibor – Dr. Kovács Zoltán: Új technikai fejlesztések a Magyar Honvédség műszaki csapatainál II. [Novel technical developments at the engineer troops of HDF II.] Műszaki Katonai Közlöny 2005. XV. Évfolyam 1-4. szám 23-34. o. (in Hungarian)

Ajánlott irodalom:

- Dr. Sándor Szabó: New water purification equipment of the Hungarian Defence Forces, IVth International Symposium on Defence Technology 2006, Konferencia kiadvány CD.
- Dr. Sándor Szabó: Some modern technical equipment of the Hungarian engineer troops. New Challenges in the Field of Military Sciences 2006. Konferencia kiadvány CD.
- Dr. Szabó Sándor – Dr. Kovács Tibor – Dr. Kovács Zoltán: Korszerű műszaki technikai eszközök I. [Modern engineer equipment I.] Bolyai Szemle 2007. 1. szám 198-219. oldal. (in Hungarian)
- Dr. Szabó Sándor – Dr. Kovács Tibor – Dr. Kovács Zoltán: Korszerű műszaki technikai eszközök II. [Modern engineer equipment II.] Bolyai Szemle 2007. 2. szám 198-219. oldal. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB41
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Építéskivitelezés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Construction works
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a költségvetés-készítés és az időtervezés, továbbá a térbeli organizáció alapfeladataira. Cél, hogy szerezzenek technológiai ismereteket, a tantárgy oktatása során sajátítsák el azokat az ismereteket, melyek alapján képessé válnak árazatlan költségvetés, sávós, ciklogrammos és hálós időterv elkészítésére, valamint térbeli organizációs terv készítésére.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with organising tasks in time and location. The aim to get technological knowledge and skills on preparing cost calculation, different timetables and plans.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Építmény kivitelezéssel kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok elkészítése
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Making construction works. Planning, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Szervezési alapismeretek.** Az építőipari termelés sajátosságai, termelő folyamatok elemei, üzemszervezési ismeretek. Beruházások: alapfogalmak, a beruházás fázisai, a kivitelezés résztvevői, okmányai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Árelemzés az építőiparban.** Költségvetés célja, fajtái, a készítés menete. Alapadatok a költségvetés készítéséhez: műszaki tervek, idomterv, mennyiségi kimutatás, normák, normatívák. Árelemzés: alapadatok, a számítás menete. Árazatlan költségvetés készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Időbeni és térbeli organizáció.** Építési tevékenység szervezésének sajátosságai, az építés időtervei, hálós tervezés. Mély- és magasépítési, valamint híd- és útépítési helyszín berendezése. A térbeli organizáció alapjai. A helyszínberendezés elemei.

Számítási feladat: kiindulási adatok meghatározása, számvetések készítése, organizációs elrendezési terv készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév /7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. **Kötelező irodalom:**

- Bacher – Dr. Monori – Dr. Neszmélyi: Építésszervezés I.-II. [Construction organising I-II.] (in Hungarian)

19.2. **Ajánlott irodalom:**

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB42
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Épületszerkezetek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Building structures
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (30+45)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (2+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal az épületszerkezeti fogalmakat, az épületszerkezetek felosztását, a teherhordó szerkezetek főbb elemeit. A hallgatók legyenek képesek az állami műszaki szakigazgatásban előírt tartalmú engedélyezési tervek elkészítésére a gyakorlatukban előforduló egyszerűbb épületszerkezetek esetében. Legyenek képesek felvonulási jellegű épületek tervezésére.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the student familiar with building structures, main elements of the bearing structures. Students have to be able to complete permission plans and planning of preparatory buildings.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Az állami műszaki szakigazgatásban előírt tartalmú engedélyezési tervek elkészítése a gyakorlatukban előforduló egyszerűbb épületszerkezetek esetében. Felvonulási jellegű épületek tervezése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Completion of permission plans and planning of preparatory buildings. Planning, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Épületszerkezetek.** Alapok, fal- és födémszerkezetek. Hőtechnikai számítások. Lépcsők, lépcsőszámítás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Felszerelő szerkezetek.** Fedélszerkezetek, héjazatok. Tetőtér beépítések. lapostetők. Nyílászárók. Padló és falburkolatok. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Csarnokszerkezetek.** A csarnokszerkezetek osztályozása, jellemzői. Csarnokszerkezetek építési technológiája. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév

- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Dr. Gábor: Magasépítéstan I-III [Overground structures construction I-III.] (in Hungarian)
 - Dr. Széll: Épületszerkezetek I-IV. [Building structures I-IV.] (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB43
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Útépités INF
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Road construction INF
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elméleti és gyakorlati ismereteket adjon a közlekedésépítéssel kapcsolatos építőmérnöki feladatok elvégzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a közutak tervezésének, építésének és fenntartásának feladatait. Ismerjék meg a rombolt vagy károsodott utak helyreállításának feladatait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of road construction. Familiarize them with characteristics of material used during engineer constructions, repairing demolished or damaged roads.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki-mérnöki szemlélet és gondolkodás, pontosság. Utak tervezése. Kapcsolódó tervek elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Engineer attitude and thinking. Planning roads and making the related plans.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Az útépités általános bevezetése.** Az útépités általános elvei, alapfogalmai. Az utak általános jellemzése, osztályozása. Az utak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai. Az MH útépitő képessége, rendszeresített útépitő műszaki eszközei és gépei.
 - 14.2. **A közlekedési utak.** Utak tervezése. Utak építése, megerősítése. Útpályaszerkezetek. Úttartozékok. Utak víztelenítése. Számítási gyakorlat. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Utak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása.** Az utak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Az útgazdálkodás feladatai. Rombolt utak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév

- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Közlekedéépítés I. (J 15-424) [Traffic construction I.] (in Hungarian)
 - Utak vonalvezetése [Tracking of roads] (KLKF jegyzet 1985) (in Hungarian)
 - Mű./ 59 Szakutasítás a hadiutak létesítésére [Manual for military road construction] (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Útívkítűző zsebkönyv I-II. [Pocketbook for road curves I-II.] (in Hungarian)
 - Úttervezés [Road planning] (Tankönyvkiadó, Dr. Nemesdy Ervin 1990) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB44
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hídépítés INF
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Bridge construction INF
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elméleti és gyakorlati ismereteket adjon a hídépítés, mint katonai-műszaki szakfeladat elvégzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a hidak felderítésének, tervezésének és építésének szakfeladatait. Ismerjék meg a hidak fenntartásának és üzemeltetésének feladatait, valamint a rombolt, sérült hidak helyreállításának feladatait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Theoretical and practical knowledge on bridge construction. Make the students familiar with reconnaissance, planning and constructing tasks of bridges. Also be familiar with maintenance and operation tasks and reconstruction tasks.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki-mérnöki szemlélet és gondolkodás, pontosság. Hadihidak tervezése. Kapcsolódó tervek elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Engineer attitude and thinking. Planning military bridges and making the related plans.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **A hídépítés általános bevezetése.** A hídépítés általános elvei, alapfogalmai. A hidak általános jellemzése, osztályozása. A hidak fajtái, szerkezeti kialakítása, jellemző méretei, anyagai. Az MH hídépítő képessége, rendszeresített hídépítési eszközei. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Hidak általános tervezési szempontjai.** Forgalmi követelmények. Műszaki követelmények. Gazdasági követelmények. Speciális katonai követelmények. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **A hidak főbb szerkezeti elemei.** A hidak alépitményei. Hídfők. Pillérek. Felszerkezet általános kialakítása. Főtartók. Pályaszerkezet. Szigetelés, burkolat és hídtartozékok. Hidak tervezésének feladatai, folyamata. Számítási gyakorlat. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

- 14.4. Hidak üzemeltetése, fenntartása és gazdálkodása.** A hidak üzemeltetésének feladatai. A hidak fenntartásának feladatai. A hídgazdálkodás feladatai. Rombolt hidak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Szakutasítás a katonai hidak építésére [Manual for military bridge construction] (Mű/8, Mű/1.) (in Hungarian)
 - Katonai hídépítés [Military bridge construction] (KLKF jegyzet I-II. rész, 1988) (in Hungarian)
 - Hadihídépítés [Construction of military bridges] (KLKF jegyzet, 1986) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Mérnöki kézikönyv 2. [Engineer manual 2.] (Műszaki, 1990) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB45
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Épületgépészet
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Building technology
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Horváth Tibor ezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg az épületszerkezeti és épületgépészeti fogalmakat, az épületszerkezetek felosztását, az épületgépészet feladatait, területeit, az alapvető épületgépészeti és épületfelügyeleti rendszereket. Legyenek tisztában a katonai létesítmények infrastruktúráinak kialakításával, a létesítmények és épületek legfontosabb szerkezeti elemeivel, azok alaprendeltetésével.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with building structure and building engineering, the basic building engineering and building control systems. Be familiar with military establishments and infrastructures, with their main elements.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Épületgépészeti rendszerek felépítésének, kialakításának és működésének ismerete. Az épületgépészeti berendezések és felügyeleti rendszerek működtetésének, üzemeltetésének irányítása. A tervezési és üzemeltetési szabályok, előírások, utasítások, valamint a kapcsolódó okmányok ismerete.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Knowledge of building engineering systems and their characteristics. Supervising the maintenance and operation of building engineering systems. Rules for planning and maintenance.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Vízminőség, vízszerezés, vízszállítás, elosztás és vízellátó berendezések. Az ivóvíz és a melegvíz ellátási rendszerek kialakítása.** A víz fizikai és kémiai jellemzői. Az ivóvíz minőség, a víztisztítás fajtái. A vízszerezés formái, műszaki megoldásai és műtárgyai. A vízszükséglet, vízfogyasztás meghatározása, a gravitációs, a szivattyús és a közműről történő vízszállítás jellemzői műszaki megoldásai. A csőhálózat méretezésének, kialakításának szempontjai, a csőhálózat részei, anyaga, szerelvényei, korrózió, fagy, szennyeződés, és zaj elleni védelme. A meleg vízellátás fajtái, a méretezés elvei, melegvíz-ellátás távhálózatból, az önálló és központi

melegvíz-termelő berendezések. A vízellátás berendezési tárgyai, kialakítása és szerelvényei.

- 14.2. Épületek szennyvízelvezetése és csatornázása.** A szennyvíz és csapadékvíz minősége, mennyisége, kezelése, a szennyvíz-elvezetés módszerei, az épületek csatornahálózatának kialakítása, részei, anyaga, műtárgyai és szerelvényei. A víz és csatornarendszerek szerelési követelményei, üzemeltetésének és karbantartásának alapvető ismeretei.
- 14.3. Közérzet, lakóépületek energia mérlege, hőtechnikai jellemzői, hőveszteség számítása és energiatakarékos kialakítása.** A közérzet fogalma, az ember közérzetét befolyásoló tényezők, a közérzet mérőszámai. Lakóépületek energia mérlege, az épülethatároló szerkezetek hőtechnikai jellemzői, hőveszteség számítás és energiatakarékos kialakítása.
- 14.4. Fűtési rendszerek, biztonsági és szabályzó berendezések, hőtermelők, hőleadók, csővezetékek, szerelvények, kémények, üzemeltetési és biztonsági szabályok.** A helyi, a központi, és a távfűtés fajtái, műszaki kialakításuk. Biztonsági és a fűtést szabályozó berendezések, hőtermelők, hőleadók, csővezetékek, szerelvények. A kémények és füstjáratok feladata, kialakítása, a fűtőberendezések üzemeltetése, biztonsági rendszabályok.
- 14.5. Éghető gázok csoportosítása, gázok szállítása, elosztása, gázmérés.** Az éghető gázok csoportosítása, tüzeléstechnikai jellemzői, az égési folyamat, levegőszükséglet, légellátási tényező, égéstermék, gáztermelés és gáztárolás. Gázszolgáltatási alapfogalmak, gázellátó rendszer fogalma, fajtái és részei. A gázvezetékek csoportosítása, a szállítóképesség növelés, gázfogadó és nyomásszabályozó állomások, a gázmérés célja, fajtái.
- 14.6. Vezetékes és palackos gázellátás, gázvezetékek kialakítása, szerelése, csővezetékek és szerelvények.** A vezetékes és palackos gázellátás legfontosabb jellemzői, kialakításának szempontjai, műszaki követelményei, a gázvezetékek tervezésének és kivitelezésének előírásai. A csatlakozó és fogyasztói gázvezetékek kialakításának formái, a szerelés során betartandó szabályok, a csővezetékek anyaga, csőidomok és szerelvények.
- 14.7. A gázellátás biztonsági és szabályzó szerkezetei, gázfogyasztó készülékek, a gázellátás környezeti hatása, égéstermék elvezetése, üzemeltetési és biztonsági követelmények.** A gázellátás biztonsági és szabályzó szerkezeteinek feladata, fajtái, az égés folyamata, a gázégő és gázfogyasztó berendezések fajtái, szerelési előírásai, az égéstermékek elvezetésének előírásai, a megvalósítás fajtái. A gázellátás környezeti hatásai, a szagosítás és szellőztetési követelmények.
- 14.8. Villamossági alapfogalmak, védőcsövek és szerelvények, kifestültségű berendezések, antenna és villámvédelem, berendezési tárgyak, érintésvédelem, kivitelezési előírások.** Alapfogalmak, rajzok, jelölések, lakások villamos felszereltsége, kivitelezési előírások, védőcsövek vezetékek, szerelvények., antenna, villámvédelem. Berendezési tárgyak, telepítési és kivitelezési előírások, érintésvédelem.
- 14.9. Légtechnikai alapadatok, a gravitációs és mesterséges szellőző rendszerek, légtechnikai berendezések, szerkezeti elemek.** A levegő tulajdonságai, a szellőző levegő mennyisége, a természetes (gravitációs) és mesterséges szellőzés működési elve, szellőztető rendszerek kialakítása. Légszűrők feladata, kialakítása, szerkezeti elemei.

- 14.10. Léghőszabályozás célja, a berendezések típusai, működési elvük, a hűtőberendezések alkalmazási köre az épületgépészetben.** A léghőszabályozás célja, a klímaberendezések elvi felépítése, osztályozása, klimatizáló rendszerek kialakítása. A hűtőberendezések feladata, különböző típusú hűtőrendszerek elvi felépítése, hűtő és közvetítő közegek, hőszivattyúk.
- 14.11. Tűzvédelmi előírások és rendszerek.** Lakóépületek kialakításának és üzemeltetésének tűzvédelmi előírásai. A tűzvédelmi rendszerek feladata és fajtái.
- 14.12. Az alternatív energiák épületgépészeti alkalmazásának lehetőségei, területei, műszaki megoldásai.** A hőszivattyúk működési elvei, kialakítása, épületgépészeti alkalmazásának lehetőségei. A napenergia épületgépészeti alkalmazásának lehetőségei, területei formái, műszaki megoldásai. A szélenergia épületgépészeti alkalmazásának lehetőségei, területei formái, műszaki megoldásai.
- 14.13. Az épületgépészeti és felügyeleti rendszerek gyakorlati tanulmányozása.**
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A félév során, egy évközi feladat és két zárthelyi kerül osztályzásra.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, egy értékelhető évközi feladat határidőre történő leadása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Dr. Menyhárt József: Az épületgépészet kézikönyve. [Handbook for building engineering] Műszaki könyvkiadó, 1978, ISSN: 963 10 1810 5 (in Hungarian)
 - Kereszty Balázs: Gázellátás [Gas supply] BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000 Azonosító: 85015 (in Hungarian)
 - Kereszty Balázs: Vízellátás – csatornázás [Water supply and drainage] BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000 Azonosító: 85013 (in Hungarian)
 - Gyurcsovics Lajos – Zöld András: Fűtéstechika. [Heating system] BME Építészmérnöki Kar. Műegyetemi Kiadó, 2000. Azonosító:85014 (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Oravec Béla: Épületgépész művezetők zsebkönyve [Handbook for building engineer magaaers] Műszaki könyvkiadó, 1979, ISSN 963 10 2722 8 Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB46
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Építmények átalakítása
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Conversion of buildings
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil Horváth Tibor ezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a hallgatókkal a bontási és átalakítási tervek készítésének szabályait, azok belső tartalmát.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with rules of making demolition and transformation plans and documents.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Bontási és átalakítási munkákkal kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok, tervek elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Executing demolition and transformation tasks. Planning, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Építmények átalakítása.** Átalakítások fajtái. Az átalakítási tervkészítés sajátosságai. Tervkészítés számítógéppel (CAD). Az építészeti rajzi sajátosságok bontási és átalakítási terveken. Az átalakítási munkák építéstechnológiai, szervezési és kivitelezési sajátosságai. Tervezési foglalkozás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Építmények bontása.** A bontási igény létrejötte. A bontási terv készítésének sajátosságai. A bontási munkák szervezési és kivitelezési sajátosságai. Tervezési foglalkozás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** a gyakorlati foglalkozásokhoz meghatározott munkajegyek elkészítése, valamint zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, a gyakorlati foglalkozásokhoz meghatározott munkajegyek határidőre történő leadása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Enst Neufert: Építés és tervezéstan [Construction and planning] (Dialóg Campus Kiadó, 1999.) (in Hungarian)
 - Dr. Mueller Othmár: Korszerű épületbontás [Modern building demolition] (Műszaki Könyvkiadó 1985.) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Dr. Földesi János: Bányászati robbantástechnika II.- Robbantástechnológiák tervezése [Mining blasting techniques II.] (Tankönyv Kiadó 1988. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB47
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Közművek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public utilities
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elméleti és gyakorlati ismereteket adjon a különböző közművek és a közműtervezés alapismereteinek megszerzéséhez. Az egyes közműfajták ismertetése során az alapfogalmak tisztázását követően, a fogyasztói igények meghatározása valamint a szakág területén használt anyagok és építési módok megismertetése a hallgatókkal. Ismereteket adjon a közművek fenntartásának és üzemeltetésének, valamint helyreállításának feladataihoz.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with public utilities, their types and specialities, determination of customer demands, the materials used during public utilities construction. Give knowledge on maintenance and operation and reconstruction issues.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki-mérnöki szemlélet és gondolkodás, pontosság. Közművek tervezése. Kapcsolódó tervek elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Engineer attitude and thinking. Planning of public utilities, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Közművek általános bevezetése.** Közművek általános jellemzése, osztályozása, alapfogalmak. Közművek elhelyezése. Közműhálózatok tervezése.
 - 14.2. **Vízi közművek.** Vízellátás, csatornázás.
 - 14.3. **Energiaellátási közművek.** Gázellátás, villamosenergia-ellátás, távhő ellátás, klímatisztítás.
 - 14.4. **Távközlési és egyéb közművek.** Távközlés, informatikai rendszerek, szemétszállítás.
 - 14.5. **Közműhálózatok építése.** A kivitelezés előkészítése. Munkaárok kialakítás. Ágyszakaszok készítése és csőfektetés. A dűcolás és víztelenítés. A földvisszatöltés és a tömörítés.

- 14.6. Közművek üzemeltetése.** Az üzemeltetés irányításának operatív feladatai. A létesítmények és hálózatok nyilvántartása. A hibaelhárítás adatainak nyilvántartása. A tervszerű karbantartás. A hibaelhárítás.
- 14.7. Közműhálózatok rekonstrukciója.** A rekonstrukciót kiváltó okok elemzése. A rekonstrukció tervezése. Rekonstrukciós módszerek.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Félévközi feladat, valamint zárhelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárhelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, egy értékelhető évközi feladat határidőre történő leadása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárhelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Dr. Homonnay Györgyné: Távfűtések [District heating] (BME jegyzet: J4 – 863) (in Hungarian)
 - Dr. Darabos Péter: Közművek, Közműépítés [Public utilities] (BME Jegyzet) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Vízellátás – Csatornázás [Water supply - drainage] (BME jegyzet) 85013 (in Hungarian) Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB48
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Építmény üzemeltetés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Facility management
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg az építmények üzemeltetésének feladatait, azok végrehajtásának megtervezését, megszervezését és ellenőrzését.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with tasks of facility management, and with the planning, organising and supervising the execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Építményüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Executing facility management related tasks. Planning, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Építmény üzemeltetési alapismeretek.** Az üzemeltetés tartalma, helye a kezelési tevékenységen belül. Használat és üzemvitel (működtetés). A közműves szolgáltatások, az alapfunkciós és "kényelmi" technológiák, a biztonsági és jelzőberendezések, az emelőgépek működtetése. Építmények energia auditálása. Helyiség- és épülettakarítás, tisztítás. Nem technológiai eredetű hulladék (kommunális hulladék) gyűjtés és elszállítás. Rágcsáló- és rovarirtás. Külső területek nyári-téli gondozása (kert, park, járda, parkoló stb.). Őrzés-védelem. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Üzemeltetési terv készítése.** Üzemeltetési terv készítése, figyelemmel a fenntartási tervre. A készenléti szolgálatok szervezése. Az outsourcing alkalmazásának lehetőségei és korlátai. Tervezési foglalkozás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Munkahely látogatások.** Az aktuális tanévben pontosított, üzemeltetéssel kapcsolatos tevékenységet folytató külső cégek, üzemegységek tanulmányi látogatása.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárhelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárhelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárhelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Enst Neufert: Építés és tervezés [Construction and planning] (Dialóg Campus Kiadó, 1999.) (in Hungarian)
 - Beruh/4 – Magyar Néphadsereg Építményfenntartási és Elhelyezési Szakutasítása [Military facility management and housing manual] (HM 1984.) (in Hungarian)
 - Barts J. Balázs: Facility Management – Bevezetés a létesítmény gazdálkodásba [Facility Management Introduction and basics] (Város FM Kft., 1996.) (in Hungarian)
 - Soós János és szerzői kollektívája: Ingatlangazdaságtan [Facility economics] (KJK-Kerszöv Kiadó Kft. 2002) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Dr. Hajnal István: Ingatlanfejlesztés Magyarországon [Improvement of facilities in Hungary] (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2000) (in Hungarian) Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB49
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Építésügyi szabályozás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Building regulations
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg a hatályos építésügyi előírásokat, szabályokat, eljárásokat. Szerezzenek jártasságot építésügyi szerződések készítésében.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the student familiar with effective laws and orders of building affairs. Get knowledge on making contracts.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Építésügyi szerződések készítése a hatályos előírások és szabályok alapján.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Making building affairs contracts according to the effective laws and orders.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Építésügyi szabályozás.** Az építésügy alap jogszabályai. Az építésügyi szabályozás, versenyeztetés. Ingatlanjog, államigazgatási eljárások. Adó- és illetékjogi alapismeretek. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Szerződések, szerződéskötés.** Építési szerződések. Megbízási szerződések. Bérleti szerződések. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása,

valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárhelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Országos településrendezési és építési követelmények 2002. [National resettlement and building requirements 2002.] (Építésügyi Tájékoztatói Központ Kft., 2002.) (in Hungarian)
- A hatályos építési előírások gyakorlati lexikonja - aktuális kézikönyv az építési jogról [Effective building law encyclopedia] (Verlag Dashöfer Szakkiadó Kft.) (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Norm. Doc.- Vízellátás, csatornázás I. – szabványok, törvények, rendeletek [Water supply – drainage I. – standards, laws, orders] (Magyar Szabványügyi Testület) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB50
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Szabvány- és minőségügyi ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Standards and quality
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg a szabványosítás nemzeti és nemzetközi rendszerét, különös tekintettel az építőipari szabványokra.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with national and international system of standardisation, with especial regard to standards of building industry.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A munkájukhoz, szakmai feladataikhoz kapcsolódó nemzeti és nemzetközi szabványok alkalmazása.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Using national and international standards necessary for engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Szabványosítási alapismeretek.** A szabványosítás nemzeti és nemzetközi rendszere. A szabványok hatálya, kapcsolata a szerződéssel, a műszaki feltételek, a technológiai előírások és a közmegegyezések rendszere. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat
 - 14.2. **Az építőipari szabványok.** Az építőanyagok, szerkezetek, szerelvények átvételi és beépítési szabványai. Az építőipari minőség tanúsításra, a megfelelőségére vonatkozó előírások az építési célra szolgáló anyagok, szerkezetek és berendezések tekintetében. Méretek és méreteltérések megállapításának szabványos módszerei. Az építés kivitelezés minőségének meghatározása egyszerűen, és a magyar szabványokkal. Építmény minőségbiztosítási tervének lényege, készítési és ellenőrzési szabályai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév

- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozat legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Országos településrendezési és építési követelmények 2002. [National resettlement and building requirements 2002.] (Építésügyi Tájékoztatói Központ Kft., 2002.) (in Hungarian)
 - A hatályos építési előírások gyakorlati lexikonja - aktuális kézikönyv az építési jogról [Effective building law encyclopedia] (Verlag Dashöfer Szakkiadó Kft.) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Norm. Doc.- Vízellátás, csatornázás I. – szabványok, törvények, rendeletek [Water supply – drainage I. – standards, laws, orders] (Magyar Szabványügyi Testület) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB51
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Számítógépes tervezés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Computer aided design
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Felkészíteni a hallgatókat a számítógépes tervezéssel kapcsolatos alapismeretekre. Megismertetni a műszaki építő munkák során alkalmazott tervezőprogramokat.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of CAD software. Familiarize them with CAD software used during engineer constructions.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki szakfeladatok tervezése CAD programokkal.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Planning military engineer tasks with CAD software.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Az AUTOCAD program felépítése, alkalmazási lehetőségei.** Az AutoCad grafikus tervezőrendszer általános jellemzői, alkalmazási lehetőségei. Rajzoló, szerkesztő rajzkezelő parancsok. Fóliák használata. Méretezés, méretarányok, vonalvastagságok beállítása. Nyomtató használata.
 - 14.2. **Az ARCHICAD program felépítése, alkalmazási lehetőségei.** Az ArchiCad grafikus tervezőrendszer általános jellemzői, alkalmazási lehetőségei. Rajzoló, szerkesztő rajzkezelő parancsok. Fóliák használata. Méretezés, méretarányok, vonalvastagságok beállítása. Nyomtató használata. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Autocad felhasználói kézikönyv [Autocad manual] (in Hungarian)
 - ArchiCad felhasználói kézikönyv [Archicad manual] (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB52
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Földalatti műtárgyak
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Underground structures
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Dénes Kálmán alezredes, egyetemi docens, PhD
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Elméleti és gyakorlati ismereteket adjon a földalatti műtárgyak tervezésének, építésének és állékonyságának vonatkozásában. A teherátadás mechanizmusát befolyásoló tényezők bemutatása. Mélyalapok alkalmazási eseteinek ismertetése, gyakorlati alkalmazása. Nyitott és zárt módszerrel épülő műtárgyak és szigetelések. Védett létesítmények ismertetése. Speciális katonai követelmények ismertetése. Szigetelési feladatok ismertetése. Kivitelezési technológiák bemutatása.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the basics of planning, constructing underground structures. Familiarize them with characteristics of different underground structures, isolations. Protected establishments. Special military requirements. Isolation tasks and technology of implementation.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Műszaki-mérnöki szemlélet és gondolkodás, pontosság. Földalatti műtárgyak tervezése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Engineer attitude and thinking. Planning underground structures and making the related plans.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Földalatti műtárgyak általános bevezetése.** Földalatti műtárgyak jellemzése, fajtái, szigetelésük, méretezésük. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Földalatti műtárgyak fajtáinak ismertetése.** Gyalogos aluljárók. Garázsok. Közútalagutak. Vonalalagutak, alagutak, állomások és egyéb építmények. Mélyvezetésű utak. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Földalatti műtárgyak üzemeltetése és fenntartása, helyreállítása.** Földalatti műtárgyak üzemeltetésének és fenntartásának feladatai. Rombolt földalatti műtárgyak helyreállítása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Dr. Bartos –Králik: Mélyépítés II. [Underground construction II.] (YMÉMF jegyzet) (in Hungarian)
 - Dr. Papp Zoltán: Geotechnika I. [Geotechnics I.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
 - Szepesházi Róbert: Geotechnika II. [Geotechnics II.] (SZIKTMF jegyzet) (in Hungarian)
 - Mérnöki kézikönyv [Engineer Handbook] (Műszaki, 1990) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Petróczky Ferenc: Geotechnika 2. [Geotechnics 2.] (SZIF, J 19 – 662) (in Hungarian)
 - Dr. Bartos Sándor: Geotechnika I. – Gyakorlatok [Geotechnics I. - Practice] (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Dénes Kálmán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB53
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Épületdiagnosztika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Building diagnostics
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Bakos Tamás alezredes, egyetemi tanársegéd
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók szerezenek jártasságot az épületek diagnosztikai felmérésében, a hibák feltárásában. Ismerjék meg a hibák javításának lehetőségeit, technikai és technológiai megoldásait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with building diagnostics, exposure of mistakes. Get knowledge to repair mistakes, using different technical and technological ways.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Épületdiagnosztikai munkákkal kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok, tervek elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Executing tasks related to building diagnostics. Planning of tasks, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Épületdiagnosztikai alapismeretek.** Az épületdiagnosztika szerepe, jellemző formái az egyes építményfajták esetén. A szemrevételezéses diagnosztika módszerei. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat
 - 14.2. **Építmények hibajavítása.** Alapozások, függőleges és vízszintes teherhordó szerkezetek, hagyományos és korszerű tetőszerkezetek jellemző hibái, javaslatok a javításra vagy felújításra. Nedvességszigetelésekkel és hőszigetelésekkel kapcsolatos jellemző hibák, javaslatok a javításra vagy felújításra. Külső munkahely megtekintése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév / 7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Balázs Gy. - Balázs L. Gy. - Farkas - Kovács: Beton- és vasbeton szerkezetek védelme, javítása és megerősítése I. [Protection, repair and reinforcement of concrete and reinforced concrete structures I.] (Műegyetemi Kiadó, 1999.) (in Hungarian)
 - Beton- és vasbeton szerkezetek diagnosztikája II. [Diagnostics of concrete and reinforced concrete structures] (Műegyetemi Kiadó, 1988.) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Enst Neufert: Építés és tervezéstan [Construction and planning] (Dialóg Campus Kiadó, 1999.) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Bakos Tamás alezredes egyetemi tanársegéd
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB54
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Átkelés INF
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** River crossing INF
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (15+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** felkészíteni a honvéd tisztjelölteket alegységparancsnoki beosztásban a vízen járással és átkeléssel kapcsolatos szakfeladatok (átkelőhelyek felderítése, berendezése, fenntartása) végrehajtásának megtervezésére, megszervezésére és irányítására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the rafting and river crossing tasks (reconnaissance, preparation, maintenance) as well as the planning, organizing and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Átkelőhelyek felderítése. Átkelőhelyek berendezésének tervezése. Feladat végrehajtás irányítása. Kapcsolódó tervek, okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Reconnaissance of crossing sites. Planning, organizing and executing related military engineer tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Átkelési, vízen járási alapismeretek.** A vízi akadályok leküzdésének kialakulása, fejlődése. Vízen járási alapismeretek. A felszíni vizek akadályjellege és osztályozása. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Vízi akadályok leküzdése.** A vízi akadályok leküzdése, átkelési módok. A Magyar Honvédségben rendszeresített átkelőeszközök. Az átkelőhelyek felderítése, a felderítő járőr összetétele, felszerelése, feladatai. Deszant átkelőhelyek berendezése és fenntartása. Kompátkelőhelyek berendezése és fenntartása. Hídátkelőhelyek berendezése és fenntartása. Gázló- és jégátkelő helyek felderítése, berendezése és fenntartása. Az átkelőhelyek kommandáns szolgálata. Átkelési számvetések. Átkelési terv, grafikon (kivonat) tartalma, készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.3. **Átkelőhelyek berendezése és fenntartása.** Áthajózási kompok építése és mozgatása vízen. Deszant- kompátkelőhely felderítése, berendezése.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** gyakorlati foglalkozásokhoz meghatározott munkajegyek elkészítése, valamint zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, a gyakorlati foglalkozásokhoz meghatározott munkajegyek határidőre történő leadása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- MÚ/275 Vizenjárás szakutasítás [Rafting manual] (in Hungarian)
 - MÚ/201 PMP szalaghíd szakutasítás [PMP floating bridge manual] (in Hungarian)
 - Mú/203 PTSZ-M közepes lánctalpas úszógépkocsi [PTSZ-M amphibious vehicle manual] (in Hungarian)
 - Mú/277 A KD-84 könnyű deszantátkelő készlet műszaki leírása [KD-84 light assault crossing set manual] (in Hungarian)
 - 734/440 Átkelés I. [River crossing I.] ZMKA jegyzet (in Hungarian)
 - 734/545 Átkelés II. [River crossing II.] ZMKA jegyzet (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- 30/883 Tankönyv a 3 éves mű. hallgatók harcbiztosítási felkészítéséhez [Manual for 3rd grade student on combat support tasks] KLKF jegyzet. (in Hungarian)
 - STANAG 2395 (Edition 2) Water Crossing Procedures

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB55
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Építmény fenntartás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Building maintenance
4. **Kreditérték:** 5
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Horváth Tibor ezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 75 (45+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (3+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg az építmények fenntartásának feladatait, azok végrehajtásának megtervezését, megszervezését és ellenőrzését. Munkahelyek látogatásával szerezzenek gyakorlati ismereteket a feladatokról.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with tasks of building maintenance, with planning, organising and executing these tasks. Get practical experience by visiting workplaces.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Építmény fenntartással kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Executing tasks related to building maintenance. Planning of tasks, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Építmény fenntartási alapismeretek.** Az építmények kezelésével kapcsolatos tevékenységek. Az építményfenntartás és az üzemeltetés helye a kezelői tevékenységben. Hibaelhárítás, karbantartás, felújítás. Az építmény fenntartási tevékenységek hatása a biztonságos használatra és az építmény értékére. Avulás és amortizáció. Az értéknövelő felújítások, korszerűsítések. Az ingatlanok értékbecslési módszerei, az értékelés szerepe a kezelői tevékenységben. Az Építményjegyzék szerinti egyes építménycsoportok fenntartási sajátosságai. A védett létesítmények fenntartási sajátosságai. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Építmény fenntartási tevékenység tervezése.** Az építmény fenntartási tevékenységek tervezése, kezelési terv készítése. A fenntartási és az üzemeltetési terv. Az outsourcing alkalmazásának lehetőségei és korlátai. Tervezési foglalkozás. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

- 14.3. Munkahely látogatások.** Az aktuális tanévben pontosított, építményfenntartással kapcsolatos tevékenységet folytató külső cégek, üzemegységek tanulmányi látogatása.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Beruh/4 – Magyar Néphadsereg Építményfenntartási és Elhelyezési Szakutasítása [Military facility management and housing manual] (HM 1984.) (in Hungarian)
 - Hikisch Lóránt: Lakás és lakóház fenntartási zsebkönyv [Handbook for lodging and house maintenance] (Műszaki Könyvkiadó) (in Hungarian)
 - Soós János és szerzői kollektívája: Ingatlangazdaságtan [Facility economics] (KJK-Kerszöv Kiadó Kft. 2002) (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Dr. Hajnal István: Ingatlanfejlesztés Magyarországon [Improvement of facilities in Hungary] (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2000) (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Horváth Tibor ezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB56
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Repülőtér karbantartás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Airfield maintenance
4. **Kreditérték:** 4
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A katonai repülőterek fenntartási, a rombolt repülőterek helyreállítási feladatainak tervezésére, megszervezésére és a végrehajtás irányítására.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with the maintenance and reconstruction of damaged airfields as well as the planning, organizing and supervising their execution.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** A terep műszaki értékelése. Repülőtéri rombolások felmérése. A helyreállításhoz szükséges alapszámvetések készítése. Feladat végrehajtás irányítása. Kapcsolódó tervek, okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Terrain engineer estimate. Estimate airfield demolitions. Making calculations for repair. Supervising the execution of tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Repülőtéri alapismeretek.** Történeti visszatekintés, a repülőterek besorolása, jellemzői, ideiglenes és állandó repülőterek. A repülőterek építésének (berendezésének) műszaki támogatási feladatai. Ellenőrző foglalkozás. Zárhelyi dolgozat.
 - 14.2. **A repülőterek építése (berendezése), fenntartása.** Ideiglenes repülőterek építésének (berendezésének), fenntartásának műszaki feladatai, az alkalmazható javítási és fenntartási technológiák. Állandó repülőterek építésének (berendezésének), fenntartásának műszaki feladatai, az alkalmazható javítási és fenntartási technológiák. Ellenőrző foglalkozás. Zárhelyi dolgozat.
 - 14.3. **Rombolt repülőterek helyreállításának feladatai.** Ideiglenes repülőterek helyreállításának műszaki feladatai, az alkalmazható javítási és helyreállítási technológiák (STANAG 2929 Repülőtéri károk helyreállítása szerint), alapszámvetések készítése. Állandó repülőterek helyreállításának műszaki feladatai, az alkalmazható javítási és helyreállítási technológiák (STANAG 2929 Repülőtéri

károk helyreállítása szerint), alapszámvetések készítése. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele: **gyakorlati jegy**. Az osztályzatot a zárthelyi dolgozatokkal elért eredmények kerekített matematikai átlaga képezi. Az elégtelen osztályzatú vagy hiányzás miatt meg nem írt dolgozat a hatályos TVSZ szerint javítható, pótolható.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1. **Kötelező irodalom:**
 - STANAG 2929 Repülőtéri károk helyreállítása. [Airfield damage repair] (in Hungarian)
 - 36/848/Ea Rombolt repülőterek helyreállítása. [Repair of damaged airfields] ZMKA jegyzet. (in Hungarian)
 - 27/E.251 A repülőterek álcázása. [Camouflage of airfields] ZMKA jegyzet. (in Hungarian)
 - 19.2. **Ajánlott irodalom:**
 - J 1700 Hegyemei Zoltán, Szalai Kálmán: A repülőezred műszaki biztosításának, a repülőtér karbantartásának és javításának feladatai, a végrehajtás megszervezése különböző időszakokban. [Engineer support, maintenance and repair tasks of wing regiment in different periods] ZMNE jegyzet (in Hungarian)
 - Szabó Sándor, Kovács Zoltán, Tóth Rudolf: Force protection solutions with HESCO Bastion. AARMS 10:(1) pp. 31-59. p. 29 (2011)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HMÜSB57
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Elhelyezés gazdálkodási és ingatlankezelési ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Property management
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapszak, műszaki specializáció
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK Katonai Vezetőképző Intézet / Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kovács Zoltán alezredes, egyetemi docens, PhD.
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (45+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: –
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (3+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgatók ismerjék meg az elhelyezési gazdálkodással és az ingatlankezeléssel kapcsolatos feladatokat, azok végrehajtásának megtervezését, megszervezését és ellenőrzését. Munkahelyek látogatásával szerezzenek gyakorlati ismereteket a feladatokról
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Make the students familiar with tasks of property management, with planning, organising and executing these tasks. Get practical experience by visiting workplaces.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Elhelyezési gazdálkodással és az ingatlankezeléssel kapcsolatos feladatok végzése. A munkák végrehajtásának megtervezése, megszervezése és ellenőrzése. Kapcsolódó okmányok elkészítése.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Executing tasks related to property management. Planning of tasks, organising and supervising the execution.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** Nincs
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Gazdálkodási alapok.** Könyvvezetés és nyilvántartás. Normák, normatívák. Férőhely tervezés. Költségvetési tervezés. Beszerzési lehetőségek. Szakanyagokkal való gazdálkodás. Leltározási szabályok, szakanyagok és építési anyagok leltározásának végrehajtása. Az alvállalkozókkal, bérlőkkel és bérbeadókkal való szerződéses kapcsolatok vizsgálata. Teljesítés és követelés. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.
 - 14.2. **Ingatlankezelési ismeretek.** Az ingatlankezelői szakképesítés. A nem honvédségi kezelésű ingatlanokkal kapcsolatos sajátosságok. Ingatlan-nyilvántartási ismeretek. Kisajátítási eljárás. Társasházzal kapcsolatos jogi ismeretek. Az építésügyi, földhivatali, illetékhivatali eljárások rendje. Banki pénzforgalom és hitelügyletek. A jelzáloghitelezés szerepe. Ingatlanfejlesztési lehetőségek. A Facility Management. Ellenőrző foglalkozás. Zárthelyi dolgozat.

- 14.3. Munkahely látogatások.** Az aktuális tanévben pontosított, építményfenntartással kapcsolatos tevékenységet folytató külső cégek, üzemegységek tanulmányi látogatása.
- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév / 8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tanórán a részvétel kötelező. Hiányzás esetén a hallgató köteles a mulasztott tanóra anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** Zárthelyi dolgozatok a tantárgyrészekből.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:** Az aláírás megszerzésének alapfeltétele a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges szintű (50%+1 pont) megírása, valamint a tanórák minimum 60%-án való részvétel. A dolgozatokban számítási és esszé jellegű feladatok egyaránt szerepelhetnek. A kreditek megszerzésének feltétele írásbeli és szóbeli **kollokvium**. A vizsga a kurzus tananyagából történik, a kiadott felkészülési kérdések alapján. A tananyag és a számonkérés szerves részét képezik a kijelölt kötelező irodalmon kívül a tantárgy előadásai során elhangzott ismeretanyag is.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1. Kötelező irodalom:**
- Beruh/4 – Magyar Néphadsereg Építményfenntartási és Elhelyezési Szakutasítása [Military facility management and housing manual] (HM 1984.) (in Hungarian)
 - Barts J. Balázs: Facility Management – Bevezetés a létesítmény gazdálkodásba [Facility Management Introduction and basics] (Város FM Kft., 1996.) (in Hungarian)
 - A hatályos építési előírások gyakorlati lexikonja - aktuális kézikönyv az építési jogról [Effective building law encyclopedia] (Verlag Dashöfer Szakkönyv Kft.) (in Hungarian)
 - Soós János és szerzői kollektívája: Ingatlangazdaságtan [Facility economics] (KJK-Kerszöv Kiadó Kft. 2002 (in Hungarian)
- 19.2. Ajánlott irodalom:**
- Dr. Hajnal István: Ingatlanfejlesztés Magyarországon [Improvement of facilities in Hungary] (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2000) (in Hungarian)
- Budapest, 2017. október 31.

Dr. Kovács Zoltán alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

Vegyivédelmi specializáció tantárgyprogramjai

1. **A tantárgy kódja:** HABVB29A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 1.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Fémek és nemfémek kémiai elemek és ezek vegyületei. Savak, bázisok, sók. A kolloidika alapfogalmai. Elektrokémia, elektródok, katódos és anódos fémvédelem. Galvánelemek, akkumulátorok, elektrolízis. Radioaktív bomlások, egyensúlyok. Az alfa-, béta- és a gamma-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A dózis fogalma, típusai. A radioaktív sugárzás élettani hatásai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Metallic and non-metallic elements and their chemical compounds. Acids, bases and salts. Basics of colloid chemistry. Electrochemistry, electrodes, cathodic and anodic metal protection. Galvanic cells, accumulators, electrolysis. Radioactive decays, equilibriums, Interaction of alpha, beta and gamma radiation with the matter. The radioactive dose and its types. Effects of radioactivity on living organs.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes teljes sugárzási dózis meghatározására műszerrel vagy számítással, a maximális tartózkodási vagy áthaladási idő kiszámítására sugárszennyezett területen az előírt maximális dózisos túllépésének elkerüléséhez.
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen. Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
 - Legyen tisztában az ABV védelem meglévő és új koncepcióival, doktrínáival és technikáival.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Determine total dose by dosimeter or calculation, maximum time of stay in, and/or transit through radiological contaminated areas to avoid exceeding command exposure guidance.
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations. Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to TIH.

- Keep abreast of existing and new concepts, doctrine and techniques in CBRN defense.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: HÖLHB50 Katonai vezetői szakalapozó ismeretek 1.

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Tárgykör 1: Általános és szerves kémiai ismeretek. (20 óra)

A kémiai kötések fajtái, molekulák szerkezete, molekulapályák. Az elektronegativitás és a kötéstípus összefüggése. A kovalens kötés kvantummechanikai értelmezése. Két és többatomos molekulák szerkezete, molekulaszínképek. Lokalizálható molekulaszintek. Hibridizáció, delokalizált molekulapályák. Szilárd anyagok elektronszerkezete. Komplex vegyületek. Szilárd halmazállapot törvényei. Halmazok, kristályrács-típusok. A rácsszerkezet típusai. Rácsösszetartó erők. Kémiai reakciók típusai és sebességük. A katalízis. Elemek jellemzői. Fémek, nemfémek, és ezek vegyületei. Sók, savak, bázisok.

14.2. Tárgykör 2: Kolloid- és elektrokémiai ismeretek (20 óra)

A kolloidika alapfogalmai; mikrorészecskékre vonatkozó alapvető törvényszerűségek. Elektrokémiai alapismeretek. Első- és másodfajú elektródok. Katódos és anódos fémvédelem. Galvánelemek, akkumulátorok, elektrolízis.

14.3. Tárgykör 3: Radiológiai ismeretek. (20 óra)

Radioaktív bomlások, egyensúlyok. Az aktivitás és mértékegységei. A kölcsönhatások rendszerezése. Az alfa-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás kölcsönhatása az anyaggal. A béta-, és a gamma-sugárzás abszorpciója, gyengülése. Az abszorpció törvény alkalmazása: az abszorpció görbék szerkesztése. A magreakciók mechanizmusa. Hatáskeresztmetszet. Energetikai viszonyok. Magreakciók neutronokkal, elektromosan töltött részecskével, nevezetesen magreakciók. A dózis általános fogalma. A besugárzási dózis (dózisjelzőmérték) fogalma, mértékegysége. A közölt dózis (dózisjelzőmérték) fogalma, mértékegysége. Az elnyelt dózis (dózisjelzőmérték) fogalma, mértékegysége. A dózisegyenérték és effektív dózisegyenérték fogalmai, mértékegységei. A radioaktív sugárzás élettani hatása. A sugárbetegség fajtái és tünetei. A lakosságot terhelő természetes és mesterséges sugárzások. Laboratóriumi gyakorlatok, detektorok munkapontjának meghatározása, felezési idő mérése, a béta- és gamma sugárzás abszorpciója.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékkel.

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A kredit megszerzésének feltétele: **kollokvium** - ötfokozatú értékelés írásbeli, vagy szóbeli vizsga. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, [Chemical handbook] Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1993 (in Hungarian)
- Bodor Endre: Szervetlen kémia I. [Inorganic chemistry I], Tankönyvkiadó, Budapest, 1983 (in Hungarian)
- Lengyel Béla, Proszjt János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia [General and inorganic chemistry], Tankönyvkiadó, Budapest, 1971. (in Hungarian)
- Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod [Chemistry – All you should know], Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés technika I és II [Nuclear measuring techniques I and II], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Sugárvédelem [Radiation protection], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Berecz Endre: Kémia műszakiaknak [Chemistry for technicians], Tankönyvkiadó, Budapest, 1991 (in Hungarian)
- Máté J.-né-Z. Orbán E.-dr. Szereday É.-dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank [Testbank for chemistry], Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek [Radiation protection knowledge], BME, MTI, 1990 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB30A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 2.
4. **Kreditérték:** 8 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 70 (48+22)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 5 (3+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A szerves vegyületek szerkezetének és rendszerezésének elve. A szénhidrogének, szerkezetük, származékai. Oxovegyületek, karbonsavak és származékaik. Heterociklikus vegyületek, műanyagok, környezetet károsító szerves anyagok. Biokémiai alapfogalmak, az élő anyag kémiai felépítése. A mérge fogalma, mérgező anyagok, szervezetbe jutásuk, mérgezések lefolyása. Vegyifegyverekben és az iparban alkalmazott mérgek, kezelésük szabályai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** System of organic chemical compounds and their structure. Structure of hydrocarbons and their derivatives. Organic compounds with oxygen, aldehydes, carbonic acids and derivatives. Heterocyclic compounds, plastics and harmful organic compounds to the environment. Basics of biochemistry, chemical composition of the living matter. Toxicity, toxic compounds, incorporation to the body, intoxication. Toxic materials used in chemical weapons and industry, rules of their handling.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen. Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - - Legyen tisztában az ABV védelem meglévő és új koncepcióival, doktrínáival és technikáival.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations. Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to TIH.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defence and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Keep abreast of existing and new concepts, doctrine and techniques in CBRN defense.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLHB50 Katonai vezetői szakalapozó ismeretek 1.
14. **A tantárgy tematikája:**

14.1. Tárgykör 1: Szénvegyületek és származékaik. (20 óra)

A szerves vegyületek szerkezetének és rendszerezésének elve. A szénhidrogének szerkezete, általános alapfogalmak. Szénhidrogének származékai.

14.2. Tárgykör 2: Oxovegyületek. (20 óra)

Oxovegyületek, karbonsavak és származékaik. Heterociklikus vegyületek. Alkalmazott szerves kémia: műanyagok, környezetet károsító szerves anyagok.

14.3. Tárgykör 3: Biokémia és mérgezőharcanyag kémia. (30 óra)

Biokémiai alapfogalmak, az élő anyag kémiai összetétele, biokémiai felépítése. Az élő anyag és környezete közötti kölcsönhatások, anyagsere folyamatok. A mérég fogalma, mérgező anyagok, szervezetbe jutásuk, mérgezések lefolyása. Vegyifegyverekben és az iparban alkalmazott mérgek. Mérgek beazonosítása, felderítés, mentesítés. Mérgező anyagok kezelésének szabályai, veszélyes anyagokra vonatkozó előírások.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A kredit megszerzésének feltétele: **kollokvium** - ötfokozatú értékelés írásbeli, vagy szóbeli vizsga. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Bodonyi F.- Dr. Pitter Gy.: Kémiai összefoglaló, [Chemical handbook] Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1993 (in Hungarian)
- Bodor Endre: Szervetlen kémia I. [Inorganic chemistry I], Tankönyvkiadó, Budapest, 1983 (in Hungarian)
- Lengyel Béla, Proszta János, Szarvas Pál: Általános és szervetlen kémia [General and inorganic chemistry], Tankönyvkiadó, Budapest, 1971. (in Hungarian)
- Balázs Lórántné dr.: Kémia, Ennyit kell(ene) tudnod [Chemistry – All you should know], Panem-Akkord kiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Nukleáris mérés technika I és II [Nuclear measuring techniques I and II], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)
- Dr. Kovács Tibor: Sugárvédelem [Radiation protection], ZMNE BJKMFK, 2002 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Berecz Endre: Kémia műszakiaknak [Chemistry for technicians], Tankönyvkiadó, Budapest, 1991 (in Hungarian)
- Máté J-né - Z. Orbán E. - dr. Szereday É.- dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank [Testbank for chemistry], Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Dr. Virágh Elemér: Sugárvédelmi ismeretek [Radiation protection knowledge], BME, MTI, 1990 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB32A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 3.
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 42 (22+20)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hidrodinamikai-, a hőtani-, mechanikai műveletek és gépek alapjai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basics of hydrodynamic, thermodynamic and mechanical processes and devices.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen tisztában az ABV védelem meglévő és új koncepcióival, doktrináival és technikáival.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Manage the maintenance of CBRN defense equipment.
 - Keep abreast of existing and new concepts, doctrine and techniques in CBRN defence.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLHB50 Katonai vezetői szakalapozó ismeretek 1.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Fizikai kémiai alapismeretek. (8 óra)**
Az anyagi rendszerek és folyamatok leírásának alapjai. A termodinamika tételei, állapotfüggvények
 - 14.2. **Tárgykör 2: Hidrodinamikai műveletek, fluidumok áramlása. (14 óra)**
Kontinuitás-tétel, Bernoulli-tétel. Newtoni folyadékok áramlása, viszkozitás. Lamináris, turbulens áramlás, Reynolds-szám. Csőáramlás, félvégtelen áramlás, lecsurgó folyadék áramlás. Áramlási ellenállás, teljesítményszükséglet.
 - 14.3. **Tárgykör 3: Mechanikai műveletek. (20 óra)**
Ülepedés, ülepítés, ülepítő berendezések. Keverés, teljesítményszükséglet, légcseré. Szűrés, felületi szűrés, mélységi szűrés, folyadék-, zagyszűrés, optimális szűrési idő, szűrési teljesítményszükséglet. Áramlás töltött csövekben. Fluidizáció.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/6. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**
Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1 Kötelező irodalom:**
- Simon Ákos: Vegyipari műveletek és gépek [Chemical operation and machines], BJKMF, főiskolai tankönyv, 1993. (in Hungarian)
- 19.2 Ajánlott irodalom:**
- Fejes Gábor-Tarján Gusztáv: Vegyipari gépek és műveletek [Chemical operation and machines], Tankönyvkiadó, Budapest, 1973. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Csurgai József alezredes PhD (katonai műszaki tudományok)
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB33A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence special professional training 4.
4. **Kreditérték:** 6 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 56 (0+56)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (0+4)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az analitikai kémia alapjai. Mintavétel és az analízist előkészítő műveletek, az elválasztás módszerei. A mennyiségi és minőségi analitikai eljárások, kimutatási és azonosítási módszerek. Spektrometriai és kromatográfiás eljárások.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basics of analytical chemistry. Sampling and sample preparation, methods of separation. Quantitative and qualitative analytical methods, detection and identification. Spectrometric and chromatographic techniques.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen. Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Legyen tisztában az ABV védelem meglévő és új koncepcióival, doktrínáival és technikáival.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations. Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to TIH.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defence and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Keep abreast of existing and new concepts, doctrine and techniques in CBRN defense.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HÖLHB50 Katonai vezetői szakalap. ismeretek 1.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Analitikai mintavétel és mintaelőkészítés. (18 óra)**
A szerves analízis elméleti és gyakorlati alapjai. Az analitikai mintavétel módszerei: térfogatos, adszorpciós és abszorpciós eljárások. Izokinetikus mintavétel. Az analízis előkészítő műveletei: bemérés, kondicionálás, oldás, feltárás, roncsolás, elválasztás,

tisztítás, koncentráció. Az elválasztás módszerei, csapadékképzés, savas bepárlás, extrakció és kromatográfiai eljárások.

14.2. Tárgykör 2: Klasszikus analitikai módszerek (18 óra)

A térfogat analitikai eljárások fontosabb reakciói, és a lehetséges végpontjelzés eszközei. Különböző mérőoldatok és mérőeszközök. A gravimetria és a titrimetria fajtái és eljárásai. Sav-bázis és redoxi titrálások. Minőségi analízis színreakciókkal és csapadék-képzéssel.

14.3. Tárgykör 3: Műszeres analitikai eljárások. (20 óra)

A mennyiségi és minőségi analízis műszeres módszerei. Amperometria, voltametria, coulometria. Kromatográfiai ismeretek: Gélkromatográfia, vékonyréteg kromatográfia, gáz- és folyadék kromatográfia. Detektorok főbb típusai: vezetőképesség mérő, lángionizációs, elektronbefogásos, lángfotometriás, spektrofotometriás. A tömegspektrometria és a mágneses magrezonancia spektrometria.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/6. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

18. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Máté J-né - Z. Orbán E.- dr. Szereday É.- dr. Jalsovszky I: Kémiai tesztbank [Chemical testbank] Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996 (in Hungarian)
- Römp: Vegyészeti lexikon [Encyclopedia for chemists], Műszaki könyvkiadó, Budapest, 1960
- Vorsatz Brúnó: Műszaki kémiai anyagvizsgálati módszerek [Technical methods for investigating chemical materials], Tankönyvkiadó, Budapest 1986 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. A tantárgy kódja: HABVB20

2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV védelmi meteorológia
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence meteorology
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az időjárás hatása a vegyi-, biológiai-, radiológiai ágensekre. Az időjárás hatása az ABV kibocsátásokra. A levegő függőleges stabilitásának értelmezése. A levegő függőleges stabilitásának alapkategóriái. A szélirány és sebesség hatása a biológiai- és mérgező harcanyagfelhő, valamint a radioaktív felhő terjedésére és a kihullásra. A páratartalom és a csapadék hatása a mérgező harcanyagokra és a biológiai ágensekre. A meteorológiai jelentések tartalma.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Weather effects on chemical, biological, radiological, and nuclear agents. Influence of weather on the effectiveness of CBRN releases. Definition of air stability. General air stability categories. The wind speed and direction effect the spread of nuclear, biological, chemical clouds. Humidity and precipitation effects of chemical and biological agents. Contents of meteorological reports.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes a parancsnok támogatására az ABV védelmi intézkedés kiadásában az alárendelt szervezetek részére.
 - Legyen képes az ABV események veszélyhelyzeti értékelésére a szennyező anyagok terjedési mélységében.
 - Legyen képes a veszélyeztetett terepszakaszok előrejelzésére és az ABV Riasztási és Értékelő Rendszer feladatainak végrehajtására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Assist the commander in providing guidances to lower echelons in all matters pertaining to the development of a CBRN defence capability.
 - Estimate downwind hazard from CBRN incident.
 - Perform hazard area prediction calculations and perform the tasks of CBRN warning and reporting.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A levegő összetétele és szerepe. (10 óra)**
A légkör szerkezete és dinamikája. A Nap sugárzó energiája és hatásai. A levegő nyomása és sűrűsége. A levegő páratartalma. Felhők. A levegő mozgása. A szél. Légtömegek, időjárási hatások.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Az időjárás hatása az ABV fegyverekre. (15 óra)**
Meteorológiai tényezők hatása az atomrobbanás következményeire. Meteorológiai tényezők hatása a vegyifegyver alkalmazására. Meteorológiai tényezők hatása a biológiai

fegyver alkalmazására. Meteorológiai tényezők hatása a köd- és gyújtófegyverek alkalmazására. Baleseti légszennyezések.

14.3. Tárgykör 3: Meteorológiai jelentések (5 óra)

Meteorológiai jelentések rendszere. Az alap szél előrejelzés, jelentés és üzenet tartalma. A közepes szél előrejelzés, jelentés és üzenet tartalma. A talajmenti szél előrejelzés, jelentés és üzenet tartalma.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/6. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1 Kötelező irodalom:**
 - Halász László: ABV védelmi meteorológia [CBRN defence meteorology] Jegyzet ZMNE 2004 (in Hungarian)
 - 19.2 Ajánlott irodalom:**
 - AJP-3.8 Allied Joint Doctrine for NBC, 2003.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB06
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szakharcászat I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence tactics I.
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (15+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A vegyivédelmi szakcsapatok helye és szerepe a Magyar Honvédségben. A vegyi-, sugárfelderítő és a vegyi-, sugármentesítő elemek rendeltetése, szervezete felszerelése, tevékenysége különböző műveletekben és nukleáris és ipari katasztrófák elhárítása során.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The role, and the mission of specialist CBRN defence units in the Hungarian Defence Army. The structure, the equipment and the of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination assets, the activity of the CBRN reconnaissance and CBRN decontamination elements within different operations and nuclear- and chemical disaster relief operations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Speciális ABV alegységek tevékenységének vezetése és koordinálása, úgymint:
 - ABV felderítő alegységek.
 - ABV mentesítő alegységek.
 - ABV mintavevő és azonosító csoport.
 - ABV laboratórium.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Conduct and Coordinate tasks with specialist CBRN units such as:
 - - Reconnaissance and Survey units.
 - - Decontamination Units.
 - -Sampling and identification of biological, chemical and radiological agents (SIBCRA) teams.
 - -Deployed CBRN laboratories.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A vegyivédelmi alegységek feladatai. (5 óra)**
A vegyivédelmi alegységek rendeltetése, felosztása. A vegyi-, sugárfelderítő alegységek tevékenysége, feladatai VSF végrehajtásakor. A mentesítő alegységek feladatai szakfeladatok végrehajtásakor, a vegyi és sugármentesítés előkészítésének feladatai, biztonsági rendszabályai, mentesítő alegységek létesített körletei.
 - 14.2. **Tárgykör 2: A vegyivédelmi alegységek (raj) tevékenysége és vezetése. (20 óra)**
A vsf. raj tevékenysége szakfeladatok végrehajtásakor, a rpk. általános feladatai a szakfeladatok megszervezése és végrehajtása alatt. Mentesítő raj tevékenysége szakfeladatok végrehajtásakor, mentesítő helyek berendezésének feladatai a mentesítés

tárgya a lapján, terepmentesítés, a rpk. általános feladatai a szakfeladatok megszervezése és végrehajtása alatt.

14.3. Tárgykör 3: A vegyivédelmi alegységek (szakasz) tevékenysége és vezetése.
(20 óra)

Vegy-, sugár felderítő szakasz szervezete, rendeltetése, lehetőségei, készenléti fokozatai, feladatai és alkalmazási módjai, a vsf. szakasz tevékenysége szakfeladatok végrehajtásakor, szpk. feladata. Mentésítő szakasz szervezete, rendeltetése, lehetőségei, készenléti fokozatai, feladatai és alkalmazási módjai, mentésítő szakasz tevékenysége szakfeladatok végrehajtásakor. Nukleáris baleset-elhárítás és ipari katasztrófa elleni védelem aeg. szintű feladatai. Az ABV felderítő alegységek tevékenységének sajátosságai különleges körülmények között

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérésére módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**
Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
- 19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
- 19.1 Kötelező irodalom:**
- Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai [The basics of CBRN defence] - Jegyzet - 2003., ZMNE (in Hungarian)
 - Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)
 - VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980. [Doctrine for CBRN troops] (in Hungarian)
 - VV/122 Mentésítési szakutasítás HM 1987. [CBRN decontamination guidelines] Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek [Tactical guidance for army troops] BJKMFK jegyzet 1996. (in Hungarian)
- 19.2 Ajánlott irodalom:**
- Nyt 1024/15 Segédlet a mentésítő alegységek harci alkalmazásához [Procedures and tactics for CBRN decontamination] BJKMFK jegyzet 1989. (in Hungarian)

- Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás [CBRN support] in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005.
- Szabó Sándor - Berek Tamás: Az ABV mentesítő állomás Force Protection koncepciója [The force protection concept of the CBRN decontamination station] 2012. Hadmérnök http://hadmernok.hu/2012_3_szabo_berek.pdf (in Hungarian)
- Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség [CBRN defence platoon of battalion task force as operation support CBRN capability] 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47. <http://uni-nke.hu/downloads/bsz/bszemle2013/2/2.pdf> (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB07
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szakharcászat II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence tactics II.
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A vegyivédelmi alegységek harcbiztosítással (támogatással) kapcsolatos tevékenysége, vezetésük, irányításuk alapelvei, és szabályai. A vegyi-, sugárfelderítő és mentesítő raj-, szakaszparancsnok parancsnoki munkájának általános rendje harctevékenységek során.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The mission of CBRN elements related with operation support, the principles of command and control. The task of the commander of CBRN reconnaissance subunits and CBRN decontamination subunits in operations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Speciális ABV alegységek tevékenységének vezetése és koordinálása, úgymint:
 - ABV felderítő alegységek.
 - ABV mentesítő alegységek.
 - ABV mintavevő és azonosító csoport.
 - ABV laboratórium.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Conduct and Coordinate tasks with specialist CBRN units such as:
 - Reconnaissance and Survey units.
 - Decontamination Units.
 - Sampling and identification of biological, chemical and radiological agents (SIBCRA) teams.
 - Deployed CBRN laboratories.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Vegyi-, sugárfelderítő szakasz (század) tevékenysége. (20 óra)**
 A vsf. szakasz szervezete, eszközei, tevékenysége különböző harctevékenységek során, a vsf. szakasz tevékenysége támadásban, védelemben. A vsf. szakasz feladatai, szerepe a harcrendben elfoglalt helyzete alapján, feladata csapatok tevékenységi, elhelyezési körleteinek felderítése, csapatok elhelyezésére kijelölt körlet felderítése, menetvonal felderítés, szennyezett útszakasz felderítés során. A vsf. szakaszparancsnok parancsnoki munkájának általános rendje harctevékenységek során, a vsf. szakaszparancsnok parancsának tartalma. A vsf. szakasz tevékenysége békeidőszakban előforduló ipari katasztrófák elhárításában. Az ABV felderítő századparancsnoki munka rendje, a század vezetése, irányítása. Az ABV felderítő század tevékenységének mindenoldalú biztosításának megtervezése és megszervezése. A századparancsnok béke és harci okmányainak kidolgozása, elkészítésének szakmai tartalmi követelményei.

14.2. Tárgykör 2: Az ABV mentesítő szakasz (század) tevékenysége. (20 óra)

A mentesítő szakasz szervezete, felszerelése, alkalmazásának alapelvei, ABV mentesítő szakasz általános feladatai támadásban és védelemben. A mentesítő szakaszparancsnok parancsnoki munkájának általános rendje, a szakaszparancsnok parancsának tartalma. A mentesítő szakasz tevékenysége békeidőszakban előforduló ipari balesetek következményeinek felszámolásakor.

Az ABV mentesítő század parancsnoki munka rendje, a század vezetése, irányítása. Az ABV mentesítő század tevékenységének mindenoldalú biztosításának megtervezése és megszervezése. A századparancsnok béke és harci okmányainak kidolgozása, elkészítésének szakmai tartalmi követelményei.

14.3. Tárgykör 3: Az ABV támogató század tevékenysége. (20 óra)

Az ABV támogató század szervezete, erői, eszközei, alkalmazásának elvei a különböző harctevékenységek során, század általános feladatai védelemben és támadásban. Az ABV támogató század parancsnoki munka rendje, a század vezetése, irányítása. Az ABV támogató század tevékenységének mindenoldalú biztosításának megtervezése és megszervezése. A századparancsnok béke és harci okmányainak kidolgozása, elkészítésének szakmai tartalmi követelményei. Különböző rendeltetésű vegyivédelmi alegységek speciális feladatokban történő alkalmazásának elvei és gyakorlata, légi ABV felderítés fogalma, céljai, feladatai, erői, módszerei, végrehajtása. A vegyivédelmi alegységek szakharcászati kiképzésének megtervezése és megszervezése.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
A kredit megszerzésének feltétele: **1** - ötfokozatú értékelés írásbeli, vagy szóbeli vizsga. A Tanszék az írásbeli vagy szóbeli vizsgához tételsort bocsát ki. A vizsga tartalmát az előadáson elhangzottak, az alább felsorolt kötelező és ajánlott irodalmak anyagai képezik.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1 **Kötelező irodalom:**
 - Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai [The basics of CBRN defence] - Jegyzet - 2003., ZMNE (in Hungarian)

- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)
- VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére HM 1980. [Doctrine for CBRN troops] (in Hungarian)
- VV/122 Mentésítési szakutasítás HM 1987. [CBRN decontamination guidelines]
- Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek [General tactics knowledges] BJKMFK jegyzet 1996. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Nyt 1024/15 Segédlet a mentesítő alegységek harci alkalmazásához [Procedures and tactics for CBRN decontamination] BJKMFK jegyzet 1989. (in Hungarian)
- Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás [CBRN support] in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005.
- Szabó Sándor - Berek Tamás: Az ABV mentesítő állomás Force Protection koncepciója [The force protection concept of the CBRN decontamination station] 2012. Hadmérnök http://hadmernok.hu/2012_3_szabo_berek.pdf (in Hungarian)
- Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség [CBRN defence platoon of battalion task force as operation support CBRN capability] 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47. <http://uni-nke.hu/downloads/bsz/bszemle2013/2/2.pdf> (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB01A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV fegyverek és veszélyes ipari anyagok eszközök
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN weapons and toxic industrial materials
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV fegyverek fogalma, fajtái. A nukleáris fegyverek különböző típusainak működési elve, hatóenergia eloszlása, célba juttató eszközei, robbantási módjai, pusztító hatásai. A vegyi fegyverek alkalmazásának eszközei, élettani hatásuk, a biológiai fegyver alkalmazási eszközei, lehetséges töltetei, élettani hatása. A műveletek biztonságát fenyegető ipari források, az ABV-fegyverek alkalmazására ráutaló jelek, veszélyjelzések.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Definition of CBRN weapons. Characteristics, effects and types of nuclear weapons. Dispersion of energy released by nuclear weapon categories of chemical agents. Characteristics and physiological effects of potential chemical agents. Characteristics of potential biological agents. Chemical and biological agent employment weather factors. Employments of biological weapons and devices. Chemicals which identified as presenting an extreme risk/hazard of concern to commanders for the conduct of military operations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes a parancsnok támogatására az ABV védelmi intézkedés kiadásában az alárendelt szervezetek részére.
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen. Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Assist the commander in providing guidances to lower echelons in all matters pertaining to the development of a CBRN defence capability.
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations. Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to TIH.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Nukleáris fegyverek. (10 óra)**
A nukleáris robbanófejek (I-, II-, III-fázis) felépítése és jellemzése. Az atomfegyver robbantási módjai. Az atomrobbanás pusztító hatása. Az atomfegyver pusztító hatásai elleni védekezés lehetőségei, kezdeti feladatok és veszély-jelek az atomrobbanás pusztító hatásai elleni védelemben.

14.2. Tárgykör 2: Vegyi fegyverek. (10 óra)

A vegyi-fegyverek általános jellemzése. Történeti áttekintés, tilalmak és fejlesztések. A mérgező harcanyagok csoportosítása élettani hatásuk alapján, a mérgező harcanyagok alkalmazási eszközei. A vegyi-fegyver pusztító hatásai elleni védekezés lehetőségei, kezdeti feladatok és veszély-jelek a vegyi-veszély elleni védelemben.

14.3. Tárgykör 3: Biológiai fegyverek. (10 óra)

Rövid történeti áttekintés, biológiai fegyver töltetként felhasználható kórokozók tünetei, a fertőzés és a védekezés módja. Biológiai fegyver alkalmazása (célba juttatása), a biológiai fegyverek kutatásának helyzete és elterjedésének veszélyei. Biológiai fegyver alkalmazására ráutaló jelek, biológiai fegyver pusztító hatásai és az ellenük lehetséges védekezés.

14.4. Tárgykör 4: Veszélyes ipari anyagok fegyverek. (10 óra)

Veszélyes ipari anyagok, fajtái jellemzői élettani hatásai. A veszélyes ipari anyagok kiszabadulásának következményei. A veszélyes anyagok elleni védelem lehetőségei.

14.5. Tárgykör 5: Radiológiai eszközök. (5 óra)

A radiológiai fegyverek jellemzői és hatásai, improvizált radiológiai diszperziós eszközök

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Grósz Zoltán: ABV védelem alapjai [The basics of CBRN defence] - Jegyzet - 2003., ZMNE (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás [CBRN support] in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005. (in Hungarian)

- Halász László, Pellérdi Rezső, Földi László: Katasztrófavédelem I. [Disaster management] ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2009. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB02
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek I.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means I.
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens, PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 60 (30+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV-védelmi anyagi-technikai biztosítás alapjai, helye a logisztikai támogatás rendszerében. A vegyivédelmi anyagellátás szervezésének feladatai. A technikai biztosítás feltételrendszere és sajátos feladatai. Vegyivédelmi eszközök tárolásának feltételei és feladatai.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The fundamentals of CBRN defence logistic and role in logistical support system. Tasks of CBRN defence material supply management. Conditions and task of technical supply management. Maintenance and their function in the field of CBRN defence. Tasks and conditions of storage of CBRN defence tools and materials.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására, ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Manage the maintenance of CBRN defense equipment.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defense and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HABVB29A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HABVB30A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. , HABVB32A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3. , HABVB33A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A vegyivédelmi anyagi-technikai biztosítás alapjai.** (15 óra)
A vegyivédelmi anyagi-technikai biztosítás fogalma, helye a harc mindenoldalú biztosításának rendszerében, az ABV védelmi biztosítás célja, feladata. Az ABV anyagi-technikai biztosítás célja, területei, feladatai. Az eszközök állandó üzemképessége biztosításának feladatai, a vegyivédelmi eszközök és anyagok nomenklatúrája.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Vegyivédelmi eszközök nyilvántartása.** (15 óra)
Vegyivédelmi eszközök és anyagok átadás-átvétele. Vegyivédelmi technikai eszközök és anyagok nyilvántartásának okmányai. Vegyivédelmi technikai eszközök technikai kiszolgálásának terve.

14.3. Tárgykör 3: Vegyivédelmi eszközök tárolásának feltételei és feladatai. (15 óra)

Vegyivédelmi eszközök és anyagok szállítása, tárolása. Vegyivédelmi eszközök és anyagok szállítása, tárolása, raktárak kialakítása, tárolóeszközök. Selejtítés előkészítése, végrehajtásának követelményei, selejthasznosítás. Leltározás feladatai, végrehajtásának szabályai, káreljárás

Haditechnikai eszközök technikai állapotai, a technikai kiszolgálás feladatai, a vegyivédelmi technikai eszközök üzemeltetésének elvei.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Kiss Sándor: Vegyivédelmi anyagi-technikai biztosítás, [CBRN defence logistic] Jegyzet, BJKMF, 1997. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához [Handbook for education of technical means to CBRN students], III, BJKMF, 1995. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek II.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means II.
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (30+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (2+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A rendszeresített vegyivédelmi eszközök, azok rendeltetése, felépítése, főbb adatai, rendeltetési helyei, működési elvük. Az egyéni ABV védelem eszközrendszere, a légzésvédelem és bőrvédelem eszközei, használatuk szabályai. A kollektív ABV védelem, megvalósításának lehetőségei, eszközrendszer.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** CBRN defense equipment, their function, composition, main features, areas of operations and operational principles. Tools of individual CBRN protection, equipment for breathing and skin protection, their rules of operation. Collective CBRN protection, its possible means and tools.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Legyen képes az ABV védelmi kiképzések megtervezésére, levezetésére és ellenőrzésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Manage the maintenance of CBRN defense equipment.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defense and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Plan, conduct and monitor CBRN defence training within the command.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HABVB29A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HABVB30A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. , HABVB32A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3. , HABVB33A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A MH-ban rendszeresített vegyivédelmi eszközök. (15 óra)**

A vegyivédelmi technikai eszközök rendszerelmélete. A rendszeresített vegyivédelmi eszközök rendeltetése, rendeltetési helyeik. A vegyivédelmi technikai eszközök működési elve, tápellátása
 - 14.2. **Tárgykör 2: Egyéni vegyivédelmi eszközök. (15 óra)**

Egyéni ABV-védelmi készlet rendeltetése fajtái, alkalmazásuk lehetőségei és korlátai, védelmi szintjei. Légzésvédelem eszközeinek rendszere, fajtái, a levegőellátás módjai, gázálc védőképességének ellenőrzése. Bőrvédő eszközök fajtái, velük szemben támasztott követelmények.

14.3. Tárgykör 3: Kollektív védőeszközök. (15 óra)

Kollektív légzésvédő védőeszközök rendszere, típusai, kialakítása. Óvóhelyek műszaki követelményei, kategóriái, légellátása. Az óvóhelyek használatának rendszabályai, az óvóhely ügyeletes és helyettese ABV-védelmi kötelmei. A harc- és zártfelépítményű járművek (küzdőterek) szűrt levegős levegőellátása.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolléás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távolléat a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához [Handbook for education of technical means to CBRN students], III, BJKMF, 1995. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához [Instructions for education of measuring equipment to CBRN students], BJKMF, 1996. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek III.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means III.
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens, PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 45 (20+25)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 3 (1+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV felderítés eszközrendszere. Az alfa, béta és gamma sugárzás detektálás elvei. Sugárzásmérő detektorok. Vegyifelderítő detektorok. Pontdetektorok. Hordozható kézi kimutató eszközök. Járműre telepíthető felderítő eszközök. Stacioner analitikai eszközök. Telepíthető kimutató eszközök. A biológiai felderítés eszközei. A biológiai kimutatás és azonosítás eszközei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Tools of CBRN reconnaissance. Detection technologies of alpha, beta and gamma radiation. Handheld radiological detectors. Chemical detectors. Point detection technologies. Handheld-portable detection equipment. Vehicle-mounted detection equipment. Fixed-site analytical laboratory equipment. Standoff detection equipment. Technologies and equipment of biological detection and identification.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Legyen képes az ABV védelmi kiképzések megtervezésére, levezetésére és ellenőrzésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - - Manage the maintenance of CBRN defense equipment.
 - - Evaluate individual and unit competence in CBRN defense and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - - Plan, conduct and monitor CBRN defense training within the command.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HABVB29A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HABVB30A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2., HABVB32A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3., HABVB33A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A sugárfelderítés sajátosságai. (10 óra)**
A vegyi-, sugárfelderítés és nem szakbiológiai felderítés eszközrendszere. A radioaktív sugárzás mérések elvi alapjai, radioaktív sugárzás mérésének leggyakoribb módszerei. A radioaktív sugárzásmérések a katonai gyakorlatban.

14.2. Tárgykör 2: A vegyifelderítés sajátosságai. (10 óra)

A vegyifelderítés elvi alapjai A mérgező harcanyagok észlelésének módszerei. Mérgező harcanyagok kémiai és biokémiai elvű kimutatásának módszerei. Mérgező harcanyagok fizikai elvű kimutatásának módszerei.

14.3. Tárgykör 3: ABV felderítés eszközei. (25 óra)

A sugárfelderítő, sugárzást jelző, sugáradag-mérő, sugárszennyezettség és sugárszintmérő eszközök. A mérgező harcanyagok és a veszélyes vegyi anyagok felderítésére, ellenőrzésére, jelzésére alkalmas műszerek. A biológiai felderítés eszközei. A mintavételezés feladatai és eszközei. A meteorológiai paraméterek megállapítására alkalmas eszközök, berendezések, azok kezelése, technikai kiszolgálásuk feladatai.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév/7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához [Instructions for education of measuring equipment to CBRN students], BJKMF, 1996. (in Hungarian)
- Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához [Handbook for education of technical means to CBRN students], III, BJKMF, 1995. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Berek Tamás: LCD-3 széria, mint lehetséges hatékony eszköz az alegységek ABV védelmi felszerelés rendszerében [New generation handheld chemical detectors for the development of CBRN reconnaissance team's capability] Műszaki Katonai Közlöny XXVI. évfolyam, 2016. 1. szám 68-79 p. ISSN 2063-4986 http://www.hhk.uni-nke.hu/downloads/kiadvanyok/mkk.uni-nke.hu/PDF_2016_1sz/MKK2016_1sz_ossz.pdf (in Hungarian)

- Berek Tamás: Hordozható vegyi detektorok új generációja az ABV felderítő szaklegységek képességnövelésének érdekében [LCD-3 series as possible effective device for CBRN defence equipment system of troops] Műszaki Katonai Közlöny XXVII. évfolyam, 2017.1. szám 137-155 p. ISSN 2063-4986 http://www.hhk.uni-nke.hu/downloads/kiadvanyok/mkk.uni-nke.hu/PDF_2017_1sz/2017_1sz.pdf (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB05A
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyivédelmi szaktechnikai eszközök és gépek IV.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence specialist technical means IV.
4. **Kreditérték:** 4 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 55 (25+30)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 4 (2+2)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV mentesítés eszközrendszere, a rendszeresített és szükség-mentesítő anyagok és oldatok. A mentesítés technikája és technológiája. A folyadékos (nagy nyomású) mentesítés eszközrendszere, a vegyi-, sugármentesítő alegységek mentesítő eszközeinek rendeltetése, részei, működése, használatuk szabályai. A mentesítési eljárásokba bevonható egyéb technikai eszközök.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Tools of CBRN decontamination, ordinary and casual decontamination agents and solutions. Techniques and technologies of CBRN decontamination. Tools of high pressure liquid decontamination, functions of decontamination equipment of CBRN subunits, their parts, operation and rules. Other technical devices suitable for decontamination procedures.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Legyen képes az ABV védelmi kiképzések megtervezésére, levezetésére és ellenőrzésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Manage the maintenance of CBRN defense equipment.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defense and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Plan, conduct and monitor CBRN defense training within the command.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HABVB29A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 1., HABVB30A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 2. , HABVB32A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 3. , HABVB33A Vegyivédelmi speciális szakmai felkészítés 4.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Az ABV mentesítés fogalma és általános elve, a sugármentesítés alapelvei, technológiája.** (20 óra)
A vegyimentesítés módszerei, a mérgező harcanyagok ártalmatlanításának eljárásai. A biológiai mentesítés (fertőtlenítés) alapelvei, módszerei.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Az ABV mentesítés eszközrendszere.** (20 óra)

Az ABV mentesítés eszközrendszere, a rendszeresített mentesítő anyagok. Az alegységnél rendszeresített mentesítő anyagok, eszközök és alkalmazásuk rendje. Mentesítő szakalegységek technikai eszközei.

14.3. Tárgykör 3: ABV mentesítési eljárások. (20 óra)

A harc-, és gépjármű mentesítés eljárása és technológiái. A fegyverzet mentesítés technikái. A ruházat és felszerelés mentesítés technikái és technológiái. A személyi mentesítés technikái és technológiái. A terepmentesítés technikái és technológiái.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** ösz félév/7. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Kiss Sándor: Főiskolai jegyzet a vegyivédelmi hallgatók vegyivédelmi műszerismeret oktatásához [Instructions for education of measuring equipment to CBRN students], BJKMF, 1996. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Kiss Sándor, Zelenák János: Tankönyv a vegyivédelmi hallgatók szaktechnika oktatásához [Handbook for education of technical means to CBRN students], III, BJKMF, 1995. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB23
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Atomerőművek biztonságtechnikája
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Protection of nuclear powerplants
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a hazai nukleáris létesítmények felépítését működését.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Let the students to be familiar with the structure and operation of domestic nuclear installations.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Ismerje a Magyar Honvédségnek a nukleárisbaleset-elhárítási rendszerét és azzal összefüggő szakfeladatait.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
Be familiar with nuclear disaster management system of HDF and its special tasks.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Atomerőművek felépítése, telepítése, biztonsági rendszerei.** (14 óra)
 - 14.2. **Tárgykör 2: A működés főbb paraméterei, üzemzavarok, baleseti helyzetek minősítése.** (10 óra)
 - 14.3. **Tárgykör 3: A Paksi Atomerőmű üzemlátogatása, balesetelhárítási rendszere.** (6 óra)
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** őszi félév/7. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollét pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkérés módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**
Egy írásbeli házi dolgozat elkészítése, legalább elégséges értékeléssel (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete
Zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 66%-án való részvétel.

A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat aláírás megtagadást jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség. **G**

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Simon Ákos - Benesóczky Imre: Nukleáris baleset-elhárítás és vegyipari katasztrófavédelem [Nuclear and chemical disaster management], BJKMF, főiskolai tankönyv, 1995. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Dr. Simon Ákos: Atomfegyverek (atomreaktorok) [Nuclear weapon (nuclear reactors)], BJKMF, 1992 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Csurgai József alezredes PhD (katonai műszaki tudományok)
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB10
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV védelmi támogatás rendszere
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN defence support system
4. **Kreditérték:** 5 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 100 (60+40)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 7 (4+3)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV védelem alapelvei és feladatrendszere. Összefegyvernemi harcászati magasabb-egység ABV védelmi feladatai, képessége. Az összefegyvernemi harcászati magasabb-egység tevékenysége vegyivédelmi támogatásának feladatai. A hadszíntér ABV felderítő előkészítésének folyamata, sebezhetőségi analízis és ABV kockázatkezelés. Katonai műveletek ABV védelme. Az ABV védelem tervezésének irányelvei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The principles and tasks of CBRN Defence. The specialist CBRN defence capabilities of a Combined Task Force. The tasks of CBRN support of combat troops. The mission of specialist CBRN defence units. CBRN Intelligence Preparation of the Operational Environment (IPOE) process. Vulnerability, risk assessment and risk management. CBRN Defence on Operations. Operational CBRN defence planning and implementation of CBRN defence.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 Legyen képes a parancsnok támogatására az ABV védelmi intézkedés kiadásában az alárendelt szervezetek részére.
 Tervezni, végrehajtani és ellenőrizni az ABV védelmi kiképzést.
 Értékelni az alárendelt szervezetek ABV védelmi képességeit
 Lépést tartani az ABV védelem új koncepcióival, technikai eljárásaival
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 Assist the commander in providing guidances to lower echelons in all matters pertaining to the development of a CBRN defence capability.
 Plan, conduct and monitor CBRN defence training.
 Evaluate the capability of lower echelons to survive CBRN incidents and continue operations in a CBRN environment.
 Keep abreast of existing and new concepts, doctrine and techniques in CBRN defense.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** HABVB06 Vegyivédelmi szakharcászat I., HABVB07 Vegyivédelmi szakharcászat II.
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: ABV fenyegetettség. (20 óra)**
 Az ABV fegyverek jellemzői és hatásai - stratégiai összefüggések. Az ABV védelem és a csapatok védelme. Az ABV fenyegetettség és a környezet hatása a katonai műveletekre. Magyar Köztársaság biztonsága és fenyegetettsége. Az ABV támogatás a hadműveleti és harcbiztosítás rendszerében. Az ABV fenyegetettség értékelése és érvényessége. ABV

esemény előtti rendszabályok rendszere. Esemény alatti rendszabályok. ABV incidens utáni rendszabályok.

14.2. Tárgykör 2: Az ABV támogatás elvei, feladatai, követelményei. (20 óra)

Az ABV támogatás a hadművelleti és harcbiztosítás rendszerében. Az ABV védelem elvei és feladatrendszere, ABV felderítés, ABV riasztás és értesítés, ABV helyzetértékelés. A veszélyhelyzet kezelése, az ABV védelmi rendszabályok. Veszély elleni védelem, egyéni és kollektív védelem, felszerelés- és anyagvédelem, ABV mentesítés. Az ABV egészségügyi ellenintézkedések és az egészségügyi támogatás A vegyivédelmi eszközök és teljesítőképességük, a vezetési és információs rendszer alapelvei ABV környezetben, ABV műveletek logisztikai támogatás alapelvei. Az ABV védelmi kiképzés. Az ABV jártasság és a katonai műveletek ABV támogatását meghatározó ABV védelem alapelvei kapcsolata és követelményei.

14.3. Tárgykör 3: Az ABV védelem tervezésének irányelvei. (60 óra)

Az ABV fenyegetettség hatása a katonai műveletekre. Az ABV környezet hatása a katonai műveletekre. Az ABV védelemi tervezés kulcskérdései, a műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői. A műveletek tervezésének ABV védelmi tényezői, irányelvei, a hadművelleti terület felderítő előkészítése. Katonai műveletek ABV védelmi támogatása, speciális ABV védelmi képességek. Az összefegyvernemi és fegyvernemi csapatok és a vegyivédelmi szakalegységek közötti együttműködési feladatok. Különböző rendeltetésű vegyivédelmi alegységek a harcbiztosítás megvalósulása terén, illetve az ABV védelmi támogatás feladatrendszerébe történő alkalmazásának elvei és gyakorlata. Az ABV védelem feladatai alacsony sugárszintű helyzetekben háborús és nem háborús műveletekben.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távollmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**
Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.
A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
19.1 Kötelező irodalom:

- Hajdú I. - Somorác A. - Szabó Gy. - Balogh Z. - Bíró B. - Fodor J. - Téglási J. - Horváth A. - Magyar I. : Törzsszolgálat, tankönyv [Staff organisations and operations], ZMNE, Budapest, (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) védelmi alapismeretek [CBRN knowledges] in: Honvédelmi Ismeretek ZMNE, 2011. (in Hungarian)
- ABV védelmi jártasság NATO szabvány szerinti követelményei, [NATO standards of proficiency for CBRN defence] 2004., MH Szárazföldi Parancsnokság (in Hungarian)
- Atom, biológiai, vegyi védelmi doktrína, [Doctrine for CBRN] MH DOFT kód: 12018, MH ÖHP kiadványa, 2010. (in Hungarian)
- Kézikönyv az ABV védelmi műveletek egészségügyi vonatkozásairól [Handbook for medical support of CBRN defence operation] A MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ kiadványa 2010. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- AJP-3.8 Allied Joint Doctrine for NBC, 2003.
- Berek Tamás: Dandár (zászlóalj harccsoport) ABV védelmi feladatai, [CBRN tasks of Brigade (Batalion Task Force)] Jegyzet, 2013., NKE (in Hungarian)
- Berek Tamás: Vegyivédelmi biztosítás [CBRN defence support] in: Általános Katonai Ismeretek multimédiás tananyag az előmeneteli tanfolyamok részére, fejezet, 2005. (in Hungarian)
- Berek Tamás: ABV (CBRN) analitikai laboratórium, mint művelettámogató speciális vegyivédelmi képesség [CBRN Analytical Laboratory as operation support CBRN capability] 2011. Hadmérnök http://www.hadmernok.hu/2011_1_berek.pdf (in Hungarian)
- Berek Tamás: Zászlóalj Harccsoport ABV Támogató modulszakasz, mint művelettámogató vegyivédelmi képesség [CBRN defence platoon of battalion task force as operation support CBRN capability] 2013. Bolyai Szemle XXII. évf. 2. szám, ISSN: 1416-1443 pp. 27-47. <http://uni-nke.hu/downloads/bsz/bszemle2013/2/2.pdf> (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB08
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Kiemelt katasztrófavédelmi szakterületi feladatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Key tasks for disaster management faculty
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hornyacsek Júlia alez. PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Országos katasztrófavédelmi rendszer, HKR vegyi és nukleárisbaleset-elhárítási rendszere, szakfeladatok, veszélyhelyzeti tevékenység tervezése, szervezése.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** National disaster management system, chemical and nuclear emergency response system of HDF, structure, tasks and mission, planning, organization of disaster relief activity.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** matematikai apparátus alkalmazása a természet és műszaki tantárgyak tanulásában
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen.
 - Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations. - radiology and radiochemistry.
 - Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to TIH.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: A katasztrófavédelem alapjai a MH-ban. (5 óra)**
A katasztrófa fogalma, jellege, fajtái. A katasztrófa-elhárítás jogi szabályozása, szervezeti, erői eszközei. A Magyar Honvédség katasztrófa-elhárítási rendszere. A nukleáris baleset elhárítás országos rendszere.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Nukleáris létesítmények. (22 óra)**
Az atomerőművek felépítése, biztonsági rendszerei. A működés főbb paraméterei, üzemzavarok minősítése. A Paksi Atomerőmű balesetelhárítási rendszere.
 - 14.3. **Tárgykör 3: Katasztrófaesemények felszámolásának szakfeladatai. (23 óra)**
A vegyipari balesetek, lehetséges következményei és azok felszámolásának feladatai. Nukleáris balesetek és következményeik. Nukleáris baleset, ipari katasztrófa következményeinek felszámolásával összefüggő szakfeladatok tervezésének feladatai.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**
Egy írásbeli házi dolgozat elkészítése, legalább elégséges értékeléssel (a leadás végső határideje a szorgalmi időszak utolsó hete
Zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből.
A **kollokviumra** bocsátás feltételét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
Kötelező irodalom:
- Simon Ákos: Nukleáris baleset elhárítás és vegyipari katasztrófavédelem [Nuclear disaster management and chemical hazard relief] Főiskolai tankönyv. BJKMF. 1995 (in Hungarian)
 - Nagy Károly - Halász László: Katasztrófavédelem [Disaster management I.] ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2001. (in Hungarian)
- Ajánlott irodalom:**
- Halász László, Pellérdi Rezső, Földi László: Katasztrófavédelem I. [Disaster management I.] , ZMNE Elektronikus egyetemi jegyzet, 2009. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Hornyacsek Júlia alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB09
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Gyújtófegyverek elleni védelem és ködösítő eszközök
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Protection against flame-weapons and the means of smoke operation
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (12+18)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A ködképzés fizikai és kémiai feltételei, a ködképző vegyületek azok műszaki-, gyakorlati jellemzői. Az időjárás és a terep hatása a ködösítésre. A ködösítés eszközrendszere és az alkalmazás harcászati elvei. Rendszeresített és szükség ködösítő anyagok. A gyújtóanyagok és fizikai, kémiai tulajdonságai, célba juttató eszközei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The physical and chemical conditions of using generated smoke, the special features of smoke agents, weather and terrain impact on smoke employment. Tools of smoke operations, tactical considerations. Ordinary and casual smoke agents and solutions. Flame fuels and their physical and chemical features, means of delivery.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes a parancsnok támogatására az ABV védelmi intézkedés kiadásában az alárendelt szervezetek részére.
 - Tervezni, végrehajtani és ellenőrizni az ABV védelmi kiképzést.
 - Tanácsadóként segítséget nyújtani a parancsnoknak minden, a ködösítéssel és a gyújtófegyverekkel kapcsolatos kérdésben.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Assist the commander in providing guidances to lower echelons in all matters pertaining to the development of a CBRN defence capability.
 - Plan, conduct and monitor CBRN defence training within the command.
 - Act as adviser, with relevant assistance, to the commander on all matters pertaining to smoke operations and flame weapons.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Gyújtóanyagok-gyújtófegyverek. (10 óra)**
A gyújtófegyverek fejlődésének rövid története, fontosabb gyújtóanyagok, a gyújtóanyagok alkalmazási eszközei. A gyújtófegyverek alkalmazásának egyes egészségkárosító kihatásai, elsősegélynyújtás égési sérülés esetén. A gyújtófegyverek elleni védelmi kiképzés.
 - 14.2. **Tárgykör 2: A ködösítés alapjai. (10 óra)**

Diszperz rendszerek, kolloid diszperz rendszerek tulajdonságai, diszpergált részek halmazállapota. Optikai jelenségek, aeroszolok optikai tulajdonságai. Ködanyagok műszaki és gyakorlati tulajdonságai.

14.3. Tárgykör 3: A ködálczás. (10 óra)

Ködök előállításának módszerei, ködképző anyagok és keverékek, jellemző ködreakciók. A ködfejlesztés technikai eszközei, a ködösítés, tervezése, végrehajtása. Mesterséges ködök és füstjelzők alkalmazásának elvei, a tevékenységet meghatározó rendszabályok.

15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
18. **Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.
2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.
19. **Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):**
 - 19.1 **Kötelező irodalom:**
 - Balogh János: Az álcázó ködösítés alapjai, tankönyv [The basics of screening smoke operations] BJKMF Jegyzet 1987. (in Hungarian)
 - Simon Ákos: Mérgező-, gyújtó- és ködösítő anyagok [Toxic-, smoke agents and flame fuels], Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola, Nyt.sz: 59/1990. tankönyv (in Hungarian)
 - 19.2 **Ajánlott irodalom:**
 - Berek Tamás - Grósz Zoltán: Új típusú „tűzakadály”- pálya [A new type of Fire Obstacle Course] 2007. Új Honvédségi Szemle LVI. évfolyam . szám, ISSN 1216-7436 (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Csapatkiképzés módszertana
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Methodology of field training
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. habil. Berek Tamás alez. egyetemi docens PhD (hadtudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (12+18)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az ABV védelmi kiképzés és a vegyvédelmi szakkiképzés célja, követelménye Az egyes harcos ABV jártasságának követelményei. ABV védelmi szakszemélyzet ABV jártasságának elemei. Parancsnokok és törzsek ABV jártassága. Az ABV védelmi kiképzés környezetvédelmi követelményei. Speciális szakerők ABV felkészítése. ABV tűzszerészcsoporthoz ABV részlegének alapjártassága minimumkövetelményei. ABV tűzszerészcsoporthoz tűzszerész részlegének alapjártassága minimumkövetelményei.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** The aim of CBRN defence training, and the CBRN specialists. CBRN defence training approach. Basic standards of proficiency-non-specialists. basic standards of proficiency-CBRN specialists, basic standards of proficiency-commanders and staff, environmental protection considerations for CBRN specialists and non-specialists. CBRN training for special conditions. Minimum Standards of Proficiency in EOD education and training for CBRN specialists. Minimum Standards of Proficiency in CBRN education and training for EOD specialists.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes a parancsnok támogatására az ABV védelmi intézkedés kiadásában az alárendelt szervezetek részére.
 - Tervezni, végrehajtani és ellenőrizni az ABV védelmi kiképzést.
 - Folyamatosan szinten tartani az ABV védelmi felkészítést.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Assist the commander in providing guidances to lower echelons in all matters pertaining to the development of a CBRN defence capability.
 - Plan, conduct and monitor CBRN defence training within the command.
 - Maintain currency in CBRN defence training.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Általános kiképzésmódszertan (10 óra)**
A katonai kiképzés általános módszereinek elvei és eszközrendszere. Az ismeretközlés és gyakorló oktatói módszerek alkalmazása. A kiképzés technikai eszközei és a kiképzés bázisai.

14.2. Tárgykör 2: ABV –védelmi kiképzés sajátosságai. (10 óra)

Az ABV védelmi kiképzés célja és követelményei. A vegyivédelmi szakkiképzés tervezésének rendje és okmányai. A szerződéses katonák, a rajparancsnokok felkészítésének rendje.

14.3. Tárgykör 3: Vegyivédelmi kiképzés rendszere (10 óra)

A vegyivédelmi alegységek harckiképzésének rendszere. A szakharcászati gyakorlatok rendszere. A kiképzés hatékonyságát segítő eszközök és módszerek. A különböző szimulációs rendszerek szerepe és feladata a kiképzésben.

- 15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
- 16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

2 db. zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladat értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- ABV védelmi jártasság NATO szabvány szerinti követelményei, [CBRN Basic NATO standards of proficiency] 2004., MH Szárazföldi Parancsnokság (in Hungarian)
- ABV védelmi alegységparancsnoki kézikönyv, [CBRN officer's handbook] MH SZFP 2004. (in Hungarian)
- ABV védelmi jártasság NATO szabvány szerinti követelményei, [NATO standards of proficiency for CBRN defence] 2004., MH Szárazföldi Parancsnokság (in Hungarian)
- Atom, biológiai, vegyi védelmi doktrína, [Doctrine for CBRN] MH DOFT kód: 12018, MH ÖHP kiadványa, 2010. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- ATP-3.8.1 CBRN defence standards for education, training and evaluation 2003.
- Berek Tamás: Dandár (zászlóalj harccsoport) ABV védelmi feladatai, [Brigade (Batalion Task Force) CBRN tasks] Jegyzet, 2013., NKE (in Hungarian)

- Berek Tamás: Key elements of standards of proficiency for CBRN defence in military officers' education, Hadmérnök VIII. Évfolyam 4. szám - 2013. december ISSN1788-1919 pp. 33-39.
http://www.hadmernok.hu/134_04_berekt.pdf (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. habil. Berek Tamás alezredes egyetemi docens
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** ABV helyzetértékelés - ABV RIÉR
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Assessment of the CBRN situation - CBRN Warning and Reporting System
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám:
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a MH ABV RIÉR felépítését és az ABV helyzet értékelésének eljárásait.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Let the students to be familiar with the structure of the CBRN W & R and CIS and the procedures for the evaluation of CBRN situation.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV események veszélyhelyzeti értékelésére a szennyező anyagok terjedési mélységében.
 - Legyen képes a veszélyeztetett terepszakaszok előrejelzésére és az ABV Riasztási és Értékelő Rendszer feladatainak végrehajtására.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Estimate downwind hazard from CBRN incident.
 - Perform hazard area prediction calculations and perform the tasks of CBRN warning and reporting.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek: -**
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: ABV RIÉR alapeljárások, modellek.** (18 óra)
ABV események forrástagja. Csapásmodellek. Terjedési modellek. Szennyezések sajátosságai. Meteorológiai adatok, magassági széljelentés, földközeli meteorológia.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Egyszerűsített, manuális értékelés.** (10 óra)
A vegyi-, sugár-, és biológiai helyzetértékelés szabvány eljárásai.
 - 14.3. **Tárgykör 3: Automata (számítógépes) értékelés.** (2 óra)
Alkalmazott szoftverek, NBC Analysis, HPAC.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.
17. **Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Szakutasítás a sugárhelyzet értékelésére és a csapatok riasztására [Military publication for evaluation of nuclear and radiological situation and warning & reporting procedures] MH ÖHP 2011 (in Hungarian)
- Szakutasítás a vegyi helyzet értékelésére és a csapatok riasztására [Military publication for evaluation of chemical situation and warning & reporting procedures] MH ÖHP 2011 (in Hungarian)
- Szakutasítás a biológiai helyzet értékelésére és a csapatok riasztására [Military publication for evaluation of biological situation and warning & reporting procedures] MH ÖHP 2011 (in Hungarian)
- Szakutasítás a különleges értékelési eljárásokra és a csapatok riasztására [Military publication for evaluation of non-conventional situation and warning & reporting procedures] MH ÖHP 2011 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom: -

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Csurgai József alezredes PhD (katonai műszaki tudományok)
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vegyi- sugárfelderítési szimulációs gyakorlatok
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** CBRN reconnaissance simulation exercises
4. **Kreditérték:** 2 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Csurgai József alez., PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 30
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 30 (15+15)
 - 8.1.2. Levelező munkarend: -
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel a járműfedélzeti ABV felderítő rendszer rendeltetését, működését. Sajatítsa el a trenázsor segítségével a rendszer kezelését, a mért ABV paraméterek alapján szabvány CBRN jelentések készítésének fogásait, legyen képes egyénileg, ill. csoportosan a szimulált gyakorlatok végrehajtására..
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Let the students to be familiar with the on-board system for CBRN reconnaissance. Train them on processing the simulation software and on writing CBRN reports, operating alone and within crew during simulated exercises.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV felderítés tervezésére és a parancsnoknak való javaslattételre a szennyezett terepszakaszok megkerülését, vagy leküzdését illetően.
 - Legyen képes dózisszámításra maximális benntartózkodási idő, illetve szennyezett terepszakasz leküzdése esetén elszenvedett dózisszámításra, a dózismegszorítások betartása érdekében.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Ismerje a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagok típusaiból és tulajdonságaiból eredő kockázatokat a műveleti területen. Legyen képes a parancsnok döntését támogatni a Veszélyes Ipari Mérgező Anyagokkal kapcsolatos összes kérdésben.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Plan CBRN reconnaissance and advise commanders on best routes to cross or by-pass a CBRN contaminated area.
 - Determine total dose by dosimeter or calculation, maximum time of stay in, and/or transit through radiological contaminated areas to avoid exceeding command exposure guidance.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defence and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Be aware of the nature and extent of the threat from Toxic Industrial Hazards (TIH) within an area of operations.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -

14. A tantárgy tematikája:

14.1. Tárgykör 1: A FABV trenazsőr jellemzői. (8 óra)

A FABV járműfedélzeti ABV felderítő rendszer felépítése, részei. A FABV-M trenazsőr alkalmazhatósága, képességei, kezelőfelülete. Beállítások, kezelés.

14.2. Tárgykör 2: Önálló feladat-végrehajtás. (12 óra)

Egyéni feladatok önálló végrehajtása.

14.3. Tárgykör 3: Kötelékfeladatok. (10 óra)

Kötelékgyakorlatok végrehajtása.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: tavaszi félév/8. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):

Egy gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A **gyakorlati jegy** értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Atom, biológiai, vegyi védelmi doktrína [CBRN defence doctrine], MH DOFT kód: 12018, MH ÖHP kiadványa, 2010. (in Hungarian)
- VV/115 Szakutasítás a vegyi csapatok tevékenységére [Operations of CBRN defence troops] HM 1980. (in Hungarian)
- VV/122 Mentésítő szakutasítás [Decontamination handbook] HM 1987. (in Hungarian)
- FABV trenazsőr terepi irányító szoftver alkalmazói leírása [FABV Training system user guidance] Gamma Műszaki ZRT. 2000 (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Nyt 1024/15 Segédlet a mentésítő alegységek harci alkalmazásához [Procedures and tactics for CBRN decontamination] BJKMFK jegyzet 1989. (in Hungarian)
- Nyt. 26/96 Általános harcászati ismeretek [Tactical guidance for army troops] BJKMFK jegyzet 1996. (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Csurgai József alezredes PhD (katonai műszaki tudományok)
tantárgyfelelős

1. **A tantárgy kódja:** HABVB24
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Különleges személyvédelmi eszközök
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Special individual protective equipment
4. **Kreditérték:** 3 kredit
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Katonai vezetői alapképzési szak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Műveleti Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. dr. Földi László ezds. egyetemi tanár, PhD (katonai műszaki tudományok)
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:**
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 (15+15)
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** -
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 (1+1)
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Megismertetni a honvéd tisztjelöltekkel az egyéni és a kollektív ABV védelem eszközeit.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Let the students to be familiar with the special equipment of individual and collective CBRN defense.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
 - Legyen képes az ABV védelmi felszerelések kezelésére és karbantartására.
 - Legyen képes az egyéni és kötelék ABV védelmi feladatok meghatározására és a parancsnoki döntés támogatására ABV környezetben történő túlélés és a harcképesség megőrzése érdekében.
 - Legyen képes az ABV védelmi kiképzések megtervezésére, levezetésére és ellenőrzésére.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):**
 - Manage the maintenance of CBRN defence equipment.
 - Evaluate individual and unit competence in CBRN defence and advise the commander on the unit's ability to survive and continue operations in a CBRN environment.
 - Plan, conduct and monitor CBRN defence training within the command.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** -
14. **A tantárgy tematikája:**
 - 14.1. **Tárgykör 1: Egyéni ABV védőfelszerelések.** (10 óra)
Légzésvédelmi, valamint bőrvédő eszközök fajtái, alkalmazásuk lehetőségei.
 - 14.2. **Tárgykör 2: Kollektív ABV védőfelszerelések.** (10 óra)
Kollektív védőeszközök, felépítése, működése, üzemeltetése. Gázkamragyakorlat.
 - 14.3. **Tárgykör 3: Egyéb védőfelszerelések.** (10 óra)
Golyóálló felszerelések fajtái, használatuk rendje. A különböző kényszerítő eszközök fajtái, alkalmazásuk szabályai.
15. **A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:** tavaszi félév/8. félév
16. **A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:** A tantárgy elfogadásához a tanórák legalább 70 %-án jelen kell lennie a hallgatónak. A távollétet a hiányzást követő első foglalkozáson kell igazolnia. A hallgató köteles az előadás anyagát beszerezni, abból önállóan felkészülni.

- 17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:** A tanulmányi munka alapja a foglalkozások rendszeres látogatása.
- 18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei (a félév végi aláírás követelményei, a félév végi számonkéréséke módja, formája, típusa, vizsgakövetelmények):**

Két gyakorlati feladat végrehajtása, legalább elégséges értékeléssel.

1 db zárthelyi dolgozat legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése (61%) a tanár előzetes bejelentése alapján az előadások, a foglalkozások és a kötelező irodalom ismereteiből valamint a tanórák minimum 70%-án való részvétel.

A gyakorlati jegy értékét a félév során tett írásbeli zárthelyi (ZH) elért eredmény és a gyakorlati feladatok értékelése során kapott eredmény kerekített matematikai átlaga képezi. A bármelyikből kapott elégtelen (1) osztályzat elégtelen (1) gyakorlati osztályzatot jelent. A ZH dolgozat javítására a szorgalmi időszak utolsó hetében van lehetőség.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1 Kötelező irodalom:

- Kiss Sándor: Speciális védőfelszerelések [Special protective equipment], BJKMFK jegyzet. 2000. (in Hungarian)

19.2 Ajánlott irodalom:

- Berek Tamás: Védőruha élettani hatásának egyes jellemzői az ABV (CBRN) tűzszerész csoport műveletei során [Certain characteristics of physiological effects of protective gear in the therm of operations of CBRN Explosive Ordnance Disposal] Műszaki Katonai Közlöny XXVII. évfolyam, 2017.3. szám 139-251 p. ISSN 2063-4986 http://www.hhk.uni-nke.hu/downloads/kiadvanyok/mkk.uni-nke.hu/PDF_2017_3sz/2017_3sz.pdf (in Hungarian)
- Berek Tamás; Horváth Lívia: Az egyéni vegyivédelmi védőeszköz alkalmazásának élettani hatásai – a vízveszteség Hadmérnök [The physiological effects of individual protective equipment – the dehydration], XII. Évfolyam 1. különszám – 2017. július ISSN1788-1919, 48-58. p. http://www.hadmernok.hu/170k_04_horvath.pdf (in Hungarian)

Budapest, 2017. október 31.

Prof. Dr. Földi László ezredes egyetemi tanár
tantárgyfelelős